

RIM / BENVENUTO NA SKUPŠČINI STRANKE

PSI: vlada potrebuje širšo politično osnovo

Socialisti se bodo na referendumih opredelili za DA

VOJMIR TAVCAR

RIM - Socialistična stranka podpira sedanjo Amatovo vlado, ki si je prevzela zelo zahtevno nalogo, vendar meni, da bi potrebovala širšo osnovo. In socialisti ponavljajo poziv Giuliana Amata DSL in PRI naj stopita z Aventina in naj data svoj prispevek k stabilizaciji v težavnem trenutku, ki ga preživlja italijanska demokracija.

Tako je med drugim poudaril v svojem prvem poročilu nacionalni skupščini po izvolitvi na

tajniško mesto Giorgio Benvenuto. Skupščina se je včeraj sestala v konferenčni dvorani Belsito v Rimu, da izvoli novo vodstvo (okoli 110 ljudi, ki bodo iz svoje srede izbrali izvršni odbor, le ta pa tajništvo) in predsednika. V trenutku ko poročamo je razprava se v teku, vendar, razen nepričakovanih presenečenj, bi moral mesto predsednika prevzeti se-

nator Gino Giugni, skupščina pa bo odobrila politični dokument, ki povzema bistvene točke Benvenutovega poročila.

Tri so področja, na katerih bi se po Benvenuto socialisti morali angazirati in sicer moralno vprašanje, reforma državnih institucij in družbena problematika. Glede moralnega vprašanja je novi tajnik v bistvu povabil vse strankine člane, ki imajo opravka s pravico, naj presodijo in ocenijo po vesti, ali je primerno, da se umaknejo. Ostrejši je bil v tem pogledu politolog Giuseppe Tamburra, ki je predložil skupščini v presojo resolucijo, s katero zahteva suspenzijo za vsakogar, ki je naslovnik jamstvenega obvestila. Del prisotnih je soglasal s politologom, veliko pa je bilo tudi tistih, ki so ocenili predlog kot nesprejemljiv. Dokončno besedo pa bo morala izreči skupščina z glasovanjem.

Del svojega 15 strani dolgega poročila je Benvenuto posvetil skorajšnjim referendumom. In v tem pogledu se je opredelil za DA, čeprav se je tudi on nekoliko oddaljil od referendum-skega liderja Maria Segnija. Cenil je sicer Segnijevo angaziranost za institucionalne reforme, dodal pa, da niso se znani njegovi pogledi v gospodarstvu in na družbenem področju, ki morajo biti temelj napredne politike. Po referendumih

bo treba oblikovati nova volilna pravila (Benvenuto je za večinski sistem z glasovanjem v dveh krogih po francoskem vzorcu), že referendum pa bo omogočil levici (strankam socialistične internacionale, naravovarstvenikom in radikalcem) del skupne poti. Gre za sile, ki so naklonjene perspektivi izmeničnosti za krmilom države in ki lahko začnejo oblikovati progresivni pol.

Precejšnjo pozornost je Benvenuto posvetil tudi finančnim problemom socialistične stranke, med drugim je napovedal, da bo PSI morala prodati svoje premoženje (tudi konferenčni center Belsito), da bo kos nakoplenim dolgovom. Potrebna pa bo tudi velika angaziranost članstva. Zato izkaznica PSI ne bo več po ceni in vodstvo bo začelo preverjati vpise, da se reši »paketov izkaznic, ki so jih placevali krajevni voditelji«. Tudi to sodi v moralizacijo stranke. O podkupinski aferi je dal Benvenuto pozitivno oceno, saj je bil to potrebn sok za italijansko politiko, zavzel se je za neodvisnost sodstva, obenem pa sodnike opomnil, naj ne klonijo skušnjavi po »nadomescanju politične oblasti«.

Skupščine se je po polodne udeležil tudi predsednik vlade Giuliano Amato (marsikdo ga je po njegovi napovedi o umiku iz aktivne politike pozval, naj ne zapusca stranke), medtem ko ni bilo bivšega tajnika Bettina Craxija.

LONDON / OBISK V VELIKI BRITANiji

Amato noče pesimizma

John Major in Giuliano Amato po pogovorih v podeželski rezidenzi Chequers (AP)

LONDON - Predsednik italijanske vlade Amato ni pesimist, po njegovem Italija preživlja težko obdobje sprememb, ki predstavljajo veliko nevarnost, a tudi velike možnosti. Te misli je izrekel v govoru britanskemu poslovneju in finančnemu svetu na londonski gospodarski šoli med svojim uradnim obiskom v Veliki Britaniji.

V pogovoru z italijanskimi novinarji je spregovoril tudi o tekoči italijanski politiki in ob tem poudaril, da ga skrbi, ker nekateri istovetijo javno mnenje s tistimi, ki najbolj kričijo, s tem pa gre do na limanice Stranki komunistične prenovne, misovcem in Orlandovi Mreži. Večina pa se s tem ne strinja in to velja tudi za dober del republiške stranke in za DSL. Amato se dobro za-

veda tevar in dilem, ki pretresajo Occhettov DSL. Stranka bi lahko vstopila v vlado, a se boji konkurence SKP. Ta dvojnost pa po Amatovem mnenju škodi vsem.

Poglavje zase je za Amata Severna liga, ker mu ni jasno, če se je res odzvala pozivom na skupno odgovornost

Predsednik vlade je tudi razvil tezo, da je imel padec komunizma v Italiji podobno tezo kot v Rusiji. »Nekega dne bomo razumeli kolikšne in katere so bile posledice padca komunizma v državi, ki je občutila njegovo prevlado. Konec koncev je Italijo težil komunizem tako kot Rusijo. Njegov konec je sprostil celo kopico vprašanj in sredstev, ki so bile dolga leta zamrznjene. Za Italijo je bil komunizem realen problem, tako za tiste, ki

so vanj verjeli, kot za tiste, ki so se pred njim branili.« Amato torej ne izključuje, da so sedanje italijanske tezave tudi posledica padca komunizma.

Na pogovorih s predsednikom britanske vlade Majorjem pa je Amato izmenjal mnenja o gospodarski krizi, ki pretresa Evropo in svet. Po njegovem je treba zaustaviti brezposelnost, a istočasno srednje in dolgoročno poskrbeti za tehnološko inovacijo, da ne bi Evropa zamudila vlaka. Napovedal je, da se bo Italija kmalu vrnila v evropski denarni sistem, ki pa ne sme biti »svetinja«, ker ima celo kopico pomanjkljivosti. Geleda nekdanje Jugoslavije imata sefa obeh vlad podobno mnenje, Amato pa meni, da se ne gre zameriti Muslimanom.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Trst: socialisti ostajajo v odboru

PSI ostane v tržaškem občinskem odboru, ki se je s tem izognil politični krizi. Vse je sedaj odvisno od sklepov, ki jih bo v zvezi z družbo Lloyd Triestino, sredi aprila sprejela skupščina Finmare.

..... stran 6

Podkupnine: nova imena

Vsredzavni tajnik PLI Renato Altissimo in bivši tajnik PSDI Antonio Cariglia sta med novimi prejemniki jamstvenih obvestil, ki so jih podpisali milanski sodniki. Včeraj pa so aretirali bivšega člana upravnega sveta ustanove Enel Pjera Mario Pelloja. Glede bivšega ministra Misasija (KD) pa so sodniki začeli iter, da bi lahko uvedli postopek proti njemu.

..... stran 4

Zaslišana Cividin in Del Monaco

Tržaški sodnik De Nicolo je včeraj zaslišal gradbenika Maria Cividina in inženirja Dorian Del Monaca. Oba sta vpletena v preiskavo o podkupninski aferi v zvezi z zaveškim depuratorjem.

..... stran 6

Nov instrument za goriško industrijo

Družba SPI, ki deluje v okviru državnih soudeležb, bo vstopila med člane ustanavljajoče se družbe za razvoj industrije na Goriškem SEG. Tako je včeraj v Rimu predsednik vladne komisije za probleme zaposlovanja poslanec Borghini zagotovil predsednikom Goriške pokrajine in Trgovinske zbornice. Obstajajo tudi dobri izgledi za vključitev Gorice med krizna območja.

..... stran 8

Vihar stoletja opustošil ZDA

Medtem ko »vihar stoletja« zapuša vzhodno ameriško obalo in bo čez štiri dni že dosegel Britansko otočje, pa se življenje v ZDA zaradi poplavl in snega le počasi normalizira. Življenje je izgubilo 112 oseb, končni obračun pa bo še težji.

..... stran 16

Že peti deželni naslov za Borove odbojkarice

Mlade odbojkarice Bora Friulexport so na četverboju pokrajinskih prvakov v dolinski občinski telovadnici osvojile naslov deželnih prvakinj med mladinkami. Za to skupino igralke je to že peti deželni mladinski naslov v štirih sezonah, dosežek, s katerim se do zdaj ne more ponasati nobena druga sesterka v FJK.

..... stran 20

Končano SP v atletiki

V Torontu se je v nedeljo ponoči končalo svetovno dvoransko prvenstvo v atletiki. V šestevku osvojenih kolajn je bila najuspešnejša reprezentanca Rusije, Italija pa je osvojila 1 zlato in 1 bronasto medaljo.

..... stran 19

Danes »Euroclub«

V evropskem klubskem košarkarskem prvenstvu bodo danes odigrali druga srečanja četrtfinala. Po prvih tekмах sta z eno nogo že v polfinalu Real Madrid in Paok iz Soluna. V italijanskem derbiju se bosta v Trevisu pomerila Bention in Scavolini.

..... stran 19

RUSIJA / POLITIČNA KRIZA

Bo predsednik Jelcin uporabil vojsko?

Nesoglasja med kongresom in predsednikom ostajajo

MOSKVA - Ruski predsednik je obtožil najvišjo zakonodajno vejo oblasti, da teži h koncentraciji politične moči v svojih rokah in poskusa ponovno vzpostaviti stari komunistični režim. V svoji izjavi je poudaril, da se je kongres ljudskih poslancev očitno odločil, da bo grobo prekršil ustavo.

Ta izjava je prva uradna reakcija 62-letnega predsednika Jelcina, odkar je konservativni kongres končal svoje strednevo zasedanje, na katerem je omejil njegovo politično moč in preklinal referendum o tem, kdo naj vlada v Rusiji. Predsednikov tiskovni predstavnik je sporočil, da Jelcin se premisluje, kaj bo storil, njegova odločitev pa bo znana v prihodnjih dneh.

Iz krogov, ki so Jelcinu zelo blizu, se je razvedelo, da predsednik premisluje o vzpostavitvi predsedniškega sistema, če bo parlament se naprej spodbopaval njegovo moč. Taka tvegana odlo-

citev pa je vprašljiva, saj bi zahtevala močno vojaško podporo.

Medtem ko se v političnih krogih bijejo hude bitke, ljudje pošiljajo Jelcinu prošnje, naj brani demokracijo in prepriči ponovno restavracijo komunizma.

Jelcin jo je po sobotnem neuspehu v parlamentu odnesel z bolj ali manj neokrnjenimi pooblastili in nezmanjšano politično močjo, krepko pa se mu je zmanjšal manevrski prostor za obrambo. Povedal je, da bo zaradi preklica referenduma sprožil ustavni spor pri ustavnem sodišču, v vsakem primeru pa bo se naprej zagovarjal državne volitve.

Drugacne izjave pa je slišati iz nasprotnega - konservativnega tabora, ki ga vodi Ruslan Hasbulatov. Trdijo namrec, da se kongres bori proti ideji, da bi v Rusiji ponovno zavladal diktator, zato je zasedanje pomemben uspeh pri poskusu stabilizacije ruske demokracije.

Konservativci med drugim zahtevajo, da Vrhovni svet - manjši parlament znotraj kongresa - ne bi opravljal druge vloge kot potrjeval zakone in nadzoroval izvajanje navedenih zakonov in zakonitosti. Nadaljevanje boja za oblast mnogim zbujajo vprašanje, katero od gospodarskih politik bo izvajala vlada - Jelcinovo radikalno tržno-ekonomsko ali previdno politiko s počasni spreminjajočo se taktiko, ki jo zagovarja kongres.

Kriza je pustila posledice tudi na Zahodu, kjer je razburkala finančne trge in izzvala črne napovedi o bližnji revoluciji ali celo državljski vojni v Rusiji.

Na obzorju se kaže nov problem, saj je predsednik ustavnega sodišča odsel na stitirajstnevni obisk v Združene države, parlament pa se bo sestal še ta teden. Razpravljali naj bi tudi o tem, ali bodo organizirali predčasne predsedniške in parlamentarne volitve. (Reuter)

TRANSPLANTACIJE

Ljubljanski kirurgi uspešno presadili srce 24-letnemu bolniku

Njegovo zdravstveno stanje je stabilno - Zdravniki upajo na najboljše

LJUBLJANA - V noci z minulega četrta na petek so na kliniki za bolezni srca in ožilja na Kliničnem centru uspešno presadili srce 24-letnemu Ljubljancu. Glavni kirurg pri posegu je bil sef kardiološki kirurg - je asistent dr. Tone Gabrijelec.

Njemu in njegovim sodelavcem je na včerajšnji tiskovni konferenci v imenu ministrstva in vladne cestital zdravstveni minister dr. Bozidar Voljc, ki je izrazil tudi spoštovanje 24-letnemu dajalcu, ki je umrl v prometni nesreči, in njegovim sorojcem.

Operacija je trajala dobrih pet ur - od 2. ure po polnoci do 7. ure zjutraj. Za zdaj je bolnikovo stanje stabilno, je povedal dr. Gabrijelec, saj telo tuja ka ne zavrača. Nekaj težav povzročajo le bolnikove ledvice, ki so preobremenjene z zdravili, potrebni mi za vzdrževanje stanja. Tudi pacient, ki smo ga obiskali na intenzivnem oddelku, je vedrega obra-

Za zdaj še na oddelku za intenzivno nego (Foto: Sašo Stražar/TRIO)

za in nam je skozi steklo celo pomahal v pozdrav.

Domaci strokovnjaki že nekaj časa uspešno presajajo na primer kostni mozeg, ledvice, roženice, umetne kolke. S sedanjim uspehom pa se Slovenija

uvrsta v krog držav in medicinskih ustanov, kjer so takšni posegi rutina. Trenutno na tako operacijo čaka se en bolnik. V pripravi je lastna transplantacijska mreža (Slovenijatransplant), progra-

mu presaditev pa nameenjajo več pozornosti tudi v letosnjem planu zdravstvenega varstva, kar zahteva nakup nekaj zapletenih aparatov in kadre, zlasti medicinske sestre. Vec na 5. strani (K. N.)

BIH / GENERAL OSTAJA V OBKOLJENEM MESTU

Morillon postal junak Srebrenice

Poslanci BiH zasedali v Zenici

SARAJEVO - S poveljstva Unproforja so sporočili, da bo general Philippe Morillon ostal v Srebrenici vse do prihoda človekoljubnega konvoja. Srbi pa so napovedali, da konvoj s pomočjo ne bodo dovolili vstopa v mesto tako dolgo, dokler ga general ne bo zapustil. V tem času v Franciji generala Morillonu slavi jo ze kot pravega junaka; ponosni so, da je človek, ki spreminja tok zgodovine na ozemlju nekdanje Jugoslavije, Francoz. Tudi za prebivalce Srebrenice je francoski general pravi narodni junak, čeprav so ga prebivalci Bosne in Hercegovine pred tem obtoževali prosrbskih stališč.

Poslanci bosansko-hercegovskega parlamenta, ki jih srbske sile niso spustile v Sarajevo, so včeraj zasedali v Zenici. Podprli so dose-danje delo državne komisije v mirovnih pogovorih, hkrati pa želijo v mirovni načrt vnesti vse koristne predloge.

V New York se je odpravil tudi voditelj bosanskih Srbov Radovan Karadžić, da bi se udeležil nadaljevanja pogajanj o Bosni in Hercegovini.

V Sarajevu so se tudi včeraj nadaljevali ostroboji. Tiskovne agencije poročajo o najmanj desetih smrtnih žrtvah. iz Konjevic polja pa je prisla potrditev, da so mesto zasedli Srbi.

Danes bo odpeljal proti glavnim mestom Slovenije, Hrvaske, Srbije in Crne gore osem tovornjakov francoskega Rdečega križa. Misije imajo enak namen

ko vse prejšnje: razdeliti hrano in medicinsko pomoč vsem, ki so take oblike pomoči potrebni. Obenem v Bosno se naprej prihaja človekoljubna pomoč iz Združenih držav.

V noci na ponedeljek so ameriška letala opravila svojo petnajsto misijo in odvrгла več kot 43 ton hrane in medicinske opreme. (STA, Reuter, Morel)

EVROPSKA SKUPNOST / SLINAVKA IN PARKLJEVKA

Prepovedan uvoz mesa iz Italije in Nizozemske

Državi sta s tem ukrepom dejansko izolirani

BRUSELJ - Evropska komisija je prepovedala ves izvoz govedi, drobnice in prasicev iz Italije in Nizozemske zaradi epidemije svinjavke in parkljeve, ki je zajela obe državi. Vest je prišla iz diplomatskih krogov v Bruslju, kjer so pojasnili, da so ukrep sprejeli že pred nekaj dnevi. Kot pravijo v teh krogih, je Italija epidemijo »uvozila« iz Nizozemske ter iz drugih držav, ki niso članice skupnosti. Omenjeni ukrep, trdijo se v teh krogih, bo Italijo prizadel v zelo majhni meri, saj živino v glavnem uvaža.

V pokrajinah Potenze in Matera v Bazilikati na jugu Italije, kjer so pred dobrima dvema tednoma ugotovili prve primere epidemije (gre za virus »01«, ki je malo razširjen v Evropi in ki naj bi prihajal iz Turcije), so doslej dali v zakol že okrog 3500 glav govedi, drobnice

in prasicev. Tamkajšnje farme imajo za milijarde lir skode, saj so med drugim poleg izvoza in prodaje živine v mesa prepovedali tudi vse sejme in razstavišča.

Sprejeli so tudi ostre varnostne ukrepe, prefekt iz Matera je celo zahteval poseg vojske, a v Potenzi so uvedli preiskavo, da bi ugotovili morebitne odgovornosti: siri jo se namreč glasovi, da je bila okužena živina nezakonito uvožena iz vzhodnoevropskih držav, zlasti iz Hrvaske.

Včeraj pa so sporočili, da med živino, ki je bila razstavljena v Veroni, niso ugotovili nobenega primera okužbe. Alarm so sprožili v petek, potem ko so primer parkljeve in svinjavke ugotovili v občini Roverchiera (Verona). Iz previdnosti so vso živino, ki je bila na kmetijskem sejmu v Veroni, zadržali v hlevih.

Trst: pri dosedanjih pregledih nobenih znakov svinjavke

TRST - Okrog 1600 glav govedi ter prav toliko ovac bo verjetno že danes zapustilo hleve na Proseku, kjer so jih zadrževali že nekaj tednov. Živali so ustavili po primerih parkljeve in svinjavke, o čemer smo že obširno poročali, ter opravili predpisane izvide. Odgovori so potrdili, da živina ni okužena in jo torej lahko odpeljejo v klavnice.

Kaze pa, da so to zaenkrat tudi zadnje živali, ki so jih uvozili iz držav vzhodne Evrope in ki so jih namestili na Proseku. Ves uvoz govedi, drobnice in prasicev ter mesa iz Slovenije in Hrvaske je namreč se vedno prepovedan. Go-

vedo, drobnico in prasice iz drugih vzhodnoevropskih držav sicer lahko se vedno uvažajo, dejansko pa je uvoz ustavljen. Živino morajo namreč na meji zadržati in opraviti predpisane izvide, kar je precej zamudno. Hlevi na Proseku pa so zasebni in zato morajo uvozniki v pričakovanju na odgovor sami kriti stroške za vzdrževanje živali. Poleg tega morajo z živino opraviti precej več poti, predno pridejo v Italijo: čez Slovenijo ne smejo, tudi Avstrija ne dovoljuje prevoza s tovornjaki čez svoje ozemlje. Zato v kratkem na Proseku ni pričakovati kaksnega tovara z uvoženo živino. (D.B.)

Slovenija zahteva arbitražo

LJUBLJANA - Dr. Mihael Vengust, direktor republiške veterinarske uprave, je povedal, da za ukrep o prepovedi uvoza mesa iz Nizozemske slisi prvič, čeprav je v stalnem stiku z vsemi pristojnicami in bi morala biti Slovenija kot članica Mednarodnega urada za kužne bolezni o tem obveščena. »Slovenska republika veterinarska uprava je dobila zgolj obvestilo o popolni zaporu italijanske meje, o zapori nizozemske meje pa ne vemo nič. Ukrep o zaprtju nizozemske meje bo prizadel predvsem

slovenski uvoz: iz Nizozemske namreč več uvažamo kot tja izvažamo, saj so Nizozemci glavni oskrbniki slovenskih pršutarn s sunkami.

Dr. Vengust je včeraj odpotoval v Bonn, kjer se bo sestal s predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter z generalnim direktorjem Veterinarske uprave Republike Nemčije. Zahteval bo arbitražno komisijo, ki naj bi v Sloveniji preverila, da pri nas ni parkljeve in svinjavke. Zato Avstrija pri uvozu slovenskih izdelkov ne komplicira, teža-

ve pa nastajajo predvsem na bavarski meji. Direktor republiške veterinarske uprave bo odpotoval tudi v Pariz, kjer bo na izredni seji mednarodnega odbora za kužne živalske bolezni prav tako zahteval arbitražno komisijo za Slovenijo.

Dr. Vengust se je sestal tudi s hrvaškimi kolegi. Ti naj bi mu zagotovili, da omenjene bolezni v njihovi državi ni. Po mnenju Hrvaske naj bi Italijani dobili podtaknjeno živino iz Baltskih držav s ponarejenimi hrvaškimi certifikati. (I.P.)

NOVICE

Podpredsednica PDS odstopila zaradi stikov z neonacisti

BERLIN - Podpredsednica PDS (nemška neokomunistična partija) Christine Ostrowski je morala odstopiti zaradi kritik, ker se je sestala z neonacističnimi predstavniki, da bi z njimi razpravljala o mladinskih vprašanjih. Predsednik stranke Lothar Bisky je poudaril, da noben član partije »nima pravice govoriti z neonacističnimi gaulajterji« in da PDS nima nič skupnega »z rasističnimi, asocijalnimi in protisemitskimi organizacijami«. (Ansa)

Predsednik Clinton je govoril v dometu skrajnežev iz Waca

NEW YORK - Bill Clinton je imel predvolilni shod v dometu orožja verskih skrajnežev iz teksaskega Waca. To so mu dovolile varnostne službe, kljub temu da so že tri mesece nadzorovale Koreshevo oboroženo sekto.

Života Panić v Iraku

BAGDAD - Poveljnik vrhovnega štaba vojske ZRJ general Života Panić se mudi na obisku v Iraku. Med ponedeljkovimi pogovori z iraškim obrambnim ministrom Ali Hasanom al-Majidom v Bagdadu je Panić ostro obsodil ZDA. »Ameriški imperilizem s svojo dominantno vlogo v svetu poskuša uničiti jugoslavijo in gibanje neuvrščenih,« navaja njegove besede iraška tiskovna agencija, ki pa nič ne poroča o datumu prihoda generala Panića v Irak niti o dolžini in namenu obiska. (STA, AFP)

Ropar še vedno na begu

VELIKOVEC - Ropar Milorad Rihtić, ki je v četrtek skupaj z 19-letnim Bojanom Bidermanom iz Krskega oropal slovensko posojilnico v Velikovcu, je še vedno na begu. Biderman je pri zaslišanju povedal, da je s soročnica spoznal v neki ljubljanski gostilni, rop pa da je nactroval Rihtić, ki je tudi z denarjem (okrog 80.000 silingov) pobegnil. Povedal je tudi, da sta najprej hotela oropati neko banko v Celovcu, ker pa je to bilo preveč tvegano, sta se peljala v Velikovec in s silo vdrla v slovensko posojilnico. Slovenska posojilnica ima svoj lokal v neki stranski ulici. (I.L.)

Kulturni zbor Vsem delavcem v kulturi!

Porazna finančna politika vlade za področja kulture nas sili k določnemu ukrepanju za zaščito tega edinega in najpomembnejšega nosilca in ustvarjalca duhovnih vrednot in nacionalne identitete. Zbrali se bomo v sredo 17. marca 1993 ob 11 uri v Kosovelovi dvorani (dvorana C) v Cankarjevem domu. Vsi vabljeni!

Sklicatelji kulturnega zbora: Tone Pavček, predsednik IO Kulturnega zbora Polde Bibić, podpredsednik Državnega sveta Skupščine republike Slovenije Dimitrij Rupel, predsednik Odbora za kulturo, solstvo in sport pri Državnem zboru Skupščine republike Slovenije Republiška umetniška društva Združenje društev dramskih umetnikov Revija za gledališče Maska

S. KOREJA

Tujcem in diplomatom vstop v državo prepovedan

Odgovor na zahteve sveta

PJONGJANG - Razmere na Daljnem vzhodu, natančneje v Severni Koreji, so se naglo zaostrele. Rуска tiskovna agencija Itar-Tass je namreč v ponedeljek sporočila, da so oblasti v Pjongjangu, potem ko so prejšnji teden (9. marca) zavrnile podpis sporazuma o nesirjenju jedrske oborožitve in v svoji vojski razglasile alarm prve stopnje, prepovedala vstop vsem tujcem in omejila gibanje diplomatov, ki so akreditirani v tej državi. Vsem svojim diplomatskim predstavništvom v tujini je dala navodila, da do nadaljnjega prenehajo izdajati vizume za potovanja v Severno Korejo, kar velja tudi za diplomatske predstavnike.

Zahod je že dolgo su-

mil, da Severna Koreja izdeluje jedrsko orožje. Zato je Mednarodna agencija za jedrsko energijo od Pjongjanga zahtevala, da najkasneje do 25. marca njenim strokovnjakom dovoli pregled »jedrskih naprav«, ki je Severna Koreja zavrnila kot napad na suverenost in vmešavanje v notranje zadeve. Tiskovni predstavnik južnokorejskega predsednika pa je sporočil, da bo Južna Koreja v kratkem Takajsko, Rusijo in nekatere druge vplivne države prosila, naj Pjongjangu preprečijo, da ponovno preuci svojo odločitev o zavrnitvi omejitve nega sporazuma. Če bo potrebno, bo Južna Koreja tudi pretrgala gospodarsko sodelovanje s svojo severno sosedo. (Reuter)

ISTRA / POLICIJA SE JE SLEDNJIČ ZGANILA

Vojna napoved tatovom

Po skoraj šestih mesecih je hrvaška oblast posegla po nujnih ukrepih

GORAN MORAVCEK

se začeli vseljevati tudi v turistična stanovanja Slovenec in Hrvatov, ki so jih nimogrede tudi oropali. Ni dokazov, da bi za vsem tem stala dobro organizirana skupina roparjev, saj se blago iz vikendov, kot zatrjuje policija, v glavnem ni pojavljalo na ilegalnem trzišču. A za lastnike vlomljenih in ukradenih stanovanj je to kaj slaba tolažba. Hrvaške oblasti se doslej niso pretirano ozirale na pritombe in peticije, pa tudi ne na diplomatske protestne note, o čemer pričajo tudi picli rezultati policijskih preiskav. Čeprav so v Cervarju in Maredu zabeležili celo 580 kraj, skoraj vsak 4. dan, je policija prišla samo 30 oseb in odkrila storilce 16 kaznivih

dejanj. Večina tistih, ki so jih prešli, ima svoje stalno prebivališče v občini Vukovar, manjšina med njimi pa so begunci iz BiH.

Zaradi alarmantnih pojavov na področju Istre, ki je glavna turistična opora Hrvaske, se je tik pred sezono vlada v Zagrebu odločila za radikalne poteze, s katerimi hoče končno uvesti red. V teh dneh so začeli izseljevati begunce iz poreskih, novigradskih in puljskih hotelov. Begunci odhajajo v notranjost Hrvaske, Mate Granic, podpredsednik vlade, pa napoveduje, da bo Istra do 22. marca brez beguncev. Nedvomno bo ta ukrep bistveno zboljšal položaj v Istri, saj se bo zmanjšalo število tistih, ki so pogosto tudi brez zlih namer, misleč, da se mascujejo tistim, ki so jim pozgali hise v Vukova-

rju, Dalju in Iloku, sami zagrešili kaznivna dejanja. Druga zelo pomembna poteza pa je odločitev ministrstva za notranje zadeve, da bo v sodelovanju z vojaško policijo okrepljeno varnostni položaj v Istri. Na poti so ekipe policistov, katerih naloga je, da turistom, prav tako pa tudi prebivalcem polotoka, zagotovijo mir in varnost lastnine. Josko Morić, po močnik ministra za notranje zadeve, pravi, da bo uvajanje reda na področju Cervarja in Maredu, prioriteta naloga policije. Za številne lastnike je to dobra novica, tisti, ki so oskodovali, pa seveda ne morejo razumeti, kako je moralo miniti skoraj 6 mesecev, da so se hrvaske oblasti zganile in sprejele potrebne ukrepe, s katerimi nameravajo zavarovati premoženje vikendasev.

ODMEV

Kocbek in njegovi Dnevniki

FRANCEK RUDOLF

Kocbek, Kidrič in se nekaj drugih so vodili Osvobodilno fronto, ki naj bi se borila za svobodo in proti fašizmu (Smrt fašizmu, svoboda narodu).

Vendar je bila pomemben motiv revolucija, sprememba sistema, ki res ni bil dosti vreden. Pomemben motiv je bila tudi obnova Jugoslavije, (ki so si jo izmislili zavezniki po prvi svetovni vojni in so jo okupatorji v drugi vojni razdelili), da smo

jo potem lahko razbili sele leta dva in devetdeset.

Med leti petinpetdeset in šestdeset sem prebiral Hitlerja, Stalina, Kardelja, J. B. Tita in tudi Kocbeka: Strah in pogum, Listina, Tovarjari.

Ni bil znan avtor in sploh ne avtor, ki bi ga priporočali mlademu človeku. Tako proza kot dnevniški zapisi so delovali »odstekano«. Slišal sem, da je Josip Vidmar obsojal njegovo

prozno knjigo. Ni mi bilo jasno, zakaj. Iz Listine in Tovarjari sem v glavnem razbral, da se je tudi pri partizanih dalo razmišljati in custvovati in imeti dileme. O čemer me je kasneje prepričeval tudi Tone Svetina.

Adolf Hitler in Josip V. Stalin sta svoje knjige napisala pravčasno in jih pravčasno izdala v desetmilitonskih nakladah. Razvila sta izredne organizacije, ki so njune ideje razvijale in

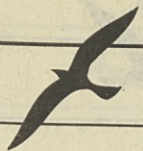
razširjale po vsem svetu. Nerodno je bilo to, da sta jih poskušala uresničiti in to zelo dobesedno.

To prav vsem ni bilo všeč. Posebno ne J. B. Titu in Edvardu Kardelju in Josipu Vidmarju. Ti trije so na veliko kazali teznjo, da bi vsi brali njihove knjige, misli in izjave. In smo jih, dolga leta.

Kocbek pa je med vojno in po vojni pisal dnevnik. Nekateri so izhajali, drugi izhajajo zdaj, po desetletjih. Kdor piše dnevnik, piše refleksijo, nekaj, kar bo-

do bralci nekoč brali kot bolj ali manj nezanesljiv dokument nekega časa. Televizijsko omizje nam je ponudilo refleksijo o refleksiji. Lepo je, da je toliko ljubiteljev Kocbeka, ki so pripravljali razmišljati o njegovih refleksijah. In o tem, kaj je hotel. In ali je bilo lepo in prav, da je hotel tisto, kar je hotel.

Zdaj, v času demokracije, ko težje. Kaj bo, ce bodo vsi, ki so hoteli postati slovenski politiki, pa jim ni popolnoma uspelo, postali pesniki?

LIKOVNA UMETNOST / RAZSTAVA, KI ŽE TRIČETRT LETA PRIVLAČI OBISKOVALCE S SVOJO ANGAŽIRANOSTJO

Ogrožena Zemlja

Pogled na Zemljo. Globalne spremembe. v bonnski Kunst- und Ausstellungshalle skozi likovno govorico predstavlja prenaseljenost, onesnaženost in pretirano oboroževanje

Kunst- und Ausstellungshalle v Bonnu je velika postmodernistična zgradba, v kateri je 5400 kvadratnih metrov razstavne površine in s katero so zagovorniki Bonna kot glavnega mesta Nemčije na svoj način protestirali, da bi naloge in vloge prestolnice prevzel Berlin. Velikopotezni so bili tudi pri izbiri umetniškega vodje, saj so mesto intendanta ponudili Pontusu Hultenu, ki se je že v sedemdesetih letih proslavil s (tudi profitnim) smislom za umetnost, v prve vrste kulturne politike pa je stopil predvsem z vodenjem pariškega Centre Pompidou. Njegov koncept: nazorno pokazati korelacije med kulturo, politikom in družbo.

Ena prvih razstav je Pogled na Zemljo. Globalna sprememba, ki zvesto sledi Hultenovim zamislim o idealni galeriji. Razstavo, ki so jo zaradi velikega obiska podaljšali do konca aprila, na ogled pa je že od lanskega poletja, kmalu zatem ko so galerijo tudi odprli, sta vsebinsko zasnovala dva novinarja. Svedski zagovorniki par Dyring je ob pomoči galerijske kustosinje Edith Decker pripravil multiznansko razstavo, ki je po svoji vsebini in obliki prav toli-

k o postmodernistična kot zgradba sama.

Razstava se ukvarja z vprašanjem Zemlje, njene onesnaževanja, prenaseljenosti in nasilenosti z orožjem. Pri tem uporablja znanstvene izsledke in tehnologijo, kot tudi umetniško interpretacijo. Komplexna vprašanja kot so učinek tople grede, globalno segrevanje, ozonska luknja in groznica uničenja z nuklearnim orožjem so glavne teme umetniške obdelave.

Pri zbiranju znanstvenih izsledkov in direktni vključitvi v satelitsko sliko Zemlje so se povezali z nemško vesoljsko agencijo (DA-

RA), nemskim institutom za raziskavo vesolja (DLR) in londonskim univerzitetnim kolidzem (UCL).

Clovekova znanstvena domišljija in radovednost pa nista edina zanimivost te razstave. Umetniške interpretacije in drugačna videnja problemov tvorijo z znanstvenim delom razstave zanimiv kolaz. Takšna je na primer velika kocka iz pleksi stekla z drobcenimi zeleni-

mi kroglicami. Poljak Piotr Kowalski je izdelal Kocko populacije: ob vznožju prozorne kocke je digitalni stevec, ki kaže, koliko ljudi se povprečno rodi v eni sekundi in koliko jih umre. S stropa padajo v kocko kroglice, ki simbolizirajo nova človeška življenja, skozi dno pa padajo tiste, ki pomenijo umrle. Se le ko gledalec opazuje te drobne zelene kroglice, se zave, da je na svetu dejansko

zelo veliko ljudi. Podobno impresivna je tudi plastična mapa sveta, ki populacijo ljudi prikazuje reliefno. Evropa in Severna Amerika sta ena sama, skoraj do stropa segajoca gora, prav tako Rusija. Zanimivo videnje problemov, ki tarejo planet Zemlja, je predstavil tudi Ingo Günther. V temno sobo je postavil triintrideset globusov na tankih stolih. Vsakega od njih

je izhajajo iz statističnih in drugih podatkov, poimenoval in poslikal po svoje. Globusi prikazujejo povprečni prihodek, vpliv cernobilskega sevanja, nahajališča zlata, uzakonjenost smrtnih kazni, zaloge pitne vode, odstotke prebivalstva s televizijskim sprejemnikom, itd. Najbolj pretresljiv je globus z naslovom Begunci: zemljevid sveta ni niti malo spremenjen, begunci smo namreč vsi, ki živimo na tem planetu. Med razstavljenimi eksponati, ki jih ni mogoče umetniška roka, je najbolj nazoren video o globalni populaciji na

Zemlji. Video, ki so ga pripravili v južno ilinški univerzi prikazuje rast prebivalstva od leta 1 n.št. do leta 2020. Lučke na zemljevidu sveta predstavljajo milijon ljudi. Zatišje, ki je v narascanju naseljenosti Zemlje trajalo do začetka 20. stoletja, kuga, zaradi katere ugasajo že kar številne lučke na videu, in sedanje strmo narascanje stevila prebivalstva so predhodnica popolne osvetljenosti Zemlje. Po izračunih znanstvenikov bo leta 2020 Zemlja namreč že tako prenaseljena, da praktično ne bo več mogoče živeti na njej.

Kljub pesimistični vsebini in zagrenjenosti, ki jo v sebi nosijo razstavljeni dela umetnikov, je razstava zasnovana kot estetska celota, kot zlitje znanosti in umetnosti.

Gledalca ne pusti hladnega: ne samo zaradi vsebine, temveč tudi zaradi postavitev same, ki je domišljena in upošteva vse zakonitosti percepcije (spet znatnost!). Zatemnjeni prostori, velikanski video ekrani, ambientalna glasba, vse to so elementi, zaradi katerih je razstava se toliko bolj učinkovita. Če bo učinkovita tudi posledično in dolgoročno, pa je že drugo vprašanje.

NA KRATKO

Jazz v Izraelu

TEL AVIV - Jazz, film in videofilmi je bil naslov stidnevnega festivala (potekal je od 24. do 27. februarja letos) v Kinoteki Tel Aviva, ki je razveselil in razburil domače jazz občinstvo predvsem zato, ker so na njem nastopili tudi umetniki iz tujine. Letošnji festival je bil že tretji po vrsti.

Nosilna v programu sta bila večer Charlieja Parkerja in večer jazza in poezije z igralko Bat-Adam, kitaristom Amos Hadanijem in pevcem Amal Marcusom. Poseben program je bil posvečen glasbi znamenitega filmskega skladatelja Nina Rote, med tujimi gosti pa so bili Kirk Lightsey, Magen in Teddy Kling. Odvrteli so se se filmi in video projekcije o jazz glasbenikih in posnetki z jazz festivalov.

Z vsi resnostjo so se vključevali tudi Izraelski ustvarjalci. Izstopala sta oče in sin, Dani in Yoram Gottfried na klaviaturah in Albert Piamenta s saksofonom. Značilen je bil nastop Gidija Gove, ki je pevec zabavne glasbe, ceprav mu ni mogoče očitati neposluha za jazz. Jazz se v Izraelu namreč izgublja v provincialnosti in utaplja v domaćem melosu. To pa zato, ker je pridobil status »underground« umetnosti. Številni klubi, v katerih je ta zvrst glasbe živela - med njimi sta bila najbolj znana Barbarin in Bayblos - so danes zaprti. Tudi domaći festival jazza v Jaffi, ki pa si komaj lahko zasluži to ime, obisujejo le malostevniki.

V Izraelu je dovolj petičnezev, ki bi lahko podprli ponoven razvoj jazza, mu stalno namenili sredstva, tako da bi lahko usel iz povprečnosti in prerasel provinco. Tako pa ostajajo jazz festivali edina priloznost za zaslužek in podporo pri ustvarjalnem delu posameznih jazz ustvarjalcev. (B.B.B.)

Svetovna premiera štiriminutne opere

LONDON - Mesto Cardiff (Wales) bo prihodnji konec tedna prizorišče svetovne premiere najkrajše opere, ki traja nekaj manj kot štiri minute. Po poročilih dnevnika The Independent, je bilo delo, ki nosi naslov Pesek casa, napisano v enem večeru. Fabula opere je jutranji prepri med zeno in mozem, sredi prepri pa ju predstavnik loterije preseneti z obvestilom, da sta postala milijonarja. Libretistu Simonu Reesu, ki sicer deluje v valižanski Narodni operi, je pri delu pomagal skladatelj Peter Reynolds. Po besedah kritika Independenta delo nikakor ni brez kvalitete in kaže vpliv Verdija in Rossinija, vsaj v prvih dveh minutah. Orkestru bo dirigiral Carlo Rizzi, direktor valižanske Narodne opere.

Pesek casa ustreza pravilom zanra, ima uverturo, arije, dvospeve, ritornel, devetsekundni finale, vse skupaj pa se odvije v piclih starih minutah. (AFP)

ZDAJ IN NIKOLI

Izgubljeni občutek zaveze

ANDREJ BLATNIK

Ljudje, s katerimi se pogovarjam, imajo povprečno čez glavo politike iz zelo razumljivega razloga: zdi se jim, da je postala ali ostala samo sredstvo za zasedbo vzvodov družbene moči. V tem pogledu, sem že slisal, je bil stari režim pravzaprav manj ekskluziven. Takrat nisi imel moči, če nisi bil v partiji, danes je nimas, če nisi v vladajoči stranki, a v partiji je bilo deset odstotkov Slovencev, in že zato je bila kadrovska ponudba večja kot danes, ko je v vseh strankah skupaj manj ljudi, za odločujoče položaje pa se lahko potegujejo le člani (resda trenutno ameboidne in vsakogar sprejemajoče) vladajoče koalicije.

Skusam miriti svoje sogovornike, razlagam jim, da so se v času pred prvimi večstrankarskimi volitvami danesnji politiki razdelili po strankah bolj ali manj glede na to, katere so vodili njihovi prijatelji ali kje so bili v službi, in da je se dandanes mariskdo od članov bivšega političnega aparata brez službe, enako pa je tudi s številnimi zagrozenimi (javnimi ali intimnimi) nasprotniki prejšnjega sistema; tudi ti zaslužijo nekakšno nagrado za svoje glasove proti, zato ni čudno, da je neodvisnim strokovnjakom težko priti zraven.

Sogovorniki pravijo, naj ne bom cinicen, in me sprašujejo, ali nisem opazil, da se enaka izguba idealov, vizij in zavez godi v kulturi. Ne nadoma so na obzorjih

njenih akterjev ostali le se rezultati kratkotrajnega dometa tipa »kdo bo koga« in »koliko to vrže«. Kulturniki nevoščljivo gledajo drug drugemu pod prste, kdo je dobil kak denar ali nagrado, kdo pa ne, medtem ko se kje drugje mimo razsipa tudi z njihovim blagoslovom, čes to se nas ne tice. Bolj pogosto bo slisati, kako bi natisnili dvesto knjig z denarjem, ki gre za vsak nov slovenski film, ali kaj vse bi se dalo s tistimi osemdeset tisoč markami, ki jih za pot v tujino porabi pihalni orkester, manj pogosto pa, koliko stane vsaka na vajah izstreljena grana, prenova te ali one vojašnice ali njeno mirovanje v pridobljenem stanju, če se omejimo samo na en tip potrosnika. Taka vprašanja je kultura pač zastavljala v starem režimu in res ji ne pristoji, da bi se ponavljala, a vseeno so stvilke za njimi zanjo enako usodne.

Seveda v pogovorih branim podoben ljube mi kulture, ni res, trdim, se zmeraj so ideali, ki segajo prek konkretnih interesov, kar navajate, so razumljivi izrazi drobnih zavisti, ki jih ne gre jemati kot vzorčni model. In se v isti sapi spominjam, kako založniki pravijo, da bodo skrivali drug pred drugim recimo, katere država poleg naše deli subvencije za prevode leposlovja v slovenscino, ker to zdaj sodi v poslovne skrivnosti, knjiga pa je postala zgolj in samo posel; kako glasbeniki

pravijo, da je pravilna le ena metoda in ena sola in da je potrebno vse druge sodno zatreti, ker ljubezen do glasbe budi jo na napacen način; kako se gledališniki po nekaj besedah odločijo zlit zolc na institucionalno ali alternativno gledališče, odvisno od tega, kam so pristeti, čes da golta denar, ne da bi bruhalo omembe vredne dosežke. In se in se.

Razumem nejevero svojih sogovornikov, s katero pospremljajo iz trte izvita zatrevanja, da ni tako, kot se jim zdi; doslej so živeli v veri, da je politika nekaj ne vrednega postenega cloveka, umetnost pa vse pritlehnosti a priori presega. In zdaj se seveda sprašujejo, ali je mogoče, da zaveza, ki presega bližnjo in kratkotrajno korist, pripada pretekli dobi?

Moji sogovorniki, ki nočejo več politike, pravijo, da je edino, kar lahko naredijo, to, da jih ne bo na naslednje volitve. Vedo, da s tem položaja ne bodo izboljšali, navsezadnje zato ne, ker bodo večjo tezo pridobili glasovi tistih, ki nimajo tovrstnih dvomov. A imeli bodo vsaj cisto vest, da položaju s soudeležbo niso pridali legitimnosti. Ni kaj, zavidati jim moram. Tiste, ki cenimo umetnostne prakse, analogna poteza privede v mnogo neprijetnejši položaj. Če se bomo iz nacenih razlogov odrekli vsakršnemu ukvarjanju, se bomo odrekli tudi njej sami. In, kot bi rekla zgubljena fraza, razlika je očitna.

Revija LITERATURA razpisuje natečaj za esej

Pogoji natečaja so:

1. Esaj mora biti tematsko vezan na dogajanje v sodobni (slovenski ali svetovni) književnosti: na avtorje, literarne ali metaliterarne pojave.
2. Obseg eseja ne sme presegati 16 tipkanih strani (33.000 znakov).
3. Na natečaju lahko sodeluje vsako razen članov žirije, ki jo določi uredništvo LITERATURE.
4. Sodelujoči naj poslejo svoja besedila v treh izvodih na naslov Revija LITERATURA, Gospoška 10, 61000 Ljubljana. Zadnji rok oddaje je 15. april 1993. Besedila naj bodo nepodpisana in opremljena s sifro. V posebni kuverti, dodani besedilu in naslovljeni z njegovo sifro, naj bodo podatki o avtorju, številka žiro računa in EMSO.
5. Nagradni sklad obsega 1000 nemških mark v tolaški protivrednosti. Žirija bo nagrado po svoji presoji razdelila med največ tri eseje, pridruzuje pa si pravico, da s celotno vsoto nagradi en sam esej.
6. Nagradjeni eseji bodo objavljeni v 23. številki LITERATURE.
7. Sponzor nagrade je Založba Mihe-lac.

LIKOVNA UMETNOST / MOTIV IN IZKUŠNJA

Šalamunova izvorna matrica

Andrej Medved odkriva, kaj je navdihnili Andraža Šalamuna, da je ustvaril ciklus Sonca, za katerega je letos prejel nagrado Prešernovega sklada

Andraž Šalamun: Matrica (Foto: Arhiv)

Na podu v Salamunovem ateljeju je, pokrit s preprogo, vzorec, matrični vzorec tisočih sledi vseh slik, ki so nastale v zadnjem letu. Lahko bi govorili o primarnosti, izvornosti matrice, v kateri so v osnovi združena vsa sonca, ki jih je slikar naslikal v skoraj isti sferični obliki, ko je na platno, ki ga je pritrdil na podlago, pronicala semenska lava barve - barvna magma - in vdiral skozi razpoke, pore, reze jute kot najbolj pristni in

avtentični segment neke fantastične upodobitve solarnega telesa; kot rentgenizirano telo podobe sonca, kot prostor vseh podob, ki se potem odtisnejo v posamezni, sp. razmnoženi sliki. Izvorni prostor Sonc, ki učinkuje kot Veronikino ogrinjalo - prt, ki vedno znova in se vedno (če verjamemo legendi) zari oblike neke pred tisoletji izgignule nebesne in cloveske energije, je zdaj pred našimi očmi kot živa, nabrekla, nagrebena in reliefna po-

vršina, ranljivo in magmatsko tkivo, ki vzhaja in utripa v ritmu umetniških roke, in v plesu, v vibriranju poteze penetri- ra prefinjeno spleteno platno in v grobo iztesanih deskah pada slika imaginarne krajine, pejsa- ze, ki nas spominjajo na Jakopičeve palete. Tu je predloga vseh tistih do- zivetij, ki so osnova Salamunovega dela in pristo- pa k slikarstvu, ki ni ne figuravno ne abstraktno, ki ni mimetično, in ne mentalno, in nima prime-

rjave v realnosti, v naravi. Tu je /iz/vir vizije, kjer se napajata slikar in vsak opazovalec, tu se zgosti solarno tkivo vsake nove podobitve, tu vlada He-lio/s/gabal, cascenje son- cnega boga, kjer ni odse- vov - ponovitev- in niti senc na dusi; kjer je ves, stvarni in kozmogonični, simboli prostori zlit v eno, hkrati telesno, cutno in oprijemljivo ter abstrahirano, vesoljno bitje; kromatsko, živo in utripa- joče bitje, ki zagori v tre- nutni, hipni razsvetljavi

(kot gledanje v svetlobo, v izvir Lucii), kjer notranji pogled docela onemi in se prepuscamo z vsemi cuti dogodka ciste igre, ki rui vsak okvir, umetnos-tni konstrukt, apriorizem v slogu ali likovni maniri. Takrat razumemo - doja- memo - pomen slikarjeve spontane »odlocitve«, da slika gol, v popolnosti go- lote, kjer ni nobenega za- slona, reze, manka, sp. premeditve, prepovedi in zatajitve, kjer ni zavesti in ideje, kjer je odsotna vsaka teorija, temvec sa- mo spontanost plesa, oci- scenje vseh potujitvenih učinkov in zdravega ra- zuma in predsodkov. Ta pra - arhe - matrica pa je tisto, kar Platon v Timaju imenuje z besedo hora: »Torej dojsice tega, kar/se/rodi, vlažno, spo-jeno in razlito, oblikova- no z zrakom in z zemljo, se zdi neskončno raznoli-ko. Vendar pa neenotne in neuravnotezene sile ne omogocajo nobenega ra- vnovesja, temvec dojsice neprenehoma pregibljejo v vse smeri. Stresajo ga, ono pa jim zmenoma vr- ca njihovo moc z novimi treslaji. Predmeti, ki jih tako prestavlja zdaj sem zdaj tja, se locijo med se- boj.

Podobno se s pomočjo sita in drugih priprav za ciscenje žitnega zrna loci razsejano in pretreseno seme - težko in cvrsto na eno, redko in lahno na drugo stran. In na enak način resnicnost stresa stiri elemente, ki jih spre- jema vase in jim - kot sito - posreduje gibanje, stre- sljaje.« (Cit. po J. Derrida-ju, psyché, Ed. Gallée, Paris 1987).

PODKUPNINE / NOVA JAMSTVENA OBVESTILA

Na seznamu vpletenih Altissimo in Cariglia

Nadaljujejo se tudi zasliševanja številnih aretirancev

MILAN - Po kratkem nedeljskem premoru se je včeraj nadaljevalo odposiljanje različnih sodnih obvestil predstavnikom političnih strank in pomembnih družb. Na zadnjem seznamu so se pojavila tudi imena političnih predstavnikov, ki so se doslej izognili obtožbam, da so prejemali razne podkupnine. Med temi sta tudi tajnik PLI Renato Altissimo in bivši vsedržavni sekretar PSDI Antonio Cariglia. O obeh naj bi milanskim sodnikom, ki so za oba podpisali jamstveni odlok, spregovoril Giovanni Barbaro, rimski ladjar, ki na svojih ladjah prevaja gorivo za

centrale državne ustanove Enel. Altissimo naj bi prejel 50 milijonov lir, Cariglia pa 25. Na osnovi pričevanj podjetnika iz Emilie Paola Pizzarottija pa naj bi jamstveno obvestilo podpisali na račun bivega podtajnika na ministrstvu za industrijo senatorja Franca Bonferronija (KD). Na včerajšnjem seznamu pa je tudi več takih imen politikov, katerim so že večkrat poslali jamstvena obvestila, kot sta socialistična predstavnik Bettino Craxi in Raffaele Rotiroli, upravni tajnik Severinske demokracije Giovanni Citaristi in pa član republikanske stranke Antonio Del Pen-

nino. Na račun bivega ministra Riccarda Misasija (KD) pa so sodniki sprožili postopek, da bi lahko uvedli obravnavo proti njemu: obtožba se nanasa na preureditvena dela na letališču pri mestu Reggio Calabria, poleg Misasija so v afero vpleteni še bivši podzupan mesta in dva bivša poslanca KD.

Včeraj zjutraj pa so pod obtožbo sodelovanja pri korupciji aretirali bivega člana upravnega sveta ustanove Enel Piera Mario Pelloja, ki naj bi bil pod okriljem socialdemokratske stranke. O njem oziroma o vsoti 500 milijonov, od katerih pa je bilo izplačanih samo

300, je milanskim sodnikom govoril inženir Enzo Papi, ki je vsoto povezoval z deli, ki bi jih moralo podjetje Cogefar-Impresit izvesti v nuklearni v kraju Montalto di Castro. Pier Maria Pellò, ki se je rodil v Milanu leta 1935, je bil član upravnega sveta Enela od '87 do avgusta '92, ko so ustanovo spremenili v delniško družbo.

Na prostost pa se je vrnil predsednik Inaila Alberto Tomassini, ki so ga aretirali 24. februarja pod obtožbo, da je od rimskega gradbenika prejel prejel 200 milijonov lir, zato da bi Inailu "ponudil" neko gradbenikovo poslopje. Milanski sodniki pa so zavrnili prošnjo zagovornikov Raffaela Santora, s katero so utemeljevali zahtevo po prostosti za predsednika Agipa. V hisnem priporu pa je od včeraj predsednik družbe Nuovo Pignone Franco Ciat-

ti. V Neaplju pa vodijo preiskavo o privatizaciji smetarske službe: v afero o podkupnini, ki je znasla milijardo in 300 milijonov lir, naj bi bili vpleteni bivši namestnik tajnika PSI Giulio Di Donato, član poslanske prvosodne komisije Raffaele Mastrantuono (PSI) in parlamentarec KD Alfredo Vito.

RIM - V senatu ga je videti večkrat, zlasti sedaj, ko je politična klima vroča. Včasih poseđa na katerem od fotelj, včasih se sprehaja po sobanah pred avlo, oprt na palico, ki je postala njegova zvesta spremljevalka, vselej pa zapleten s kom v pogovor, ki ga prekine samo, da bi odzdravil starim znancem, se do pred enim letom kolegom ali nasprotnikom v številnih političnih bitkah. Gaetano Arfè, docent zgodovine, občasno sposojen politiki, spremlja dogajanje kot zainteresiran opazovalec, ne pa več kot aktivni parlamentarec. »Nisem hotel kandidirati,« pojasnjuje, ker me nobena od strank ni več pričevala. Ne moja dolgoletna stranka, PSI, pa tudi ne neodvisna levica, na katere listi sem bil izvoljen v senat v prejšnjem mandatu.

Po poklicu pedagog in profesor (kljub letom se poučuje na florentinski univerzi), obenem pa polnokrvni politik, deset let direktor socialističnega glasila Avanti

(»Urednikovanje sem pustil, ko je bil izvoljen za tajnika Bettino Craxi. Tedaj med nama ni bilo sporov, a vedel sem, da si bova pršla navzkriž in ne bo več istega vzajemnega zaupanja kot s prejšnjim vodstvom,« pravi), dvajset let parlamentarne izkušnje v italijanskem in evropskem parlamentu, Gaetano Arfè opazuje italijansko politiko z distanco, obenem pa z nepriznanim željo, da bi se vrnil v areno. Tudi zato se je bil primeren sobesednik za oceno sedanje situacije v Italiji in se zlasti nevarnosti, ki jim je izpostavljena italijanska demokracija.

Vpr.: V zadnjih casih je slišati veliko zaskrbljenih glasov za usodo italijanske demokracije. Ali je res v nevarnosti?

ARFÈ: »Zdravstveno stanje italijanske demokracije ni dobro, ne zdi se mi pa v nevarnosti. Demokracije institucije so trdno zakoreninjene v italijanski stvarnosti in v kolektivni zavesti družbe...«

Vpr.:... zato vi ne vidite podobnosti z leti, ki so botrovala nastopu fašizma...

ARFÈ: »Ne, teh podobnosti ni, situacija je povsem različna. Tedaj je prišlo do spopada, ki ni bil drugega kot italijanska varianta napetosti, prisotne v vsej evropski celini. In tedaj, ne pozabimo, sta si nasprotovali dve ideologiji, ki sta znali združevati ljudi in jim nakazovati jasne perspektive, tako na eni kot na drugi strani: taka ideologija je bil fašizem in taka je bil tudi socializem v njegovi komunistični in maksimalistični različici. Danes ideologij ni več, so se razblinile in doživljamo neke vrste krizo v negativu. Stanje je nedvomno težavno, bolezen ni bila premagana, a kljub temu se mi ne zdi, da bi bile institucije v nevarnosti.«

Vpr.: Toda skrajni opoziciji se zavzemata za takojšen razpust parlamenta in volitve s sedanjim proporcionalnim sistemom. Ali to ne peha državo v kaos?

ARFÈ: »To je lahko nedvomno nevarno, tudi ker se politiki situacije lotevajo improvizirano. Toda že dejstvo, da se zahteva razpust sedanjega parlamenta in izvolitev novega, dokazuje zaupanje v parlamentarno institucijo kot tako.«

Vpr.: Doslej sva se le obrobno dotaknila glavnega vprašanja. Kateri je glavni vzrok globoke italijanske krize?

ARFÈ: »Poglejte, v krizah deluje vedno veliko dejavnikov in ni ene same razlage. Glavni razlog pa se mi zdijo spremembe v svetu, ki so povzročile v Italiji zelo globok pretres. Danesnja družba je povsem različna od tiste, ki je izšla iz druge svetovne vojne in korenite spremembe, pretresi v ideologijah, družbenih razmerjih, v navadah in običajih so se nujno odrazili tudi v politiki in sicer v takšni obliki, kot jo vidimo, ker je Italija ves povojni čas slonela na ravnovesju med dvema velikima skupinama: demokratsko na eni in komunistično na drugi. Danes KPI ni več. Nastala je sicer Demokratska stranka leve, a je kljub temu zmanjkala tista partija,

zvana v San Patrignano. Battaglini je seznanil novinarje z dvomom, ki ga se razdvaja: ali je bil umor le krut, a posamičen primer, ali pa se je porodil zaradi splošnega nasilnega obnašanja v skupnosti Vincenza Muccioli. Sodnik ni povedal, ali bo tudi Muccioli obtožen zaradi prikrivanja umora, ali ne. »O tem moram se razmisliti,« je bil sodnikov odgovor.

Doslej so obtožili ne-

premislijenega umora osem ljudi, ki so se leta 1989 zdravili v San Patrignano.

POGOVOR Z GAETANOM ARFEJEM

Italija se bo izmazala iz sedanje krize

VOJIMIR TAVCAR

ki je zastopala manj premožne sloje in je bila večinska med delavstvom. Zlomilo se je ravnoesje, ki je imelo tudi negativne aspekte, zlasti dejstvo, da je bila italijanska politična scena 40 let v bistvu blokirana. Se vedno se spominjam, da mi je star socialdemokrat in zagrižen protikomunist Paolo Rossi vselej pravil, da Italija sloni na treh K: kleru, komunistih in karabinjerjih. Ko bi eden od teh treh opomikov zmanjkal, bi jo zajela kriza. In res enega od treh stebrov ni več.

Vpr.: Nedvomno. Toda v sožitju, ki sta ga zmerni in napredni blok našla, v takimenovnem konsociativizmu mnogi vidijo korenine italijanske boleznin in zlasti podkupniške afere...

ARFÈ: No v Italiji je prišlo do resnične zamenjave na oblasti samo enkrat in sicer pred več kot enim stoletjem, leta 1876, ko je padla desničarska vlada in je na njeno mesto prišla koalicija sil. Ki naj bi bile napredne. Toda izmeničnost ni trajala dolgo, ker je nov vodilni blok transformistično, molekularno vsrkal taliska novih in starih sil, nastala je neka zelo fluidna fronta, ki je upravljala Italijo do fašizma. In nekaj podobnega se je pripetilo tudi po drugi svetovni vojni. Pojav ni imel samo negativnih aspektov, pač pa tudi pozitivne, saj je med drugim ohranil demokracijo tudi v težkih casih hladne vojne.

In dovolite mi se pripombo: morali bi res preučiti, kaj pomeni konsociativizem, saj je to ena od besed vse bolj nerazumljivega italijanskega političnega zargona, ki jo vsi uporabljajo, nihče pa ne ve jasno, kaj je.

Vpr.: Paradoksalno preiskava "ciste roke", ki je razkrila gnulobo, prispeva k zaostrovanju krize s tem, da postavlja pod vprašaj stranke, parlament in povzroča pravo epuracijo gospodarstvenikov. Kako ocenjujete vse to?

ARFÈ: »Osebnostno ocenjujem zelo pozitivno delo milanskih sodnikov. Lahko imamo nekaj prihrankov zaradi te ali one epizode, vendar se zdi, da je preiskava za Italijo zelo zdrava. In zdi se mi, da bo ravno ta preiskava spodbudila tisto prenavljanje strank, ki ga stranke same niso bile sposobne. Nobena stranka se ne more več predstaviti volilcem z diskreditiranimi obrazi, nujna je prenovitev. Pobudo za preiskavo so dali sodniki, njena uspešnost pa dokazuje, da je v politični družbi dozorelo spoznanje o teh ranah in tudi volja, da se jih ozdravi. Sodniki so lahko prišli do sedanje stopnje tudi zato, ker so imeli tolikšno podporo ljudi kot se nikoli v preteklosti.«

Vpr.: To podpora je bilo občutiti tudi v prejšnjih dneh z odporom proti Amatorim odlokom. Sedaj predsednik vlade priznava napako, vendar dodaja, da najbrž ni nobene možnosti za politično rešitev podkupniške afere in nakazuje kot edino možno pot spremembo volilnih pravil in nato nove volitve. Ali je to pravo zdravilo?

ARFÈ: »Z določenega zornega kota je tako, tudi ker se mi ne zdi, da bi lahko iskali druge politične rešitve za podkupniško afero. Javno mnenje jih ne bi sprejelo in s strogo tehnične vidika ni lahko oblikovati take ukrepe. Akcija sodnikov mora iti do kraja, ker bo le tako blagodejno vplivala tudi na stranke.

Ko pa bo ta akcija zacela, se nujno postavlja problem volitev. Ne bi govoril o delegitimiranosti, toda parlament odraza politično sliko, kakršna je bila pred podkupniško afero, ki je povzročila pravo revolucijo v italijanski družbi. Zato parlament potrebuje regeneracijo, potrebuje prenavljanje v novi politični situaciji, da bo odrazil stvarnost, kakor se je izoblikovala v tem letu.«

Vpr.: In pri tem trčimo ob veliko vprašanje. V tekočem zargonu nova pravila pomenijo več-

ski volilni sistem. Ali lahko nov volilni zakon prispeva k stabilizaciji Italije in ji nakazuje potrebne perspektive?

ARFÈ: Ob tem imam veliko dvomov. Nisem namreč prepričan, da samo sprememba volilnih pravil lahko ustvari novo politično situacijo in botruje oblikovanju naprednega ter konservativnega bloka, katere bodo napredne sile in katere konservativne? KD v celoti predstavlja konservativni blok? Laične sile v celoti pa napredne? V Italiji ne vidim pojmov, da bi prišlo do podobne izmeničnosti za krmlilom oblasti kot v drugih državah, ker je stanje v Italiji bolj zmedeno, nedorečeno. Zato tudi dvomim, da bi lahko večinski zakon omogočil selekcijo drugačnega vodilnega razreda. Če se sklicujem na lastno izkušnjo: bil sem parlamentarec več kot dvanajst let in ni se mi pripetilo, da bi me kdo od volilcev kdaj vprašal, naj podam obrazec svojega dela. V Italiji ni zakoreninjena navada neposrednega stika med volilci in izvoljenimi. Zato ne razumem zaljubljenosti, ki je tako v modi, za večinski sistem in se zlasti ne za britanski vzorec. Naj se povem, da se na primer evropski parlament opredeljuje za proporcni zakon.

Vpr.: Kateri so torej po vašem ukrepi za preseganje krize?

ARFÈ: Potrebni ukrepi so veliko. Med institucionalnimi reformami bi postavil na prvo mesto prvo mesto reformo javne uprave, ki je eden od vzrokov sedanje krize. Dokler je imel vodilni razred ljudi visoke kulturne in moralne ravni, je bila klima se ugodna za razvijanje države, sedaj pa je treba obnoviti vodilni razred. Dvomim, da k temu lahko prispeva večinski zakon, medtem ko je veliko prispevala preiskava »ciste roke«.

Ob tem je treba obnoviti politično kulturo, kar tudi ni majhen zalogaj in ga ni mogoče improvizirati, saj na primer danes ne poznamo niti več dobro pomena nekaterih besed. Zargon Palace je skrivnost in ne onemogoča več kolektivne participacije.

Vpr.: Iz povedanega izhaja, če sem prav razumel, da vi ne pripisujete referendumu, ki bo čez mesec dni, prelomnega pomena v prehodu od prve k drugi republiki?

ARFÈ: Ne. Tudi ker v razpravi o institucionalnih reformah, o katerih je toliko govora, ni prepričan sodelovanja ljudi. Cutiti je samo zelo nejasen odpor do sedanjih volilnih pravil, katerim ljudje pripisujejo krivdo za slabosti političnega sistema, vendar je odpor bolj posledica zgražanja nad tem, kar se je zgodilo, kot pa jasne zavesti o problemih, ki se jih je treba lotiti. In glede referendumu: nisem prepričan, da je kar čez noč Bog navdihnil ljudi in jim omogočil, da rešijo kompleksne institucionalne probleme s enim samim odgovorom. DA ali NE.

Vpr.: V namenih strank je bil doslej referendum bolj sredstvo, ki naj bi spodbudilo parlament k reformam, kot pa dejanska rešitev. Toda se vedno se je zgodilo, da je bilo treba na glasovanje, ker parlament ni bil sposoben reform...

ARFÈ: To je nedvomno res in pojav se je stopnjeval z upadanjem kakovosti vodilnega razreda. V preteklosti smo imeli referendume, kot tistega za izbiro med republiko in monarhijo, ali referendum o razporoki in nato o splavu. Toda slo je za moralne izbire, pri katerih je bilo prav, da vsakdo pove svoje mnenje. Sele potem, ko vlada in parlament nista bila več sposobna rešiti nekaterih vzlov, je referendum postal sredstvo za spreminjanje družbe. Nedvomno je bilo to nujnost, ostaja pa dejstvo, da z referendumom ni mogoče vladati. Glavni problem ostaja zato selekcija vodilnega razreda.

Vpr.: Razepljenost levece pri-

speva k plantanju italijanske krize. Po vašem mnenju večinski zakon lahko prispeva k poenotenju na levi, ali bi morali iskati drugačne stične točke?

ARFÈ: Prepričan sem, da volitve niso zadosten razlog za združevanje levece. Levica mora najprej narediti obracun svoje dosedanje dramatične zgodovine. Če ni tudi kulturne kohezije, same volitve ne bodo prispevale k združitvi. Poleg tega bi bila levica v današnji italijanski situaciji in sicer zaradi dosedanje politike, saj so hoteli doseči hegemonijo kot stranka, medtem ko bi moralo biti vodilo hegemonija socialističnih idealov v italijanski levici. Odgovornosti pa ima tudi DSL, ki ni znala upravljati krize KPI, ker se je tega lotila z zamudo, improvizirano in z opuščanjem dobrega dela svoje tradicije, ne da bi poskusila kritični obracun, ker se je zadovoljila z generično progresivnostjo. To je otrok, ki ni izgubil samo ideologije pač pa tudi nekdanjo politično kulturo.

Kljub temu pa dogajanje sili k enotnosti. Vendar volitve niso zadosten vzvod. Potrebna je politična, kulturna programska razprava, predvsem pa je potrebna zavest, da levica ni umrla z zatonom komunizma.

Vpr.: Če se vrneva k italijanski aktualnosti. Državo pretresa kriza, predsednik vlade Amato pa vabi PRI in DSL, naj zapustita Aventin in se pridružita vladi. Vi bi na njihovem mestu sestopili, seveda če menite, da sta se stranki sploh podali na ta trg?

ARFÈ: Osebnostno bi stopil z Aventina. Seveda bi postavil zelo jasne pogoje, pogajal bi se o programu, ne bi pa čakal na neko alternativo, za katero ne vemo, kdaj se bo uresničila. Stanje je zelo napeto, vsakdo si mora prevzeti svoje odgovornosti in prispevati k iskanju rešitev. Seveda ne mislim, da bi morali podpreti politiko, s katero ne soglasata, treba je poiskati skupni imenovalac kot na primer za casa Odpornstva s politiko nacionalne enotnosti.

Vpr.: Ali je to lahko način, da se ne prepusti sodnikom nalogo moralne obnove Italije?

ARFÈ: Seveda, saj sodniki lahko naredijo marsikaj, ne morejo pa spremeniti strank. Lahko opravijo, recimo ji tako, epuracijo, nato pa morajo stranke same dokazati volilcem, da so sposobne prenovitve. Kot po operaciji, je potrebna reakcija organizma, da bolnik ozdravi...

Vpr.: ... vendar nič ne kaže, da bi bile politične sile tega sposobne. Glejte primer razprave o moralnem vprašanju v parlamentu.

ARFÈ: Res je, toda procesi prenavljanja so vselej procesi, ki jih sprožajo manjšine. Pomembno je, da si v določenih trenutkih nekatere skupine prevzamejo to nalogo. Toda možnost prenavljanja kljub temu, kar se dogaja, obstaja. Vidim simptome novega, ceprav je proces počasnejši od tega, kar bi zeleli.

Vpr.: Kateri so ti znaki?

ARFÈ: Predvsem občutljivost za moralno vprašanje, ki je do pred nedavnim ni bilo. Mislim, da se uveljavlja zavest, da tako ni več mogoče. Po drugi strani pa morala in etika ne nastaneta samo na osnovi pridig, pač pa iz stvari. Dejanja, ki so bila se do včeraj dopustna, danes niso več sprejemljiva. Tudi etičnost je hči casa in razmer, saj na primer v miru imamo nujnost utrditve nekaterih etičnih nacer. In ceprav je proces bolj počasen, politiki vedo, da bodo pod nadzorstvom, ki ga prej ni bilo.

Vpr.: Torej niste povsem pesimist. Italija se bo izmazala...

ARFÈ: V to sem prepričan. Ni krize, iz katere ne bi bilo izhoda. Kar se dogaja v Italiji, je pozitiven znak, da se je prenavljanje začelo in upam, da bo sla prenovitev od kraja. Družba reagira, ni pasivna, kar je dokaz vitalnosti, ki bo nedvomno obrodila sadove.

PODKUPNINE / »POMOČ« TRETJEMU SVETU

Karabinjerji preiskali umbrijski grad italijanskega diplomata Santora

RIM - Karabinjerji so včeraj preiskali grad veleposlanika Giuseppa Santora. Preiskava sodi v okvir razkrivanja afere o italijanski pomoči državam v razvoju, ki jo vodi rimski javni tožilec Vittorio Paraggio.

Mozje postave so opravili hisno preiskavo v gradu v Capecchiu, ki stoji nedaleč od kraja Baschi v Umbrii, in so - po nekaterih vesteh iz rimskih sodnih krogov - odnesli s sabo zajeten sveznj dokumentov. Veleposlanik Giuseppe Santoro je prejel jamstveno obvestilo 26. februarja letos. V njem so sodniki

zapisali, da je osumljen izkoriščanja javne funkcije in podkupovanja. Istega dne so karabinjerji opravili hisno preiskavo na njegovem domu v Uil. del Corso, pregledali pa so tudi urad ravnateljstva za sodelovanje z državami v razvoju, v katerem je bil zaposlen pred imenovanjem za predstavnika FAO.

Veleposlanik Santoro naj bi bil vpleten v nekatere nepravilnosti pri gradnji avtoceste v Bangladesu in pri nekaterih drugih javnih delih v državah v razvoju. Preiskovalci naj bi tudi preverjali njegovo premoženjsko stanje.

KANALSKA DOLINA / KOROŠKA POJE

Slovenska pesem zadonela na Trbižu

RUDI PAVSIC

TRBIZ - Kulturni center na Trbižu je bil v nedeljo zares pretesen, da bi sprejel vse, ki so prišli poslušat slovensko pesem na spomladanski reviji Koroska poje. Nad pričakovanim uspehom so bili organizatorji izredno ponosni, saj se malokrat zgodi, da bi v tem centru zbrali tako veliko občinstva. To je podčrtal sam trbiški odbornik za kulturo Dimitrij Jalen, ki se je s podzupanom Baraldom in odbornikov za sport Cravino udeležil prireditve. Ob zaključku je Jalen izrazil nastopajočim skupinam video kaseto o Trbiški v znak zahvale za prijetno kulturno popoldne. Sam koncert pa je izzvenel v znamenju slovenske ljudske pesmi in volje po sodelovanju in prijateljstvu. To so že v uvodnem pevskem pozdravu podčrtale članice domačega Visarskega kvinteta, ki so zapele v slovenscini, italijanscin in nemščini. To so podčrtali prireditelji, nastopajoče pevske skupine, govorniki in tudi številni italijanski, koroski in slovenski predstavniki javnih uprav, političnega in kulturnega življenja.

Koncert na Trbižu so kasneje sklenili z družabnostjo v domu Mangart v Zabnicah, kjer so bile ponovno potrjene vrednote stoletne skupne zgodovine, jezika in kulture. Stekla je beseda o nadaljnjih pobudah in skupni bogatitvi kulturnega prostora.

Z nedeljskega koncerta Koroska poje na Trbižu (Foto R. Pavšić)

»Obvestilo«
predsedniku
videmske
pokrajine

VIDEM - Jamstveno obvestilo tudi za predsednika videmske pokrajine Tiziana Veniera. Vest je sporočil sam Venier s tiskovnim sporočilom, v katerem piše, da je dobil obvestilo zaradi domnevnega zlorabljanja javnega položaja. Po vesteh z videmskega javnega tožilstva, naj bi bil predsednik Pokrajine vpleten v protizakonito oddajo v najem del za čiščenje pokrajinskih cest.

UMOR / ZADEV A MUCCIOLI

Javni tožilec: Poglobil bom preiskavo o S. Patrignano

RIMINI - »Skupnost v San Patrignano ima mnogo pozitivnih aspektov, v preteklosti pa je imela tudi kakšno negativno plat. Ne vem, če je tako tudi danes, a menim, da bi bilo pomembno vso zadevo razjasniti, ne zato, da bi dobili cinivec elementov zlorabljanja javnega položaja, pač pa zato, da bi ugotovili, ali so se po tistem tragicnem 5. maju 1989 ponovili podobni nasilni dogodki.« Tako je povedal včeraj novinarjem javni tožilec iz Riminija Franco Battaglini, ki vodi preiskavo o umoru 36-letnega Maran-

zana v San Patrignano. Battaglini je seznanil novinarje z dvomom, ki ga se razdvaja: ali je bil umor le krut, a posamičen primer, ali pa se je porodil zaradi splošnega nasilnega obnašanja v skupnosti Vincenza Muccioli. Sodnik ni povedal, ali bo tudi Muccioli obtožen zaradi prikrivanja umora, ali ne. »O tem moram se razmisliti,« je bil sodnikov odgovor.

Doslej so obtožili ne-

Danes start kampanje za referendum

RIM - Mario Segni bo danes na sedezu referendum s k e g a združenja uradno začel kampanjo za DA na referendumih 18. aprila. Med tiskovno konferenco bo orisal kampanjo za samofinansiranje, načrtovane pobude in logotip volilne propagande.

O referendumskih vprašanjih se bo moralo izreči 48 milijonov italijanskih državljanov. Po napovedih javnomnenjskih raziskav je večina že sklenila, da bo glasovala, tako da ni nevarnosti, da bi referendumi neveljavni zaradi preskromne udeležbe. Za DA so se doslej opredelili poleg Segnijevega referendumskega gibanja DSL, PSI, KD, PSDI in PRI. Medtem ko so za NE MSI, SKP in Mreža.

Ustavno sodišče je sklenilo, da je umestnih 10 referendumov. Najpomembnejši zadeva uvajanje večinskega sistema za izvolitev senata.

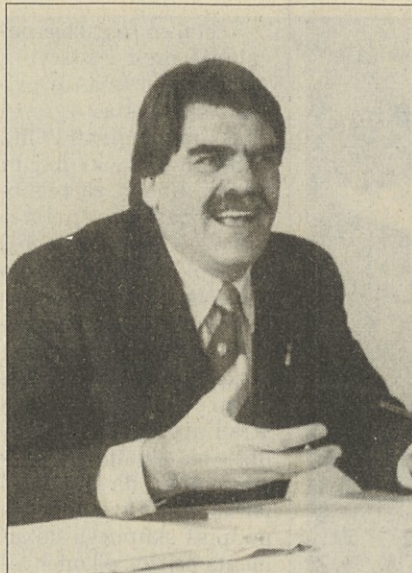
TRŽIČ / USTANOVNO SREČANJE POBUDNIKOV

ARCI se sprašuje o svoji vlogi v družbi

Vsederžavno vodstvo naj bo "soudeleženo oddaljeno"

DAMIANA OTA

TRŽIČ - Kaksno naj bo predstavništvo deželni članic vsedržavnega ARCI, katero vlogo mora prvenstveno odigrati le-to v stvarnosti nase dežele, da bo res odrazilo aktualne potrebe in zahteve napredne laične družbe? Srečanje, ki so ga na deželni ravni spodbudile članice vsedržavne konfederacije (med temi tudi Zveza slovenskih kulturnih društev), je ciljalo prav na iskanje odgovorov na uvodna vprašanja. V dvorani Beneške palače v Trzinu so se tako zvrstili posegi na tri pomembnejše teme, ki so po mnenju pobudnikov v tem trenutku važne in aktualne tudi za civilno družbo v Furlaniji-Juljski krajini. Po uvodni predstavitvi so o pobudi spregovorili Maurizio Villani, deželni odgovorni konfederacije, Augusta de Piero Barbina, podpredsednica deželnega sveta in vidna predstavnica mirovniskega gibanja, Marino Vocci, predsednik Krozka Istria in eden izmed pobudnikov nacrtja Promoistria, Luca Giacomini, deželni odgovorni za oporečniško službo, Licio Palazzini, član državnega tajništva ARCI in v sklopu le-tega odgovorni za oporečniško službo in Gianni Iacono, ki se v okviru deželnega

Marino Vocci

Augusta de Piero Barbina

združenja ukvarja s področjem legalnosti in nezakonitih povezav med političnim svetom in podjetniško dejavnostjo.

Poleg pravkar omenjene tematike sta bili na petkovem srečanju v ospredju pozornosti se oporečniška služba in mreža mednarodnih stikov. Medtem ko je dejavnost združenja ARCI Servizio Civile v zadnjih dveh letih zaznavno narasla in se utrdila, je področje mednarodnih stikov se zelo sibko. Permanentna konferenca občanov Alpe-Jadrana, ki je preteklega decembra že v tretje bila v Trzinu, ni se uresničila vseh začetnih namenov. Z družbeno-po-

litičnimi spremembami, ki jih doživljajo predvsem države bivše Jugoslavije, je navezovanje stikov in sodelovanjskih odnosov občuteno težavnejše.

S temeljitostjo in doslednejšo obravnavo teh treh področij naj bi se vzporedno »rojevalo« deželno združenje ARCI tudi v pravnem smislu: osnovna izhodišča, ki so s petkovim zborovanjem sicer le še pridobila na otipljivosti, zagotavljajo soočanje s sirsim predstavništvom civilne družbe, neposredno »preverjanje« z deželno stvarstvom, kratka nastanek novega stičišča za protislovnost in nepridobitniška združenja, ki delujejo v Furlaniji-Juljski

krajini. Struktura tovrstne konfederacije namenoma ohranja možnost večstranskega povezovanja med posameznimi članicami: poleg »klasične« oblike skupne poti skupine pobudnikov je zamisljena namreč se proznejša oblika pristopa k posameznim pobudam, ki lahko ob uresničevanju združijo po smotnih in področjih sicer različne organizacije.

Kot je v svojem posegu poudaril član vsedržavnega ARCI Licio Palazzini, gre nedvomno za zelo zahteven in odgovoren nacrt: pri tem ostaja vloga vsedržavnega vodstva »soudeleženo oddaljena«.

NESREČA / V FURLANIJ

V letalu umrla pilot in hči lastnika

VIDEM - Gosta megle je najverjetnejši vzrok letalske nesreče, ki se je pripetila v nedeljo popoldne v Furlaniji v bližini kraja Trasaghis, v kateri sta umrla pilot in potnica, oba nemška državljanke. Nemsko turistično letalo znamke Cessna 210 je malo po 16. uri treščilo v vrh Piciat hriba Faet in se razletelo.

Slabih 24 ur po nesreči je preiskovalcem in reševalcem končno uspelo prepeljati trupli obeh nesrečnikov v helikopterjem civilne zaštite iz Palmanove v dolino. Posmrtno ostanke pilota, 59-letnega Dietra Kusmaul iz Karlsruheja, in potnice, 41-letne Giorgine Barbare Maroschinatz iz Dürmersheim, so položili v mrtvašnico pokopališča v Trasaghisu, kjer sta na razpolago sodnim oblastem za obdukcijo.

Nesreča je bila se do prvih včerajšnjih popoldanskih ur ovita v tancu skrivnosti. Sprva je namreč kazalo, da je v nesreči umrl tudi oče Giorgine Maroschinatz Felix, Preiskovalci so namreč našli v razbitinah letala njegove dokumente, zaradi česar so domnevali, da je umrla moski prav on. Po podrobnejšem pre-

gledu moskega trupla, pa so ugotovili, da je umrla pravzaprav pilot Kusmaul. Do nesporazuma je prišlo, ker je bilo letalo last Felixa Maroschinatz, dokumenti na njegovo ime pa so bili dejansko dokumenti o lastnini letala. Včeraj popoldne so tudi s Portoroža javili, da sta z letalom odleteli le dve osebi.

Letalo je v nedeljo popoldne vzletelo s portoroškega letališča, namenjeno v Reichel-smeim v Nemčiji. Mepla in slaba vidljivost sta verjetno zavedla pilota s predvidene smeri, kar je bilo zanj in za potnico, ki je bila po rodu iz Vukovarja, usodno.

Kmalu po nesreči je stekla reševalna akcija, ki pa je bila zelo težka, saj je kraj, kjer je strmoglavilo letalo, daleč od naselij in tudi od pespoti. Preiskovalcem ni preostalo drugega, kot da se poslužijo helikopterjev. V nedeljo so po nekaj urah dospeli do razbitin malega letala. Pri reševalni akciji je sodeloval tudi helikopter službe za hitro pomoč iz Vidma, njegov prihod pa je bil, zal, zaman: tako pilot kot potnica nista preživela silovitega trčenja v goro.

NOVICE

Montalcinijeva na čelu mednarodnih zavodov Združenega sveta

RIM - Nobelova nagrajenka Rita Levi Montalcini (na sliki AP) je bila včeraj izvoljena za predsednico italijanske komisije mednarodnih zavodov Združenega sveta. Komisija nadzoruje sodelovanje oziroma vstop italijanskih dijakov in dijakov v te prestizne solske ustanove. V bieniju 1993-95 je za italijanske državljane rezerviranih 35 mest v teh zavodih. Montalcinijeva je prevzela mesto pokojnega senatorja liberalne stranke Valituttija. V komisiji je zastopan tudi devinski zavod Jadranskega morja v osebi predsednika Corrada Belcija.

Furlanska KD polemična do RAI 3

VIDEM - Nacelnik KD v deželni svet Robert Dominici je včeraj formalno zahteval od predsednika Dezele Turella, naj poseže pri vodstvu RAI v zvezi z zadnjo oddajo "Il rosso e il nero", ki jo vodi novinar Michele Santoro. V njej je eden izmed odbornikov Dezele Kampenije izjavil, da so po potresu v Furlaniji obnovili le Humin, ostalo potresno področje pa je bilo prepuceno milosti in nemilosti casa. Dominici je prepričan, da je ta oddaja nudila televizijem gledalcu zelo izkrivljene informacije o obnovi od potresa porušene severne Furlanije. Od tod poziv Turelli, da nastopi pri rimskem vodstvu ustanove RAI, ki mora po njegovem popraviti to napako in nuditi verodostojne informacije o vseh teh zadevah. Oddaja "Il rosso e il nero" je vzbudila precej polemik v furlanskem javnem mnenju.

Aretirali narkomana, ki naj bi ubil mater

CAGLIARI - V sardinskem glavnem mestu so včeraj aretirali narkomana, ki sumijo, da je s palico ubil 72-letno mater. V preiskovalnem zapisu se je znašel 32-letni Antonio Iannacaro. Truplo njegove matere so našli v soboto popoldne v stanovanju. Dezurni zdravnik je takoj ugotovil, da je ženska umrla nasilne smrti. Policisti sumijo, da je Iannacaro udaril s palico po glasnem prepiru, pri katerem naj bi sodeloval tudi njegov prijatelj. Moski je že nekaj časa trpel za psihičnimi motnjami.

PIACENZA / PRED. SCALFARO

Italija bo premagala svojo bolezen

PIACENZA - »Pred nami je izredno pomen datum, ker bodo 18. aprila državljani na referendumu izrazili svojo voljo, ki jo bodo morali politiki in stranke spoštovati.« To je izjavil predsednik republike Scalfaro med svojim obiskom v Piacenzi. Gre za izredno pomemben in delikaten dogodek. »V svojstvu predsednika republike,« je se dejal Scalfaro, »sem bil od prvega trenutka mnenja, da se državljani morajo v prvi osebni izreči in da je to njihovo pravico treba spoštovati.«

Državljanji bodo morali določiti, kako bomo v bodoče volili senat, gre pa za pomemben pokazatelj za to, kako se

bo volilo za ves parlament. Kakorkoli že, odlocati mora ljudstvo in vsi, od parlamenta do političnih sil, morajo voljo ljudstva spoštovati.

Kar zadeva zadnje afere s podkupninami in provizijami je Scalfaro rekel, da je Italija bolna, da pa je zmogla toliko poguma, da bi o svojih boleznih javno spregovorili.

Vprašal se je tudi, kdo bi v tujni, med timi, ki danes obsojajo Italijo, zmogel toliko poguma, da bi o svojih slabostih tako javno pravljali. Tudi to, po mnenju predsednika republike, prica o veliki demokraciji, ki se je uveljavila v Italiji.

NEAPELJ / BOJ PROTI KAMORI

V spopadu ubit boss Imparato

CASTELLAMARE DI STABIA (Neapelj) - V spopadu s policijo je bil včeraj popoldne ubit Umberto Mario Imparato, 46-letni "ugledni" predstavnik krajevnega kamore. Do spopada je prislo okoli 16. uri na hribovitem področju, ki je v neposredni bližini kraja Castellamare di Stabia, ko so očitno policijski agenti prestregli Imparato s spremstvom. Med navkrižnim obstreljevanjem je bil ubit eden od osebnih stražarjev Imparata, medtem ko je bil 30-letni agent Pasquale Severino hudo ranjen v prsa.

Umberto Imparato se je zatekel na hribovito področje Lattari, se pravi tja, kjer je včeraj prislo do spopada, pred več kot stirim leti, ko je prekinil

vse stike s svojim bivsim sedom Michelom D'Alessandrom. Imparato, ki so mu pravili "o prefessore", ker je v mladih letih studiral na univerzi, je bil najprej desna roka Michela D'Alessandra, velikega bossa kamore v Castellamareju di Stabia. Ko so D'Alessandra aretirali je prevzel vse njegove posle Imparato, ki se je - kot kaže - tudi polastil blagajne celotne kamorske družine. Ko so D'Alessandra spustili je Imparato izgubil in z njim tudi denar, na hribovito področje pa se je zatekel predno ga je sploh policija začela iskati. V vseh teh letih se je Imparato zelo dobro skrival - na hribovitem in v gozdom porasemem področju si je uredil posebno skriva-

lisce - saj ga niso mogli najti ne policija ne moze, ki so ostali zvesti D'Alessandru. Zaradi "izdajstva" se je med D'Alessandrom in Imparatom več let bila krvava vojna, ki je terjala veliko človeških žrtv. Samo lani naj bi bilo zaradi obračunavanja med nasprotnima taboroma ubitih 24 oseb.

Michele D'Alessandro, kateremu so dosodili prisilno bivanje na otokih Tremiti, je pred kratkim pobegnil neznan kam. Policija pa je že pred meseci začela stiskati v obroč Umberta Imparata in njegove: oktobra lani so namreč agenti na hribovitem področju blizu kraja Castellamare di Stabia ujeli njegovega 21-letnega sina Andrea.

TRST / O SODELOVANJU MED ITALIJO IN SLOVENIJO

Slovenska komisija PSI o nadgradnji Osima

TRST - Vprašanja sodelovanja med Italijo in Slovenijo, se posebno pa nadgradnja Osimskih sporazumov, so bila v središču pozornosti slovenske deželne komisije PSI, ki se je pod preds-

stvom Rudija Pavsica (na sliki) sestala v Trstu. Na srečanju je sodeloval tudi koordinator pokrajinske federacije PSI Todero.

Na srečanju je prisla do izraza potreba, da se stranka tudi na deželni ravni prizadeva, da bi, kar je v njeni moči, podpirala prizadevanja mesane slovensko-italijanske komisije, ki se bo konec meseca vdrug sestala v Rimu. Od pravnih zastavljenih osnov bo tudi odvisen rezultat dvostranskih pogovorov in v tem smislu bo morala naša dežela vsekakor odigrati vidno vlogo in to na vseh ravneh, od gospodarske do politične.

Slovenski socialisti so zato zainteresirani za dela mesane komisije potekajo cimboj plodno in

da se odpravijo vse ovire, ki bi znale dogovarjanje zaustaviti ali ga celo onemogočiti.

V okviru teh pogovorov pa je vprašanje narodnostnih skupnosti med najpomembnejšimi. Zaradi tega je nujno, da poiščejo najboljše rešitve, ki bi posteno in dokončno uredile vprašanje slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in italijanske v Sloveniji.

S tem v zvezi pa mora odigrati socialistična stranka vidno vlogo in se zavzeti za pravično rešitev manjšinske problematike, ki je doslej bila večkrat povod za strunalizacije in s katero desničarske in nacionalistične sile gradile politični kapital.

Slovenski socialisti iz-

razajo veliko zadovoljstvo, da je deželni odbor Furlanije-Juljske krajine sklenil, da ne bo vložil priziva na državni svet zoper razsodbo Dezelnega upravnega sodišča glede rabe slovensčine v slovenskih občinah. Očitno je, da so tudi prizadevanja dezelne komisije znotraj dezelnega vodstva PSI rodila pozitivne sadove. Vprašanje rabe jezika je bistvenega pomena za našo narodnostno skupnost in zato je odločitev dezelnega odbora toliko bolj pomembna, čeprav predstavljala le kamenček pri uresničevanju legitimnih zahtev slovenske narodnostne skupnosti, so na svojem srečanju ugotovili slovenski socialisti.

TRST / KONGRES OBRTHNIKOV

Turello zagotovil podporo obrtnim dejavnostim v FJK

TRST - Dezelni odbor je v zadnjih casih sprejel vrsto ukrepov za finančno podporo obrtnih dejavnosti, vključno z refinanciranjem zadevnega rotacijskega sklada. Prav v teh dneh pa je deželni odbor odobril tudi zakonski osnutek za preganjanje primerov sive ekonomije na obrtnem področju, se pravi obratovanja brez ustreznih dovoljenj, ki bi ga moral deželni svet odobriti se pred koncem sedanje zakonodajne dobe.

Tako je povedal predsednik dezelnega odbora FJK Vinicio Turello, ko je

včeraj popoldne v kongresnem središču na tržaški pomorski postaji pozdravil tržaški pokrajinski kongres združenja Associazione degli artigiani, ki je potekal pod naslovom »Vloga obrtnega podjetja v sedanjem političnem in gospodarskem kontekstu«. Uvodno poročilo je podal pokrajinski predsednik Giorgio Ret, govorili pa so med drugimi tudi predsednik Trgovinske zbornice Giorgio Tombei, voditelj zavarovalnice INA ASSITALIA Nevio Scaramuzza, član vodstva Tržaške hranilnice Giovanni Gregori idr.

ČEDAD / ZAPRTJE BI POVZROČILO TEŽAVE

Čedajske bolnišnice ne bodo zaprli Uspešen izid pogovora z Brancatijem

ČEDAD - Dezelni odbor Furlanije-Juljske krajine nima namena zapreti čedajske bolnišnice. To je povedal deželni odbornik za zdravstvo Mario Brancati na srečanju v Čedadu, potem ko so v tem kraju pripravili protestno srečanje zupanov vseh petnajstih občin, ki sestavljajo zdravstveno enoto za Čedajsko.

Srečanje na čedajskem zupanstvu je potekalo za zaprtimi vrati, tako da ni znano, kaj je Brancati povedal v zvezi z usodo bolnišnice. Povedati gre, da so proti zaprtju bolnišnice ustanovili celo poseben odbor, ki je na Čedajskem in v Nadiskih dolinah zbral nad 23 tisoč podpisov občanov, ki so se izrekli proti predlogu dezelnega odbora.

Zaprtje bolnišnice bi namreč povzročilo veliko nevšečnosti tukajšnjim

prebivalcem, ki bi se za zdravniško pomoč morali zateci v Videm, kjer se že danes soočajo z vrsto vprašanj zaradi pomanjkanja zadostnega števila osebja. Na srečanju v Čedadu je zupan Giuseppe Pascolini Brancatiju orisal stališča krajevnih upraviteljev in samih občanov. Podobna stališča so izrazili tudi drugi zupani, ki so pristostvovali srečanju. Dezelni odbornik Mario Brancati, naj bi predlagal kompromisno rešitev: bolnišnica bi ostala, čedajsko zdravstveno enoto pa bi združili z videmsko. Dezelni nacrt namreč predvideva le pet zdravstvenih enot, eno za vsako pokrajino z izjemo videmske, kjer naj bi delovali dve enoti.

Eno je gotovo: po tem predlogu bi bolnišnico v Čedadu ne zaprli in to je najpomembnejše.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779669 - fax 040-773715

Fototavek: ZTT, Trst

Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wullengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročniško službo
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533723 fax 0481-532958

Ekonomski propagand: Trst in Gorica: Publistel
tel. 040-776611, fax 040-768697
Italija: podružnice SP
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (sirtina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

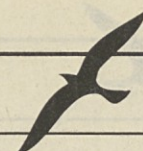
Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.200 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Z včerajšnjega posveta na Pomorski postaji (Foto KROMA)

POLITIKA / OBČINA TRST

PSI ostane v koaliciji

Afera Lloyd: sredi aprila odločilni sklep Finmare

Predstavniki PSI v trzaskem občinskem odboru so včeraj formalno umaknili odstop iz Staffierijeve koalicije, ki torej ostaja na čelu Občine. To vsaj do srede aprila, ko bi se morala skupščina družbe Finmare dokončno izjasniti o usodi Lloyd Triestino. Politčne krize mestne uprave torej za sedaj ne bo, vsa ta afeta, če jo lahko tako sploh imenujemo, se je končala z znanim rekom »tresle so se gore, rodila se je misl.«

Da ne bo krize je bilo jasno že soboto, ko so delegacije KD, Liste in socialistov podpisale politični dokument o usodi zgoraj omenjene trzaskе pomorske družbe. V njem je rečeno, da bodo zupan in vsi odborniki odstopili, če ne bo Finmare na skupščini 16. aprila jasno povedala, da ne misli »preseliti« Lloyd-ja v Genov. Staffieri je na odborovi seji pozval Segheneja in somišljenike, naj umaknejo odstop, kar so zastopniki PSI - piše v izjavi za tisk - takoj naredili.

Napovedana skupščina delničarjev Finmare bo - kot kaže - odločilna ne samo za usodo Lloyd Triestino,

ampak za razvoj italijanskega javnega pomorstva, ki že nekaj leti doživlja zelo hudo krizo. Kot znano, nameravajo v Rimu združiti vse pomembnejše javne pomorske družbe, ki imele glavni sedež v Genovi, v Trstu pa bi ostale le nekatere periferne službe.

Staffieri je v tiskovnem sporočilu izrazil veliko zadovoljstvo, da so občinski zavezniki v celoti podprli njegovo znano potezo o odstopu. Grožnja po odstopu je po zupanovem mnenju bila le sredstvo za politični pritisk, cilj celotne mestne skupnosti pa mora biti rešitev Lloydja. Lista za Trst prireja v soboto o tem vprašanju javno manifestacijo, na katero je že vabila sindikate in vse politične sile.

Politično ozadje afe- re Lloyd Triestino, ki je v vsakem primeru zelo resna, znova dokazuje, da je Lista danes - politično gledano - bistveno dejavnik občinske koalicije, kjer se vse vrtili okrog Staffierija, Camberja in njunih somišljenikov. Nihovi zavezniki - kršćanski demokraci in socialisti - se prevečkrat obnašajo le kot navadni statisti, medtem ko "igro" vodi le melonarij.

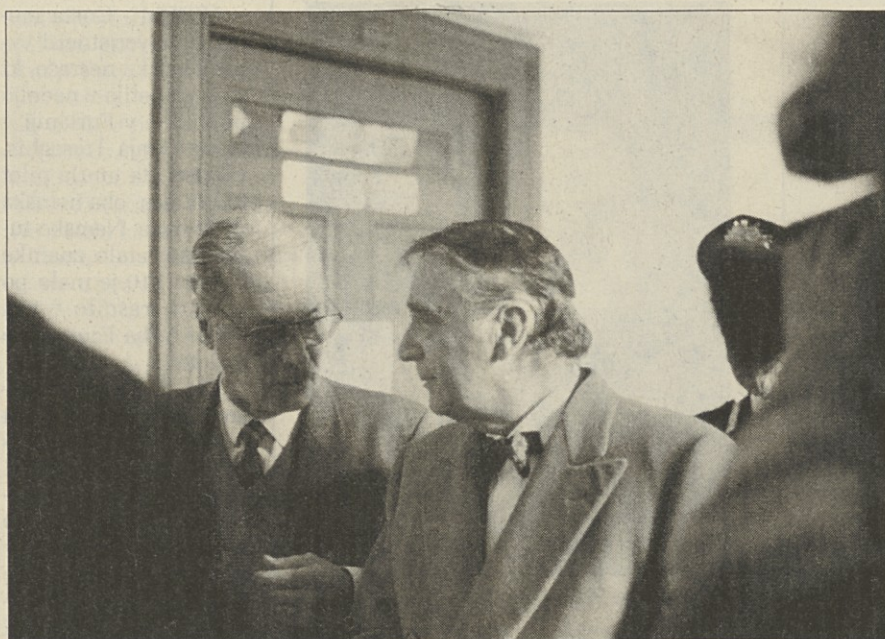
PODKUPNINE / ČISTILNA NAPRAVA

Cividin in Del Monaco tudi včeraj zaslišana

Preiskava zavita v molk - Novosti morda iz Monze

Podkupninska afeta, ki je v zvezi s čistilno napravo v Zavljah zajela tudi nase mesto z aretacijo gradbenika Maria Cividina (ki je v hisnem priporu), inženirja Dorian Del Monaca in tehnika milanskega podjetja »Ecologia SpA« Santina Biavaschija (prvi je v koronejskih zaporih, drugi je zaprt v Vareseju), se je včeraj nadaljevala z zasliševanjem Cividina in Del Monaca. Prav v zvezi z zasliševanjem pa niso prišle na dan kaksne posebne novosti. S strani sodnikov se ni izvedelo dejansko nič, a tudi zagovorniki osumljencev niso bili kaj prida zgovorni.

Odvetnik Ezio Volli, ki brani Del Monaca, je le potrdil, da je njegovega varovanja zaslišal sodnik za preliminarne preiskave Vincenzo D'Amato, potem ko je ze moral odgovorjati namestniku državnega pravdnika Antoniu De Nicolui, ki vodi celotno preiskavo. Odvetnik pa niti besedice ni crnil o tem, česa je D'Amato obtoževal Del Monaca, cigar ime najdemo pri vseh večjih javnih delih v Trstu. Kot je pred casom trdil občinski odbornik Paolo Ghersina, gre za pravega »cudeznega profesorja«, ki se lahko istocasnno ukvarja z nogometnim stadionom, upeljevalnikom, podvodno napeljavno in čistilno napra-

Tržaški gradbenik Mario Cividin s svojim odvetnikom na trzaskem sodišču tik preden ga je sodnik De Nicolao zaslišal

vo (po izračunih »zele- nih« naj bi mu bila trzaska Občina v zadnjih 5 letih izplačala 7 milijard lir). Zaradi izjav, ki jih je Ghersina na njegov račun dal v občinskem svetu, je Del Monaco pred casom celo najavil tožbo. Odvetnik Volli je s svoje strani se dodal, da tudi danes ni pričakovati nič novega, jutri ali pojutrišnjem pa bi moral sodnik potrditi ali prekljcati zaporni nalog.

Odvetnik 72-letnega Maria Cividina, Dario Lunder, je s svoje strani izrazil optimizem. Cividinovo zasliševanje je trajalo nekaj manj kot eno uro,

D'Amato pa ima se stiri dni casa, da se odloči glede hisnega pripora. Vsekakor sta tako Cividin kot Del Monaco zavrnila vse obtožbe.

Morda bo kaksna novost danes le prišla na dan, vendar ne v Trstu. Predsednik upravnega sveta »Ecologia SpA« Giuseppe Zaccaria, ki sodi v socialistični krog in ki je ze dva meseca v zaporu v Monzi, je zaprosil za sestanek s sodniki. Morda se mu bo razvezal jezik, saj je doslej vseskozi zanikal kakršnokoli povezavo s sodnimi preiskavami v Trstu in drugje po Italiji. »Ecologia

SpA« si je zagotovila gradnjo čistilne naprave v Zavljah, dela pa je dejansko izvajalo Cividinovo podjetje. Sprva se je govorilo, da je bilo izplačanih okrog 20 milijonov lir podkupnine, ki so narasli na 30, vendar marsikdo pravi, da gre za dokaj višje vsote in da so v zadevo vpleteni tudi politični predstavniki, a v sami družbi »Ecologia SpA« naj bi bili predstavniki drugih družb, pri čemer omenjajo Larinija, velikega obtoževalca Craxija, bivšega predsednika ENI Cagliarija ter celo Ligrestija.

TRST / MED SINDIKATI IN PRISTANIŠKIM VODSTVOM

Na obzorju dogovor za razvoj pristanišča

Tudi uporabniki pristanišča dali soglasje za podpis sporazuma še v tem tednu

Včeraj so se začela pogajanja med vodstvom Avtonomne trzaskе pristaniške ustanove in trzaskimi sindikati CGIL, CISL in UIL, ki naj bi obrodila načrt za preporod trzaskęga pristanišča. Kaze, da je bil zacetek dober, saj so nam sindikalisti po končanem srečanju povedali, da jim je pristaniško vodstvo predstavilo predloge, ki predstavljajo »dobro izhodišče za nadaljnjo diskusijo«, tako da bi se res lahko zgodilo, da bi do podpisa skupnega dokumenta prišlo že konec tega tedna. Obe strani sta namreč zainteresirani, da dosežeta sporazum pred iztekom sedanjega komisarke uprave, kateri zapade mandat 24. t. m.

Sestanek je potekal na sedežu pristaniške ustanove od 16. do 18. ure. Delegacijo pristaniške ustanove je vodil izredni komisar Paolo Fusaroli in v njej je med drugimi bil sef urada za delo in osebje Sergio Fasano, na drugi strani mize pa so sedeli Fabio Sanzin in Giacomo Candotto za CGIL, Livio Maraspin in Fulvio Jugovac v imenu CISL ter Giordano Melozzi za UIL. Pristaniško vodstvo je sindikatom predstavilo pisne predloge 1. za bodočo namembnost posameznih pristaniških območij; 2.

za kriterije, na osnovi katerih naj bi presojali ponudbe za prizatizacijo pristaniških struktur in služb; 3. za upravljanje delovne sile.

Kot rečeno, so sindikalisti nacistno pozitivno ocenili predloge. Svoje stališče bodo vsekakor natančneje opredelili danes dopoldne na srečanju med pokrajinskimi tajnistvi CGIL, CISL in UIL, pristaniškemu vodstvu pa ga bodo predstavili na drugem srečanju, ki je že sklicano za jutri. Če bo slo vse po sreči, bo do podpisa skupnega dokumenta prišlo v petek, 19. t. m. Bil bi res velik dosežek, če pomislimo na polemike, ki se ze lep čas bijejo med sindikati in komisarso upravo trzaskęga pristanišča in ki so med drugim privedle tudi do tega, da je trzasko vodstvo enega izmed sindikatov, in sicer CGIL, večkrat zahtevalo odstop izrednega komisarja Fusarolija in se celo zavzelo za njegovo odstavitev po sodni poti. Ocitno pa je položaj trzaskęga pristanišča zdaj tako hud, da je marsikdo pripravlen zrtvovati tudi nekaj svojega ponosa, da bi le prišlo do sporazuma, ki naj bi omogočil izhod iz sedanjih krize.

Pred popoldanskim sestanekom s sindikati pa

se je izredni komisar Fusaroli včeraj dopoldne sestal tudi s predstavniki uporabnikov pristanišča, da bi jih povprašal za mnenje glede načrta za preporod trzaskęga pristanišča, o katerem so pozneje stekla pogajanja s sindikalnimi predstavniki. S Fusarolijem in sodelavci so se pogovarjali predstavniki spediterjev, pomorskih agentov in industrijcev. Kot bomo v tiskovnem poročilu, ki ga je izdalo vodstvo pristaniške ustanove, je bilo dopoldansko srečanje zelo konstruktivno. Na njem so obravnavali se zlasti vrsto problemov, ki so povezani z bodočo zaposlitvijo tako uslužbenec pristaniške ustanove kot članov Enotne družbe pristaniških delavcev. Govor je bil predvsem o normativu, po katerem naj bi zasebna podjetja prevzela del sedanjega pristaniškega osebja. Na sestanku pa so se dotaknili tudi vprašanja bodoče namembnosti nekaterih pristaniških območij.

Kaze, da je tudi na dopoldanskem predhodnem srečanju prišlo do izraza temeljno soglasje, tako da obstajajo navidez vsi pogoji za to, da bi se v tem tednu sklenili sporazum, ki bi zel odpravljanje vseh prizadetih strani. Bo res tako?

NOVICE

Srečanje delavcev CGIL

Sindikalna demokracija, predstavništvo in reprezentančnost - te tri teme bodo v ospredju jutrišnjega sindikalnega srečanja, na katerega vabi pokrajinski sindikat CGIL predstavnike vseh lastnih struktur. Pobuda spada v okvir notranje preobnove, ki jo je podvzel sindikat, da bo prilagodil svoje delovanje novim zakonskim zahtevam, predvsem pa, da bi zadostil zahtevam in potrebam delavškega sveta po vse večji povezavi med delavsko bazo in sindikalnimi strukturami.

Uvodno poročilo bo imela Fiorella Farinelli, vse državna tajnica CGIL.

Skupščina SKP o zdravstvu

V miljskem sedezu Stranke komunistične prenovbe bo danes ob 17. uri javna skupščina o »zdravstveni kontrareformi« Amatove vlade in o predlogu referendumu za njeno ukinitve. Govoril bo primarj pri trzaski KZE Sergio Minutillo.

Turška kopel v upravi ANITA

Trzaski občinski odbor je zacasno upravljanje turške kopeli v Ul. Paolo Veronese poveril naturističnemu društvu ANITA. Društvo bo to javno strukturo za sedaj upravljalo do 30. junija, julija in avgusta bo kopel zaprta. Kopel bodo znova odprli v prihodnjih dneh z umikom 19-22.

V četrtih soočanje o kaznilnicah

Krozek za politične vede Che Guevara prireja v četrtrek ob 18. uri v dvorani S. Maria Maggiore srečanje na temo "Zapori, za kaj, za koga in kako". Gost srečanja bo senator Mario Gozzini, ki je bil med glavnimi pobudniki reforme italijanskih kaznilnic, ki prav zaradi tega nosi naslov "zakon Gozzini". Srečanje bo uvedla predsednica krožka Che Guevara Margherita Hack.

Obvestilo trzaskih mestnih redarjev

Poveljstvo trzaskih mestnih redarjev sporoča, da bodo lastniki avtomobilov s katalizatorjem in prihodnjih direktno dobili na dom dovoljenja za vožnjo v mestnih predelih, ki so v določenih dneh zaprta za promet. V Trstu velja ta prepoved v tokih in v petkih. Ta dovoljenja, ki veljajo na celotnem državnem ozemlju, nadomeščajo dovoljenja, ki jih je svojcas izdala občinska uprava.

Nova konvencija Očina-Caritas

Trzaska uprava je obnovila konvencijo s skofovsko dobrodelno ustanovo Caritas za upravljanje Centra, ki nudi gostoljubje in oskrbo priseljencem z nerazvitih držav. Upravljanje te strukture stane Občino 90 milijonov lir letno. Pristojni občinski upravitelji nameravajo v bodoče se okrepiti to zelo dragoceno ustanovo, nacrjujejo tudi ureditev večjega zbirnega centra za begunce iz nekdanje Jugoslavije. Za to pa na Občino nujno potrebuje podporo in finančna sredstva iz drugih javnih skladov.

OBČINA TRST / SKLEP

Nova služba za čiščenje spomenikov in obeležij

Občinski odbor bo na predlog odbornika Perellija to nalogo v kratkem poveril zasebnemu podjetju

Občinski uslužbenci čistijo spominsko obeležje v Bazovici (foto Krizmančić/KROMA)

Trzaska občinska uprava bo poverila zasebnemu podjetju čiščenje oskrujenih zidov, spomenikov in raznih obeležij. Tako je na predlog pristojnega odbornika Alessandra Perellija sklenil občinski odbor, ki bo za to nalogo v kratkem priredil posebno licitacijo. Občina je v nekaterih primerih že posegla in očistila sramotilne napise (npr. na nekaterih spomenikih in obeležjih NOB ter na bazoviski fojbi), sedaj pa bo to delala redno, kar gotovo predstavlja dobrodoslo novost.

Perelli je kolegom v odboru povedal, da služba za mestno čistoto, zaradi omejenega števila osebja, ne more redno opravljati tega dela in to niti v predvolitvenem obdobju, ko so vandalske akcije zal na dnevnem

redu. Za te izredne primere je Občina svojcas uvedla posebno tehnično službo, ki pa ni bila kos narascajocim potrebam. Od tod sklep, ki ga je uprava sprejela soglasno, da se to nalogo poveri zasebnikom, ki bodo lahko hitro poskrbeli za odstranitev sramotilnih in zaljivih napisov.

Uvedbo te službe so med drugim že večkrat zahtevale tudi borbevske organizacije s trzaskęga Krasa, ki jim crni vandali redno skrunijo in mazejo spomenike. Nekajkrat sta za to posegla tudi oba kraska rajonska sveta, ki dolgo casa nista o tem dobila od Občine nobene stvarnega odgovora. Pred meseci so občinski uslužbenci ponekod začeli brisati napise, za to pa bo v kratkem, kot rečeno, skrbelo zasebno podjetje.

Povsem nerealno bi namreč bilo, da bi

V KROŽKU MIANI / SREČANJE S TRŽAŠKO PUBLIKO

Sergio Staino o namenu satire v današnjem času

Predstavitev njegove nove knjige in razstava vinjet

Trzaski krozek Ercole Miani je v nizu zanimivih srečanj povabil tokrat v galerijo Studio Phi satirika Sergia Staina, avtorja znamenitega Boba in njegovih pikirih bodic na račun politike in njenih predstavnikov. Bila je to prilika za predstavitev njegove nove knjige Tempeste in istocasno razstave stidesetih serij originalnih vinjet, ki knjigo sestavljajo. Avtorja je predstavil novinar Maurizio Fogar, cemer je sledil razgovor z obiskovalci predvsem o namenu in mestu satire v današnjem casu. Zacetni dvom Staina o pomenu takega pogovora se je ob zaključku srečanja, zaradi doživetega zanimanja, spremenil v zadovoljstvo. (-srce-)

Sergio Staino (prvi na desni) med srečanjem v krožku Miani (foto Krizmančić/KROMA)

ŠOLSTVO / DELIKATNO VPRAŠANJE POPOLDANSKIH POVRATKOV

Trzaska občina: šolska kosila bodo, če bo denar...

Sicer pa na Občini čakajo, kakšno stališče bodo zavzeli šolski zborni organi

Vprašanje popoldanskih povratkov v osnovnih solah, ki jih predvideva znani zakon st. 148, je ze od samega vstopa zakona v veljavo dvignilo tudi na Trzaskem mnogo prahu. Stevilne sole in področni sveti so se izrekli proti popoldanskemu pouku. Mnogokrat so bili argumenti, s katerimi so zagovarjali svoje zahteve, različni, skoraj vsi pa so se ujemali v vsaj eni skupni točki: solskemu kosilu.

Povsem nerealno bi namreč bilo, da bi

starsi prihajali po otroka v solo, ga peljali domov, kjer bi kosil - seveda dokaj hitro zaradi minimalnega casa na razpolago - nato pa bi ga morali spet na vrat na nos prepeljati v solo. Ob takih primerih bi bila najbolj razsodna uvedba solskega kosila (enkrat ali dvakrat tedensko, odvisno od števila popoldanskih povratkov), kar pa bi bilo mogoče izvesti le, če bi sola razpolagala z jedilnico in drugimi ustreznimi prostori. Na Trzaskem je bolj

malo sol opremljenih z jedilnico (razen tistih s celodnevним poukom); oprema jedilnic bi pomenila lep strošek za Občino, saj bi morala prav občinska uprava poskrbeti zanje.

No, vse kaze, da se Trzaska občina vsaj v bližnji bodočnosti ne more »spoprijeti« s tem vprašanjem, in tudi z drugimi, ki zadevajo solsko kosilo, ne. Tiskovni urad Trzaskę občine je objavil včeraj tiskovno sporočilo, v katerem omenja, da bi morale

po zakonu 148 občine poskrbeti za solsko kosilo, takoj zatem pa obrazložuje, da se ta nacelna zakonska obveza bje z nezavidljivo realnostjo pomanjkanja finančnih sredstev krajevnih uprav. V sporočilu Občina zagotavlja, da sicer namerava zadostiti zakonu, a le v minimalni meri, in se v teh primerih bo treba predhodno preveriti, ali je za pomoč sploh mogoča...

Občina na koncu svojega tiskovnega sporočila navaja tudi

nekakšno opravičilo za tako svoje »vsiljeno« početje. V sporočilu namiguje, da bi moralo ministrstvo za solstvo v kratkem izdati okrožnico, ki naj bi poverila področnim svetom dokajno avtonomijo pri obravnavanju vprašanja popoldanskih povratkov. Trzaska občina meni torej ob tem dobesedno sledece: »Pocakajmo, kaj bodo odločili posamezni šolski zborni organi, zatem pa se bomo temeljitje lotili posameznih primerov.«

PROSEK / OBČNI ZBOR

Godbeno društvo ima nov odbor

V petek so se v Sosčevi hiši na Proseku zbrali na rednem občnem zboru člani Godbenega društva Prosek. Porocilo upravnega odbora je podal predsednik društva Bruno Versa, ki je podčrtal, da je godba v letu 92 imela kar 29 nastopov. Med najpomembnejšimi spada gotovo udeležba na tekmovalnih pihalnih orkestru v Logatcu, kjer je godba dobila srebrno odličje. Društvo je poskrbelo tudi za prijetno razvedrilo svojih članov in domaćinov s tem, da je priredilo dva izleta v Dobro, in za Silvestrovanje. Versa je omenil tudi, da je odbor skrbel za nabavo krojev in instrumentov za nove godbenike, ter da so s prostovoljnimi delom bili urejeni društveni prostori. Cimprej pa bodo stekla dela za postavitev nove strehe nad sedežem društva. Ob koncu se je dotaknil se nekaterih problemov, ki jih bo moral novoizvoljeni odbor rešiti, ter poudaril potrebo po večji zavzetosti za društveno imovino in boljši zasedbi na sejah in vajah. Glede glasbene sole, ki deluje v okviru godbe že nekaj let, pa je poudaril, da dobro deluje in to je pozitivno, ker je prav iz sole izšla večina sedanjih godbenikov. Ne smemo namreč pozabiti, da se je procesna godba v zadnjih letih precej pom-

ladila. Tajniško poročilo je podal Aljosa Blason, ki je podrobno analiziral delovanje in posamezne nastope godbe. Omenil je tudi, da bo godba prihodnje leto slavila 90-letnico delovanja. Ob tej priliki nameravajo izdati posebno brošuro in zato bodo v kratkem ustanovili posebno komisijo, ki bo poskrbelo za izdajo te pomembne publikacije. Iz blagajniškega poročila, ki ga je podala Isabella Cipollino, je bilo razvidno, da je godba kljub temu, da nima javnih podpor in da ne dobi več toliko prostovoljnih prispevkov, vseeno zaključila sezono z aktivno, kar je nadvse pohvalno, če upoštevamo na številne stroške, ki so jih godbeniki imeli v teku leta. V svojem poročilu je dirigent Aljosa Starc v glavnem obravnaval delo godbenikov pri vajah in nastopih, po poročilu nadzornega odbora, ki ga je podal Slavko Luksa, pa so prisotni izvolili nov devetčlanski odbor, ki ga sestavljajo: Aljosa in Andrej Blason, Karel Ukmir, Slavko Luksa, Bruno Versa, Isabella Cipollino, Marino Ukmir, Marko Rupel in Aljosa Starc. Novoizvoljeni odborniki se bodo sestali v tem tednu, da si porazdelijo funkcije. (B.R.)

GLEDALIŠČE / JUTRI OB 11. URI V KULTURNEM DOMU

In še enkrat bo cesar nag

SSG bo ponovilo otroško igro

Cesar med sleparskima tkalcema-krojačema (Foto Davorin Krizmančič/KROMA)

Jutri dopoldne se v Kulturni dom vraca otroška igra "Cesarjeva nova oblacija": gre bil za prepesnitev znane Andersenove pravljice, za kar je poskrbel Milan Jesih. Igra, ki je pozela odobravanje tako kritike kot občinstva, je režiral Vladimir Jurc. Predstavo, ki se bo pričela ob 11. uri, pa si poleg otrok lahko ogledajo tudi odrasli, saj bo vsakdo v

njej nasel kaksen zanimiv namig. Glasbo, ki ima v tej postavitvi pomembno vlogo, je napisal Miran Kosuta, kot svetovalec za magijo pa je sodeloval Vikj. Nova oblacija si bo kot cesar skušal nadeti Gojmir Lesnjak, sesila naj bi jih premetena sleparja Alojz Svete in Maja Blagović. Pravega cesarja brez spremstva ni, v tokratni igri Slovenskega stalne-

ga gledališča je osobna dvorna dama Lucka Pockaj, ustreznjiv dvorjan Stojan Colja, ministra Adrijan Rustja in Franko Korosec, povezovalc pa je Vladimir Jurc. Sceno je pripravil Marjan Kravos, kostume pa si je omislila Marija Vidau. S to otroško igro je ansambel SSG že precej gostoval, med drugim je predstavljal tudi italijanskim otrokom.

JUTRI V PARADISU

Mladi z glasbo v boju proti emarginaciji

V dvorani Paradiso (Ul. Flavia) bo jutri zvečer z začetkom ob 21. uri zanimiva glasbena prireditev, katere izkupicek bodo prireditelji namenili boju proti Aidsu. Med glavnimi organizatorji te manifestacije je tudi mladi Slovenec Cristian Siskovic, pobudo pa podpira milansko združenje "La Sorgete", ki si na prostovoljni osnovi prizadeva za pomoč emarginiranim osebam, posebno obolelim za Aidsom. Na jutrišnji prireditvi v bodo nastopili dejansko vsi disk-jockeyji s trzasko pokrajine in tudi nekateri znani gostje iz drugih italijanskih mest. Vsi bo-

do nastopili brezplacno, pobudo bo neposredno prenasala zasedna radijska postaja Radio Punto Zero. Kot nam je povedal Siskovic, skušajo organizatorji dokazati in pokazati, da disko klubi niso samo kraj za zabavo in razvedrilo, ampak nudijo tudi priloznost mladim, da razmislijo o aktualnih družbenih problemih. Siskovic in sodelavci načrtujejo se druge podobne solidarnostne pobude. Vstopnica za jutrišnji koncert stane 15 tisoč lir. Vstopnice prodajajo pri UTAT (Pasaza Protti 2). Manifestacija so gmotno podprli nekateri trzaski javni lokali in trgovine.

RAZSTAVNA DEJAVNOST / V CENTRU IL GIULIA

Morska biologija pri nas

Razstavo so pripravili strokovnjaki Miramarskega morskega parka

Jutri bodo v razstavnih prostorih bivše pivovarne Dreher v trgovskem centru Il Giulia odprli razstavo o Morski biologiji v Trstu od 1800 do danes. Razstavo so pod okriljem Dezelne službe za okolje FJK pripravili člani vodstva Miramarskega morskega parka, ki spada pod sklad WWF. S pobudo, ki so jo predstavili že lani na trzaskem gradu, želijo predvsem naglasiti dejstvo, da so v našem mestu že v začetku prejšnjega stoletja opravili številne pomembne raziskave na področju morske biologije; ob tem pa so že tak-

rat poudarjali pomen Trzaskega zaliva z vidika naravnih lepov. Razstavo sestavlja približno 90 panojev, razdelili pa so jo v sedem delov, ki gredo od zgodovinskega pregleda do zasluge naravnega okolja: ob slednjem so izpostavljene tako vloge zasluge nega Miramarskega morskega parka kot tudi naloge Observatorija za Severni Jadrin, ki nadzira pojav cvetenja alg. Razstava, ki so jo vključili v program Sola-okolje (Scuola ambiente), bo odprta vsak dan (razen ob nedeljah) od 9. do 19. ure.

VLADOM HABJANOM
Avtor knjige »Anton Martin Slomsek« bo spregovoril o slovenski Cerkvi od Slomske do priznanja slovenske skofovske konference.
Danes, 16. t. m., ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani

Posebne ponudbe galerije
TRŽASKE KNJIGARNE
Obiščite nas, ne bo vam žal!
Bernik, Galic, Debenjak, Manzù, Musić, Makuc, Hozo, Apollonio, Males in drugi.

KINO
ARISTON - 17.30, 21.00
»Malcolm X«, r. Spike Lee, i. Denzel Washington, Angela Bassett.
EXCELSIOR - 17.15, 18.50, 20.30, 22.15 »L'armata delle tenebre«, r. Sam Raimi.
EXCELSIOR AZZURRA - 17.00, 18.40, 20.20, 22.00
»Orlando«, r. Sally Potter, i. Tilda Swinton.
NAZIONALE 1 - 16.30, 18.05, 19.40, 21.05, 22.15
»2013 - La fortezza«, i. Christopher Lambert.
NAZIONALE 2 - 16.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Twin Peaks - Fuoco cammina con me«, r. David Lynch, i. Sherry Lee, David Bowie.
NAZIONALE 3 - 15.20, 17.00, 18.45, 20.25, 22.15
»Trappola in alto mare«, i. Steven Seagal.
NAZIONALE 4 - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Gli spietati«, i. Clint Eastwood, Gene Hackman, Morgan Freeman, Richard Harris.
GRATTACIELO - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Il distinto gentiluomo«, i. Eddie Murphy.
MIGNON - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Sister Act - Una svitata in abito da suora«, i. W. Goldberg.
EDEN - 15.30, 22.10
»Femmine bianche, stalloni neri«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.
CAPITOL - 17.50, 20.00, 22.15 »Dracula«, r. Francis Ford Coppola.
LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Sex and Zen, il tappeto da preghiera, di carne«, prepovedan mladini pod 18. letom.
ALCIONE - 20.00 »Prezejskie« (Passaggi) - Ewa Ziobrowska - risanka - podnapisi v italijanskini; »Konec gry« (La fine del gioco) - Feliks Falke; 22.00 »Lewiatan« - Marek Falat - risanka - podnapisi v angleščini; »Zaklad« (Carcere minorile) - Teresa Kotlarezyk.
RADIO - 15.30, 21.30
»Offerta speciale con... desiderio bestiale«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

LEKARNE
Od ponedeljka, 14., do nedelje, 21. marca 1993
Normalen urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.
Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Roma 15 (tel. 639042), Ul. T. Vecellio 24 (tel. 633050), Lungomare Venezia 3 - Milje (tel. 274988).
NABREZINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Roma 15, Ul. T. Vecellio 24, Ul. S. Giusto 1, Lungomare Venezia 3 (Milje).
NABREZINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. S. Giusto 1 (tel. 308982).
Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505
TELEVITA
Urad za informacije KZE-USL - tel. 39911.
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 39911.
Zdravstvena dežurna služba
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

VČERAJ-DANES
Danes, TOREK, 16. marca 1993
HERBERT
Sonce vzide ob 6.16 in zatone ob 18.12 - Dolžina dneva 11.56 - Luna vzide ob 2.32 in zatone ob 11.41.
Jutri, SREDA, 17. marca 1993
JEDRT
VREME VČERAJ: temperatura zraka 5,2 stopinje, zračni tlak 1030 mb narasca, brezvetrije, vlaga 84-odstotna, nebo pooblačeno z meglo, morje mirno, temperatura morja 7,5 stopinje.
ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Sara Voinich, Caterina Furlan,

PRIREDITVE
SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST vabi člane in prijatelje na predavanje Rajka Slokarja LEPOTE GRAN SASSA IN ABRUSKEGA NARODNEGA PARKA s prikazom diaprojektivov. Predavanje bo v četrtek, 18. t. m., ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciska.
FOTO TRST 80 vabi na predvajanje diaprojektivov ZENSKI AKTI IN GORISKA S PTICJEBA ZORNEGA KOTA. Gost večera bo Marjan Bazat, mojster fotografije, član Foto kino kluba iz Nove Gorice. Ob tej priložnosti bomo predstavili tudi knjigo TREUTKI V GORISKIH BRDIH s fotografijami Marjana Bazata in besedilom Marjana Breclja. Srečanje bo v petek, 19. t. m., ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani (Ul. sv. Franciska 20/II nadstr.).
SLOVENSKA ZAMEJSKA SKAVTSKA ORGANIZACIJA IN TABORNIKI RMV v sodelovanju z muzejem NOB v Mariboru prireja razstavo SKAVTI IN GOZDOVNICI NA SLOVENSKEM, ki bo v Kulturnem domu od 19. 3. do 13.4. 1993. Otvoritev bo v petek, 19. t. m., ob 18. uri.

OBVESTILO IZLETNIKOM
Naše bralce, ki so se prijavili za izlet v Umbrijo prosimo, da poravnajo drugi obrok vpisnine v sredo, 17. t.m., izključno na Upravi našega dnevnika v Ul. Montecchi 6, in sicer med 8.30 in 13.30.

SKD TABOR - Općine, Prosvetni dom. Mladinska gledališka skupina posveca 25-letnici društva mladinsko igro GENIJI V KRATKIH HLACAH. Režija, adaptacije, songi in koreografija. Edita Franceskin, glasba Nevio Miklaucic, scena Magda Tavcar. Premiera v petek, 19. t. m., ob 20.30, ponovitev v nedeljo, 21. t. m., ob 17. uri. Vabljeni!
GODBA NA PIHALA iz Ricmanj priredi v okviru praznovanja vaškega zavetnika sv. Jozefa PROMENADNI KONCERT, ki bo v nedeljo, 21. t.m., ob 14. uri na ricmanjskem trgu. Dirigira David Pobega. Vabljeni!
TRZASKI VZPI - ANPI organizira v sodelovanju z ZZZB NOV iz Nove Gorice VSAKOLETNO MANIFESTACIJO v spomin na padle Garibaldince v Temnici na Krasu v nedeljo, 21. t. m., ob 11. uri. Govorila bosta Giorgio Marzi - podpredsednik trzaskega pokrajinskega odbora VZPI - ANPI in Franc Leskovec - podpredsednik ZZZB NOV iz Nove Gorice. Sodeloval bo TTPZ P. Tomazic. Vabljeni!

OBVESTILA
SK BRDINA organizira predstavitev sanitarnih artiklov, ki bo jutri, 17. t. m., ob 20. uri v Domu Brdina na Općinah.
ODBOR SD PRIMOREC sklicuje v petek, 19. t.m. redni občni zbor Prvo sklicanje ob 20. uri v Ljudskem domu v Trebach. Vabljeni člani.
SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES - Konferenca za Furlanijo-Julijsko krajino, vabi vse člane na javno posvetovanje »Kam s svetovnim slovenskim kongresom« v četrtek, 18. marca, ob 20. uri v domu Brdina na Općinah, Proskeška ul. 109 (nasproti cerkve na bližnjem trgu Brdina).
SD SOKOL in KD I. GRUDEN prirejata v soboto, 20. t.m., ob 20.30 DRUŽABNI VEČER. Ob prigrizku in domači kapljici bo priložnost za poravnava članarine.
SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST sklicuje v četrtek, 25. t. m., ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v Gregorčičevi dvorani v ul. sv. Franciska 20, v Trstu 39. REDNI OBČNI ZBOR z običajnim dnevnim redom. Volilno pravico imajo člani s plačano članarino za leto 1993.

ŠOLSKE VESTI
SINDIKAT SLOVENSKE SOLE obvešča nastalo namensceno solnike in pomožno osebo, da 31. t. m. zapade rok za vložitve prošnje za prejem doklade za brezposelnost z omejeno dodelitvijo (atributivno ridoto). Doklado prejemajo uslužbenci, ki so v preteklem sončnem letu službovali na solah vsaj 78 dni in teden dni pred iztekom leta. SSS opozarja zainteresirane, da se letošnji obrazi razlikujejo od lanskih. Morebitna pojasnila in novi obrazi so vam na razpolago na sedežu sindikata, Ul. Carducci 8, tel. št. 370301, po uradnem uniku: ob torkih od 11.30 do 13. ure, ob sredo od 17. do 18.30, ob četrkih od 9.30 do 11. ure ter ob petkih od 15. do 16. ure.

MALI OGLASI
OSMICO je odprl Ivan Antonic, Cerovlje 34. Toči belo in crno vino.
OSMICO ima Dusan Gustin - Repen 22.
PRODAM opremo za trgovino jestvin. Telefon (040) 273337 po 15. uri.
AKACIJEVE KOLE in drva za kurjavo prodajamo. Tel. št. (040) 421508 od 13. do 13.30.
PEDIKERKA - manikerka nudi usluge na dom. Telefon (040) 229347.
NUDIM lekcije iz matematike in slovenscine za srednje in visje sole (bienenj) - telefon 312935
ISCIMO upokojeno bolnicarko ali izkuseno hišno pomočnico za službo pri ostalih gospo, včasih tudi pomoči. Tel. na št. (040) 225197.

Usluzbenci in odbor Društvene prodajalne na Općinah izrekajo odborniki Lili Cebulec iskreno sozalne ob smrti drage mame

Andrej Regent
Pogreb bo jutri, 17. t. m., ob 12. uri iz mrtvasnice glavne bolnisnice v cerkev na Proseku.
Zalujoci hčeri Lidija in Darinka z družinama ter ostalo sorodstvo
Prosek, 16. 3. 1993

Romano Štoka
Pogreb bo danes, 16. t. m., ob 12.15 iz mrtvasnice glavne bolnisnice v cerkev na Kontovelu.
Zalostno vest sporočajo zena Lidija, hči Maja z Egonom in ostalo sorodstvo
Zahvaljujemo se zdravnikom in osebju oddelka hemodialize, Skupnosti družina Općine ter Sogit-u.
Kontovel, 16. marca 1993
Zalovanju se pridružujeta družini Gornik in Turk
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Ob izgubi dragega očeta Romana Štoka izrekajo kolegici Maji Štoka in družini iskreno ter občuteno sozaje
Uprava ter kolektiv Trzasko kreditne banke
SD Kontovel

Ob boleci izgubi dragega očeta izrekajo Maji Štoka in mami iskreno sozalne odborniki, trener in igralke
V nedeljo nas je nenadoma zapustila nasa mama in nona
Jelka Vidmar por. Šavrin
Pokopali smo jo včeraj, 15. marca 1993 na domačem pokopališču v Braniku.
Hčerka Lili Cebulec roj. Šavrin, Hčerke Ada, Helena, Breda in Erna
Trst, Koper, Solkan, Izola, Smedela, 16. 3. 1993

Ob nenadni smrti drage mame izrekajo iskreno sozalne profesorici Lili Šavrin - Cebulec
ravnateljica, učno in neučno osebe ter dijaki pedagogice A.M. Slomsek

KD GRBEC / PRILOŽNOSTNI GOVOR NEVE LUKEŠ

Prijeten glasbeni večer v škedenjskem društvu ob ženskem prazniku

Priložnostni govor Neve Lukeš v škedenjskem KD Grbec (foto Ferrari/KROMA)

»Glasbeni večer« je SKD Ivan Grbec iz Škedenja poimenovalo prireditve, ki se je v soboto odvijala v društvenih prostorih in bila namenjena praznovanju 8. marca - dneva žena. »Vsako leto prinaša 8.marec različna sporočila, ki jih narekujejo konkretni socialno-zgodovinski trenutki,« je v svojem nagovoru gostom dejala Melita Valli. »Tokrat je sporočilo izraz solidarnosti do vseh žensk, ki so tarča karšnegakoli nasilja, istocasno pa tudi potrditev prepričanja, da je nastopel čas, ko morajo tudi ženske sprejeti tiste odgovornosti in vloge, ki so lahko v teh casih odločilnega pomena za nas vse.«

Organizatorke večera so načrtovale, da bodo na njem nastopili gojenci škedenjske podružnice sole GM in pa vokalna skupina Sovodenjskih deklet. Epidemija influence je preprečila nastop gojencev, z izjemo Paola Biancuzzija iz 5. razreda prof. Ivane Lipoglavsek, ki je izvajal skladbo Clauda Debussyja. Sledil je nastop Sovodenjskih deklet, ki so lani praznovala svojo desetletnico delovanja in so tudi tokrat, kljub odsotnosti dveh pevk, pokazala velik napredek v svoji pevski ustvarjalnosti, predvsem pa voljo in željo, da iščejo nove programe, nov način izražanja in podajanja pesmi iz naše bogate zakladnice. Za svoj nastop so bile pevke, ki jih že od

začetka vodi Sonja Pelicon, upravičeno deležne toplega aplavza in pohval. Večer je izpolnil govor Neve Lukeš, ki je bil nekaj prijateljski pomenek o vsem, kar nas danes mori in teži, kar nam vzbuja zaskrbljenost, nas prizadeva kot pripadnike slovenske manjšine. »Nič nam ne bo podarjeno; vse si bomo morali izboriti sami. Zato so prav društva tisti centri, v katerih morajo najti svoj prostor mladi in starejši člani, ki morejo občutiti, da se bomo obdržali, da bomo kos vsem pritiskom le, če bomo znali braniti in krepiti vse dejavnosti, v katerih smo desetletja in desetletja prisotni,« je med drugim dejala govornica.

NOVICE

Predstavitve gospodarske ureditve na Poljskem

Goriška trgovinska zbornica bo konec meseca gostila Janusza Rudnickega, vodilnega funkcionarja Trgovinske zbornice dežele Staropolska. V tednu dni bo Rudnicki obiskoval podjetja na Goriškem ter imel vrsto pogovorov z gospodarskimi operaterji ter strokovnimi združenji. Gostovanje prireja Trgovinska zbornica v sodelovanju z Evropsko zvezo zbornic, ki ima sedež v Bruslju. Cilja, ki ju organizatorji zasledujejo sta dva: poljski funkcionar naj bi spoznal zakonitosti in prakso tržnega gospodarstva, tukajšnji operaterji pa naj bi prejeli izčrpno informacijo o novi gospodarski ureditvi na Poljskem.

Mednarodni simpozij o deželah tretjega sveta

V Gorici bo 1. in 2. aprila 3. mednarodni simpozij o problematiki in državah tretjega sveta. Prireja ga Združenje študentov mednarodnih in diplomatskih ved v sodelovanju z združenjem AEGEE. Tokrat bodo ugledni politiki, univerzitetni profesorji in predstavniki gospodarstva razpravljali na temo Afrika danes, dediscina kooperacije. Simpozij se bo odvijal v prostorih Univerze.

Likovna umetnost in gledališče v Gorici v obdobju baroka

Goriška pokrajinska uprava prireja jutri v sodelovanju z ravnateljstvom Pokrajinskih muzejev predavanje o likovni umetnosti in teatru v Gorici v času baroka. Predavanje bo v dvorani pokrajinskega muzeja na gradu s priletom ob 17.30. Predavali bodo prof. Francesco Guadagni, prof. Maddalena Malni Pascoletti in prof. Marta Malni. Predavanje sodi v sklop prireditve ob razstavi "Ex universa philosophia", ki je še do 21. t.m. odprta v pokrajinskem muzeju na gradu.

Knjiga o beneški kulturi

V pokrajinski sejni dvorani bo v petek, 19. t.m., ob 18. uri srečanje ob predstavitvi nove knjige *Cultura Veneta nel Goriziano*. Govorila bosta prof. Giovanni Frau z Videmske univerze in prof. Sergio Tavano s Tržaške univerze. Pobudo pripravlja Goriška pokrajinska uprava in Institut za družbeno in versko zgodovino.

Predavanje o živalih na Krasu

Pokrajinsko odborstvo za solstvo in mladinska vprašanja je v prejšnjih dneh priredilo naravoslovno predavanje za dijake goriških nižjih srednjih sol. Predavanje sodi v okvir srečanj o poznavanju naravnih, kulturnih in družbenih značilnosti teritorija, ki jih pokrajina namenja predvsem solski mladini a tudi drugim interesentom, kot je v svojem pozdravu naglasila odbornica Aleksandra Devetak. Tokratni gost je bil ravnatelj tržškega naravoslovnega muzeja dr. Sergio Dolce, ki je govoril o živalih na Krasu in nasploh o ogroženih živalskih vrstah na Goriškem. Izvajanje je tudi s prikazom diapozitivov pritegnilo pozornost mladih, ki so na koncu dobesedno obsuli predavatelja z vprašanji.

Obvestilo Prefekture

Prefektura sporoča, da je urad za socialno problematiko, ki deluje v okviru Predsedstva Ministrskega sveta, v sodelovanju z Ministrstvom za notranje zadeve z okrožnico št. 85/MR. 32 določil kriterije za financne prispevke v smislu zakona št. 216/91 (pobude na področju vzgoje in preprečevanja mladinskega prestopništva). Za prispevke lahko zaprosijo občine, pokrajine, gorske skupnosti in tudi konzorciji javnih ustanov, kakor tudi zadrage in razna združenja, ki delujejo na tem področju. Prosnje (za leto 1993) je treba vložiti do 30. t.m. Podrobnejša pojasnila nudijo v tajništvu Prefekture.

GOSPODARSTVO / ZAGOTOVILA IZ RIMA

Nov instrument za gospodarstvo*SPI bo vstopila v goriško družbo SEG*

MARKO MARINCIC

Predsednik Trgovinske zbornice Enzo Bevilacqua

Vsodržavna družba SPI, tj. družba za industrijsko promocijo, ki deluje v sklopu uprave za državne soudeležbe, bo vstopila med člane družbe za podporo in razvoj industrijskih dejavnosti na Goriškem - SEG, ki naj bi nastala iz nekdanje podgorske predilnice z namenom, da načrtuje, razvija in upravlja storitve v prid ekonomskemu razvoju in se posebej za rast industrije v goriški pokrajini. To je pomembno zagotovilo, so ga včeraj na pogovorih v Rimu dosegli predsednik Goriške pokrajine Gino Saccavini, predsednik Trgovinske zbornice Enzo Bevilacqua in predsednik družbe Indusvi (ta naj bi se preimenovala v omenjeno SEG) Enzo Brasca. Goriško delegacijo je sprejel predsednik posebne komisije za probleme zaposlovanja pri predstavitvi vlade posl. Borghini, ki je 22. februarja bil na obisku v Gorici skupaj s podtajnikom pri predstavitvi vlade sen. Fabbriem.

Borghini je v navzočnosti predstavnikov SPI obljubil, da bodo goriški družbi za industrijski razvoj pomagali s sredstvi iz rotacijske-

ga sklada po novem zakonu št. 58, ki je bil odobren prejšnji petek. Družba SEG, v kateri bodo predstavniki goriških industrijcev, malih industrijcev, obrtnikov, Trgovinske zbornice in deželne družbe Friulia (tako je obljubil deželni odbornik za industrijo Saro) bo z vstopom SPI dobila pomembnega vsodržavnega partnerja.

Na srečanju so tudi govorili o vključitvi Gorice med krizna območja, ki so deželna posebna oblika pomoči. Borghini je s tem v zvezi dal nekaj pomembnih zagotovil glede upostevanja, da je tudi na Go-

riskem v teku boleč proces preustroja državnih podjetij. Kar zadeva pomoč Evropske skupnosti (2. objektiv pravilnika št. 2052) pa je sporočil, da je za Goriško se v teku preverjanje.

Goriška delegacija je z določenim olajšanjem in zadovoljstvom sprejela dana zagotovila. Poleg tega so iznesli se nekaj želja tukajšnjih gospodarstvenikov: da bi dopolnilno blagajno dodelili tudi trgovskim obratom z manjšim številom zaposlenih in da bi obnovili 50-odstotni odbitek ILOR in IRPEG za novoustanovljena podjetja na tem območju.

PEVMA-ŠTANDREŽ / ŠE ZADNJE PROSLAVE DNEVA KULTURE

Tudi najmlajši nastopili ob kulturnem prazniku*Poleg večera v Ronkah sta prejšnje dni bili proslavi tudi v Pevmi in društva Oton Župančič "v izgnanstvu" v Sovodnjah*

Kar trije kulturni večeri so ob koncu prejšnjega tedna sklenili letošnji dolg niz prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku na Goriškem. Skupni osrednji prireditvi dveh kulturnih zvez, ZSKD in ZSKP, so več kot cel mesec sledili nastopi in kulturna srečanja v organizacij posebnih društev, ki so izkazali živahnost in lahko recemo tudi pestrost društvenega delovanja od Brd pa do Laškega, kjer so se Slovenci, kot smo že poročali, srečali v petek na pobudo KD Jadro.

Poleg večera v Ronkah sodita v troje prireditev, ki jih omenjamo, se kulturna večera v Pevmi in prireditve standreskega društva Oton Župančič, ki je letos zaradi obnove doma Andreja Budala zaprosilo za gostoljubje društvo Sovodnje in pravilo večer v tamkajšnjem Kulturnem domu. Na večeru sta nastopila mešani pevski zbor Oton Župančič in društveni mladinski zbor, ki je poleg pesmi predstavil tudi prizorček.

Mladi so bili med nastopajočimi tudi v Pevmi. Učenci tamkajšnje osnovne šole so se namreč predstavili z recitalom, poleg njih pa sta prijeten kulturni program sooblikovali se skupina Akord in mešani pevski zbor iz Pevme.

Učenci osnovne šole J. Abram iz Pevme (foto Studio Reportage)

Člani mladinskega pevkega zbora Oton Župančič (foto Studio Reportage)

ODPORNOST / KNJIGA O ŽRTVAH

ANPI odgovarja namigom glede knjige po šolah

Obcinski odbor VZ-PI/ANPI odločno zavrača namig, ki ga je na nedavnem srečanju istiskih in dalmatinskih beguncev izrekel dr. Pirina, predstavnik združenja "Silentes loquimur" glede prisotnosti na solah publikacije o padlih in pogrešanih v vojni ter o civilnih žrtvah vojne. Nesprejemljiv davek vojne. Dr. Pirina je govoril, povzemamo po tiskovnem poročilu občinskega odbora ANPI, o neprimernosti sirjenja take publikacije na solah, ker da zmanjšuje pomen "fojbi" in deportacij.

Obcinski komite ANPI odločno zavrača tako mnenje in pojasnjuje, da je bil zbornik, iz katerega so povzeti podatki, ki

se nanasajo na Goriško, in ki prinaša točne podatke o visokem krvnem davku prebivalstva Furlanije Julijske krajine med drugo svetovno vojno, napisan z znanstvenim pristopom, ob sodelovanju anagrafskih uradov občin in v stalnem stiku z vojaškimi oblastmi, ob preverjanju in upoštevanju informacij, ki jih imajo razna borcevska združenja. Obcinski odbor ANPI ugotavlja, da ta davek pomeni 3842 izgubljenih življenj, od katerih nekaj nad tisoč samo na Goriškem. Ugotavlja tudi, da je pokroviteljstvo nad publikacijo prevzela Pokrajina in da je publikacija nastala v sodelovanju z združenji AVL, ANED, ANPPA.

OBČINA / PROVOKATIVNI PREDLOG

Mestna podjetja ukiniti raje kot jih ohraniti kot so*Tako predlagajo republikanci, ki se pri tem sklicujejo na stališče odbora Mestnih podjetij za storitve*

Načelnik svetovalske skupine PRI v goriškem občinskem svetu Maurizio Pecorari je zupanu Tuzziju pisno vložil "provokativni" (a le do določene mere, kot pojasnjuje) predlog o razpustu Mestnih podjetij za storitve. Svetovalec ugotavlja, da na obzorju se ni videti perspektive statutarne preobrazbe podjetij v novo obliko "Posebnega podjetja", tako kot zahteva med drugimi tudi sam upravni odbor Mestnih podjetij.

Pri tem ne gre le za formalno spremembo, temveč za pogoj za preustimno, kot da je določila novi davek ICI na najvišjo mero 6 promilov in tako ponovno zvrnila vse breme na davkoplacevalce.

Ce ni prave volje za preobrazbo Mestnih podjetij, zaključuje Pecorari, potem jih razpustimo. Dobavo elektricne energije bi lahko prepuštili vsodržavnim družbam Enel, dobavo metana in upravljanje plinskega

ze dogaja marsikje po Italiji, kjer so že izvedli tako preobrazbo.

V Gorici, ugotavlja Pecorari, pa zaradi dolgotrajne krize onesposobljen občinski svet se sploh ni razpravljalo o tem vprašanju, medtem ko občinska uprava ni nasla druge rešitve za mašenje luknje v proračunu, kot da je določila novi davek ICI na najvišjo mero 6 promilov in tako ponovno zvrnila vse breme na davkoplacevalce.

Ce ni prave volje za preobrazbo Mestnih podjetij, zaključuje Pecorari, potem jih razpustimo. Dobavo elektricne energije bi lahko prepuštili vsodržavnim družbam Enel, dobavo metana in upravljanje plinskega

omrežja družbi Snam, upravljanje vodovoda konzorciju Cafo, danes skrajno deficitarne mestne avtobusne proge pa bi lahko prevzelo enotno avtobusno podjetje, ki ga kot kaže končno ustanavlja Pokrajina. Res je, da bi občinski upravitelji tako izgubili "cvet v gumbnici", kot pogosto označujejo Mestno podjetje za storitve, se ironično ugotavlja podpisnik, vendar bi goriški občani verjetno raje sprejeli to izgubo, kot pa da so prisiljeni plačevati težka bremena zaradi dosedanjega protiekonomskega načina upravljanja podjetij ali čakati občinske upravitelje, ki izgubljajo čas za nesmiselnimi predlogi o privatizaciji.

OBVESTILA

V PREDAVALNICI UNIVERZE bo jutri ob 17. uri pov. Stelio Nardini govoril o vlogi letalstva pri obrambi dežele in v okviru Evropske sprico novih ravnotežij.

DRUŠTVO ŠPORTNIH RIBICEV VIVAPA prireja v soboto, 20. t.m., ciscenje bregov Vipave. Zbirališče ob 14.30 v gostilni Rubijski grad. Informacije nudi Rudi Petejan.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO sporoča, da bo redni občni zbor v petek, 26. t.m. ob 20. uri, oziroma ob 20.30 v dvorani KD Briski gric na Bukovju.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV prireja tradicionalni velikončni izlet v poneledek, 12. aprila, z obiskom vojnega muzeja v Kobaridu, nato kosilo in zabava v Fojdi. Vpisovanje pri poverjenikih in ob sredah na sedežu.

PATRONAT INCACGIL je v sodelovanju z občino Sovodnje na razpolago strankam za informacije in pomoč (pokojnine, ticketi itd.) vsak torek od 15.30 do 17.30 na zupanstvu v Sovodnjah.

KINO

GORICA VITTORIA 18.30-20.15-22.00 »Sex and Zen - il tappeto da preghiera di carne«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 17.30-19.45-22.00 »Trauma«. Rež. Dario Argento.

VERDI Danes zaprto. Jutri 18.00-20.00-22.00 »Sommerby«. Richard Gere, Jodie Foster.

TRZIC COMUNALE Ni predstave. Jutri: 20.30 koncert v okviru abonmajske sezone.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Buchi strett«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES

Iz goriškega maticnega urada od 7. do 13. marca 1993.

OKLICI: slascicar Mauro Boico in trgovska pomočnica Daniela Robazza, trgovski zastopnik Paolo Collenz in trgovska pomočnica Erica Galli, učitelj Stefan Cortic in profesorica Martina Gergolet, kmetovalec Luigi Magro in uradnica Cristiana De Simone, delavec Bruno Lazzarini in bolničarka Gianna Funari, delavec Silvano Fabbro in uradnica Claudia Anthonne, Tullio Riccobon in Silva Guerra, delavec Marco Fonzar in delavka Marinella Trevisan, delavec Vittorio Cavallin in uradnica Luisa Gomisci, uradnik Pierluigi Medeot in uradnica Nicoletta De Rocco, Vincenzo De Caro in Annalisa Pierattoni.

POROKE: obrtnik Rudolf Conc in gospodinja Fulvia Furlan, Federico Malignani in Susanne Spannagel.

POGREBI

Jutri ob 13.15 Luigi Braida iz splošne bolnišnice v Koprivno.

GORICA / PRVI ŠAHOVSKI TURNIR GORIŠKIH RAJONOV

Najboljši šahisti živijo v severni mestni četrti*Pevma na drugem mestu, nasploh pa so se slovenski šahisti v vseh prvouvrščenih ekipah lepo izkazali*

Nagrajeni šahisti in predstavniki rajonskih svetov (foto Studio Reportage)

Šahisti iz Svetogorske četrti in Placute so zmagali na 1. turnirju mestnih rajonov, ki ga je priredil goriški šahovski krozek. Na drugo mesto so se uvrstili predstavniki Pevme-Oslavja-Stmavra, na tretje pa Podturn-Sv.Ana pred Mestnim središčem in Rojcam. Prireditve je lepo uspela, ce upostevamo, da je bil to prvi tak turnir, v bodoče pa želijo organizatorji zajeti se vse druge rajone.

Končna lestvica prvouvrščenih je bila sledeča: 1. nagrada Svetogorska četrt-Placuta (G.

Laco, D. Skarabot, T. Bregant, R. Nonini) 17, 5 točk; 2. Pevma-Oslavje-Stmaver (J. in L. Bednarich, J. Leban, V. Valentincic) 13, 5 točk; 3. Podturn-Sv.Ana (I. Povše, A. in B. Faganel, A. Mennella) 12, 5 točk. Nagrado za najboljšega igralca na 1. šahovnici je prejel Giuseppe Laco, se posebej pa gre poudariti uspeh slovenskih šahistov, ki so bili dobro zastopani v vseh prvouvrščenih ekipah. Nagrajevanja so se udeležili predstavniki rajonskih svetov, deželne odbora CONI in Sahovske zveze.

Danes polovični praznik

Ob praznovanju dneva zavetnikov svetih Tacijana in Hilarija bo danes v Gorici "polovični" praznik: v solah ne bo pouka, uradi občine in pokrajine bodo zaprti, pač pa bodo redno delali v večini državnih uradov. Trgovine bodo v glavnem odprte, saj je zupan odredil neobvezno zaporo. Ob 10.30 bo v stolnici slovesno bogoslužje, med katerim bo nadškof Bommarco posvetil nekatere nove diakone.

SKRD JADRO iz Ronk prireja tečaj praktične astrologije. Trajal bo deset lekcij, prva bo v sredo, 24. t.m., ob 20. uri v prostorih društva na Trgu sv. Stefana v Romjanu. Informacije na tel. stev. 779331 in 482015.

FOTOKROZEK CIFI prireja v petek, 19. t.m., ob 21. uri na sedežu v Ul. sv. Klare 15 predvajanje diapozitivov o Srednji Ameriki. Predvajal bo Rinaldo Gorini.

PRIREDITVE

SKGZ prireja jutri ob 20.30 debatni večer z Viko Potocnik in Vero Kozmik o vlogi žensk v slovenski družbi in nasploh v svetu. Razprava, ki jo bo vodila Aleksandra Devetak, bo v dvorani Pokrajinskega muzeja na gradu.

SKRD JADRO iz Ronk prireja tečaj praktične astrologije. Trajal bo deset lekcij, prva bo v sredo, 24. t.m., ob 20. uri v prostorih društva na Trgu sv. Stefana v Romjanu. Informacije na tel. stev. 779331 in 482015.

FOTOKROZEK CIFI prireja v petek, 19. t.m., ob 21. uri na sedežu v Ul. sv. Klare 15 predvajanje diapozitivov o Srednji Ameriki. Predvajal bo Rinaldo Gorini.

KONCERTI

OBCINSKO GLEDALIŠČE V TRZICU: jutri, v sredo, 17. marca, ob 20.30 zaključni koncert sezone 92/93. Nastopa Kronos Quartet, ki sodi med najbolj prestižne izvajalce sodobne glasbe. Na sporedu skladbe Rileyja, Golijova, Gubajdulina, Zorna, Oswalda, Daughertyja in Goreckega.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI Korzo Italia 89 - tel. 531443

DEZURNA LEKARNA V TRZICU
ALLA SALUTE, Ul. C. Cosulich - tel. 711315

PRIMORSKA POJE 93 / 108 PEVSKIH ZBOROV

Pomladni prazniki slovenske pesmi

Koncerti v 18 slovenskih krajih

VOJKO CUDER

PRIMORSKA - Pomlad, ceravno se ne kolesarska, je zejala naše dežele. Na Primorskem se kaže njen čas tudi s koncerti priljubljenih pevske revije Primorska poje. Letos doživlja že 24. pomlad.

Zacela se je revija primorskega pevstva tokrat v Vipavi in Ilirski Bistrici; skoraj sočasno so v soboto v teh dveh krajih na koncertni oder stopili

zbori in zapeli. Dva koncerta sta sledila tudi v nedeljo, in sicer v Podbrdu in Medani. In tako bo slo zdržema vsako soboto zvečer in ob nedeljskih popoldnevih se v Dornberku, Sovodnjah, Desklah, Gracišču, Boljuncu, Pivki, Izoli, Proseku, Naborjetu, Podnanosu, Dekanah, Idriji, Sezani in Gorici. Tja do 4. aprila, ko bo izvenela se zadnja pesem

na letošnjo revijo Primorska poje prijavljenih 108 pevskih zborov, iz domovine in zamejstva. Primorska poje je nekaj posebnega. Nikjer po svetu ni podobne prireditve. V njej se pevci in poslušalci identificirajo s tistim, čemur rečemo narodnostni naboj. Pesem je Primorcem že za časa fašistične nadvlade pomenila enega od (skorajda edinih možnih)

nacinov izražanja. Zato je zborovska pesem toliko bolj v casteh. Zanimivo je, da se v vsej skoraj četrt stoletja dolgi zgodovini ni niti malo obrusila ali "izpela", čeprav so jo botri že nekajkrat hoteli spremeniti in ji vdahniti več profesionalizma. Doslej ni slo. In vse kaže, da ljudje hočejo takšno PP, kot je: spomladansko praznovanje domače pesmi.

Zacela se je revija primorskega pevstva Primorska poje. Zbor Pod Lipo iz Podbonesca (Foto: Studio Reportage)

GLASBA/NEGATIVNA OCENA

Koncert za štiri soliste, zbor in dva klavirja

IVAN SILIC

NOVA GORICA - Na sedmem abonmajskega koncertu Kulturnega doma v Novi Gorici smo poslušali Rossinijevo Petite Messe Solennelle za štiri soliste in komorni zbor, dva klavirja in harmonij. Izvajali so jo zbor Jacobus Gallus iz Trsta in solisti: sopranistka Livia Valentinsig, altistka Giacinta Simon, tenorist Luca Dordolo, basist Leonardo Palmigiani, pianista Aljosa Starc in Carla Agostinello, za harmonij je bil predviden Stefano Bembi. Dirigiral je Stojan Kuret.

Zaradi obolenj je bil zbor nesorazmerno zaseden, posebno prizadeta je bila sopranska skupina, ki je zlasti v višinah zgubljala na volumnu. Pa tudi ostali pevci so kazali posledice prehlajenosti. Ze dosežena, na prejšnjih nastopih ugotovljena zvočna uravnoteženost in zlitost, sta bili zlasti na dinamično močnejših mestih oslabljeni. Harmonij je bil, kar bi lahko pričakovali, v svoji običajni višini prenizek napram višje uglasenima klavirjema, ki sta na nivoju orkestra oziroma pihal in trobil.

Zaradi tega le ta pri izvajanju sploh niumogel priti v postev. Predpostavljam, da so bili tudi solisti zaradi prehlajenosti glasovno prizadeti, razen basista, ki je izkazoval sorazmerno najsonornejše petje, medtem ko so ostali glasovi bili presibki, v višinah več ali manj stisnjeni ali

kda celo malce krčeviti. Moram pavsekakor dati vse priznanje altistki, ki je kljub prehlajenosti v Agnus Dei strnila vso svojo moč v prepričljive, impresivne trenutke, ki so se s kreativno kakor prebujenim zborom strnili v enovit, muzikalno učinkovit zaključek. Zajbolj zanesljiva sta bila pianista, ki sta bila ritmično zelo trdna in v igri usklajena.

Seveda je glavno breme nosil Aljosa Starc, ki ga ne odlikuje samo dobra klavirska igra, ampak je sodeloval z muzikalno osmišljeno zavzetostjo; bil je čvrst sooblikovalec celote, katere določena sporocilnost je, z ozirom na zgoraj navedene okoliščine, bila zelo odvisna v mnogocem od njegovega muzikalno doslednega pretanjenega glasbenega snovanja.

Odločitev je padla: Pilonova galerija in vse, kar pomeni Ajdovščini, ostane v družbenih rokah (Foto: A. Lipovž)

KULTURA / NOVE MUZEJSKE ZBIRKE

Pilonova galerija v celoti ostaja občini

Pobuda zasebnih razlaščencev ni uspela

ARTUR LIPOVŽ

AJDOVŠČINA - Izvršni svet je na zadnji seji sprejel stališča o predlogu pravnih naslednikov, nekdanjega last Bogomila Rustje.

Celovite strokovne ugotovitve ne govorijo v prid oddaji podstresja iz več razlogov. Ugotovljeno je, da brez dela pritličnih prostorov ne bi mogli opravljati razstavne dejavnosti in ne zagotavljati pisarnih nameštajev na podstresju urediti muzejske zbirke in tako zaokrožiti galerijsko dejavnost z muzejsko znotraj spomeniško zasčitenega mestnega središča. Doslej je občinska vlada obravnavala predlog že dvakrat pri čemer se ni zelela prenatlagiti. Celotno galerijo in sosednje zgradbe je potrebno gledati v dokaj zamotanah lastninskih odnosih in možnostih za dostop ter v kontekstu zah-

tevkov za denacionalizacijo tudi dela pritličnih galerijskih prostorov, nekdanjega last Bogomila Rustje. Celovite strokovne ugotovitve ne govorijo v prid oddaji podstresja iz več razlogov. Ugotovljeno je, da brez dela pritličnih prostorov ne bi mogli opravljati razstavne dejavnosti in ne zagotavljati pisarnih nameštajev na podstresju urediti muzejske zbirke in tako zaokrožiti galerijsko dejavnost z muzejsko znotraj spomeniško zasčitenega mestnega središča. Doslej je občinska vlada obravnavala predlog že dvakrat pri čemer se ni zelela prenatlagiti. Celotno galerijo in sosednje zgradbe je potrebno gledati v dokaj zamotanah lastninskih odnosih in možnostih za dostop ter v kontekstu zah-

sanitarij, prav tako pa ni mogoče zagotoviti uporabe sedanjega zunanega vhoda. Notranjega vhoda seveda drugi uporabniki ne bi mogli koristiti kot svojega dostopa do podstresja. Izvršni svet je ugotovil tudi, da je bila v postopku preverjena dokumentacija, ki se nanasa na zamenjavo dela prostorov Pilonove galerije.

Prostori v pritličju niso presli v družbeno lastnino brez kakršnih koli dokumentov, pač pa so bili s pogodbo zamenjani vsi prostori stavbe, ki niso bili nacionalizirani, je bilo rečeno. Muzejske zbirke naj bi v podstresju uredili do zacetka praznovanja 1600-letnice slovite bitke ob Castrum, kar je vodilo v razpad rimskega cesarstva. Torej do prihodnjega leta...

KRAŠKI PODZEMNI SVET / NOVE NAJDBE

Čigavi ostanki so v Vilenici?

Ocenjujejo, da izvirajo iz neolitika

OLGA KNEZ STOJKOVIC

SEŽANA - Nasa domovina se ponasa z veliko zanimivostmi, ki pa zal se niso odkrite ali pa so daleč premalo reklamirane, da bi z njimi pritegnili pozornost nas samih in konec koncev tudi tujcev. Drugod si na vse pretege prizadevajo iz nič narediti svetovno čudo, pri nas pa se iz tistega, kar premoremo, ne znamo izkoristiti.

Kraško jamo Vilenica poznamo Slovenci predvsem po tem, da v njej vsako jesen podelijo nagrade najboljšim avtorjem pisane besede v srednjeevropskem prostoru. Je pa seveda jama sre nekaj več. V jami Vilenica na primer, v eni najstarejših turističnih jam v Evropi, mogoče tudi na svetu, kjer prvi turistični obiski segajo v leto 1633, je sezanski jamar in vodja arheološke sekcije sezanskega jamarkega društva Viktor Saksida odkril arheološke najdbe, ki segajo v čas neolitika. Odkritje arheoloških ostankov (razbitih kosov keramike, veliko raznih vrst kosti jelenjadi, goveda, koz, ovc, prašičev, konj, in kosti malih živali) dokazuje, da so v Vilenici v davni preteklosti nekaj tisoč let pred našim stetjem živeli ljudje, čeprav po vsej dosedaj razpoložljivi litera-

turi ni bilo omenjeno, da bi v tej kraški jami obstajala arheologija. Zanimivost vzbudijo tudi kosi keramične posode, poslikani z ornamentami. Po ocenah eminentnih strokovnjakov slovenskega Inštituta za arheologijo, ki so si arheološke najdbe iz Vilenice že ogledali, sagajo ti keramični predmeti v neolitsko obdobje. Ostale podrobnosti pa bo sele pokazala analiza strokovnjakov z Inštituta za arheologijo, s katerimi Saksida sodeluje že več kot 20 let.

»Konec lanskega septembra se mi je porodila ideja, da bi lahko bila tudi jama Vilenica zakladnica arheološke kulturne plasti. Raziskovalna zila mi ni dala miru in že 11. oktobra sem odšel na raziskovanje. Prvi dan je bil uspešen, saj sem v sondi naletel že na prve kose keramike. Sumil sem, da gre za neolitsko keramiko in mojo domnevo so potrdili na inštitutu. Hkrati pa oglje, pepel in razbite kosti dajo slutiti, da je bil v jami Vilenici v davni preteklosti prisoten človek. Tako je sedaj zbrani dovolj dokazov, da je v Vilenici prisotna davna pretekla kultura in smo lahko toliko bolj ponosni, da se

prav v tej kraški jami s precudovitim bogastvom kapniškega sveta vsako leto odvijajo srednjeevropski literarni večeri, »je s ponosom pripovedoval Viktor Saksida, ki ga obiskovalci Vilenice poznajo kot izkusenega jamarkega vodica, ki se je samo v to kraško jamo (Vilenico) spustil več kot petsto krat.

Saksida upa, da se bodo arheologi na vhodu v Vilenico lotili nadaljnjih raziskav, vendar pa se boji, da za to ne bo dovolj potrebnih finančnih sredstev. Zal imamo do tega kulturnega vprašanja naše davne preteklosti Krasa vse premalo pozornosti in zanimanja, da bi spoznali cimveč odkritij iz pretekle zgodovine bivanja ljudi v kraških jamah. Hkrati pa je sezansko območje zelo zanimivo po arheoloških najdbah. Na Krasu je po Saksidovih besedah kar 40 arheoloških krajev, v katerih so v davni preteklosti živeli ljudje. Zadnja leta je Saksida odkril kar osem takih krajev, sedaj pa raziskuje še dva nova. Pri raziskovanju sodelujejo tudi nekateri drugi jamarji sezanskega društva; osrednjo težo raziskavam vseeno daje le Viktor Saksida, ki je tudi duša in srce sezanskih jamarjev.

MEJE/ SAMOUPRAVA

Odločijo naj ljudje: enotna idrijsko-cerkljanska regija

Razpisali bodo referendum

ROMAN BRIC

IDRIJA - Na posvetu skupščinske komisije so sklenili, da občinski kupčini na prihodnjem zasedanju, ki bo 24. marca, dajo pobudo za razpis referendum o oblikovanju idrijsko-cerkljanske regije. Hkrati s tem komisija podpira tudi stališče, da bi Idrija postala bodoči sedež upravnega okraja, kar bo predmet nove zakonodaje o državni upravi in lokalni samoupravi. Komisija je podprla pobudo občinskega izvršnega sveta, po kateri naj bi Cerkljo pridobilo status mesta, hkrati pa naj bi občinsko vodstvo se pred izvedbo referendumu opravilo potrebne

razgovore po krajevnih skupnostih.

Na seji, ki ji je prisostvoval tudi predsednik SLS, Marjan Podobnik, so nameravane predcasne volitve na občinskih ravneh označili kot brezplodno zapravljjanje denarja in prikrito uveljavljanje centralističnih težej. Idrijska občinska skupščina za razliko od večine drugih kljub sedanjim trodomni sestavi deluje brez težav, zato se zavzemajo za predhodno spremembo zakonodaje in vseh spremljajočih predpisov, na podlagi katerih naj se izvedejo normalne volitve organov na regionalni in lokalni ravni.

TURIZEM / KOBARIŠKI MUZEJ

Del mednarodne nagrade namenili za promocijo

KOBARID - Kobariski muzej se uvršča v evropsko elito, kar je dodatna cast za Soško dolino, ki je doslej slovela le zaradi svojega lepega in naravnega okolja. Čeprav se čutijo danes muzejski delavci zaradi nagrade »Evropski muzej leta 93« obvezane za nadaljnje delo na tem področju pa te obveze se zdalec ne pressegajo njihovih načrtov in hotenj, pravi Pavle Sivec, predsednik TD Kobarid. Se letos bodo izdali kvalitetna promocijska gradiva in opravili nekatere izboljšave pri ureditvi

zbirk. V spodnjih prostorih bodo uredili vojaško kantino po vzoru iz prve svetovne vojne, v kateri bodo servirali hrano po receptu takratnih vojaških obrokov. Obnoviti nameravajo tudi tretjo obrambno linijo v okolici Kobarida, ki bo se dodatno obogatila sugestivno moč muzeja in predstavo o tej kruti fronti. Nekaj stroškov za omejenjeno bodo krili iz dobljene nagrade, nekaj pa bo dala po objubi ministrstva za kulturo tudi država, saj pomeni muzej ob meji prvi stik s tujci. (M.M.)

NOVICE

Odredba proti steklini

TOLMIN - Veterinarska inspekcija Medobčinskega inšpektorata občin Ajdovščina, N.Gorica in Tolmin je predlagala izvršnemu svetu Tolmin naj sprejme odredbo o preventivnih ukrepih zoper zivalske kužne bolezni. Ta predlog je pripravila veterinarska inspekcija v sodelovanju z območnim Kmetijsko-veterinarskim zavodom. Upoštevali so tudi blizino meje, Novi ukrep so pripravili zato, ker je prejšnji zastarel in ne upošteva novih podzakonskih aktov. Z njimi bodo dosegli enotnejše ukrepanje v celi regiji. (M.M.)

Snežnik obiskalo več kot 5000 ljubiteljev gora

ILIRSKA BISTRICA - Konec preteklega tedna je potekel 19. zimski vzpon na Snežnik. Čeprav ilirskobistriško planinsko društvo Snežnik in soorganizatorji vzpona - taborniki, radioamaterji, bistrska policijska postaja in teritorialna obramba - zaradi organizacijskih in denarnih težav se tik pred samim vzponom niso bili povsem prepričani, da vzpon bo tudi drugo leto, pa jih je število letosnjih udeležencev prepricalo, da bo vzpon tudi drugo leto uspel. Proti vsem pričakovanjem je v soboto in nedeljo najvišji primorski vrh obiskalo kar 5000 ljubiteljev gora iz vse Slovenije in sosednje Hrvaske. Vzpon je potekal v lepem spomladanskem vremenu, tako da so se planinci zjutraj na vrh vzpenjali po zamrznjeni, prek dneva pa se z njega vračali po blatni poti. (D.P.)

Popularizacija košarke na Sežanskem

SEŽANA - Za popularizacijo kosarke med mladimi na Sežanskem prireja Kosarkarski klub Kraški zidar v četrtek, 18. marca, ob 18.30 v sportni hali v Sezani kosarkarsko tekmo med ekipo Smelt Olimpija iz Ljubljane in Stefanelom iz Trsta. Obe ekipi bosta nastopili z najmočnejšima postavama pred sezanskim občinstvom. Sezanski KK Kraški zidar bo odigral 13., 17. in 20. marca tekme za uvrstitev v I. slovensko ligo z Elektro iz Sostanje. Igrali bodo na tri dobljene tekme. Sedaj se sezanski kosarkarji pripravljajo s prijateljskimi tekmami. (O.K.S.)

Suša in požari

TOLMIN - Tako suhe zime, kot je letos, ljudje ne pomnijo. Ob tem pa so nastali izjemni pogoji za nevarnost požarov, ki zahtevajo skrajno previdnost pri ravnanju z ognjem v naravi. Stevilni požari potrjujejo, da je potrebno na preventivni se marsikaj narediti. Tako bodo letos začeli z usposabljanjem kadrov za preventivno delo v sklopu gasilskih društev, ki bodo že to pomlad usposobljeni na dvomesečnih tečajih, ki jih bo organizirala strokovna služba na nivoju republike v povezavi s civilno zaščito. Tako vzposobljenega gasilskega strokovnjaka bo postopno imelo vsako večje naselje. V tolminski občini so lansko leto evidencialni rekordno število požarov oziroma posredovanj gasilcev. Požari so povzročili za 11 milijonov tolarjev škode. Gasilci pa so porabili pri gašenju in pri pomoči ob naravnih nesrečah 5.752 delovnih ur. Pri tem pa niso steli pomoč številnih občanov ob požarih v naravi, kot je bil požar na kobariskem Stolu, kjer se je izkazalo, da za posege v gorskem svetu nimajo primerne opreme za hitrejša posege. O tem so se spregovorili na Gasilski zvezi Slovenije, saj se sicer izniči veliko truda in denarja, ki bi imel ob boljši gasilski opremitvi bistveno večji učinek in zadovoljstvo požrtvovalnih gasilcev. (M.M.)

Čiščenje potoka Fazan

LUCIJA - Ze drugo leto zapored poteka v okviru javnih del čiščenje okolice in struge potoka Fazan. Po besedah vodje lucijske skupine Ivana Matosa, pa to seveda se ni poseg, ki bi trajno resil problem smrada, ki že vrsto let »duši« stanovanke bližnjih blokov, saj se bo onesnaževanje prejšle nadaljevalo. Kot je obveščen, naj bi globalno sanacijo kanala prav kmalu opravil koprski Hidro. Sicer več skupin z zavoda za zaposlovanje, ki so vključene v javna dela, opravila podobna opravila širom občine. Tako pravkar poteka sanacija plazu na Dantjevi pred Piranom, pri gostilni Marička v Parecagu čiščenje obcestnih odtočnih kanalov, podobnih akcij pa se bodo v kratkem lotili v Padni, Novi vasi in Svetem Petru. (A.N.)

Gradnja centra Kobarid

TOLMIN - Predsednik tolminskega izvršnega sveta Pavel Gregorič je na zadnji seji poročal o delu na projektu Turistično-trgovsko, rekreativnega centra Kobarid. Projekt je pripravil in ga poslal v potrditev Izvršnemu svetu Projekt d.d. N. Gorica. Interesenti so pripravili in podpisali »Pismo o namerah« za gradnjo TTRC Kobarid. V pismu so usklajeni interesi podpisnikov, pogodba o ustanovitvi, sporazum o delitvi stroškov pri gradnji komunalne, energetske, prometne in druge ureditve TTRC Kobarid in ponudba Projekta N. Gorica za izvedbo inženiringa graditve. Do aprila letos bodo podpisali pogodbe o ustanovitvi TTRC d.o.o. Kobarid z vsemi sporazumi o delitvi stroškov pri gradnji. (M.M.)

Muzejski večeri - še zadnjič v tej sezoni

IDRIJA - »Idrijska Kamst se ne podira več«, je ravnatelj idrijskega muzeja, prof. Samo Bevk naslovil zadnje predavanje v tej sezoni, ki bo drevi ob 19. uri v idrijski osnovni šoli. Iz bogate muzejske dejavnosti bodo tokrat predstavljene nekatere spomeniskovarske akcije in stiri desetletna prizadevanja za ohranitev te izjemne idrijske znamenitosti - ogromnega vodnega koleša iz leta 1790, kjer bodo dela predvidoma zaključena letošnji jesen. Predavanje bo avtor popestril tudi s prikazom diapozitivov in video posnetkov. Tako se bo zvrstilo še zadnje, sedmo letošnje predavanje Muzejskih večerov, ki z zanimivimi in aktualnimi temami že devet sezon zapored privabljajo številne poslušalce. (R.B.)

MEDBANČNI DENARNI TRG

Prihranki se selijo v devizne naložbe, »zahtevani« devizni tečaj pa se je povišal

JANEZ ŠAJE

Ceprav se obrestne mere na medbančnem denarnem tgu tudi v preteklem tednu niso premaknile z ravni med R+11 in R+12 odstotki letno, bi za prihodnje dni težko napovedovali dokončno zausstavitve padanja cen medbančnega denarja. Napovedi zniževanja obrestnih mer za vse vrste kreditov pri največji slovenski banki bo prav gotovo sledila politika nadaljnjih pritiskov na ceno likvidnostnih kreditov konkurenčnih bank, pri katerih se Ljubljanska banka, d.d., se naprej intenzivno zadoljuje.

Ce bo tej politiki »naklonjena« tudi Banka Slovenije (BS), lahko kljub pričakovani zaostitvi tolarke likvidnosti bank ob vnovčevanju druge izdaje dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije (»dvojčkov«) in verjetnemu socasnemu povečanju povpraševanja po denarju sledi nadaljnje zniževanje

medbančnih obrestnih mer.

Prihajajoče vnovčevanje »marčevskih« dvojčkov Banke Slovenije (zaprlost 15. marec 1993) in vračanje denarja v obtoke je ob nespremenjenih monetarnih okvirih v preteklem tednu precej omejevalo intervencije centralne banke. Le-teh praktično ni bilo, če seveda izvzamemo kreditiranje bank v sanacijskih in predsanacijskih postopkih. Edina vidnejša sprememba je bilo povišanje »zahtevane« deviznega tečaja, ki ga morajo vzdrževati banke, ki želijo pri centralni banki crpati petdnevni lombardni kredit. Novi tečaj od 15. 3. 1993 dalje tako znaša 64,64 tolarja za marko.

Devizni tečaji bank za odkup in prodajo deviz od podjetij pa so kljub »zmanjšanim zahtevam« Banke Slovenije narasčali. Poleg »usmerjanega« tečaja Ljubljanske banke,

d.d., in vpliva tečajne politike omenjene banke na konkurenco bi delne razloge za nadaljnjo rast ze lahko iskali tudi v povečanem povpraševanju po devizah.

Zaradi nizke revalorizacijske stopnje in temu primernih »tolarskih« obrestnih mer se precej snji del prihrankov spet seli v devizne naložbe.

Pri tem je zanimivo dejstvo, da Banka Slovenije kljub precejšnjemu znižanju obrestnih mer v Nemčiji se vedno ni spremenila (znižala) obrestnih mer za blagajniške zapise Banke Slovenije v tujem denarju. Za 120-dnevno vezavo nemških mark je tako na primer se naprej moc dobiti 7,875 odstotka letno, kar je celo več, kot znaša trenutna evropska tržna obrestna mera za depozite s podobno ročnostjo. Zato v teh dneh kaže izkoristiti »dopust« centralnih bankirjev.

Hočejo svoje revizorje

CELJE - Direktor območne gospodarske zbornice v Celju, mag. Franc Knafelec, je predlagal, da bi v Celju ustanovili svoje podjetje za revizijo lastninjenja. Po njegovem mnenju bodoči zakon predvideva le takšno podjetje, ki ga bo ustanovila Služba družbenega knjigovodstva Slovenije, ob obliki dela pa to ne bo moglo biti dovolj uspešno. Celjski vladi je zato Knafelec predlagal, da skupaj s celjsko SDK prouči možnosti za ustanovitev samostojnega revizijskega podjetja v Celju. (B. P.)

ZAKONSKO OMEJEVANJE PLAČ / ODZIVI PRAVNIH OSEB

Po prvih izračunih bodo februarske plače precej nižje

Služba družbenega knjigovodstva še čaka na pravilnik, ki ga pripravlja ministrstvo za delo - Za kršitelje in odgovorne predvidene denarne kazni

ALENA L. JAKOMIN IN MILE ČUK

ke. Tako na primer v Koprju prodajo največ izdelkov v poletnih mesecih.

nizja. Po besedah Zorana Madona, člana poslovodnega odbora Slovenskih

raj. Državni sekretar za energetiko Boris Sović je povedal, da se ni podro-

Nadzor nad izvajanjem zakona bo opravljala Služba družbenega knjigovodstva, za kršitelje pa so med drugim predvidene denarne kazni. Pravne osebe so tako dolžne ob izplačilu plač, drugih prejemkov in stroškov SDK predložiti obrazce, ki jih bo predpisala ministrica za delo Jožica Puhar. SDK namreč prepreci nadaljnje izplačilo plač in regresa za letni dopust ter jubilejne nagrade, ko ugotovi, da je z aneksom h kolektivni pogodbi za gospodarstvo in z zakonom predvideni obseg sredstev za te namene že dosežen. Kot nam je povedala namestnica direktorja SDK Romana Logar, v njihovi službi se čakajo na pravilnik za spremljanje in izvajanje določil zakona o načinu obračunavanja in izplačevanja plač. »Pricakujemo, da bo pravilnik objavljen v Uradnem listu konec tega tedna.« je se pojasnila Logarjeva, ki je dodala, da bo SDK opravljala nadzor neposredno, to je na okencih. Če bodo ugotovili, da so zneski višji od predvidenih, bodo placila zadržali, podjetju pa poslali odločbo, v kateri bodo zahtevali popravek in izvedli interno kontrolo, hkrati pa podjetje prijavili ustreznemu organu. Seveda se bodo imela podjetja pravico pritožiti, kar pomeni, da se lahko sodni postopki v marsikaterem primeru zavlečejo. Če bo tozba izgubljena, bo morala pravna oseba za kazni odšteti najmanj 5. 000.000 tolarjev, odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba družbenopolitične skupnosti, drugega državnega organa ali krajevne skupnosti pa najmanj 450.000 tolarjev.

»To pomeni, da bodo rezultat zakona precej nižje plače, saj je višje prihodke nemogoče prerazdeliti tam, kjer so skromni ali pa jih v tej sezoni sploh ni, pojasnjuje Kalin.

V Mlinotestu so doslej izplačevali za približno 15 odstotkov manjše plače, kot jih določa kolektivna pogodba, ker niso dosegali normiranih poslovnih rezultatov zaradi izgube hrvaskega trga. Januarska povprečna neto plača je znašala 37.000 tolarjev, februarska pa bo za približno 10 odstotkov

železnice, ki je odgovoren za področje kadrovanja, je za zdaj mogoče dati le splošno oceno, da bodo v omenjenem podjetju osebni dohodki tudi po uveljavitvi zakona o zamrzitvi plač ostali na enaki ravni.

Plače slovenskih železnicearjev so se že decembra lani zmanjšale za deset odstotkov, izhodiščna plača pa od takrat znaša 20.396 tolarjev. Železnicearji se se niso uspeli podrobneje poglobiti v zakon o omejevanju plač, saj so ga dobili sele vce-

bnejših izračunov, na podlagi katerih bi lahko ocenjevali učinke zakona

Povprečne plače v Sloveniji, januar 1993 (v SIT)			
	bruto	neto	
skupaj	67901	41561	
gospodarstvo	63554	39207	
negospodarstvo	84463	50532	

Odstotek povečanja januar 93/ leto 1992

	bruto	neto	
skupaj	33,0	34,9	
gospodarstvo	31,7	33,7	
negospodarstvo	35,3	36,8	

VIR: Zavod RS za statistiko

NEUREJENA ZAKONODAJA UNIČUJE SLOVENSKE GOZDOVE / NADZOR UŠEL IZ ROK

Za neurejenost so krivi tudi politični lobiji, ki pozabljajo na varstvo naravne dediščine

V denacionalizaciji gozdov večina vidi predvsem možnost dodatnega zaslužka - 40 odstotkov gozda v Sloveniji naj bi po novem pripadlo nekmetom - Kje je interes državne skupnosti?

IRENA PIRMAN

Gozd kot domala edini naravni vir Slovenije prekriva 53 odstotkov površine naše države, medtem ko je same gozdnate krajine kar 80 odstotkov. Gozd je, gledano iz zornega kota varstva narave, ekološko in ekonomsko tudi bistveni obnovljalec energije v večini slovenske krajine, te energije pa niti ni treba drago placevati.

»Slovenija je bila v začetku tega stoletja dezela hudournikov, saj je bil gozd povsem uničen. Takoj po drugi svetovni vojni smo imeli v Sloveniji 140 kubčnih metrov lesne zaloge na hektar, ob pomoči prejšnje zakonodaje pa se je v petdesetletnem povojnem obdobju lesna zaloga povečala na 215 kubčnih metrov lesne zaloge na hektar v letu 1990. Če bi operirali s staro površino gozdov, bi bila zaloga se večja, saj se je povečala tudi zaradi pionirskega drevja na Krasu, kjer pa ni lesa.« je dejal dr. Dusan Mlinsek, univerzitetni profesor Biotehniške fakultete na oddelku za gozdarstvo, pionir sonaravnega gospodarjenja s slovenskim gozdom. »Slovenski zakon o gozdovih je bil tako dober in uspešen, da so se na njem učili strokovnjaki iz vse Evrope.«

Slovenija je v letih 1948-50 z zakonom prepovedala sečnjo na golo in tako za Svico postala druga država s tako prepovedjo. Sele pred nekaj leti so temu zgledu sledile dežela Saarland v zahodni Nemčiji in lani Združene države Amerike. S prejšnjim zakonom o gozdovih smo v Sloveniji prepovedali tudi ekstenzivne sečnje.

»Gozdarska stroka je v povojnem obdobju razvila delo z gozdom na ekoloških temeljih. Na znanstven način in na podlagi prakse je poiskala in izdelala sistem naravi naklonjenega in gospodarsko sprejemljivega gospodarjenja.« je povedal dr. Mlinsek. »Bistve-

ni del sonaravnega dela z gozdom je negovalna obravnava, uporaba mehkih, energijsko varčnih tehnologij.« Za to bi morala poskrbeti tudi nova zakonodaja, ki ne bi smela dopuščati povsem liberalistične politike do gozda, pač pa bi morala upoštevati koncept večnamenskega gozda, ki poleg lesne funkcije opravlja se celo vrsto drugih pomembnejših: socialno, varovalno, vodnoohranjevalno in klimatsko, kar je zelo zahtevna naloga.

»V preteklosti smo na podlagi zakonskih določil, ki so imela ustrezno finančno rešitev, od lesa, posekanega na negovalni način, »odtujili« del sredstev, ki so se vlagala nazaj v gozd; v bistvu torej sploh ne moremo govoriti o odtujitvi. Tako smo po letu 1960 zgradili 8460 kilometrov gozdnih cest, od tega 7300 kilometrov v gozdu in 1160 kilometrov na kmetijskih površinah.« je se povedal dr. Mlinsek in dodal, da od novega zakona pričakuje vsaj ohranjanje, ce ze ne izboljšanje obstoječega stanja. »Prinasti mora regulative, ki bodo ohranile vse, kar se je desetletja vlagalo v nego in kvaliteto gozdov. Vloženi kapital mora poskusiti celo oplajati.« Vsekakor pa mora novi zakon prepreciti unice-

vanje gozdov. Zadnja leta smo namreč vse bolj prica divjim sečnjam, boleznim, neustreznim podnebnim razmeram in suši. Brez ustrezne gozdarske službe je nadzor ušel iz rok. Lani je slovenske gozdove preplaval lubadar, letos pa se bo stanje še poslabšalo, ne glede na to, ali se bo sušno vreme nadaljevalo. Gozdovi so zaradi pomanjkanja vode fiziološko opesani in škodljivci se zato laže razmnožijo. »Leta 1948, ko je slovenske gozdove prav tako ogrožal lubadar, je zatiranje tega škodljivca potekalo na državni ravni, lani pa je komaj kdo vedel, kaj se dogaja v slovenskih gozdovih. Gozd mora biti pod nenehnim strogim nadzorom, sicer nam bo 215 milijonov ton biosubstance pocasi izginilo. Gozdno biosubstanco kot zaščitnika pa potrebuje približno 5 do 10 ton kmetijske biosubstance, ki pa je v nasprotju z gozdno denaturirano s kemijo. Prav zato je gozdna substanca delna rešitev za slepe poti v kmetijstvu.« je se dejal dr. Mlinsek. Če se bo suša nadaljevala, grozi tudi popolna katastrofa v sestavi iglavcev, ki pomenijo 56 odstotkov slovenskega gozda. »Zgodovina kaže, da v času kriz vselej uničujemo gozdove. Zal kaže, da se to spet

dogaja tudi v Sloveniji.« pravi dr. Mlinsek. K temu bo verjetno prispevala tudi denacionalizacija, saj se bo 250.000 lastnikom slovenskih gozdov pridružilo se nekaj, vse to pa bo se povečalo razdrobljenost gozda in otežilo gospodarjenje. »Kmetijstvo je zaradi gospodarskih težav zmeraj izkoriščalo gozdove. Prepričanje, da bi se naše kmetijstvo lahko dvignilo s pomočjo kapitala iz gozda, je popolnoma napačno. Pri tem razmišljati o družinskih kmetijah, kot to počne kmetijska politika, bi pomenilo, da Slovenija nima nobene perspektive. Slovensko kmetijstvo lahko uspeva samo, če je kombinirano. Če bi vir pokritja izgub družinskih kmetij postali gozdovi, bi jih to unicilo. Družba, ki ne zna ovrednotiti uspehov posameznih delov gospodarstva, in na področju gozdarstva so uspehi nedvomno bili doseženi, se ne more uspešno gospodarstvo razvijati.« je povzel dr. Mlinsek.

S težavami operative nas je seznanil dipl. inž. Dusan Bitenc, direktor Gozdnega obrata Skofljica, sicer dela največjega gozdnega gospodarstva v Sloveniji, tj. Gozdnega gospodarstva Ljubljana. »Največjo težavo pomeni neurejena zakonodaja, za kar nosi krivdo določen

krog slovenskih politikov. Temeljna napaka je v tem, da smo stari sistem - zakonodajo porušili, ob tem, da nismo imeli pripravljenega novega in ga tudi se danes nimamo, ceprav bi omogočal nemoten in trezen prehod v novo obliko gospodarjenja. Starega zakona o gozdovih - sicer uradno se vedno v veljavi - nihče ne spoštuje, bil pa je zelo dober. Njegova napaka je bila le, da je predvideval obvezno odajdo lesa prek gozdnih gospodarstev. Ob pomoči te »sankcije«, ki pa ni bila stvar gozdarjev, pač pa politična odločitev, smo imeli v Sloveniji urejeno dobavo lesa lesni industriji. Ta industrija je dolga leta pomenila 20 do 25 odstotkov vsega slovenskega izvoza. S starim zakonom je bila torej za normalen izvoz distribucija lesa zakonsko predpisana.« je povedal inž. Bitenc. Nekdanje odjemalke slovenskega lesa - tovarne celuloze Krško, Gorice in Količevce ter tovarne ivernih plošč so danes prav tako v težavah, tako da surovina - predvsem celulozni les - ostaja v gozdu. Poleg tega je kompleten evropski trg lesa porušen, les dobesečno leži v gozdu, in da ne bi trohnel, ga prodajajo pod ceno. Slovenci sekamo najlepší les in ga

za polovično ceno prodajamo v Evropi, zato ni smiselno govoriti o konkurenčnosti slovenskega lesa.

»V tehničnem pogledu so bili zlasti zasebni gozdovi skoraj povsem zaprti, v družbeni sektor pa so se sredstva vlagala že po letu 1950. Po letu 1960 pa so gozdarji odprli praktično vsa območja z gozdom in z graditvijo cest omogočali dostop sodobne gozdarske tehnike do teze dostopnih gozdov. Po letu 1960 so začeli graditi moderno cestno omrežje, ki danes omogoča dostop sodobne gozdarske tehnike do vseh večjih gozdnih kompleksov. Po letu 1960 so se močnejše povečala tudi biološka vlaganja v naše gozdove, s čimer smo nadomestili negovalna in gojitvena dela. V gozd je začela prodirati stroka. S pojavom Kmečke zveze se je to stanje podrlo. Biološka amortizacija ni bila več potrebna, sredstva za tehnično področje in ceste se ne zbirajo več. Brez ustrezne gozdarske službe je nadzor ušel iz rok. Iz proračuna dobivamo neznatna sredstva samo za »gašenje požarov«,« je povedal inž. Bitenc. Operativa, torej gozdna gospodarstva, tudi niso sodelovala pri pripravi zakona o gozdovih. Vsi osumiti zakona se vrtijo predvsem okoli problema odkazila v zasebnem sektorju, pri tem pa številne bistvene stvari ostajajo nedorečene. V zakonu o denacionalizaciji vsi prihodnji lastniki vidijo v gozdu predvsem vir dodatnega zaslužka. Podatki o sta-

Kdo uničuje slovenske gozdove? (Foto: TRJO)

nju naših gozdov v zadnjih nekaj letih nam to jasno potrjujejo. Zaradi neurejene lastninske zakonodaje je vse več nadzorovanih divjih sečenj in celo golosekov.

V zvezi z zakonom o denacionalizaciji se pri gozdarjih pojavlja problem uveljavitve bistvenega povečanja vrednosti

na podlagi novih naložb. V okviru tega določila na gozdnem gospodarstvu dosledno uveljavljajo to večjo vrednost. Ceprav bi bila sredstva, pridobljena na tak način, prihodek proračuna, doslej pristojni organi niso dali stroki nikakršne podpore. Povsem kratka ugotovitev je, da danes v Sloveniji nih-

MINISTRI ES

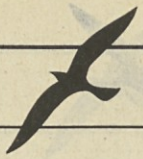
Svežnja evropskih ukrepov še ni

BRUSELJ - Včeraj so se sestali finančni ministri Evropske skupnosti, da bi pregledali opravljeno delo pri pripravi svežnja ukrepov, ki naj bi prispeval k ozdravitvi presihajočih gospodarstev.

Finančni ministri, ki se že dlje časa spoprijemajo s poglobljajočo se recesijo v številnih državah in z vrstami nezaposlenih, ki se vse bolj daljsajo, hkrati pa z napovedmi, ki predvidevajo le 0, 8-odstotno gospodarsko rast v tem letu, se dobro zavedajo, da čas ne dela nane.

Poskuse ministrov, da bi vzpostavili usklajeno svezjen nacionalnih in evropskih ukrepov, je nekoliko upočasnila italijanska kriza, nasprotovanje med portugalskim finančnim ministrstvom in centralno banko, napetosti znotraj evropskega mehanizma medvalutnih razmerij in pričakovana sprememba vlade v Franciji po volitvah v naslednjih 14 dneh. Precej grenki očitki so bili uperjeni tudi zoper Veliko Britanijo, ki naj bi ignorirala svoje sosede s tem, ko je devalvirala britanski funt.

Ministri naj bi pripravili dokončno različico besedila svežnja do naslednjega rednega mesečnega srečanja v Luxemburgu. (Reuters)

MENJALNIŠKI TEČAJI

15. marec 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIT)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	65,00	67,00	9,16	9,60	6,55	6,89
AMTK plus	65,10	66,10	9,00	9,30	6,60	7,00
Azur Grosuplje	64,80	65,80	9,12	9,40	6,60	6,95
Banka Vipra	64,49	65,98	9,14	9,38	6,63	6,76
Bobr Fuzine	65,30	65,80	9,20	9,50	6,70	7,00
Bobr Trzin	65,30	65,70	9,20	9,50	6,70	7,00
BTC d.d. Ljubljana	64,50	65,50	9,00	9,30	6,60	7,00
BTC terminal Sezana	65,10	66,00	9,15	9,40	6,55	6,75
Burin Moste	65,30	66,30	9,00	9,50	6,45	6,85
Burin Center	65,40	65,80	9,05	9,30	6,45	6,85
Come 2 Us*	65,20	65,70	9,10	9,35	6,50	6,80
Dom na trgu	65,30	65,90	9,23	9,32	6,70	6,79
Emona Globtour	64,55	66,30	9,12	9,40	6,25	6,70
Eros Ljubljana	65,40	65,80	9,10	9,30	6,60	6,80
Eros Kranj	64,30	66,00	9,10	9,30	6,60	6,85
Euroservis Sezana	65,30	66,00	9,00	9,30	6,65	6,74
Feniks Markovec Koper*	64,00	65,95	8,90	9,45	6,40	6,99
Feniks Koper*	64,60	65,95	8,94	9,45	6,50	6,99
Feniks Portoroz*	64,50	65,95	8,95	9,45	6,45	6,99
Fiba	64,70	65,95	8,90	9,32	6,55	6,78
Firadas	65,00	66,00	9,05	9,30	6,40	6,90
Gallileo - Kozina	64,70	65,70	9,00	9,40	6,65	6,75
Golfurist Ljubljana	65,00	65,90	9,09	9,40	6,50	6,85
Hida	65,50	65,60	9,26	9,31	6,72	6,77
Hipotekarna banka Koper*	63,90	66,00	9,00	9,50	6,45	6,85
Hranilno kreditna služba	64,90	66,30	9,12	9,40	6,62	7,05
Hram Rožice	65,35	65,90	9,10	9,40	6,75	6,85
Idila Sečovlje	64,75	65,85	9,20	9,45	6,55	6,90
Ilirika Ilirska Bistrica	64,30	66,00	8,82	9,23	6,45	6,76
Ilirika Slovenj Gradec	65,25	65,80	9,19	9,25	6,56	6,77
Ilirika Postojna	65,10	66,00	9,01	9,23	6,63	6,74
Ilirika Sezana	65,30	65,95	9,12	9,24	6,64	6,73
Italdesign*	64,80	65,50	9,15	9,30	6,66	6,79
Klub Slovenijales	65,20	65,70	9,22	9,40	6,70	6,90
Komercialna banka Triglav	64,45	65,95	9,05	9,50	6,45	6,85
Kompas Hertz Celje*	65,20	65,70	9,10	9,35	6,50	6,80
Kompas Hertz Velenje*	65,20	65,70	9,10	9,35	6,50	6,80
Kompas Hertz Idrija*	65,20	65,70	9,10	9,35	6,50	6,80
Kompas Hertz Tolmin*	65,20	65,70	9,10	9,35	6,50	6,80
Kompas Hertz Novo Mesto*	65,20	65,70	9,10	9,35	6,50	6,80
Kompas Hertz Krško*	65,20	65,70	9,10	9,35	6,50	6,80
Kompas Hertz Bled*	65,20	65,70	9,10	9,35	6,50	6,80
Kompas Fintrade	65,40	65,95	9,26	9,35	6,55	6,95
Kompas Holidays	65,40	66,20	9,20	9,40	6,60	6,90
Libertas Koper*	64,70	65,70	9,05	9,35	6,55	6,80
Ljubljanska banka d.d. Lj.	64,55	66,40	9,12	9,43	6,58	6,87
LB. Dolenjska banka d.d.	64,25	66,00	9,00	9,40	6,50	6,90
LB Banka Zasavje Trbovlje	63,50	65,70	9,02	9,34	6,45	6,80
LB Splošna banka Celje d.d.	64,20	65,60	9,10	9,33	6,50	7,02
LB Splošna banka Koper d.d.*	62,95	66,10	8,81	9,29	6,26	6,81
LB Kreditna banka Mb d.d.*	64,50	66,50	9,10	9,40	6,40	6,84
LB Komercialna banka NG*	63,20	65,80	8,86	9,45	6,36	6,79
MA Vir	65,20	66,20	9,00	9,50	6,70	7,00
Madai*	65,00	65,50	9,12	9,40	6,65	6,75
Media*	65,00	65,90	9,10	9,30	6,65	6,90
Otok Bled	64,63	66,31	9,14	9,40	6,56	6,76
Panna	65,30	65,80	9,20	9,35	6,70	7,00
Petrol*	65,40	65,80	9,23	9,40	6,70	6,95
Pigal Solkan Nova Gorica*	64,50	65,70	9,15	9,40	6,62	6,75
Pigal Kobarid*	64,50	65,70	9,15	9,40	6,62	6,75
Pigal Obutek*	64,50	65,70	9,15	9,40	6,62	6,75
Pigal Diskont*	64,50	65,70	9,15	9,40	6,62	6,75
Positna banka Slovenije*	63,50	65,70	8,90	9,29	6,15	6,79
Probanka d.d. Maribor	64,50	66,70	9,15	9,50	6,55	6,90
Publikum Ljubljana	65,35	65,60	9,22	9,35	6,65	6,89
Publikum Celje	65,31	65,68	9,16	9,26	6,58	6,84
Publikum Dobova	64,50	65,80	9,08	9,29	6,39	6,80
Publikum Kostanjevica	64,50	65,80	9,08	9,29	6,39	6,80
Publikum Krško	64,50	65,80	9,08	9,29	6,39	6,80
Publikum Maribor	65,50	65,89	9,18	9,29	6,30	6,79
Publikum Metlika	65,10	65,80	9,00	9,40	6,50	6,80
Publikum Mozirje	64,70	65,39	9,00	9,20	6,60	6,90
Publikum Novo Mesto	65,10	65,80	9,00	9,40	6,50	6,80
Publikum Piran	64,50	65,90	8,90	9,30	6,45	6,75
Publikum Tolmin	65,00	65,50	9,15	9,25	6,59	6,68
Publikum Sevnica	64,40	65,30	8,90	9,15	6,45	6,79
Publikum Sentilj	65,50	65,89	9,14	9,35	6,30	6,79
Publikum Sentjur pri Celju	65,20	65,59	9,10	9,25	6,56	6,83
Publikum Trebnje	64,40	65,30	8,90	9,15	6,45	6,79
Publikum Zagorje	65,20	65,70	9,10	9,30	6,55	6,78
Publikum Zalec	65,35	65,79	9,12	9,29	6,58	6,89
Roja	65,39	65,80	8,90	9,45	6,65	6,80
Shalaby	64,50	66,00	8,80	9,40	6,50	6,78
Stil - on	64,60	65,60	9,12	9,42	6,20	7,00
SKB d. d. Ljubljana	64,49	66,15	9,16	9,40	6,61	6,91
Slovenijaturist Ljubljana	65,45	65,95	9,24	9,33	6,67	6,82
Slovenijaturist Jesenice	65,20	66,30	9,14	9,48	6,50	6,80
Slovenijaturist žel. postaja Mb.*	65,00	67,00	9,00	9,50	6,10	6,70
Slovenijaturist žel. postaja Lj.*	65,40	65,95	9,15	9,35	6,50	6,77
Slovenska investicijska banka*	65,50	66,20	8,90	9,35	6,40	6,90
Sonce	65,50	66,20	9,25	9,37	6,70	6,90
SZKB	64,90	66,30	9,12	9,40	6,62	7,05
Tartarus Postojna	64,07	65,68	8,94	9,26	6,48	6,72
Tori*	65,20	66,00	9,12	9,42	6,60	7,10
Tourist service Portoroz	64,70	66,50	8,95	9,47	6,50	6,90
Upimo	65,40	65,69	9,24	9,34	6,70	6,85
Wolf	65,30	65,70	9,10	9,40	6,50	6,85

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA

Pokrita tržnica Ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKKE, KRONE, FUNTE, IN GULDNE
VEDNO NA ZALOŽI TUDI HRVASKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 51 z dne 15. marca — Tečaji veljajo od 16. 3. 1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	73,8866	74,1089	74,3312
Avstrija	040	šiling	100	892,2385	894,9233	897,6081
Belgija	056	frank	100	304,9884	305,9061	306,8238
Kanada	124	dolar	1	84,0381	84,2910	84,5439
Danska	208	krona	100	1632,9245	1637,8380	1642,7515
Finska	246	marka	100	1724,5843	1729,7736	1734,9629
Francija	250	frank	100	1847,0065	1852,5642	1858,1219
Nemčija	280	marka	100	6278,0642	6296,9551	6315,8460
Grčija	300	drahma	100	—	46,5786	46,7183
Irska	372	funt	1	—	153,0790	153,5382
Italija	380	lira	100	6,5135	6,5331	6,5527
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	8,0000	—
Japonska	392	jen	100	88,4579	88,7241	88,9903
Nizozemska	528	gulden	100	5584,9660	5601,7713	5618,5766
Norveška	578	krona	100	1475,3450	1479,7844	1484,2238
Portugalska	620	escudo	100	67,8659	68,0701	68,2743
Švedska	752	krona	100	1330,0079	1334,0099	1338,0119
Švica	756	frank	100	6851,2515	6871,8671	6892,4827
Velika Britanija	826	funt sterling	1	149,9202	150,3713	150,8224
ZDA	840	dolar	1	104,6930	105,0080	105,3230
Evropska Skupnost	955	ECU	1	121,8572	122,2239	122,5906
Španija	995	peseta	100	88,0185	88,2833	88,5481

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjen na valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 16. MARCA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 15.MARCA 1993:					1,000,000	629,476	628,068	1,257,544
2		125,8952%	125,6136%	125,7544%	100,000	62,948	62,807	125,754
2)BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10.JUNIJA 1993:					1,000,000	616,766	618,380	1,235,146
86		123,3532%	123,6760%	123,5146%	100,000	61,677	61,838	123,515

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

15. MAREC 1993	v SIT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Azur Grosuplje	7,00	8,50
Fiba	6,00	9,00
Hida	7,00	8,30
Idila	6,50	8,50
Ilirika Ilirska Bistrica	7,00	9,90
Italdesign*	6,00	9,00
Libertas	6,00	9,00
LB Banka Zasavje Trbovlje	6,00	10,00
Ma Vir	6,00	9,00
Otok	3,96	6,48
Sonce	7,00	8,30

Tečaj velja danes: *, Zračunavajo provizijo: **;

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

15. MAREC 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1580,00	1630,00
nemška marka	955,00	975,00
francoski frank	280,00	288,00
holandski gulden	845,00	870,00
belgijski frank	46,00	47,50
funt sterling	2265,00	2335,00
irski sterling	2302,00	2380,00
danska krona	246,00	254,00
grška drachma	6,60	7,50
kanadski dolar	1267,00	1308,00
japonski jen	13,30	13,80
švicarski frank	1040,00	1063,00
avstrijski šiling	135,00	139,00
norveška krona	223,00	230,00
švedska krona	202,00	210,00
portugalski escudo	10,00	10,80
španska peseta	13,00	13,90
avstralski dolar	1118,00	1154,00
madžarski forint	10,00	15,00
slovenski tolar	14,50	15,00
hrvaški dinar	0,80	1,20

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

15. MAREC 1993			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	11,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	10,30	11,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,50	11,50
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	10,00	11,00
Avstrija	Posojilnica Ločilo	10,80	11,40
Italija	Kmečka banka Gorica	14,25	14,95
Italija	Tržaška kreditna banka	14,50	15,00

DEVIZNI TRG BEOGRAD

15. MAREC 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	6377,9283	6397,1197	6416,3111
Francija	frank	100	13218,1070	13257,8800	13297,6540
Nemčija	marka	100	44888,2410	45023,3100	45158,3800
Italija	lira	100	46,5307	46,6707	46,8107
Švica	frank	100	49039,1070	49186,6670	49334,2270
ZDA	dolar	1	747,7500	750,0000	752,2500
V.Britanija	funt	1	1068,0089	1071,2226	1074,4363
Opomba: povzeta po Reuterju.					

NOVICE

Konec državljanske vojne v Somaliji

ADIS ABEBA - Na mirovni konferenci o Somaliji, ki poteka v etiopskem glavnem mestu, so v ponedeljek uradno razglasili konec državljanske vojne v Somaliji. Konferenca se je udeležilo 14 voditeljev sprtnih strani in 200 somalskih visokih osebnosti. Udeleženci konference so v Addis Abebi odločili tudi o imenovanju prehodne somalske vlade in razorožitvi paravojskih skupin. Zahodne države, ki se v pomoč Somalcem prav tako udeležujejo konference, so odpovedale nadaljnjo pomoč, če sprte strani ne bodo dosegle miru. (STA, Reuter)

Palestinci zdaj napadajo tudi turiste

JERUZALEM - Palestinsko odporniško gibanje Intifada je okrepilo teroristične napade na zasedenih ozemljih. Na zahodnem bregu Jordana, v naselju Eli, so v ponedeljek neznanci ustrelili dva Zida. Na Golanski planoti pa je neki Palestinec z nožem napadel turista in ga težko ranil. Militantna islamska organizacija Hamas je PLO predlagala srečanje, na katerem bi se tekmujoči palestinski organizaciji dogovorili o prihodnosti zasedenega območja Gaze, če se bo Izrael umaknil. Izraelski minister za urbanizem in okolje Yossi Sarid je namreč v nedeljo izjavil, da bi se Izrael moral odpovedati delu zasedenega območja, kjer med 750.000 Arabci živi le 3.000 Židov. Vendar se bo Izrael o tem pogovarjal samo s Palestinsko osvobodilno organizacijo. (Reuter)

V letalskem napadu umrlo 12 ljudi

SUHUMI - V sobotnem bombardiranju abhazijskega glavnega mesta Suhumija je umrlo 12 ljudi; 8 vojakov in 4 civilisti, med njimi trije novinarji, poročila Itar-Tass, ki se sklicuje na poročila gruzijske tiskovne agencije GIA. Gruzijško obrambno ministrstvo pa je pred dnevi obtožilo rusko letalstvo, da sodeluje v bombardiranju Abhazije, avtonomne republike na jugu Gruzije. (AFP)

KITAJSKA / ZAOSTRITEV ODNOSOV Z VELIKO BRITANIJO

Hong Kong v središču spora med Kitajsko in Britanijo

Reforme britanskega guvernerja burijo duhove Kitajcev

DAVID STAMP / REUTER

lo junija in naj bi bilo krona kitajsko-britanskih odnosov. Britanska stran se zaveda, da se bo morala odslej s Kitajci pogovarjati zelo pazljivo, upajo pa, da bodo vseeno lahko organizirali junjsko srečanje.

Kitajska stran o nadaljnjem odnosu do Britancev in s tem tudi o pogo-

vorih za ta mesec se molci, novinarji pa poročajo, da nihče iz vlade noče dati izjave.

Kitajci so se razburili zaradi posebne določbe, po kateri bi lahko hongkonski volilci že leta 1995 izbrali večino svoje zakonodajne oblasti.

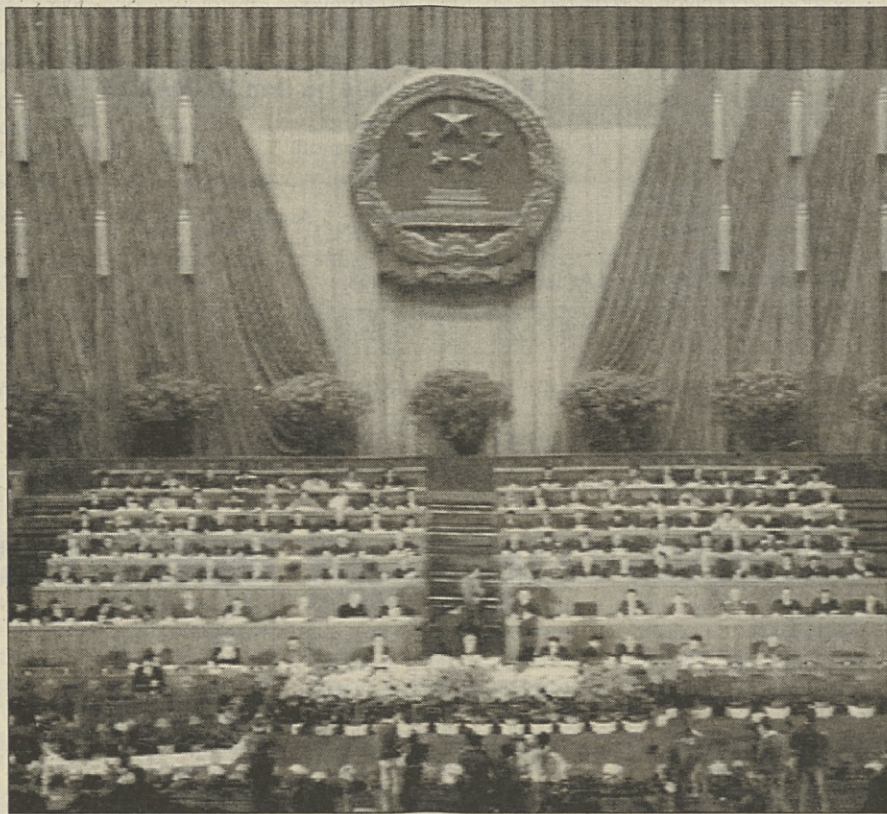
Z zaostritvijo odnosov se je v težkem položaju

znasla tudi posebna skupina za povezovanje, ki jo sestavljajo kitajski in britanski diplomati in najvisji hongkonski uradniki. Njena naloga je, da pripravi vse potrebno za prehod Hong Konga pod Kitajsko, ukvarja pa se tudi s številnimi nepolitimi vprašanji, od pravic za pristajanje njihovih

letal v tujini do ukrepov za mednarodno zavarovanje naložb.

Hong Kong z delom skupine ni preveč zadovoljen, se posebno pa je zaupanje vanjo splahnelo zaradi neuspeha pri pridobivanju finančnih sredstev za gradnjo novega hongkonskega letališča. Zaradi zaostritve odnosov med sedanji in prihodnji gospodari kolonije je že takoj ob odprtju skoraj za 6 odstotkov upadel promet na izredno občutljivi hongkonski borzi. Borzni posredniki pa, kot kaže, dobro poznajo občutljive borzne mehanizme, saj optimistično napovedujejo skorajšnjo vrnitev v prejšnje stanje.

Optimistične napovedi potrjuje tudi dejstvo, da se je upad že kmalu zmanjšal za 2 odstotka, kar pa naj bi povzročili »borzni kockarji«, ki niso podlegli paniki in so igrali svojo igro naprej, nekateri pa so nakupovanje delnic se celo povečali, zato se je negativni odstop tek že kmalu zmanjšal. Zanimivo je, da je vrednost delnic se prejšnji teden podirala vse dosežane rekorde, saj so poslovneži mislili, da bo med Kitajsko in Britanijo prislo do sporazuma glede volitev leta 1995, ki bodo razpisane zadnje volitve pred vrnitvijo britanske kolonije Kitajski.

Bo o zapletu razpravljali tudi parlament? (telefoto: AP)

FINANČNE, MAFIJSKE IN MEDDRŽAVNE AFERE 80. IN 90. LET

Najljubša banka panamskega diktatorja Noriege

BCCI je hitro spoznala neslutene možnosti umazanega denarja

BARBARA KRAMZAR

Mednarodni banki za trgovino in kredite (BCCI) so se do začetka 80. let posrečili skoraj vsi veliki meti, o katerih je se v pakistanskih zapirih sanjal njen ustanovitelj Abedi. BCCI je imela sedeza v dveh državah, v Luksemburgu in na Kajmanskih otokih, zato je nihče ni mogel nadzorovati.

Ce so se pojavili obvezni nadzorniki, so denar preprosto selili z enega sedeza na drugega. V Združenih državah Amerike, sodobni finančni meki, je BCCI posrečilo s pomočjo uglednih ameriških politikov - Carterjevega prijatelja Berta Lancea in predvsem sive eminence demokratov Clarka Clifforda - skrivaj in protizakonito kupiti dve ameriški banki, ki sta služili za kuliso dvomljivih bančnih poslov. BCCI je v 80. letih cvetela. Bila je najhitreje razvijajoča se banka na svetu, toda neupoštevane pravil finančnega sveta, milijonske podkupnine in financiranje nezakonitih poslov so jo nezadržno pripeljali k najbolj umazanemu denarju in mafiji, ki je trgvala z mamili.

Septembra 1983 je za- sebnio letalo pristalo na

letalisku Omar Torrijos v Panami. V središču Panama Cityja je Kalisha sprejel Cesar Rodriguez, po poklicu pilot, ki je vse svoje bogastvo zaslužil s tihotapljenjem mamil. Katishu je Rodriguez takoj ponudil vso pomoč, predvsem oklepni tovornjak in nobenih formalnosti na letalisku, obeta- dnevega poslovanja pa je sprejel tudi general Noriega. Po kratkem srečanju je Noriega Kalisha opomnil, da je pozabil torbo. »Oh, to je za vas,« je z nasmehom odgovoril Kalish. Ze cez nekaj tednov je bil spet v Panami, tokrat z 2,5 milijona dolarjev. »General meni, da ste resna oseba,« mu je dejal Rodriguez. »Priporočil vas je svoji najljubši banki, Bank of Credit and Commerce International.« Kmalu so zaceli v BCCI prihajati vsi Noriegevi sodelavci. Prinesli so na primer milijon dolarjev in takoj vzeli kredit na isto vsoto, minus procent za banko. Nikoli se niso vrnili in banka je denar preprosto zasegla. Ta preprosti način pranja denarja so poimenovali »a-

cash-collateralized advance«. Seveda ga ni izumila BCCI. Meyer Lansky ga je že v 50. letih skupaj s švicarskimi bankami izdelal za amerisko mafijo in imenovali so ga »loan back«. Noriega je hkrati sodeloval s kubansko tajno službo in z amerisko obveševalno agencijo CIA, ki ji je izdajal panamska stalista ob pogajanjih za nacionalizacijo panamskega kanala. BCCI je Noriegu določila posebnega človeka, ki je samo zanj urejal bančne posle in ni nikoli postavljajl vprašanj. V Panami so bile vse pomembne svetovne banke, Barclays, Citibank, Chase Manhattan, Bank of Boston, Union Bank of Switzerland in druge. Večinoma so Panamo zaradi prekopa uporabljale za iztočnico svojih južnoameriških poslov, a bili so tudi drugi izzivi. Konec 70. let so namreč Panamo preplavaljale reke nezakonitega denarja, ki so ga skorumpirani vojaki varno pospremili od letališča do bank. Najprej je to skrbelo Jimmyja Carterja, ki pa mu je panamski minister za pravosodje odgovoril z besedami, da ni dobrega in slabega denarja. Carter je kmalu odšel iz Bele hiše, toda njegovi nasledniki niso mogli več mizati pred nezakonitimi bančnimi posli v južnoameriških sosedah, ki so Združene države Amerike preplavaljali z mamili. Konec 80. let so ameriški preiskovalci prvič naleteli na BCCI in zgodba banke tretjega sveta se je zacela razpletati. (Nadaljevanje prihodnjic)

cash-collateralized advance«. Seveda ga ni izumila BCCI. Meyer Lansky ga je že v 50. letih skupaj s švicarskimi bankami izdelal za amerisko mafijo in imenovali so ga »loan back«.

Noriega je hkrati sodeloval s kubansko tajno službo in z amerisko obveševalno agencijo CIA, ki ji je izdajal panamska stalista ob pogajanjih za nacionalizacijo panamskega kanala. BCCI je Noriegu določila posebnega človeka, ki je samo zanj urejal bančne posle in ni nikoli postavljajl vprašanj. V Panami so bile vse pomembne svetovne banke, Barclays, Citibank, Chase Manhattan, Bank of Boston, Union Bank of Switzerland in druge. Večinoma so Panamo zaradi prekopa uporabljale za iztočnico svojih južnoameriških poslov, a bili so tudi drugi izzivi. Konec 70. let so namreč Panamo preplavaljale reke nezakonitega denarja, ki so ga skorumpirani vojaki varno pospremili od letališča do bank. Najprej je to skrbelo Jimmyja Carterja, ki pa mu je panamski minister za pravosodje odgovoril z besedami, da ni dobrega in slabega denarja. Carter je kmalu odšel iz Bele hiše, toda njegovi nasledniki niso mogli več mizati pred nezakonitimi bančnimi posli v južnoameriških sosedah, ki so Združene države Amerike preplavaljali z mamili. Konec 80. let so ameriški preiskovalci prvič naleteli na BCCI in zgodba banke tretjega sveta se je zacela razpletati. (Nadaljevanje prihodnjic)

RUSIJA / GOSPODARSTVO

Tuji podjetniki previdni pri vlaganju

Prestrašile so jih Jelcinove težave

CAL MANKOWSKI / REUTER

NEW YORK - Neki analitik iz Wall Streeta je nedavno dejal, da je za ameriška podjetja, ki nameravajo vlagati v Rusijo, trenutno najbolje, da se strogo ravnajo po svojih dosedanjih tuja kot tuje, poskusa priti do lastnega posla in poslovne pogodbe, čimbolj neodvisno od vladnega vmesanja. Se zmeraj pa ostaja odprto vprašanje, ali menedžerji nekdanjih državnih podjetij v Rusiji vedo, kakšna so pravila igre, kakšni so zakoni in kdo prevzema odgovornost. Toda ruski podjetniki so okusili politično in ekonomsko svobodo in procesa sproščanja gospodarstva ni mogoče zaustaviti. Gre za začetek »zdravega« podjetništva ob

moci ruskega predsednika Borisa Jelcina pogojuje njihove odločitve za nadaljnje naložbe. V ruskem gospodarstvu že nekaj časa vlada popolna zmeda. Skoraj vsako podjetje, tako rusko kot tuje, poskusa priti do lastnega posla in poslovne pogodbe, čimbolj neodvisno od vladnega vmesanja. Se zmeraj pa ostaja odprto vprašanje, ali menedžerji nekdanjih državnih podjetij v Rusiji vedo, kakšna so pravila igre, kakšni so zakoni in kdo prevzema odgovornost. Toda ruski podjetniki so okusili politično in ekonomsko svobodo in procesa sproščanja gospodarstva ni mogoče zaustaviti. Gre za začetek »zdravega« podjetništva ob

povečani gospodarski aktivnosti.

Podjetje Philip Morris, ki z Rusijo posluje že 25 let, je zelo optimistično glede prihodnosti. Lani je predstavilo načrte za gradnjo tobakne tovarne v St. Petersburgu. Čeprav se dela še niso začela, so v podjetju prepričani, da bodo svoje načrte uresnicili. Neka ameriška telekomunikacijska družba je previdnejša. Dokler se razmere ne uredijo, ne bo vlagala. Se bolj nezaupljiva je birminghamska jeklarska družba; njen predsednik je dejal, da so Jelcinove težave še razlog več, da bo družba pozorno preučila vse možnosti, preden se bo odločila za naložbe.

NEMČIJA / GOSPODARSKI UKREPI

Velika razlika med obljubljenim in resničnostjo je razočarala vzhodne Nemce

ROSTOCK - Prebivalci baltiškega pristanišča Rostock so na gospodarski sporazum, ki so ga sprejeli v Bonnu, odgovorili zelo skeptično, čeprav naj bi prav ta sporazum pomagal pospešiti rast v gospodarsko zaostalem vzhodnem delu Nemčije, s tem pa bi se izboljšale tudi življenjske razmere tamkajšnjih prebivalcev.

Prebivalci Lichtenhaga - predmestja Rostocka, kjer je lanskega avgusta prislo do neonacističnih izgredivov proti beguncem iz tujine, so nezadovoljni z bonnsko vladno politiko.

Elke Grigull, ki je izgubila delo v tovarni, ko je po združitvi Nemcij prislo do vala brezposelnosti na nemškem vzhodu, je dejala: »Ne verjamem obljubam, ki prihajajo iz Bonna. Zahodni Nemci nam očitajo, da smo ne-hvaležni... Povejte mi, v čem je smisel mojega izvajenja, ko sem pri 38 letih ostala brez službe?«

Sporazum, ki ga je v soboto sklenil kancler Kohl s svojimi političnimi nasprotniki, bo v nekdanjo Vzhodno Nemčijo pripeljal dodatna denarna sredstva, s katerimi bodo poskusili zaustaviti

hitro propadanje industrije, v nacrta pa imajo tudi obsežnejše gradnje stanovanjskih objektov in odpiranje novih delovnih mest.

»Kohl je veliko obljubljal, naredil pa ni prav nič,« je kritiziral kanclerjevo delo eden od delavcev, ki je opozarjal na Kohlove govore v času združitvene evforije leta 1990, ko je obljubljal nepojmljiv razcvet vzhoda.

Neki drug nezadovoljenec je dodal: »Obljubljali so nam svobodo gibanja. Le kam lahko potujem s 450 markami, ki jih zaslužim?!« (Reuter)

ANDORA / REFERENDUM

Sama svoj gospodar

Sosedi le pokroviteljici

ANDORRA LA VELLA - Ena najmanjših držav v Evropi, enklava med Francijo in Španijo v Pirenejih, bo odslej sama vodila svojo politiko in svoje gospodarstvo. Od 9.123 volilnih upravičencev jih je namreč na nedeljskem referendumu 74,2 odstotka podprlo predlog ustavne spremembe, ki obema sosedoma male kneževine, francoskemu predsedniku in skofu iz Urquella, pušča samo castno in predstavnisko funkcijo. Zdaj se bo morala Andorra prvič v svoji zgodovini spoprijeti z vrsto zakonodajnih obveznosti in izpopolniti svoje državne strukture. Predsednik krajevne vlade Oscar Ribas je že napovedal začetek pogajanj s Francijo in Španijo za dosego sporazuma o

medsebojnih odnosih, s katerim naj bi sosedoma priznali mednarodno pokroviteljstvo.

Vendar pa ta prehod za Andoro se zdalec ne bo neboleč. Drzavica, ki je bila do včeraj nekakšen bazar proste carinske cone za Francoze in Špance, naj bi se preusmerila predvsem v storitve in turizem. Razvilo naj bi se predvsem bankništvo, kar pomeni, da želi Andorra postati nekakšen drugi Lichtenstein. Po drugi strani pa se bo morala Andorra prilagoditi evropski zakonodaji o prostem pretoku ljudi in blaga in o prosti trgovini z nepremičninami, kar pa za drzavico, ki je bila skrajno zaprta, seveda ne bo lahko in bi zanjo utegnilo postati celo usodno.

OZN / ČLOVEKOVE PRAVICE

Obtoženi: Salvador

JOSE KATIGBAK / REUTER

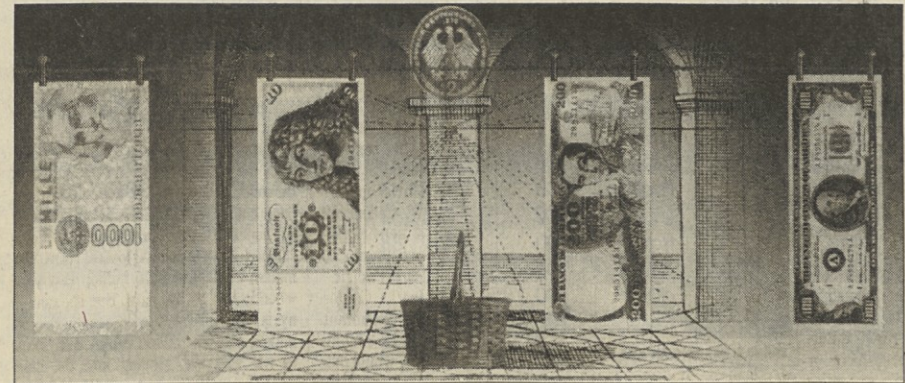
NEW YORK - Posebna skupina, ki se pri ZN ukvarja s problemom kršenja človekovih pravic in svobod, je obtožila salvadorske oborožene sile in njihove zaveznice, da so dopustile, v nekaterih primerih pa celo naročile mučenje, ugrabitve in po- boje tisocev prebivalcev. Med primeri, ki so jih pregledali v šestmesečni preiskavi, je bil tudi poboj setih jezuitov, njihove gospodine in njene hčerke, ki se niso strinjali z vlado. Na crnem seznamu komisije so se znašli številni znani politiki in poslovneži.

Predstavniki skupine je povedal: »Vodi smrti, ki jih je organizirala vojska, denarno pa so jih podpirali bogati poslovneži, pos- sestniki in nekateri vodil-

ni politiki, niso bili v Salvadorju nikakršna posebnost in se vedno ostajajo nerešen problem, saj jih je skoraj nemogoče odkriti, ker včasih zanje ne ve niti vojsko poveljstvo, saj v od- dom poveljujejo nizji castniki, odgovorni tudi za določene »varnostne« ukrepe. Nase poročilo bo prikazalo resnico o njihovem delu in mogoče se nam bo posrečilo, da ne bodo nikoli več dobili naročil za svoje krvavo delo.« Komisija tudi predlaga, da bi vse vpletene za deset let izključili iz državnih služb in jim odvzei vsa pooblastila glede vojskih in varnostnih zadev. Salvadorski predsednik Cristiani pa je že predlagal, da bi jih pomilostili s splošno amnestijo.

Ali lahko prestrašeni prebivalci povejo še več... (foto: T. H.)

SRBIJA - HRVAŠKA

Skrivno trgovanje med Zagrebom in Beogradom

Za zdaj so novinarji odkrili trgovanje z nafto za žito, s srbskimi gospodarskimi aferami, pobegi in aretacijami pa bo najbrž znano še kaj

ŽARKO RAJKOVIĆ / BEOGRAD

BEOGRAD - Danes je sredi Beograda eksplodirala se ena afera: žito iz Srbije, za katerega je predsednik Zadrugne zveze Jugoslavije pred nekaj dnevi se trdil, da je prodano Sloveniji, je odhajalo na Hrvaško. V znamenju zanj je Hrvaška v Srbijo s pomočjo lažnih dokumentov in obstoječih podjetij mimo vseh nadzorov pošiljala nafto. Nic manj ni bombastičen podatek, da je kar pod nekaj dokumenti, ki so nafto iz Hrvaske spremljali v Beograd, podpis samega vodje bosanskih Muslimanov Alija Izetbegovića.

Pred nekaj več kot dvema mesecema je Republika prva in edina pisala o odtekanju nafte iz Hrvaske v Srbijo. Podpisnik teh vrstic je takrat lahko v dokaz ponudil le tisto, kar je videl na lastne oči in o čemer je pol Beograda neuradno govorilo. Zdaj prihajajo iz teh afer v javnost tudi dokumenti. Zaradi preiskave jih se niso objavili, novinarjem pa je postalo jasno, kako je lahko deloval tako uspešno vezani posel med Hrvatini in Srbi. Beg »gazde Jezde«, znizanje obresti banke Dafi-ment in pripor za ministre so naceli tudi poslovanje nekaj uglednega

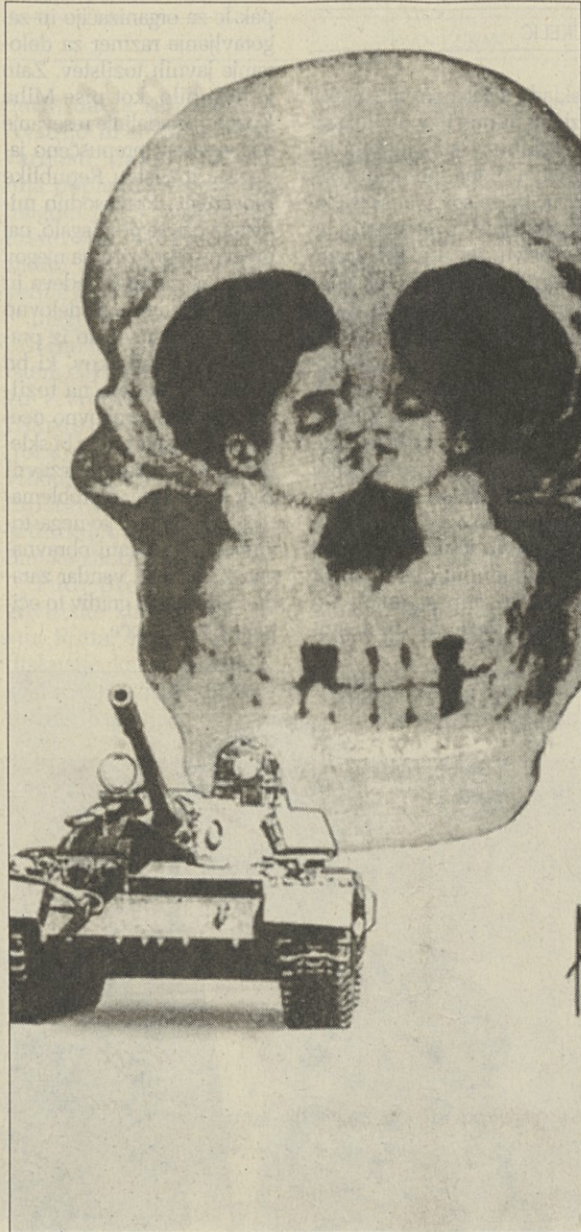
Jugodruva. To, da se je podjetje za prodajo pohištva ukvarjalo s trgovino z nafto, je povsem druga zgodba. Vsekakor pa je najpomembnejše, da sta dve ključni priči, oba direktorja Jugodruva, koncala na pokopališču v skrivnostnih okoliščinah. Zaenkrat je ostal živ samo se vodja Jugodruva v Budimpešti Rade Radaković, eden redkih preostalih, ki bi utegnil podrobneje pojasniti vojno trgovino Hrvaske in Srbije. Danes so sporočili, da je Radaković doma iz Osijeka. Tam je zivel z družino od začetka vojne. Po prvih spopadih se je preselil na Madzarsko in začel delati v Jugodruvu. Hitro se je izkazal kot spreten trgovec.

S pomočjo svojih zvez v Osijeku je dobil potrebne dokumente, s katerimi je opremil cisterne nafte, da so se lahko prebale skozi kontrole ZN in ES. Za ta podvig je v srbskih vladajočih krogih dobil konvoje pšenice, koruze, olja in sladkorja, da bi se oddolžil hrvaškim partnerjem. Tako je Radaković praktično hkrati delal tako za Hrvate kot za Srbe. Se zmeraj je skrivnost, kako je prišel Radaković do Alija Izetbegovića, nesporno pa je, da stoji podpis vo-

dje bosanskih Muslimanov pod kar nekaj dokumenti, s katerimi so menda Srbi v Bosno pošiljali - clovekoljubno pomoč?! In seveda, Hrvati nafto v Srbijo.

Podatki o tem, kje je zdaj Rade Radaković, so protislovni. Nekateri zatrjujejo, da je daleč od Jugoslavije, drugi, da se je vrnil v Osijek, kjer bi rad pozel nekdanje zasluge, tretji spet, da je na varnem na Madzarskem; najnovejše govorice pa trdijo, da je v rokah srbske policije (te so se najmanj verjetne, saj bi se mu v tem primeru, tako kot njegovima kolegoma, že prej zgodila kakšna prometna nesreča ali samomor pri vходу v hiso, kjer stanuje).

Kakorkoli, dokler je Radaković živ, srbske oblasti ne bodo mogle utisati afere. In dokler bo tako, obstaja nevarnost, da se klobčic odmoti do konca in da se Radaković, podobno kot gazda Jezda, oglasi od nekega izirnega sveta. In potem je jasno, kaj se bo zgodilo: kriminalci za svoje lopovščine zmeraj krivijo svoje sefe, tako kot sefi njih. V teh umazanih igrah ni nihče čist, zelo pomembno pa je, kdo bo prvi povedal svojo, zaenkrat skrito resnico.

Karikatura : Milan Alašević

HRVAŠKA / PADEC VLADE?

Še eni Tuđmanovi marioneti se maje stolček

Premier Šarinić je zvesto izpolnjeval ukaze z vrha

GOJKO MARINKOVIĆ / ZAGREB

da formula: slaba vlada in močan predsedniški team preprosto ne deluje.

Do imenovanja za premiera je bil Šarinić precej skrivnostna osebnost. Vedelo se je samo to, da mu Tuđman neomejeno zaupa. Šarinić je bil uspešen trgovec z nuklearkami, ki jih je za francoske tovarne gradil po Afriki. Ze prvi njegovi javni nastopi so razkrili, da je precej samoljuben, saj večino stavkov začel je z »jaz«, hkrati pa sta ga »odlikovala« skromen besedni zaklad in slabo obvladane materinske. Izjave, kot je bila recimo tista, da je turizem samo oblika trgovine, pa so ga predstavile kot nekompetentnega cloveka.

V času njegovega predsednikovanja so se realni ose-

bni dohodki skoraj prepodolili, življenjski stroški so vrtoglavo narasli, proizvodnja je se naprej padala, v letu 1992 za 16,4 odstotke, samo januarja pa se za nadaljnjih 9 odstotkov, zdravstvo je pred razsulo. Dolgovi elektrogospodarstva so tolikšni, da izhoda sploh ni videti, poleg tega pa ni bilo ni storjenega, da bi se Dalmacija vključila v evropsko električno omrežje, kar pomeni tamkajšnje 15-urne redukcije.

Ob tem se je Šarinićeva vlada se sprla s sindikati in z velikansko večino zaposlenih. Kar precej dolg je spisek grehov vlade, vprašanje pa je, kaj je sodu izbrlo dno. Za nekatere je to vladna nespornost, da bi zaustavila val

kriminala, a le kako bi to lahko storila, ki je sama v isti kasi, skupaj s predsednikom Tuđmanom. Prav tako ni nepomemben Šarinićev »trik« iz Strasbourga, kjer je članom sveta Evrope predlagal, naj mednarodna komisija odloči o spornih primerih privatizacije časopisov. To namreč ni bilo povsem v skladu z gledanjem predsednika Tuđmana, ki je mimogrede zavnil glavnega tajnika Mednarodne federacije novinarjev Whitea in generalnega direktorja Mednarodne federacije založnikov Baldinga: Zaboga, gospoda, mi smo vendar v vojni!

Kljub temu pa mnogi na Hrvaškem vse to doživljajo sele kot uvod v povsem drug scenarij. Vsemu nastetemu je seveda treba pristeti, da je Hrvaška se zmeraj v vojni tako v Slavoniji kot v

Dalmaciji, medtem ko ni mogoče niti slutiti konca bosanske krize, v katero je Hrvaška se kako vpletena. Hrvaška je ob tem tudi zelo daleč od enotnosti, o kateri tako radi govorijo voditelji. Na eni strani gre za velikansko stevilo sestradanega prebivalstva, na drugi pa za tenak sloj bogatih oblastnikov, ki so si dali mastno izplačati svojo domoljubnost. Pod površino, ceprav vse bolj tudi javno, pa tli se en spopad namreč idejni, ideološki. Glasnejši del oblasti, ki sicer ni tako zelo stviljen, vleče na desno, recimo kar naravnost v ustasko ideologijo, in peha Hrvaško v tiste vode, za katere smo bili že zdavnaj prepričani, da so le majhne smrdljive mlakuze.

Hrvaška se ni prila do svojega dna, ker ga preprosto ni. Naj zveni se tako protislovno, na Hrvaškem ob vsej totalitarnosti pravzaprav vlada anarhija. Prav nič ne bi bilo zato presenetljivo, če bi se Tuđman odločil za uvedbo svojevrstne diktature, pogojno receno, prosvetljenega tipa.

Vprašanje pa je, ali mu bodo to dovolili jastrebi, ki jih je v nekem obdobju krvavo potreboval, zdaj pa mu postajajo hudo nevarni. Prav nič presenetljivo ni slišati iz ust nekaterih njegovih najbližjih »sodelavcev«: Kdaj bo stari končno »spakiral«? Potemtakem je možna se ena opcija - vojaški udar, vendar zoper Tuđmana. Seveda, ob tisti tretji - državljanska vojna med Hrvatami samimi.

Vprašanje pa je, ali predsednik sploh razmisli o edini optimistični različici, o priznanju, da HDZ ne zmore vsega sama, ker nima potrebnih intelektualnih in ustvarjalnih potencialov?

SRBSKI MANEVRI V JADRANU

Bližnja srečanja s tujimi ladjami

V Beogradu govorijo o »dokazih srbske premoči«

DUSKO MANDIĆ / BEOGRAD

BEOGRAD - TV Srbije je v nedeljo zvečer predvajala zanimivo reportazo o manevrih jugoslovanske mornarice in letalstva na južnem Jadranu. Vse je potekalo v znamenju opozorila tujim flotam v Jadranu, da jim ne bo lahko, če bi se odločile za napad. Stevilo raket za prvi udarec »gostu« z morja, je bil veličasten, saj se je govorilo o stvilki 90. Besedilo je navajalo podatke, da je mogoče uničiti vsako fregato z eno samo raketo, z dvema do tremi pa je potopljena.

A vse to je bila suha teorija, dokler ni v mednarodnih vodah, tik za mejo, prislo do prvega nevarnega srečanja. Takrat je jurisni avion (orel) v vaji presenečenja izza crnogorskih platin, »skrit za naravno protiradarsko zaveso«, v bliskovitem nizkem preletu popolnoma presenetil italijansko fregato. Reporter je kasneje zatrdil, da so Italijani potrebovali približno 5 minut, da so fregato, potem ko je letalo ze odletelo, usposobili za obrambo.

Potem se je ena od raketnih topovnjak iz Boke Kotorske napotila v smeri flote Atlantske zveze. Najprej je naletela na nemški rusilec Bremen, ki je bil 19, 5 milje oddaljen od obale. Ko se mu je raketna topovnjaka pod jugoslovansko zastavo približala, se je Bre-

men, kot je bilo mogoče preveriti na posnetku, umaknil na odprto morje. Takoj zatem se je topovnjaka srečala s spansko fregato »Cataluña«. Srečanje je minilo brez kakršneoli reakcije spanske bojne ladje. Celo nobene svetlobne signalizacije ni bilo, ceprav je helikopter s te ladje neprestano krizaril nad jugoslovansko topovnjako. Kot je povedal reporter, so helikopterska srečanja zelo pogosta. Takoj po srečanju s Španci je prislo do srečanja z ameriško fregato FFD 40 Hally Bourdon, samo 15 navtičnih milj od rta Ostra (Prevlaka). Takrat je španški helikopter zamenjal ameriškega s fregate, ki je krožila okrog topovnjace. Ko pa se je topovnjaka nekoliko preveč približala ameriški fregati (na približno miljo in pol), so tam začeli oddajati sporočila: »Kakšne namene imate?« in »Ostanite na tej razdalji!« Po tretjem opozorilu je jugoslovansko plovilo sprejelo smer in se kmalu potem vrnilo v Boko.

Vsa ta srečanja, ki bi sicer utegnili biti običajna, je tokrat organizirala Jugoslovanska vojna mornarica z očitnim namenom, da bi vse posneli in pozneje s pomočjo reporterja sporočili, kako nevarni bi bil spopad na morju, če bi se kdo približal obalam.

VOJNA NI LE POSVETNA

Srbska pravoslavna cerkev na zatožni klopi

DARKO PAVIČIĆ / ZAGREB

merih uvrščanja srbske pravoslavne cerkve na stran napadalca navajata ustanovitve eparhije v Daliju takoj, ko je bil ta očiscen od Hrvatov, in polaganje temeljnih kamnov za nove cerkve v tistih mestih, iz katerih so bili izgnani Hrvati, se preden je tja prišel Unprofor. Navajata tudi primere episkopov, ki so zapustili svoje eparhije na Hrvaškem in »odšli v Beograd, kjer nadaljujejo svojo protikatoliško hujasko dejavnostjo«, kakor tudi izjavo sara-

jevskega episkopa pred skupino svicarskih zensk, članic Narodnega sveta in predstavnic Ekumenskega foruma krščanskih žena v Evropi, o tem, da »lazi o množicnih posilstvih izhajajo od duhovnega poglavarja Muslimanov, in da ne posiljujejo Srbi, temveč Muslimani, ki so se sele v najvešjem času odrekli poligamiji«. Hampel in Grulich zastavljata vprašanje, ali ekleziologijo srbske pravoslavne cerkve sploh se lahko imamo za krščansko, ce

kosovski mit tako brez zadržkov primerjajo z Golgotom. Srbski teologi namreč zatrjujejo, kako je bilo umiranje Srbov na Kosovem polju leta 1389 odločitev za Kristusa in da je ta kosovska zaobljuba udeležena pri liturgicnem misteriju Kristusa in od takrat hrani srbski narod, ki se je v 2. svetovni vojni boril zoper utase in se tedaj enako kot zdaj odločil za Kristusa in pravoslavje - kar je skorajda bogostrunstvo.

To niso prvi ostri nastopi zoper srbsko pravoslavno cerkev v zadnjem letu dni, ki prihajajo od teologov in duhovnikov po Evropi. Iz dobro obvesčenih virov v evropskih ekumenskih krogih je slišati, da postajajo vse resnejše pobude, da bi ekumenizem in delovanje srbske pravoslavne cerkve v tej vojni prisla tudi na dnevni red nekaterih evropskih ekumenskih ustanov, katerih članica je tudi srbska cerkev. A težko je reči, kakšen vpliv bi to utegnilo imeti na obnašanje srbske pravoslavne cerkve pri razpihovanju vseh tega in narodnostnega sovraštva, saj je očitno, koliko svet lahko vpliva na srbske politike. Tako sklepata tudi oba nemška teologa v svoji izjavi in zatrjujeata, da »igra ekumensko gibanje v jugoslovanskem konfliktu enako vlogo kot tako imenovano mirovniško gibanje - obe sta namreč popolnoma zatajili in molčita«.

Kakšen je odnos vere in vojne? (Foto: K. Pajić/Reuter)

POROČILO IZ VOJNE V BOSNI IN HERCEGOVINI

Številke, ki opisujejo Bihać 92

MEHMEDALJA ZULIĆ / BIHAĆ

BIHAĆ - Od začetka vojne (12. junija lani) je na mesto Bihać padlo 150.000 granat različnih kalibrov, so sporočili v sektorju za javno varnost Bihaća. V začetku je slo za granate iz 82 in 120-milimetrskih minometalcev, za topovske in tankovske izstrelke, ki so leteli iz zdaj popolnoma blokirane kasarne nekdanje JLA na Grabezu. Bolj ko pa se je vojna razplamtevala, s tem močnejšimi izstrelki so obstrlevali stanovanjske cetrtri in industrijska območja. Pri tem so uporabljali ves arzenal nekdanje JLA, ki jim je bil na voljo in ki so ga

ze mesec dni prej brez kakršnihkoli težav namestili po okoliskih hribih: »zisove« 76-milimetrske razpršilne, probojne, vnetljive in kumulativne granate, tankovske 100-milimetrske granate vseh vrst, 125-milimetrske granate havbic, 130-milimetrske topovske, vodene rakete kalibra 128 milimetrov, granate iz netrajnih topov in vodene rakete »maljutka«. Če je sovražnik hotel ohraniti zasedeno ozemlje (potem ko je bil ustanovljen Peti bihaski korpus

Vojske BiH), je moral v poznější fazi vojne uporabljati tudi letalstvo. Primestna področja so raketirali in bombardirali z vodenimi raketa-mi BR-1 in BR-2, z vodenimi raketa-mi »strela« kalibra 128 milimetrov in z bomba-mi angleške izdelave BL 755. Uporabljal je tudi francoske rakete APS »durn-dal«. Pri kasnetih bombah, ki so zasežene v vojni, jih približno 10 odstotkov iz »grozda« ne eksplozira. Ce upostevamo, da so jih na sinise območje Bihaća odv-

gli 20, potem ni težko izračunati, koliko teh nevarnih priprav je čakalo (in se zmeraj čaka) na svoje potencialne žrtve. Večina demontiranih neeksploziviranih uničevalnih izstrelkov pa je presla v roke Petega korpusa Vojske BiH. Tako je bil, po igri naključja, vsaj del arzenala nekdanje JLA, ki je bil namenjen za zločinsko rušenje mesta, uporabljen za njegovo obrambo. Zanimivo je, da so med demontazno neeksploziviranih izstrelkov odkrili tudi granate iz druge svetovne vojne. Tudi te so demontirali in seveda pozneje koristno uporabili.

VLADA / PRORAČUN

Blizu soglasja?

Nihče ni zadovoljen - Največ »vzeli« obrambi?

TANJA STARIC

Finančni minister Mitja Gaspari je tudi v minulih dneh usklajeval proračunske zahteve ministrov (tokrat spet z vsakim posebej) s predvidenim okvirjem 291 milijard 300 milijonov tolarjev, od katerega vlada »ne bo odstopila«. Vladni krogi zagotavljajo, da so bila »pogajanja« relativno uspešna in da je, čeprav so »vsi ministri nezadovoljni«, možen politični dogovor. Tako je zvečer vlada nadaljevala v petek prekinjeno sejo, da bi predlog proračuna lahko pravočasno poslala državnemu zboru. Če bo namreč parlament obravnaval proračun 30. marca, mora vlada predlog »dostaviti« stinajst dni prej, torej danes.

Kljub zagotovilom, da se bodo ministri strinjali z nacelom »več za programe, manj za nove investicije«, iz kabinetov se vedno prihajajo bolj ali manj glasni protesti zoper radikalno krčenje proračunskih potreb. Minister za kulturo poudarja, da z realno polovico manj denarja kot lani ne bo mogoče ohraniti že dosežene ravni kulture. Med tistimi, ki bodo (glede na zahtevano vsoto) dobili najmanj, je po naših podatkih obrambno ministrstvo, nezadovoljni pa so tudi v resorjih za notranje zadeve, za

promet in zveze, za solstvo... Kmetijstvo naj bi dobilo okrog 8,5 milijarde proračunskih sredstev (lani 15 milijard), kultura približno 6,5 milijarde, finančno ministrstvo (ki je pri vrhu tudi zaradi sanacije bank) okrog 20 milijard, zunanje ministrstvo okrog 13 milijard (gre za bistveno več sredstev kot jih je ta resor dobival doslej, namenjena pa so za predstavništva v tujini, za članstvo Slovenije v mednarodnih organizacijah...). Med tistimi, ki naj bi dobili realno več, pa naj bi bilo tudi ministrstvo za delo, seveda zaradi pričakovanih »socialnih nape-
tosti«.

Po ministru za kulturo je proračunski delez javno komentiral tudi kmetijski minister Jože Osterc, ki meni: »Ta delez je preskromen, da bi lahko uresničili nekatere programe, za katere menimo, da bi jih bilo treba nujno uresničiti, če hočemo obdržati stopnjo samooskrbe s kmetijskimi pridelki, kar smo imeli, in organizirati kmetijstvo v spremenjenih razmerah na ustrezen način.«

Ko bomo dokončno vedeli, koliko bomo dobili, bomo morali temeljito analizirati stvari, tiste zadeve, ki niso ključne, pa nekoliko odložiti.«

ODBOR DRŽAVNEGA ZBORA / TOŽILCI

Anton Drobnič se o tožilstvu še ni izrekel

Poročila o razmerah na ljubljanskem tožilstvu še ni

LJUBLJANA - Ker republiški javni tožilec Anton Drobnič do včeraj še ni pripravil poročila v zvezi z razmerami na ljubljanskem tožilstvu, kot mu je naložil državni zbor, je parlamentarni odbor za notranje zadeve in pravosodje na včerajšnji seji ugotovil, da problematike tega tožilstva še ne more obravnavati, saj nima najpomembnejšega gradiva. Hkrati je Antonu Drobnič naložil, da takoj predloži poročilo, ki ga, kot je pojasnil Drobnič, ni utegnil pravočasno napisati, ker se nima vseh podatkov. Poudaril je, da dela predstojnika temeljnega javnega tožilstva Tomaza

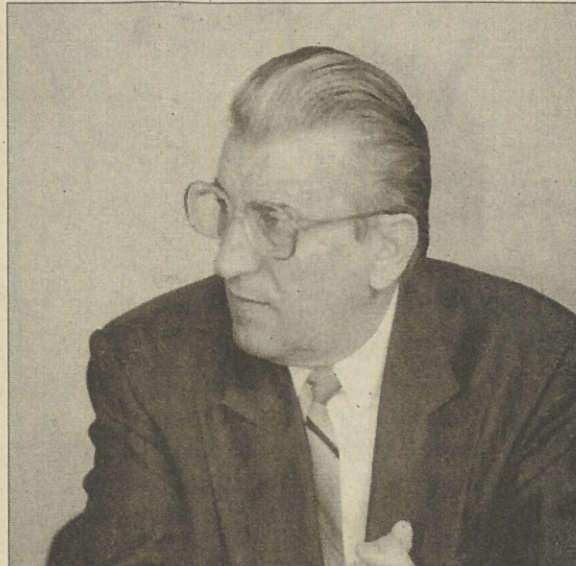
Miklavčica, ki naj bi bil po navedbah treh namestnikov, ki so zapustili tožilstvo, najbolj odgovoren za tamkajšnje razmere, ne more ocenjevati le po dveh ali treh primerih, ki so bili v javnosti najbolj izpostavljeni (tožilstvo namreč obravnava več kot sedem tisoč zadev na leto), ampak lahko njegovo delo presoja samo v celoti. To pomeni, da mora zadeve proučiti od 1. marca 1991, ko je Miklavčič prišel na tožilstvo.

Sicer pa je pravosodni minister Miha Kozinc v

MAJDA VUKELIC

skladu s sklepom državnega zbora pripravil poročilo o razmerah na ljubljanskem tožilstvu. V tem poročilu piše, da je bil že sredi lanskega leta seznanjen z razmerami na tožilstvu, saj je prejel pismo sedmih namestnikov, v katerem so ga obvestili o nameravani razpustitvi gospodarskega oddelka, kar je Tomaz Miklavčič kasneje tudi storil. Po pogovorih z republiškimi javnimi tožilci Antonom Drobničem in višjim javnim tožilcem Pavlom Dolencem pa so sklenili, da bodo zadeve reševali sami, saj pravosodno ministrstvo ni pristojno za poseganje v interne zadeve tožilstva, am-

pak le za organizacijo in zagotavljanje razmer za delovanje javnih tožilstev. Zato je tudi bilo, kot piše Miha Kozinc, »nadaljnje reševanje teh vprašanj prepusteno javnemu tožilstvu Republike Slovenije«. Pravosodno ministrstvo je še predlagalo, naj državni zbor oziroma njegov odbor za notranje zadeve in pravosodje imenuje delovno skupino, sestavljeno iz pravnih strokovnjakov, ki bo proučila razmere na tožilstvu in dala strokovno oceno, na podlagi katere bi sklepal državni zbor. Državni zbor je nameraval problematiko temeljnega javnega tožilstva v Ljubljani obravnavati 23. marca, vendar zaradi manjkajočih gradiv to oceno ne bo mogoče.

Anton Drobnič: Poročila se ni (FOTO: Ales Pavletič/TRIO)

Višji tožilec je umaknil soglasje

LJUBLJANA - »Dogodki so se potrdili prepiranje, da Tomaz Miklavčič ni sposoben voditi visjega javnega tožilstva ne po strokovnih, ne po organizacijskih sposobnostih, ne po sposobnostih urejanja medčloveških odnosov v delovnem kolektivu... Zato predlagam, da komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve pri državnem zboru obvestite o umiku predloga, da se me razreši funkcije visjega javnega tožilca v Ljubljani, ker nisem prevzel nobene nove funkcije, in da umaknete predlog za moje imenovanje za namestnika javnega tožilca Republike Slovenije, ker sem umaknil soglasje za prevzem te funkcije.« To je v obrazložitvi umika soglasja k imenovanju za namestnika Antona Drobniča, republiškega javnega tožilca, zapisal Pavel Dolenc, sedanjí višji javni tožilec. Pavla Dolenca je Anton Drobnič namreč predlagal za svojega namestnika, na mesto Dolenca pa naj bi bil imenovan sedanji sef ljubljanskega tožilstva Tomaz Miklavčič. (M. V.)

STRANKE / ZDRUŽEVANJE

Sindikalni voditelji brez stranke?

TANJA STARIC

Po sobotni odločitvi republiškega odbora Socialistične stranke, da se bo ta stranka povezala s Pučnikovi socialdemokrati, je SDS že začela pripravljati na kongres, ki bo verjetno aprila. Na njem bodo dokončno potrdili sklep o združitvi obeh strank. SDSS in SSS bosta, kot so povedali na včerajšnji tiskovni konferenci, »enakopravni partnerici«, novo vodstvo pa bo sestavljeno po »paritetnem nacelu« in v skladu z volilnimi rezultati. Skupen bo tudi program, stranka pa se bo se naprej imenovala »socialdemokratska«, saj bi ustanavljanje čisto »nove« stranke povzročilo preveč »pravno-formalnih« težav.

Razlogov za to, da se socialisti ne bodo združili s prenovitelji, je več, skupni imenovalec pa so »zame«, ki so med socialisti in prenovitelji nastale po volitvah leta 1990. Tako naj bi prenovitelji z različnimi »manevri« porušili poskuse združevanja socialistov s Socialdemokratsko unijo, Slovenskimi krščanskimi demokrati, Delavsko stranko...

SSS »ne verjame, da bo Združena lista nosilec združevanja na levi«, ker so v ZL članice, ki so telo različno profilirale od stranke (prenovitelji) do sindikalnih oziroma stanovskih organizacij (upokoje), Delavska stranka... To se je pokazalo pri glasovanju o interventnijski zakonodaji, kaže pa se tudi pri neprestanem »prelaganju« datuma združitvenega kon-

gresa. Socialisti seveda priznavajo, da se ne bodo vsi člani stranke priključili k socialdemokratom. Po naših podatkih naj bi se Jože Smole odpovedal nadaljnji politični karieri v katehori »združeni« stranki, Milan Balazic se vrača k prenoviteljem, nekaj članov najzobjega vodstva pa vztrajno snubijo liberalni demokrati. Se vedno ni jasno, kako se bo odločil socialist in vodja Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dusan Semolič. Skoraj zagotovo se ne bo priključil socialdemokratom, ker je v tej stranki že sindikalni voditelj drugega najmočnejšega (»konkurenčnega«) sindikata Neodvisnost France Tomšič. Semolič je sicer tudi član Delavske stranke, vendar po glasovanju o interventnijski zakonodaji o zamrznitvi plac (se vedno ni jasno, ali so v tej zgodbi sindikati »prehiteli«).

Združeno listo ali nabe) tudi njegov vstop v novo združeno socialdemokracijo ni več samoumeven. Nemogoče je tudi, da bi se vodja najštevilnejše sindikalne organizacije vključil v Drnovskovo LDS. Skratka, kljub temu da bosta na levi kar dva politična »centra«, se vedno ni znano, kateri bo (vsaj simbolično) »pokrival« sindikalne interese. Prav v tej zvezi se pogosto omenja nastanek se ene radikalne leve stranke, sestavljene iz nezadovoljnih članov socialistov, Združene liste in socialdemokratov.

Mali Vrhek - politični problem? (FOTO: J. Suhadolnik/TRIO)

KOMISIJA ZA KMETIJSTVO

Omejitve uporabe gozda in gozdnih cest

Včeraj je zasedala tudi komisija državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je obravnavala čistopis zakona o gozdovih. Novi zakon naj bi s pomočjo stroke, ki jo ponudi država, zagotovil usklajenost javnih interesov in interesov lastnikov gozda. Gozdne ceste, ki že nekaj let pomenijo neresen problem zaradi obstoječega zakona in pomanjkanja financ, naj bi z določenim zakonom odmerili in bi postale javne, torej lastništva lokalnih skupnosti, le-te pa naj bi nosile tudi skrb za vzdrževanje gozdnih cest. Poudarili so specifičnost gozda, ki

se kaže v njegovem opravljanju koristi tako za lastnika kot za nlastnika. Tako naj bi nlastniki skozi proračun prispevali za njegovanje in vzdrževanje splošno koristnih funkcij gozda. Zakon bo omogočil omejitve uporabe gozda in gozdnih cest v primeru, ko bi z lovom zivali, nabiranjem plodov in gob ogrozili funkcije gozdov. Dopolniti bo treba tudi zakonodajo na področju lovstva in jo uskladiti z gozdarsko, saj divjad ogroža približno 80 odstotkov priprata. Govorili so tudi o novi javni gozdarski službi, ki naj bi skrbela tako za javne kot (I. P.)

ODBOR ZA OKOLJE

Mali Vrhek - krivda deljena?

Moratorij na rušenje odvisen od vlade - Zlasti politično vprašanje?

IVANKA MIHELČIC

LJUBLJANA - Če bo vlada na svoji današnji seji obravnavala in državnemu zboru tudi uradno predložila sprejem interventnijskega zakona o uvedbi moratorija na rušenje crnih gradenj v Sloveniji, potem se bo državni zbor lahko lotil teh vprašanj že na seji 23. marca. Če ne, bo zakon o moratoriju uvrščen sele na aprilsko sejo zbora, crne gradnje pa bodo do takrat rusili po predvidenem nacrtnu.

To so med drugim sklenili na včerajšnji seji odbora za infrastrukturo in okolje državnega zbora, ki se je lotil obsežne problematike odstranjevanja nedovoljenih posegov v prostor, seje pa so se udeležili tudi ministri za okolje Miha Jazbinšek s sodelavci, predstavnik občine Vic-Rudnik in zastopnik crnograditeljev z Malega Vrha. Vsi so soglasali, da je problem crnih gradenj, ki ga je sprožil primer Malega Vrha, predvsem stvar politične odločitve in se zavzeli za sprejem zakona o moratoriju na rušenje crnih gradenj. S tem se je strinjal tudi minister Jazbinšek, ki je članom odbora posredoval tudi interventnijski zakon o moratoriju, a le kot »neobvezno informacijo«, kot je dejal. Glede na to, da ni slo za uradni predlog vlade in so ga člani odbora sele včeraj dobili »na klop«, vsebine zakona se niso obravnavale. Med razpravo so spregovorili o fenomenu »deljene krivde« za stanje, ki je danes v Sloveni-

ji. Registriranih je namreč prek 30.000 crnih gradenj (Mali Vrhek zato ni noben vzorčni primer, kot so dejali nekateri), kar dokazuje, da je bilo s spoštovanjem pravnega reda v tej državi nekaj hudo narobe. »Zato so najmanj krive inspekcije službe«, je dejal Jazbinšek, potrditev njegovih besed pa je bilo mogoče razbrati tudi iz razprave poslance SDSS Draga Siftarja, ki je protodusno priznal, da so v Premurju »izvršniki« celo svetovali občanom, kako graditi na crno, da jim inspektor ne bi »prisel do zivega«. Člani odbora so se vendarle zavzeli ne le za interventnijski zakon, temveč tudi za celovitejšo rešitev tega v nebo vpajočega vprašanja, čeprav se vsi zavedajo, da bo legalizacija crnih gradenj hudo krivična do tistih, ki so gradili po (predvsem dražji in daljši) legalni poti.

Miha Jazbinšek (FOTO:TRIO)

DRŽAVNI SVET / POLITIČNI SISTEM

Človekove pravice še brez varstva

Bomo ponovno ustanovili svet za nacionalno varnost? - Spremembe zakona o vladi

IVANKA MIHELČIC

LJUBLJANA - Predloga zakona o varuhu človekovih pravic s tezami za osnutek zakona sta se včeraj lotili kar dve delovni telesi slovenskega parlamenta: odbor za notranje zadeve in pravosodje državnega zbora in komisija za politični sistem državnega sveta. Člani obeh teles so z njim soglasali. Pritrdili so vsem argumentom predlagatelja zakona Leva Krefta, poslanca ZL, in predsednika nekdanjega Sveta za varstvo človekovih pravic Ljuba Bavcon.

Oba sta se udeležila omenjenih sej. Ta hip je Slovenija namreč v nekem tako rekoč brezraznem prostoru glede varstva človekovih pravic; ko je Svetu formalno-pravno potekel mandat skupščino prejšnjega sklica, nova ustava tega telesa sploh ni predvidevala. Poslej naj bi se tudi mi prilagodili evropskim normam in vpeljali ombudsmana, varuha človekovih pravic, o katerem govori tudi omenjeni predlog zakona.

V razpravi na seji komisije za politični sistem državnega sveta so v zvezi s tem razpravljali tudi o morebitnem preimenovanju pravobranilca samoupravljanja v varuha

človekovih pravic s področja sociale. Zanj bi bili zainteresirani zlasti sindikati in delojemalci, je menil njihov predstavnik Gregor Miklič. Ljubo Bavcon je odsvetoval, da v prvi fazi razvednotijo vso zadevo z vpeljavo prevelikega števila ombudsmenov.

V nadaljevanju seje komisije za politični sistem so med drugim sprejeli tudi sklep, da razširijo dnevni red jutrišnje seje državnega sveta z obravnavo predloga o spremembah in dopolnitvah zakona o vladi. Svetniki menijo, da mora državni svet, ki se pojavlja tudi v vlogi predlagatelja zakonov oziroma njihovih sprememb in kot pobudnik sistemskih urejevanj zadev, sodelovati z vlado, kar zdajšnji zakon o vladi ne predvideva. Zato predlagajo nov člen, ki bo opredelil ta odnos.

Hkrati svetniki predlagajo tudi spremembo zakona o vladi v 39. členu, ki govori o varnostno-informativni službi. Menijo namreč, da tričlanska vladna komisija ne zagotavlja zadostnega nadzora nad delom VIS, zato predlagajo ponovno uvedbo sveta za nacionalno varnost, ki bi deloval kot posvetovalni organ pri

Lev Kreft (FOTO:TRIO)

predsedniku republike. Če bo to sprejeto, bo državni svet predlagal tudi sprejem zakona o svetu za nacionalno varnost, čeprav ob tem predvidevajo tudi možnost, da ustanovitev sveta omogoči zakon o obrambi.

Ljubo Bavcon (FOTO:TRIO)

ODBOR ZA KULTURO, SOLSTVO IN ŠPORT

Bogata promocija kulture - v tujini?

»Doma pa kulturo ukinjamo!«, je povedal minister Sergij Pelhan - Za kulturo manj kot v socializmu?

TONE D. VRHOVNİK

Ze na otvoritvenem zasedanju Odbora za kulturo, solstvo in šport se je pred člani znal seznam tok za obravnavo, ki pa se zdi glede na prihodnje naloge prav kratek. Predsednik odbora Dimitrij Rupel je na začetek seje umestil problematiko splošnega stanja, člani pa so glede na informacijo ministra Pelhana ugotovili, da bodo lahko argumentirano razpravljali o proračunskih zapletih in morebitnem ministrovem odstopu (ki je rekel: »Doma kulturo ukinjamo, mednarodno pa jo bogato promoviramo«) sele po vladnem usklajevanju proračuna; le to se je dogajalo sinoči, zato bo Odbor sklical posebno sejo.

Odbor je z nekaj dopolnili sprejel predlog zakona o visokem solstvu in ga priporočila v obravnavo državnemu zboru, drugega pa je bilo s pobudo pripravljalega odbora za oživitve klasične gimnazije v Mariboru. Razpravljalci so razmišljali o vrednosti in platih osemletne klasične gimnazije; ministrstvo za solstvo in šport ima zaradi diferenciacije o tem po besedah Pavla Zgaga v globalu negativno mnenje, zato je obveljala pobuda, naj omenjeno ministrstvo naredi strokovno analizo, saj se podobne težnje po oživitvi klasične gimnazije pojavljajo tudi v Ljubljani.

Odbor je kot matično telo razpravljalo tudi o predlogu za izdajo zakona o nacionalni produktivni kinematografiji, ki ga je parlamentu predložila SNS oziroma Zmago Jelenc, ki pa zaradi obveznosti na sodišču predloga zal ni mogel sam predstaviti. Po pripombah prisotnih filmskih

delavcev in ministra Pelhana je odbor naložil vsem trem stranem, naj predlog zakona pripravijo v najkrajšem času, po možnosti že za aprilsko zasedanje državnega zbora. Skupina bo obdelala tudi pobudo Društva slovenskih filmskih delavcev, ki predlaga ustanovitev izjemno potrebne filmskega laboratorija (obstoječi v lasti TV Slovenija je zastarel in neustrezen, zato smo po besedah Francija Slaka »že začeli brisati slovensko zgodovino«), ureditev funkcije kinoteke ter možnost razširitve študijskega programa AGRFT za poklice montažerja, filmskega organizatorja, snemalca, tonskega tehnikarja, TV kamerarja in scenarista.

Odbor je na koncu razpravljalo o položaju Slo-

venske matice, o katerem je predsedniku vlade pisal predsednik republike Milan Kučan. Ob razumljivih pripombah članov odbora, ki so se nanašale na zanimivo posredurico, je Drago Jančar, poleg dr. Simonitja povabljeni predstavnik Matice, razložil prisotnim, da je do omenjenega pisma prišlo po srečanju ob podelitvi Prešernovih nagrad in srečanju, na katerem sta prisostvovala tudi ministra za kulturo in znanost; razpravo je zaključil predsednik odbora dr. Rupel s pripombo, da je dokaz avtonomije odbora tudi dejstvo, da je omenjena točka zadnja na dnevnemu redu. Priporočil je ministrstvu, naj prošnji Slovenske matice (gre za sredstva za štiri zaposlene in za režijske stroške) ugoditi z zakonskim predlogom, o čemer je govoril tudi minister Pelhan.

Dimitrij Rupel: Izredna seja o proračunu (FOTO: S.Z./TRIO)

DUNAJ / HAVEL NA OBISKU

Za pot dobrih odnosov - brez konfrontacij

Temelin in susedski Nemci

Igor Schellander

DUNAJ. Avstrijski predsednik Thomas Klestil je kar na prvem kratkem tiskovnem srečanju z novinarji izpostavil, da se glede delovnih pogovorov s svojim gostom, češkim predsednikom Vaclavom Havelom zelo trudi za obravnavanje cim sirsega spektra za obe strani zanimivih in vaznih tem. Pri prvem uradnem obisku Havela v Avstriji, tako Klestil, naj ne bi stalo v ospredju izključno vprašanje jedrske icentrale v Temelinu.

Vendar je prav ta tema po vseh dogodkih in zazdrzanih besedah v preteklem tednu brez dvoma ena izmed osrednjih tem, ki bo obravnavana v okviru dvodnevne obiska in delovnih pogovorov predsednika Havela in češke delegacije tako s predsednikom Klestilom kot s kanclerjem Vranitzkyem.

Klestil je napovedal potrebo po odkritem in konstruktivnem izmenjavanju mnenj, s katerim naj bi skupno premostili nekatere obstoječe prepreke, nikakor pa naj ne bi bilo koristno in smiselno ubrati "pot groženj in konfrontacij". S tem se je posredno opredelil proti nedeljski ofenzivi avstrijske minstrice za okoljeRauch-Kallat (ÖVP), ki je napovedala, da bo avstrijski zvezni vladi predlagala ostreše postopanje vse do uveljavljanja gospodarskih sankcij, ako v Pragi ne bi bili pripravljeni odstopiti od nadaljevanja izgradnje nacrtovanih jedrskih reaktorjev pri Temelinu.

Avstrijska vladna administracija je kljub mnogim odprtim vprašanjem in okorelostim čeških ali slovaških partnerjev v preteklih mesecih na vse moč pokazala razumevanje za notranje razmere in tezaev, ki so tako posledica ravno sele zaključena češko-slovaškega procesa ločevanja kot tudi spremljevalni pojav pri preusmerjanju starega državnosocialističnega gospodarskega sistema v tržno gospodarstvo zahodnoevropskega kova. Navsezadnje je Cehija vazen zunajtrgovski partner Avstrije, in tako je bil prav minister za gospodarstvo Wolfgang Schüssel tisti, ki je najbolj ostro odbil napovedno politiko svoje strankarske kolegice Rauch-Kallat.

Gled jedrske centrale v Temelinu je Havel dejal, da se češka vlada danes verjetno ne bi več odločila za tako gradnjo, vendar, je po vseh analizah in ek-

spertizah čeških strokovnjakov postalo jasno, da s to dediscino starega čekoslovaškega komunističnega režima ne morejo drugače, kot pa da jo dogradijo. Pri tem naj bi bili upostevani vsi mednarodni varnostni standardi. Klestil je s tem v zvezi dejal, da je pred svojim gostom vsekakor poudaril zaskrbljenost in bojazen avstrijskega prebivalstva in odgovornih politikov, in da v takem vprašanju tudi ne more biti govora o izključno "notranji zadevi".

Tudi vprašanje sudetske nemsko govorece manjšine je bilo na kratko omenjeno. Havel je ponovno poudaril svoje prepričanje, da je nemski manjšini z izgonom po 2.svetovni vojni bila storjena krivica, vendar današnja demokratična vlada lahko samo poskusa korigirati krivice, ki so bile storjene od leta 1948 dalje v casu komunizma, ne more pa spremeniti dejstev, ki jih je se pred tem ustvaril demokratično izvoljena čekoslovaška vlada. Bivši pregnanci in potomci so vabljeni k dialogu sprave in h gospodarskemu sodelovanju, vendar vrnitev nekdanjega imetja in posestev, izgubljenih izpred 1948. leta, ne bo mogoca.

CELOVEC / PODIJSKA DISKUSIJA IN POSVET GOSPODARSTVENIKOV

Gospodarsko sodelovanje ne sme biti enosmernica

Slovenija in Italija za čimprejšnji pristop Avstrije v ES

Ivan Lukan

CELOVEC. Avstrijski sosed, predvsem Slovenija in Italija, sta zainteresirani, da Avstrija čimprej vstopi v Evropsko skupnost. To je bila glavna izpoved predstavnikov Slovenije in Italije na podijski diskusiji na temo "Avstrija, Evropska skupnost in njeni sosed" v nedeljo v okviru mednarodnega sejma gastronomije in turizma "GAST '93 v Celovcu.

Podpredsednik gospodarske zbornice Slovenije Josip Skobrne je poudaril, da ima Slovenija ugoden sporazum z Evropsko skupnostjo, ki se izraza tudi pri uvozi carini, kar z državami EFTA ni slucaj. Slovenija si za to zeli, da bi Avstrija čimprej pristopila ES, je dejal Skobrne, ki je hkrati pou-

daril, da za Korosko oz. Avstrijo ni nikakrsne nevarnosti, da bi ju Slovenija poplavlila s pocenim blagom oz. s poceno delovno silo. To predvsem zaradi tega ne, ker je Slovenija lani izvozila blago v vrednosti 2, 8 milijarde silingov, v istem casu pa uvozila blago v vrednosti 4, 5 milijarde silingov. "Kaj hočemo pri takih stevilkah poplaviti?" je retorično vprašal podpredsednik slovenske gospodarske zbornice Skobrne.

Tudi predstavnik trgovske zbornice v Trstu, Rotta, se je v okviru diskusije, kateri je zal pristostovalo le malo zainteresiranih poslušalcev, iz-

rekel za čimprejšnji pristop Avstrije v Evropsko skupnost. Dejal je, da bi tak pristop prispeval pri izravnanju ravnotežja med regijami v prostoru Alpe-Jadran.

Predsednik koroske trgovinske zbornice Karl Koffler pa je poudaril, da je vzdušje za pristop Avstrije v ES na Koroskem se najbolje ter se izrekel za tesnejše sodelovanje s sosednjimi regijami oz. državami. Za to se je izrekel tudi generalni sekretar gospodarske zbornice Madzarske György Farkas, ki je hkrati poudaril, da se zeli Madzarska cim bo možno vključiti v tako imenovani Evropski gospodarski

prostor. Farkas je dejal, da njegova država izvaza skoraj 60 odstotkov svojega blaga v države Evropske skupnosti.

Na temo gospodarsko sodelovanje med Slovenijo in Avstrijo je včeraj v prostorih generalnega konzulata v Celovcu potekal tudi strokovni posvet gospodarstvenikov iz Slovenije ter predstavnikov mesanih podjetij in podjetij koroskih Slovencev, ki ga je organiziral generalni konzul Republike Slovenije Joze Jeraj. Udeleženci posveta so ugotovili, da je finančni deficit Slovenije v blagovni menjavi z Avstrijo predvsem posledica relativno visoke zašcite avstrijskega trzisa. Protekcionizem da je najbolj izrazit na področju kmetijstva in zivilske industrije, zelo ociten pa tudi za nekatere masovne proizvode (cement in gradbeni izdelki, papir, tekstil itd.). Na posvetu je bilo poudarjeno, da bo Slovenija morala skusati odstraniti najpomembnejše prepreke večjega izvoza v Avstrijo, hkrati pa z Avstrijo doseči enak tretman Slovenije, kot velja s strani ES do Avstrije in obratno. Treba bo tudi uresniti sporazum o prosti trgovinski coni ter kompenzacijo v trgovanju

s kmetijsko-zivilskimi proizvodi, saj Slovenija na tem področju veliko več uvaža kot izvaza. Dalje naj slovenska gospodarska zbornica začne s sistematično in tržno usmerjeno promocijo slovenskega izvoza v Avstrijo, pomembno pa da je tudi, da Slovenija z dobro izdelanimi nacrti in kvaliteten ponudbo pritegne avstrijske kupce. Preko slovenskih mesanih firm v Avstriji in avstrijskih v Sloveniji pa se bi izkoristili prednosti trgovanja, ki ga ima Avstrija ob drugih držav. Potrebno pa bi bilo pridobiti tudi avstrijska podjetja za nova vlaganja v Slovenijo.

Posveta so se med drugim s slovenske strani udeležili podpredsednik gospodarske zbornice Slovenije Josip Skobrne, predsednik Ljubljanskega sejma Borut Jerše ter predstavnica Kompassa Veronika Sketa, s strani mesanih podjetij Mario Jeglic (Intrade), Tone Stampfl (Elektrade), ter Joze Habernik za Zvezobank Celovec in Franc Rutar (Lido, Dobrla vas). Udeleženci posveta so obiskali tudi sejem GAST'93, na katerega je zvečer povabil tudi generalni konzul Republike Slovenije na sprejem. Udeležencem sprejema so se predstavili tudi priznani vinarji iz Slovenije.

NOVICE

100 milijard šilingov zunanjetrgovinskega deficita

DUNAJ - Avstrijski zunanjetrgovski primanjkljaj za leto 1992 se je sicer zmanjšal za 5, 8 odstotkov, vendar je z 106 milijardami silingov primanjkljaja dosegal do zdaj drugo najslabšo bilanco. Avstrija je uvažala proizvode v vrednosti 594 milijard silingov, vrednost izvozov pa je znašala samo 488 milijard silingov.

Nedkanji vzhod pri Avstriji zadolžen s 130 milijardami šilingov...

DUNAJ - Zadolženost držav nekdanjega vzhodnega bloka postaja cedalje večji problem. Sama Rusija dolguje zahodnim upnikom nad 80 milijard dolarjev, to je okoli 920 milijard silingov (stanje konec 1992). Dolgovi skupnosti neodvisnih držav (naslednice ZSSR) pri Avstriji znasajo 26, 4 milijard silingov (kritih z državnimi garancijami avstrijske kontrolne banke) in 10, 7 milijard silingov (nekritih). Vse nekdanje države vzhodnega bloka pa Avstriji dolgujejo skupaj 130 milijard silingov. Na vodilnem mestu stoji Poljska s skoraj 49 milijardami silingov. Dolgovi drugih držav: Bolgarska 9, 8, Madzarska 17, 8, Cehija in Slovaska (razdeljeno 2 : 1) 9, 4 milijard silingov. Tudi ZRJ Avstriji dolguje 3, 2 milijarde silingov.

Kooperacija letalskih podjetij

DUNAJ - Avstrijska letalna agencija AUA, švicarska Swissair, nizozemska KLM in skandinavski SAS hočejo se letos ustanoviti skupni holding, ki naj bi upravljal in vodil letalske družbe kot eno samo podjetje. Taki bi se vse stiri lahko sprico liberalizacije v evropskem zračnem prometu in zaostrene mednarodne konkurence izognile bodocim tezavam, saj bi s tako združitvijo nastala letalska družba, ki bi lahko tekmovala tudi u vodilnimi ameriskimi in evropskimi podjetji. Gled na stevilo zaposlenih (skupaj 76.000 uslužbencev) bi bil ta holding na tretjem mestu za American Airlines in United Airlines. Končni cilj kooperacije naj bi bila združitve vseh starih letalskih družb, doseždana imena bi bila opusena. Vzgled za to je ze sama SAS, ki je nastala iz združenja švedskih, norveških in danskih letalskih družb. Avstrijska (državna) AUA je pri nacrtovani kooperaciji najmanjši partner. Sindikalno zastopstvo pri AUA je medtem izrazilo svoje pomisleke glede opuščanja samostojnosti podjetja in je za primer opuščanja oseba zagrozilo s stavko.

Papirna industrija: država ukrepa

DUNAJ - Odlog pri odplacanju kreditnih obresti in državnih posojil za eno do dve leti je obljubil zvezni kancler Vranitzky pri kriznem sestanku s predstavniki papirne industrije konec preteklega tedna. O drugih ukrepih se ni konkretnih dogovorov. Medtem pa je postalo jasno, da papirnica v salzburskem Halleinu ne bo mogla sama zagotoviti poravnalnega postopka, ker je podjetje z 2, 9 milijardami šilingov premocno zadolženo. Odprto vprašanje je, ali bo priskociła na pomoč zveza. V stajerskem Gratkornu pa je podjetje Leykam Mürtzthaler AG (večinski lastnik je nizozemska KNP) ustavila del svojih strojev - delavci bodo za tri mesece hodili na kratko delo. Tudi pri papirnice v stajerskem Pölsu je zelo verjetno, da bodo uvedli kratko delo.

TINJE / ŠIROKA PONUDBA

Bogat program za manjšino in tudi za večino

Alois Angerer

TINJE - V teh dneh s dobila vsa gospodinjstva na južnem Koroskem posebno stevilko Dialoga, dvomesečnega programskega lista Katoliškega doma prosvete Sodalitas v Tinjah. Ta verska izobraževalna ustanova za slovensko narodno skupnost ima svoje korenine v duhovniškem združenju Sodalitas, ki ga je ustanovil leta 1906 dr. Lambert Ehrlich, ustanovitelj Slovenske krščanske-socialne zveze.

Se danes so glavna teziška poglobljenje verskega življenja, krščanska izobrazba pa srečanje obeh narodnih kultur na dvojezičnem ozemlju. Nudijo bogat program: duhovne vaje za različne skupine, razne tečaje - na primer jezikovne, priprave na zakon, dopust-

niške dneve za starejše ljudi in niz izobraževalnih predavanj za vse sloje in potrebe. Razumljivo, da je dom ob vedno sirs ponudbi postal pretesen. Mislijo na dozidavo in poleg državne in cerkvene podpore je dom v Tinjah tudi odvisen od vsakega daru stevilnih dobrotnikov.

Ko si pa dvomesečni peggled prireditelj bolj natančno ogledamo, se sprasujemo, ali je to dom za izobraževanje slovenske narodne skupnosti: kje so globlji vzroki, da je razmerje nemških do slovenskih ponudb 2:1 - je to pomanjkanje slovenskih predavateljev ali pa zanimanja obiskovalcev, ali celo pomankljivo znanje jezika le-teh? (A.A.)

BILČOVŠ / "VAŠČANI POJO"

Ob 5-letnici nova zbirka

Pevska skupina navdšila

Alois Angerer

Vcasih so prizadevanja enega samega bolj učinkovita kot celoten skrbno izdelan projekt kakrsne organizacije. Na Koroskem se je prof. Jožko Kovacic (poučuje glasbo in slovenscino na Slovenski gimnaziji v Celovcu) umaknil iz zborovodskega dela, ni gledal ne levo ne desno in se čisto po svoje ze nekaj let posveca raziskovanju ljudskega petja. Zbiral je okrog sebe krog krepkih moških glasov in začel je prepevati, kar doma na kmetijah v Gornji vesci pri Bilčovsu. Sprva iz bogatega zaklada domačih fantov ali kar so jim očetje in matere zaupali. Pevska skupina "Vaščani pojo" se ze pet let dobiva, enkrat pri tem, drugič pri drugem kmetu in veselo prepevajo. Izdala je medtem ze tri kasete narodnih pesmi in ljudje jih, kamor pridejo, z nav-

dušenjem sprejmejo in se vključujejo v program, zasnovan kot vasko petje (na primer: Podkornice ali Nič proti zvestvam).

Prof. Kovacic je zacel nacrtno zapisovati pri znanih ljudskih pevcih in pevkah ze skoraj pozabljene narodne vize in "Vaščani" svojih skupaj peli: glavna melodija poje obicajno drugi tenor, eden "cez" poje in drugi spremljajo spodaj in skrbijo za zanesljivo podlago. Tako nekako vodje skupine razlaga strokovni izraz, ki ga najdemo v novi zbirki slovenskih koroskih ljudskih pesmi "Vaščani pojo":zapisal in za moski zbor postavil Iz srca in stare pevske tradicije koroskih prednikov se ohranja tako dragoceno ljudsko izročilo in v spodbuja staro in mlado za sprosceno ljudsko petje, prijetna navada vaščanov.

prošnjo za sprejem v Liberalno internacionalo. To sprejemno prošnjo da prejema z velikim veseljem, je dejal Maaten, ki tudi ni prikrival svojih simpatij za Schmidtovo in novo gibanje. O svoji oceni se generalni sekretar LI ni izjavil.

Maaten, ki je nedeljo odpotoval iz Dunaja, je se napovedal, da bosta odločitvi o sprejemu Liberalnega foruma kot tudi o možni izključitvi Haiderjeve FPÖ sprejete sele na zasedanju generalne skupščine Liberalne internacionalne letos poleti v Budimpešti.

DUNAJ / PO PROTESTU ZELENIH

Omejitev govorov?

Igor Schellander

DUNAJ - Po maratonskih govorih, s katerimi je pretekli teden frakcija Zelene alternative v avstrijskem parlamentu za 40 ur zavlekla spremembo zakona o registraciji in posebni oznaki tropskega lesa, hočeta večinski vladni stranki SPÖ in ÖVP zdaj spremeniti parlamentarni poslovnik in uvesti restriktivne omejitve govornega casa.

Zeleni so z govori, ki so trajali nad deset ur (klubska predsednica Petrovičeva je govorila točno 10 ur in 35 minut in s tem postavila nov rekord - op. ured.) in ki so prvič privedla do tega, da je parlamentarna razprava morala potekati celo noc, protestirali proti ukinitvi zakona, s katerim je Avstrija lani jeseni v evropskem merilu podala signal za zaščito pred nekontroliranim uničevanju tropskih gozdov.

Kancler Vranitzky je spremembo zakona ute-

meljil s tem, da dosežani ureditev nima efektivnih učinkov na varstvo okolja, istocasnno pa ima negativne posledice za domace gospodarstvo.

Zeleni govorijo o skrajni nenacelnosti ter menijo, da je vlada klonila pred pritiskom domacih podjetij, ki so zaradi avstrijskih restriktivnih dolocil bila izpostavljena sankcijskim grozjam zlasti s strani Malajzije in Indonezije, kjer se je pred kratkim mudila tudi avstrijska gospodarska delegacija.

Simpatije za protest Zelenih proti ukinitvi zakona je edinole pokazala ministrica za varstvo okolja, Maria Rauch-Kallat. Na avstrijski televiziji je akcijo Zelenih oznacila za "silobran tisti, ki razpolagajo samo z mocjo besede" ter hkrati napovedala, da bo se letos v parlamentu vložila nov zakonski osnutek v zadevi tropskega lesa.

DUNAJ / OBISK GENERALNEGA TAJNIKA MAATENA

O izključitvi Haiderjevih svobodnjakov bo odločala generalna skupščina

DUNAJ - Konec preteklega tedna je v avstrijsko metropolo prispel Julius Maaten, generalni sekretar Liberalne internacionalne (LI), ki se zeli na kraju mesta soociti z razmerami pri avstrijskih svobodnjakih oz. se seznaniti z novim Liberalnim forumom bivse podpredsednice Haiderjeve FPÖ Heide Schmidt. Pri zadnjem zasedanju liberalcev v Rimu je prislo do zahteve po izključitvi FPÖ.

Jörg Haider je po prvem razgovoru z Maatenom signaliziral pripravljenost za konstruktiven dialog FPÖ z LI. Maaten je odgovor

ocenil kot "uspešen" ter dejal, da je označevanje avstrijskih svobodnjakov kot neofasistično stranko gotovo napacno. Vendar je Nizozemec pred zastopniki tiska govoril tudi o nestvarnem političnem stilu avstrijske FPÖ, ki je navsezadnje privedel do tega, da sta se koalicijski vladni stranki v njuni distanci do svobodnjakov mocno priblizali.

Kot "zgodovinski dogodek" pa je Maaten ocenil srečanje s svobodnjaško disidentko in predsednico novoustanovljene Liberalnega foruma Heide Schmidt, ki mu je predala tudi

prošnjo za sprejem v Liberalno internacionalo. To sprejemno prošnjo da prejema z velikim veseljem, je dejal Maaten, ki tudi ni prikrival svojih simpatij za Schmidtovo in novo gibanje. O svoji oceni se generalni sekretar LI ni izjavil.

Maaten, ki je nedeljo odpotoval iz Dunaja, je se napovedal, da bosta odločitvi o sprejemu Liberalnega foruma kot tudi o možni izključitvi Haiderjeve FPÖ sprejete sele na zasedanju generalne skupščine Liberalne internacionalne letos poleti v Budimpešti.

Zbor "Vaščani pojo", katerega vodi Jožko Kovacic

PRIREDITVE

Torek, 16. marca 1993

SELE

Farni dom: ob 19.30 - Predavanje »Obolenja hrbtnice«. Predava dr. Maks Zdouc, prireditelj Katoliško prosvetno drustvo Planina.

Sreda, 17. marca 1993

TINJE

Dom prosvete: ob 19.30 - Po stoletju volkov - Katere vrednote naredijo cloveka za cloveka? Predavateljica prof. dr. Hanna Barbara Gerl-Falkovitz, München.

Dom prosvete: ob 19.30 Forum za prijatelje roz: Oskrbna in nega roz v hisi in na vrtu (nem.). Predavatelj strok. ucitelj Matthias Tschinkel, vrtnarski mojster.

Evropska skupnost zahteva vračanje avstrijskih subvencij

DUNAJ/BRUSELJ - Komisija ES je v pogajanjih strokovnjakov o avstrijskih subvencijah za proizvodno tovornih vozil v Steyru (SNS) in za General Motors (GM) zahtevala, da mora Avstrija od omenjenih podjetij terjati nazaj ze izplacane subvencije. Sicer bo ES za proizvode ted potjetih dolocila na svojem trziscu kazenske carine. To pomeni zaostritev bruselskih pogovorov o avstrijski subvencijski politiki. Po mnenju komisije ES je Avstrija s svojimi subvencijami za SNS in GM ustvarila neenaka izhodisca v gospodarskem tekmovalstvu. Avstrija pa se sklicuje na to, da v casu razdajanja subvencij se ni bila vezana na pravne norme ES in da je vrhu tega za takratno razdajanje subvencij dobila pristanež iz Bruslja.

GENETIKA

Odkrit gen za bolezen iz filma

FANTI POLANC

Naključje je, da se je prav v dneh, ko film Lorenzovo olje - film pripoveduje o decku z neozdravljivo in redko boleznijo ALD - polni ameriške kinodvorane, v ugledni znanstveni reviji Nature pojavilo poročilo o odkritju gena, ki povzroča to usodno bolezen in ki utegne pokazati pot do zdravlila. Gre za bolezen s polnim imenom križno vezana adrenolukodistrofija ali na kratko ALD. V najhujši obliki se bolezen pojavi pri otrokih (kot v omenjenem filmu) in jim postopoma uničuje živčne in mišične funkcije. Bolnim otrokom zato slabita vid in sluh, manjša se njihova umska zmogljivost, hkrati pa jih vse bolj uklesca paraliza. Končno se otrok po nekaj letih slep, gluhi, hrom in umsko prizadet znajde v komi in umre. Bolezen poteka v nekoliko blazji obliki, kadar napade bolnike v starosti od 15 do 30 let. Bolezen skoraj izključno napada le dečke. Po statističnih podatkih March of Dimes Birth Defects Foundation, ustanove, ki se ukvarja s prirojenimi okvarami, za to boleznijo zbolita eden ali dva dečka na sto tisoč prebivalcev v ZDA. Zdravila zoper njo ni. Tudi »olje«, ki ga omenja naslov filma in se nanasa na eksperimentalno zdravljenje (film prikazuje zgodbo o starših, ki sta kljub nasprotovanju zdravnikov poskusala najti rešitev za svojega bolnega sina pri tako imenovanih alternativnih zdravilih), po podatkih omenjene ustanove za zdaj se ni uspelo zaustaviti uničevalnega pohoda bolezni. Gen, ki ga v zvezi s to usodno boleznijo izpostavlja poročilo v reviji Nature, sproži bolezen, kadar je okvarjen. Na osnovi njegove kemijske slike raziskovalci sklepajo, da pripoveduje celicam, kako uresničiti kemijski prenos ključnega encima. Kadar je okvarjen, celice ne vedo, kako prenesti ta določen encim in pojavi se bolezen. Nad tem odkritjem so bili sami raziskovalci (v raziskavi so sodelovali raziskovalci iz bolnisnice St. Vincent de Paul v Parizu s sodelavci v Strasbourgu v Franciji in Heidelbergu v Nemčiji ter raziskovalci z instituta Kennedy Krieger v Baltimoru v ZDA) močno presenečeni, saj so pred tem sumili, da bolezen povzroča okvara samega encima. Na poročilo o odkritju gena v zvezi z boleznijo ADL so se že od zvali ameriški znanstveniki s tega področja. Tako so raziskovalci z ugledne sole John Hopkins Medical School v Baltimoru objavljeno poročilo že označili kot prepričljivo, čeprav bo potrebno še nadaljnje raziskovanje. Toda zagotovo to odkritje toliko razkriva usodno bolezen, da lahko znanstveniki zdaj vsaj slutijo, v katero smer iskati zdravilo »Lorenzovo olje«.

GERONTOLOGIJA

Domače okolje in starostniki

META PENTEK

Kadar starejša oseba pade, se je ne glede na posledice vedno potrebno vprašati, zakaj je do padca prislo in če se takim neprijetnostim v prihodnje starostnik lahko izogne. Kar v polovici primerov naj bi bil vzrok padca v neprimernem okolju, pri drugi polovici pa naj bi bila v ozadju kakšna telesna motnja. Na vse te vzroke je namreč mogoče bolj ali manj vplivati.

Včasih se namreč prepozno zavemo, da je marsikaj v okolju lahko za starostnika nevarno. Zavihanje preproge, ob katerih je starejša oseba dolgo živela in je nanje navajena, so pogost vzrok padcev. Kljub spominom in navezanosti starostnika nanje jih je potrebno odstraniti. Poloscene površine kuhinj in kopalnic so včasih nevarne za mlade, kaj sele za starejše. Oseba, ki bi morala uporabljati palico pri hoji, jo pri gibanju po stanovanju pogosto opusti. Raje se oprijema stolov, miz, pulrov. Kaj pogosto pa se zgodi, da napacno obremenjeni stol in se ta spodmakne, ali potegne prt z mize in je padec neizbežen. Zato naj tisti bolniki, pri katerih zdravnik svetuje uporabo palice tudi doma, to upoštevajo. Primerna osvetlitev prostorov je nujna. Odločitev, da bi zmanjšali račun za elektriko z uporabo manj močnih zarnic ni priporočljiva. Izbrati je treba svetila, ki pregledno osvetlijo bivalne prostore. Tudi neprimerno obuvalo je lahko vzrok padca. Nekateri menijo, da je doma vse dobro. Vendar je potrebno ponosen natikac ali copat s potrganimi sponkami zavreči in kupiti novo, zanesljivo obuvalo. Posebej je moramo paziti, da ne bi v prostorih, kjer se giblje starejša oseba, po tleh ležali različni predmeti, ob katerih bi se lahko spotaknila. Mesto pogostih padcev so tudi stopnice, zato naj bodo preproge dobro pritrjene, ograje trdne; kjer jih ni, je treba pritrditi oprijemalno desko. Zgledujemo se lahko po tistih v zdravstvenih ustanovah in domovih za starejše občane. V nekaterih hišah se vedno obstajajo dvignjeni pragovi vrat, ki so zelo nevarni. Vse nastete vzroke lahko odpravimo.

Če padec ni povezan s takimi in podobnimi ovirami, je morda padec povzročilo bolezensko stanje. Z zdravnikovo pomočjo je potrebno obolenje opredeliti. Bolnik lahko iskanje diagnoze zdravniku olajša, če zna opisati položaj, v katerem je do padca prislo. Je morda hitro vstal iz postelje ali je naredil hiter gib? Če je tako, je morda prizadeto delovanje sistema, ki omogoča prilaganje krvnega pritiska hitrim spremembam položaja telesa. Je morda pred padcem vzel kakšno zdravilo in katero? Je zacutil v kakšnem delu telesa bolečino? Mogoče je občutil kakšno drugo telesno motnjo, kot je razbijanje srca, oteženo dihanje? Ali pa je na splošno oslabil? Vsi ti podatki so namreč za opredelitev diagnoze zelo pomembni.

NOVA PARADIGMA / NATANČNA IN CELOSTNA ZNANOST - »DREVO IN GOZD« HKRATI

Lahkotno premagovanje slehernega dualizma

Zdi se, da stara in nova paradigma bijeta jalov boj

BOJAN RAUTER KOSIC

ko zelo drugačen, da o njem ne moremo izreči prav nobene veljavne sodbe.

Večina fizikov se seveda ni strinjala s takim »agnosticizmom« in so se naprej vztrajali v iskanju temeljnih, nespremenljivih opek stvarnosti in jih isčejo se danes. Z uporabo nadvse preciznih merilnih instrumentov in močnih pospeševalnikov, v katerih razbijajo znane elementarne delce, se nadejajo odkritja nekaj osnovnih, nedeljivih delcev in nekaj osnovnih, stalnih energij, ki sestavljajo in določajo celotno stvarnost. Doslej so tako odkrili že krepko nad sto subatomskih delcev, ki se z izpopolnjevanjem naprav še naprej množijo - vendar je le nekaj od njih stabilnih, medtem ko so drugi

redukcionizma (iskanja temeljnih elementov stvarnosti in razlaganja kompleksnih dejstev z nekaj preprostimi soholisti nadvse kritični, saj menijo, da stvarnost ni sestavljena iz delcev, temveč je bolj podobna nekakšnemu energetske-mu morju, v katerem se pojavljajo različne energetske zgosčine, ki tesno sovpivajo druga na drugo in se kažejo kot delci le površnemu človeškemu očesu in grobim instrumentom. Ni naključje, da nekateri od »holistov« (med njimi najvidnejše fizik Fritjof Capra) črpajo ideje za svoj novi nazor iz vzhodnih filozofij, ki svet ze tisočletja obravnavajo kot celosten, kompleksno prepleten in dinamičen, živ sistem, prežet s samourejevalni-

newtonovsko paradigmo in sprejela novo, tako, ki bo upoštevala vse naravne vezi med stvarmi in pojavi in ki v proučevanju narave ne bo izolirala posameznosti na račun celote. Nova znanost tudi naj ne bi bila več specialistična; vse znanosti naj bi operirale z bistveno enakim pojmovnim aparatom.

Redukcionisti pa se seveda ne dajo in očitajo holistom, da zaradi gozda ne vidijo dreves in da jim manjka preciznosti, zaradi česar so njihove teorije v praksi povsem neuporabne. Opozarjajo jih na poetičnost njihovih pojmov in nesposobnost eksperimentalne, znanstvene potrditve svojih zaključkov. V zagovor svoje paradigme navajajo številne tehnološke dosežke, ki bi bili brez veljavnega pojmovnega aparata

teza, kajti ni se negirala svojih lastnih negativnosti in se uveljavila na višji stopnji, ki bi vključevala pozitivnosti obeh tez; ni rezultat presejanja stare paradigme, torej rezultat, ki bi nastal skozi radikalno kritiko starega oziroma s sintezo pozitivnosti starega s pozitivnostmi, ki bi jo obelodanil kritičen pretres lastnih slabosti v luči poglobljene analize stvarnosti. Zaenkrat gre zgolj za bolj relativno enakovrednih nasprotnikov, od katerih ne bo zmagal nobeden; zmaga bo pripadla njunemu »otroku«, ki bo argumentirano ovrgel njune slabosti ter oplodil njune pozitivnosti z izkušnjo svoje lastne razsvetlitve. Ustrezna znanstvena paradigma mora biti namreč hkrati precizna in celotna, hkrati »drevo in gozd«.

Paradigma, izpeljana iz univerzalne matrice, ponuja prav to: je celotna, vendar na nov, stvarnosti in člove-

lo drugače: fiziki so dognali, da je vsaka lastnost, ki se površnemu očesu kaže kot absolutna lastnost predmeta, pravzaprav relativna, torej odvisna od lastnosti objektov, ki ta predmet obkrožajo, oziroma od splošnih razmer, v katerih se ta predmet trenutno pojavlja. In ko so tako imenovani kvantni fiziki (Bohm, Schrödinger, Heisenberg in drugi) ugotovili se to, da na predmet, ki ga merijo, ne vpliva le merilni instrument, temveč tudi opazovalčeva pozornostna naravnost, so teoretični stvar prignali do skrajne točke: ves svet je zgolj iluzija, privid, kajti brez nekoga, ki bi se ga zavedal, ga sploh ni, ali pa je ta-

kratkotrajni in se brz prelevijo v stabilne ali pa izginejo v nič. In čeprav se vsake toliko casa pojavi senzacionalna novica o kakem »redukcionističnem« znanstveniku, ki se mu je baje posrečilo povezati vse te niti v enotno teorijo sveta, se slejkoprej izkaže, da je bilo veselje prenačljeno. Nasproti »redukcionistom« se dandanes med znanstveniki pojavlja vse več tako imenovanih holistov. Ti izhajajo iz spoznanja, da so vse stvari v vesolju povezane z drugo z drugo, da nobena ne more obstajati brez drugih in da vsaka stvar sovpiva na vsako drugo. Do

mi principi. Holisti so zatorej hkrati tudi kritiki zahodne kulture, zlasti njegovega intelektualizma, specializma in materializma ter porabniškega pristopa do narave nasploš; poudarjajo potrebo po novem načinu gledanja, doživljanja in obravnavanja stvarnosti, načinu, ki naj bi bil celosten in spostljiv in ki človeka ne bi pojmoval kot nekakšnega stvarnika narave, ki lahko z njo pocenja, kar se mu zljubi, ampak kot enakovreden in enakopraven člen v verigi vseh naravnih bitij in stvari. Znanost pa naj bi ze enkrat presešla zastarelo kartezijansko/-

in na njej temelječe znanstvene metode povsem neizvedljivi.

Zdi se torej, da stara in nova paradigma bijeta jalov boj: vsaka od njiju ima nekaj prednosti in nekaj slabosti; vendar pa ima stara premalo slabosti, nova pa premalo prednosti, da bi jo mogla izriniti. To je verjetno posledica dejstva, da se holistična paradigma ni pojavila kot rezultat poglobljene analize stvarnosti, ampak bolj v opozicijo stari in njenim najbolj prečim negativnostim (ekoloske posledice uporabne znanosti). Če se izrazimo po heglovski, je torej holistična paradigma zgolj antiteza stari (torej njene negacija), ne pa tudi sin-

skemu umu primeren način hkrati; obenem pa je skrajno precizna, čeprav ne na klasično redukcionističen način, kjer se elementi mistificirajo kot realiteta, ampak z zavestjo, da je pravzaprav »samo« miselni model, prigan do najvišje možne stopnje inteligentne diferenciacije, dirigirane z izkustvenimi podatki. Sestavljajo jo osnovni, predstavnostni nedeljivi delci, ki so strukturalno in dinamično povezani z vsemi drugimi delci v enotnem kozmičnem »gozd«.

Ta paradigma zato velja enakovredno za prav vse realne pojave, od strogo fizičnih do strogo psihičnih, in z lahkoto premaguje sleherni dualizem.

NOVICE

Prvi pravi videofon

SAN JOSE - Uredništvo uglednega poljudnoznanstvenega mesečnika Discovery je podelilo vrsto priznanj za največje tehnološke uspehe v letu 1992. V kategoriji elektronike je nagradilo VideoPhone 2500, videofon družbe AT&T. V znanstveni fantastiki je ta naprava sicer stara dobrih sto let (ljubitelji stripov se tje ga nemara spominjajo iz predvojnih epizod Flasha Gordona), vendar so tokrat predstavili prvi tovrstni aparat, ki lahko po obstoječih telefonskih linijah prenese tako zvok kot barvno gibljivo sliko. Najprej so morali rešiti glavno težavo: kako prek telefonske mreže, ki v eni sekundi sprejme 19.000 bitov, prenesti video sliko in zvok, ki zahtevata prenos približno 92 milijonov bitov v sekundi - torej pettisočkrat več. Prvi korak do rešitve: stavilo kadrov so s 30 (toliko jih je pri TV) skrcili na deset. Potem so zmanjšali velikost zasloni na s tem številu točk (pikslov) s 300x400 (TV) na 112x128. Najpomembnejša novost je uporaba izvirne metode kompresije, imenovane codec: z njo so iz gibljive slike izločili vse nepotrebno. Codec zaslon razdeli na 224 blokov in vsakega analizira desetkrat v sekundi. Prenasa samo tiste bloke, ki se niso spremenili, medtem ko druge shrani - to kajpada pomeni nenehno varčevanje v kapaciteto linij. Nazadnje pa video signal z 92 milijonov bitov stisnejo na vsega 11.200... Tako znanemarijo več kot 99 odstotkov prvotne slike, kompresijski faktor pa je 6000:1. Tudi prenos zvoka je veliko bolj zapleten kot pri navadnem telefonu - »kot pravcata gosčava tonov in not«. Todd Townsend iz podjetja Compression Labs je poskrbel za zanimivo primerjavo: »To je tako, kot da bi iz pomarančnega soka iztisnili vodo, da bi dobili koncentrat, potem pa bi spet dodali vodo, da bi dobili sok.«

Mikroskop na glavi

MELBOURNE - Oftalmologi z Avstralske univerze v Melbournu so razvili miniaturni mikroskop, ki ga kirurgi lahko nosijo kot naočnike. Mikroskop deluje na baterije, povečava je šestkratna, stal pa bo najbrž samo delček vsote, ki jo je treba odsteti za konvencionalne operacijske mikroskope (ca. 50 tisoč dolarjev). Mini mikroskop so doslej uporabljali za očne operacije, zanimiv pa je tudi za mikrokirurgijo, kirurgijo ožilja, ušesa, grla in nosa, prav tako pa za izdelavo in sestavljanje elektronskih elementov.

Jagode proti mrazu

MARYLAND - Nasicene mascoke niso pomembne samo za višja bitja, kakršna so recimo ljudje, so ugotovili ornitologi z univerz v Marylandu in New Jerseyu. Zoltorepa crnoglavka (Dendroica coronata) prebije hude zime v Novi Skotski prav zato, ker se hrani z zasičenimi mascobami iz vosku podobne plasti mascoke na plodu lovorike (Myrica). Znanstveniki so to plast odstranili, premazali plod z navadnim voskom, ki so ga zaznamovali z radioaktivno snovjo, potem pa so s taksnimi jagodami nahranili crnoglavke. Ugotovili so, da morejo ptice prebaviti in koristno presnoviti kar 80 odstotkov voska, medtem ko ga njihove bližnje sorodnice zolte crnoglavke (Dendroica petechia) presnovijo samo 5 odstotkov. Ornitologi so ugotovili, da ima zoltorepa crnoglavka prav nenavaden zelodec, pravcat »razkrojevalec mascob«. Te ptice lahko vsebino prebavnega trakta vrnejo v mišični zelodec (mlincek), tam pa jo razgradijo encimi iz zolcnega mehurja in slinavke. Hrana tudi dlje potuje skozi zelodec in je cas prebavljanja torej daljši kot pri pticah, ki zobljejo jagode brez vosčnega premaza. Zaradi te nenavadne »psiholoske« adaptacije lahko zoltorepa crnoglavka preživi na območjih od srednjega dela države Maine in južne Nove Skotske do Kansasa in Missourija na zahodu in daleč proti jugu vse do Paname. Na vsem tem območju namreč raste lovorika.

Peti azijski zmaj

KUALA LUMPUR - Čeprav je Malezija za mnoge zahodnjake eksotična dežela gostih gozdov in plantaz kavčukovca, je to pravzaprav hitro se razvijajoča država, ki je odprta za tuje naložbe. Ze od leta 1988 je povprečna stopnja gospodarske rasti v tej državi skoraj 9-odstotna; v zadnjem casu globalne recesije se je malce zmanjšala in menijo, da bo do leta 2000 »samo« 7-odstotna. Ta dežela polagoma postaja ena izmed glavnih azijskih izdelovalk računalniške opreme. Zaostaja sicer za »štirimi azijskimi zmaji« - Korejo, Tajvanom, Singapurom in Hongkongom toda na nekaterih informacijskih področjih je neverjetno napredovala. Leta 1991, recimo, se je njen izvoz povečal za 58 odstotkov - najbolj v Aziji. Ze danes je Malezija tretja na svetu po izdelavi cipov, in sicer za ZDA (ki imajo v tej državi 15 tovarn polprevodnikov s 40 tisoč zaposlenimi) in Japonsko (10 tovarn, 10 tisoč zaposlenih). Največji investitor je Tajvan: družba Acer, denimo, ima v Penangu veliko tovarno barvnih monitorjev in tipkovnic. Novi gospodarski nacrt Malezije predvideva izboljšavo infrastrukture, kajti slabe ceste in pomanjkanje energije in vode sta velika zavora za razvoj. Proizvodnjo, temeljeco na velikem številu zaposlenih, bodo vse hitreje zamenjevali s proizvodnjo na področju visoke tehnologije. V proizvodnji polprevodnikov, denimo, predvidevajo presmeritev na projektiranje novih cipov in podnozij. Veliko skrb nameravajo posvetiti tudi izobraževanju za področja novih tehnologij. Malezija skuša z novimi sistemskimi ukrepi pritegniti se več investitorjev in sodobnih tehnologij, da bi se vsaj deloma resila odvisnosti od ZDA in drugih držav.

Voda z Marsa

CHICAGO - Znanstveniki so ze svoj cas odkrili, da nekateri meteoriti, ki izvirajo z Marsa - torej tisti, ki so se odkrhnili zaradi trčenja asteroidov s tem planetom - vsebujejo majhne količine vode, in sicer približno stiritisoči del svoje teže. Nedavne analize so pokazale, da vsaj nekaj te vode ni prišel v kamnine po njihovem padcu na Zemljo, temveč je bil ze prej v njih. Skupina znanstvenikov iz Johnsonovega vesoljskega centra NASA in s Teksase in Cikaske univerze je pregledala šest kamnov (t.i. meteoritov Shergotty-Nakhla-Chassigny oziroma SNC) in v njih odkrila visoko koncentracijo dveh vrst kisikovih atomov, ki sta na Zemlji zelo redki. Se vec, danes vemo, da je voda na Marsu vsebovala velike količine prav te vrste kisika. Voda, odkrita v kamninah, nakazuje, da so na Marsu nekajdi bili oceani oziroma da je planet obdajalo ozračje, nasičeno z vodo - to potrjujejo tudi številni zelo raznovrstni sledovi na površju tega planeta. Mnogi znanstveniki so prepričani, da je voda se danes zmrznjena v Marsovi skorji.

LESTVICE

KOŠARKA
1. divizija

Prosek - Lavoratori del Porto 56:81 (32:39)
PROSEK: Ban 15 (2:4), Pertot 3 (1:2), Gregori 13 (1:2), Andrej Gruden 1 (1:2), Sancin 1 (1:2), A. Emili, Aleksander Gruden 15 (3:6), L. Emili 7, Nabergoj 2.

PM: 9:22. TRI TOCKE: Ban 2, L. Emili 1.
Gostje so takoj povedli za 14 točk (19:5) in ze v uvodnih minutah dokazali, da se ne »salijo«. Nakar so Prosecani reagirali in zmanjšali zaostanek, tako da so ob polcasu gostje vodili le za 7 točk.

V drugem polcasu so »pristanisniki« pojačali tempo igre, priigrali so si zanesljivo prednost, ki so jo se povečali do konca tekme. Po mnenju predsednika Proseka Deana Bogatca je ekipa Lavoratori del Porto najmočnejša v tej skupini. Od posameznikov bi glede tega srečanja pohvalili Andreja Gregorija in Livio Emilija. IZIDI 9. KOLA: Polet - Virtus Basket 66:77, Agip - Bevirosso 99:74, Prosek - Lavoratori del Porto 56:81, Ferroviario - La Talpa 78:96, prost Viale Sport.

VRSTNI RED: Lavoratori del Porto 14, Bevirosso 12, Viale Sport, Agip in Virtus Basket 10, La Talpa 8, Polet 6, Prosek 2, Ferroviario 0. PRIHODNJE KOLO: Prosek - Bevirosso (sob., 20.3. ob 16.00), Polet - La Talpa (sob., 20.3. ob 16.00), Agip - Virtus Basket, Viale Sport - Lavoratori del Porto, Ferroviario prost.

Državni kadeti

IZIDI 19. KOLA: Menta più Go - Stefanel 73:74; Don Bosco - Ricreatori 101:81; Kontovel - Bor Radenska 85:79; Arte Go - Udinese B. 71:72; Inter 1904 - Latte Carso 84:89; Goccia di Carnia Ud - Italmonfalcone 87:68.

VRSTNI RED: Goccia di Carnia Ud in Stefanel 36, Italmonfalcone 28, Don Bosco 24, Menta più Go 22, Udinese B. 20, Bor Radenska 16, Kontovel, Arte in Latte Carso 14, Ricreatori 4, Inter 1904 0.

PRIHODNJE KOLO: Bor Radenska - Arte Go (sob. 20.3. ob 18.00); Italmonfalcone - Kontovel (ned. 21.3. ob 11.00)

Naraščajniki

IZIDI 19. KOLA: Don Bosco A - Sokol 25:95; Stefanel - Santos 108:57; Bor Radenska - Lega Nazionale 183:15; Inter 1904 - Don Bosco B prekinjena; Ferroviario A - St. Azzurra 126:24; Ricreatori - Libertas 100:74; Ferroviario B - Servolana 87:71.

VRSTNI RED: Stefanel 38, Ferroviario 36, Bor Radenska in Don Bosco B 30, Santos in Ferroviario B 22, Servolana 20, Inter 1904 18, Sokol 14, Libertas in Ricreatori 12, St. Azzurra in Don Bosco 4, Lega Nazionale 2.

PRIHODNJE KOLO: Bor Radenska - Inter 1904 (ned. 21.3. ob 9.00); Sokol - Ricreatori (sob. 20.3. ob 15.30)

NOGOMET

Deželno mladinsko prvenstvo

IZIDI: San Luigi - Pro Gorizia 2:0, Fortitudo - San Sergio 0:4, Trivignano - Union 91 odložena, San Giovanni - Primorje 2:2, Itala - San canzian 2:1, Ronchi - Monfalcone 3:2, Juventina - Costalunga 0:0, Lucinico - Cormonese 4:1.

VRSTNI RED: Pro Gorizia 36, Ronchi 35, San Sergio 34, San Luigi in Costalunga 33, San Giovanni 28, Cormonese 27, Itala 26, Trivignano 21, Monfalcone 20, Lucinico in Juventina 16, Union 91 14, Primorje 13, San Canzian 12, Fortitudo 10.

PRIHODNJE KOLO: Lucinico - Juventina, Primorje - Trivignano, Costalunga - Ronchi, Monfalcone - Itala San Marco, San Canzian - San Giovanni, Union 91 - Fortitudo, San Sergio - San Luigi, Cormonese - Pro Gorizia.

Naraščajniki

IZIDI: Sant'Andrea - Ponziana 4:0, Don Bosco - Primorje odložena zaradi boleznih igralcev Don Bosca (tekmo bodo odigrali 25. marca), San Sergio - Fortitudo odložena, Montebello - Portuale 0:6, Chiarbola - Campanelle 2:2, Zaule - CGS 1:1, Olimpia - Esperia 2:3, San Giovanni prost.

VRSTNI RED: Sant'Andrea 35, Portulæ in Olimpia 30, Ponziana in San Sergio 29, San Giovanni 28, Fortitudo 27, Primorje 22, Chiarbola 19, Campanelle 15, CGS in Esperia 13, Don Bosco 10, Zaule Rabuiese 8, Montebello 7. PRIHODNJE KOLO: Primorje - Sant'Andrea, San Giovanni - Olimpia, Esperia - Zaule, CGS - Chiarbola, Campanelle - Montebello, Portuale - San Sergio, Fortitudo - Don Bosco, Ponziana prosta.

Najmlajši

IZIDI: Fani Olimpia - Chiarbola 4:0, Esperia - Primorje B 0:2, San Canzian - Fortitudo odložena, Costalunga - Montebello odložena, Primorje A - CGS 7:0, Portuale - Domio 3:0.

VRSTNI RED: Primorje A 36, Fortitudo 34, Montebello 30, Portuale in Triestina 28, Alt. Muggesana 25, Primorje B 19, Fani Olimpia 17, San Canzian 15, Costalunga 10, CGS 9, Domio 8, Chiarbola 7, Esperia 6.

PRIHODNJE KOLO: Primorje B - Fani Olimpia, Domio - Triestina, CGS - Altura Muggesana, Montebello - San canzian, Fortitudo - Esperia, Chiarbola - Portuale.

Cicibani

Skupina C

IZIDI: Bor Farco - Esperia 0:2, Primorje - Triestina A 0:3, San Luigi - Campanelle 4:1, San Giovanni A - Fortitudo A 0:2.

VRSTNI RED: Triestina A in Fortitudo A 5, Primorje in San Luigi 4, Esperia in Fani Olimpia 2, Campanelle 1, Bor in San Giovanni A 0.

MLADINSKA KOŠARKA / DRŽAVNI KADETI

Kontovel!

Tudi v povratnem delu so Vatovčevi fantje premagali borovce (Grbec 39)

Kontovel - Bor Radenska 85:79 (47:35)

KONTOVEL: Krizman 26 (4:6), A. Spadoni 10 (0:2), Daneu, Svara, Zerrjal, Colja, Cingerla 6, Škerk, Emili 13 (1:3), Cerne 30 (12:16), Suli-goj, M. Spadoni; trener Vatovec.

BOR: Oberdan 11 (5:7), Vidali, Verri, Ursic 13 (3:3), Cupin, Bandi, Porporatti (0:2), Palmisano, Giacomini 15 (5:5), Grbec 39 (4:9), Pozar 2; trener Martini.

PM: Kontovel 17:27, Bor 17:26. 3T: Grbec 3, A. Spadoni 2, Cingerla 2.

Kaže, da se borovcem letos res ne splača imeti opravka z Kontovelovimi peterkami, saj so v medsebojnih srečanjih vedno zmagali Prosecani in to ne glede na kategorijo. Tradicija se ni prekinila niti v povratnem srečanju v prvenstvu kadetov, saj so Vatovčevi fantje ze od vsega zacetka povedli, večkrat povisali razliko in kljub odvečnim napakam v zadnjih minutah srečanja, ko so se jim borovci nevarno približali, zasluženoma zmagali. Prav gotovo ne moremo mimo dejstva, da so belozeleni morali tudi tokrat zaigrati brez visokega Stefana Samca, ki bi najbrž prevesil tehtnico na stran Bora zlasti v bitki pod košema, kjer je skoraj nemoteno prednjacil Dean Cerne. Ja-

Derbi je bil izenačen do konca (foto Ferrari/KROMA)

sen pokazatelj borove neucinkovitosti pri skokih na odbite zoge je ze ta, da je največ zog polovil playmaker Michel Grbec, medtem ko sta tokrat slabše zaigrala Alan Porporatti in Sasa Cupin.

Kontovelci, ki razpolagajo z izredno solidno in uigrano peterko, so predvajali hitro in za oko prijetno igro, v tem elementu pa so se najboljšie znasli play Angelo Spadoni, bek Pavel Krizman ter krilo Dean Cerne. Solidno je zaigral se Marko Emili, ucinkovit pa je bil tudi Matej Cingerla, ki je dvakrat zadell iz velike razdalje.

Za odtenek slabše so zaigrali Martinijevi fantje, kjer je bil Grbec domala neustavljiv, ob njem pa so zadovoljili se Igor Giacomini ter naraščajnika Tom Oberdan in Marko Ursic.

Svetoivancani so se na vse kriplje borili v obrambi, v napadu pa so napravili prevec napak in niso znali izkoristiti nekaj izredno ugodnih priloznosti v razburljivem finisu tekme, ko je pri domaci peterki prisla na dan tudi utrujenost. (VJ)

NOGOMET / DEŽELNO MLADINSKO PRVENSTVO

Zaslužena točka Prosečanov z renomiranim nasprotnikom

Trener Tul do konca prvenstva načrtuje še štiri točke

Gherbassi (foto KROMA)

San Giovanni - Primorje 2:2 (1:1)

Strelec za Primorje: Skabar v 30. minuti in 60. minuti (obakrat iz 11 m).

PRIMORJE: Emili, Gherbassi, Bemlich, Bracco, E. Sardoc, Natalicchio, Skabar, A. Sardoc, Vodopivec, Valente, De Giosa.

Mladinci Primorja so z dobro igro osvojili točko pri nasprotniku, ki je na lestvici precej bolje uvrščen in dejansko razpolaga tudi z bolj kvalitetnimi igralci. Toda tokrat so naleteli na izredno koncentrirano ekipo Primorja, ki se je zelo organizirano branila ze dalec od kazenskega prostora. Tako so imeli domačini malo možnosti, da bi nevarneje ogrozili vrata Emilija. San Giovanni je imel sicer po-

budo, toda njihove akcije so se razdirale ze precej pred kazenskim prostorom, saj so igralci Primorja tesno pokrivali nasprotnike ze 40 metrov od svojih vrat.

Za kroniko povejmo, da je San Giovanniju kljub temu uspelo povedi, vendar je gol padel iz cistega offsidea. Primorje pa je nato zaigralo bolj ambiciozno tudi v napadu in v 30. minuti rezultat izenačilo iz ne prevec ciste enajstmetrovke.

Zacetek drugega dela je bil podoben prvemu, nato pa je Primorje po lepem protinapadu celo povedlo. Tudi tokrat je zadetek padel iz 11-metrovke, ki pa jo je sodnik v tem primeru povsem upravičeno dosodil. Prosecani so se nato poma-

knili prevec v obrambo in kmalu je prisla kazen v obliki izenačujočega zadetka.

Kot nam je povedal trener Primorja Milos Tul, je neodločen rezultat pravičen. »Zelo sem zadovoljen s točko, predvsem pa z igro zvezne vrste. Upam, da bomo do konca prvenstva osvojili se 2 do 4 točke, kar bi nam omogočilo, da na lestvici prehitimo vsaj tri ali štiri ekipe, kar je bil tudi naš cilj pred začetkom prvenstva. To pa ne bo lahko, saj v preostalih 6 tekmah štirikrat igramo z nasprotniki, proti katerim bomo težko osvojili kako točko, dve tekmi pa sta povsem v našem dometu in tam bi morali dobiti manjkajoče točke,« je se povedal Milos Tul.

NOGOMET / V PRVENSTVU NAJMLAJŠIH NIČ NOVEGA

Zmagoviti pohod Primorja A se nadaljuje, B ekipa tudi uspešna

V prvenstvu začetnikov je Zarja AdriaImpeX B odšcipnila točko Fulgorju, na Gorškem pa so okrnjeni Sovodenjci izgubili s Cormom

NAJMLAJŠI
Primorje A - CGS 7:0 (3:0)

STRELCI ZA PRIMORJE: Curman 2 zadetka, Semec 2, Pertot 2, Lorenzi 1.

PRIMORJE: Gregori, Blazina, Bukavec, Miliani, Sancin, Lorenzi, Bergania, Zornada, Pertot, Semec, Curman.

Tudi tokrat je Primorje A prepricljivo zmagal. Prosecani so brez težav nmapolnili mrezo skromnemu nasprotniku. V prvem delu tekme so trikrat zadeli mrezo gostov.

Dvakrat je bil strelec Curman, ki se je obakrat

znasel sam pred vratarjem, tretji gol pa je z lepo izvedenim prostim strelom dosegel Pertot. Razen tega je Lorenzi zadell prečko. V nadaljevanju so rdece-rumeni se stirikrat zatresli mrezo. Dva zadetka je dal Semec, enega Pertot in na koncu je zaokrožil rezultat se Lorenzi. (Gorazd)

Esperia - Primorje B 0:2 (0:0)

PRIMORJE B: Gruden, Iozza, Krizmanic Tence, Martini, Ostrouska, Baselice, Milic, Ota, Gruden, Skrl, Budin.

STRELCA: Baselice in Milic.

Zaradi bolezniz zdesetkana enajstmetrovka, ki jo je kar dvakrat sreljal Ota. Za dober nastop je treba pohvaliti vso ekipo, posebej pa Oto, strelca prvega gola Baselica ter vedno zanesljivega vratarja Grudna. (d.gr.)

ZACETNIKI
NA TRZASKEM
Fulgor - Zarja AdriaImpeX B 0:0

ZARJA ADRIAIMPEX: Hrovatin, Skabar, Umari, Cernjava, Batic, Berce, Jan Pahor, Grgic, Babudri (Gustin). Strajn in Longo.

Proti drugouvrščenemu Fulgorju so Zarjani iztržili dragoceno točko in tako

obdržali stik z vodilnimi. »Belo-rdeči« so zaigrali solidno in bili enakovredni tekme, v nadaljevanju pa so imeli celo vec od igre. Vsekakor je remi brez zadetkov na koncu pravično placilo za obe ekipi, ki sta prikazali privlačen nogomet. (d.gr.)

NA GORIŠKEM
Sovodenje - Cormo 0:2 (0:1)

SOVODNJE: Gergolet, D. Tomšic, Cotic, Zanier, Mauri, Todde, Bagon, R. Tomšic, Monti, Perna, Figelj.

V zelo okrnjeni postavi zaradi gripe so se Sovodenjci večji del tekme

enakovredno upirali Cornu, naposled pa so gostje le odnesli obe točki.

Nase mostvo bi lahko ze v prvem polcasu povedlo, toda sovodenjski napadalci niso bili spretni. Predvsem je imel smolo Figelj, ki je preigral tudi nasprotnikovega vratarja in preusmeril zogo proti praznim vratom, toda na gol-orti je gostujoči branilec odbil zogo v out. Na sredini prvega polcasa pa gostje niso zamudili priloznosti in povedli. V drugem polcasu so gostitelji prešli se drugi zadetek iz enajstmetrovke, ki si jo je sodnik povsem izmisli.

KOŠARKA / NARAŠČAJNIKI

Borovci in sokolovci skupaj kar 278 točk

Poletovi dečki morali priznati premoč Don Bosca

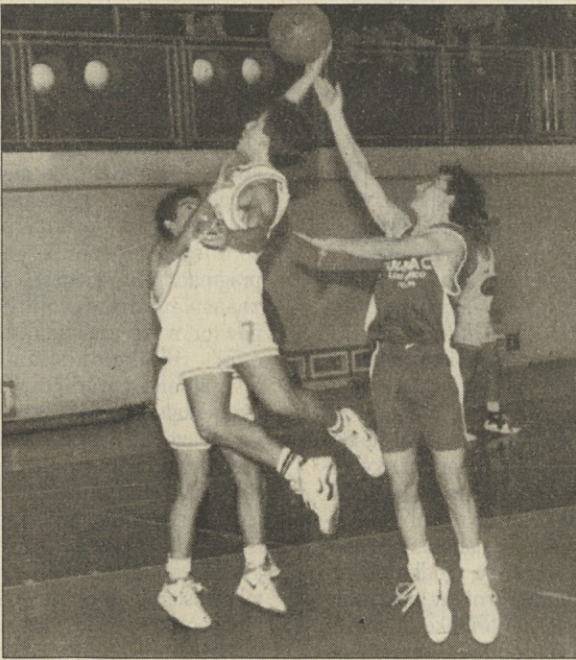
NARASČAJNIKI
Bor Radenska - Lega Nazionale 183:15 (88:10)

BOR: Oberdan 24 (3:6), Pozar 20 (2:3), Jogan 25 (1:1), Velinski 21 (3:8), Sancin 36 (2:7), Ursic 20, Kovac 21 (1:2), Lapelj 16; trener Krecic.

PM: 12:27. ON: 17. 3T: Jogan 2, Oberdan 1.

Borovi naraščajniki so v 19. kolu doleteli na nedvomno najslabše mostvo v prvenstvu in ga povsem nadigrali. Komentar tekme je jasen ze iz končnega izida tekme, saj so se belo-zeleni povsem razigrali v napadu proti mlajšim in mnogo slabšim nasprotnikom. Borovci so zabeležili nov rekord pri realizaciji in v razliki med danimi in prejetimi kosi (+168). Zgovoren je ze podatek, da v tretji četrtini gostom ni uspelo doseči niti točke, borovci pa so obcasno le spremljali napadalne akcije gostov.

Vec tock kot obicajno sta v napadu dosegla Samo Kovac in Alberto Velinski, Werner Sancin pa je celotno izkoristil svojo telesno premoč in ze v sami prvi četrtini dosegel 19 točk, ob koncu pa je bil najboljši strelec srečanja s 36 točkami. Omembe vredno je dejstvo, da je kar 7 borovcev preseglo mejo 20 točk, izjemno Laplja, ki je bil med tednom tudi bolan. Tokrat sta bila odsotna

Borovci - 4, 6 točke na minuto (foto Ferrari/KROMA)

Stokelj in Jagodic.

V prihodnjem kolu bodo naši spet imeli lažje srečanje proti Interju 1904, ki je na sredini lestvice in nova zmaga ne bi smela biti vprasljiva. Ta tekma pa bo vsekakor dober pripravljalni trening za srečanje z vodilnim Stefanelom, ki bo konec meseca. (M. Jogan)

Don Bosco A - Sokol 25:95 (15:50)

SOKOL: Pahor 8, Rizzante 4 (0:2), Jori 12 (0:6), Stoka 19 (1:5), Starc 8, Taucer 20 (1:1), Rustja 4, Umek 12 (0:1), Spacal 8;

trener Tercon.

PM: 2:15. SON: 16. 3T: Taucer 1.

Proti predzadnjemu na lestvici sokolovci, ceprav v okrnjeni postavi, niso imeli nikakršnih težav, da so osvojili nov par točk, saj so bili v vseh elementih boljši tekmeec od gostiteljev.

Vsi predstavniki nasega društva so se tudi vpisali med strelce, tokrat pa bi predvsem omenili Boštjana Starca, ki je igral zelo dobro v vlogi »play-makerja«.

Najboljša strelca pa sta bila Andrej Stoka in Devan Taucer.

V prihodnjem kolu imajo sokolovci spet možnost, da osvojijo novi točki, saj bodo igrali doma proti Ricreatoriju, ki ima dve točki manj od naših predstavnikov.

DECKI

Don Bosco B - Polet Zidaric: 90:57 (44:28)

POLET ZIDARIC: Senica 13 (3:4), Sosic 8, Lista 4 (0:2), Slavec 9 (3:10), Baldi 2, Kocjancic 2, Slama, Lakovic 7 (1:2), Zerjal 2 (0:2), Genardi 10.

V zadnjem kolu povratnega dela prvenstva deckov je openski Polet izgubil proti drugouvrščeni ekipi Don Bosca B.

Tekma se je začela dokaj spodbudno za naše predstavnike, ki so po prvi četrtini celo vodili z dvema točkama razlike (12:10). Ze v drugi pa so se gostitelji zbrali in si z veliko borbenostjo ter grizenostjo priigrali zanesljivo prednost in ob polcasu vodili s 16 točkami razlike. V nadaljevanju pa se je ta razlika se znatno večala.

S srečanjem proti Don Boscu se je koncal drugi del tega prvenstva, sedaj pa caka poletovce se tretja faza prvenstva in upati je, da bo ekipa končno le nastopila v popolni postavi, ki je doslej imela vrhano mero smole s poskodbami in boleznijo. (A.V.)

KOŠARKA / PROPAGANDA IN MINIBASKET

Visoka poraza Jadrana in Borove »propagande«

Gripa dobesedno oklestila posamezne postavbe Pri minibasketu so se borovci dobro upirali Stefanelu

PROPAGANDA
FINALNA SKUPINA
Jadran - Poggi Basket 56:126 (32:58)

JADRAN: Mura, Spapan, Corbatti 8 (0:1), Brundula 5 (1:4), Hrovatin 12 (0:2), Lakovic 6 (4:7), Zabin 17 (1:9), Taucer 4 (0:2), Gustin 4 (0:1); trener Kapun.

PM: 6:30. PON: Corbatti (18).

Okrnjeni jadrancovci (gripa je spet zdesetkala vrste nase ekipe) niso mogli nič proti igralcem Poggi Basket, ki so bili predvsem telesno močnejši od gostiteljev. Ze po uvodnih potezah je bilo jasno, da bo našim trda predla. V drugem delu tekme pa so jadrancovci predvsem fizično popustili in dovolili gostom, ki so imeli večje stevilo enakovrednih menjav,

da so visoko zmagali.

Sicer pa je za jadrancovce ze lep uspeh, da so se uvrstili v finalno skupino šestih najboljših ekip v pokrajini. Igrali bodo proti močnim nasprotnikom in si seveda nabirali prepotrebne izkusnje.

TOLAZILNA SKUPINA
Bor - Sgt 26:138 (11:71)

BOR: Zerjal 10 (0:4), Smilovic 8 (0:5), Tulus, Sikic 6 (0:2), Fajt, Costa 3 (1:2), Stranj; trener S. Corbatti. PM: 1:13.

Nadaljuje se »premoč« gripe, ki v zadnjih mesecih ne priznasa nobeni ekipi. Borovci so morali tudi tokrat zaigrati v okrnjeni postavi, kar se je v teku srečanja krepko poznalo. Gostje so predvajali izredno agresivno in trdo igro, kar je privedlo do visokega poraza naših predstavnikov.

MINIBASKET

Turnir Zini
Bor - Stefanel B 24:50 (10:22)

BOR: Miralem 10 (2:4), Pison, Smilovic, Gaburro 6, Sa. Corbatti, Viler, Lovriha 4, Floridan 2, Pitacco 2; trener S. Corbatti. PM: 2:4.

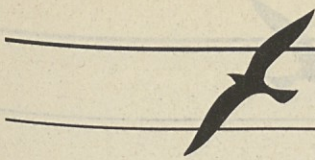
Tudi minikosarkarji Bora so zaigrali v krepko okrnjeni postavi, zlasti pa se je obcutilo, da so bili tokrat odsotni nekateri bolj izkuseni posamezniki. Vsekakor so se borovci izredno zagrizeno borili in so se obcasno kar uspesno upirali sicer očitni premoči stefanelovcev. Trener Stojan Corbatti je bil po tekmi izredno zadovoljen s prikazanim napredkom vseh posameznikov, ki so prvič izpeljali celo nekaj kombiniranih akcij.

Obvestili

PLAVALNI KLUB BOR sklicuje 6. redni občni zbor v soboto, 27. t.m., ob 17. uri na Stadionu 1. maj v Trstu z naslednjim dnevnim redom: otvoritev in imenovanje delovenega predsedstva, predsedniško poročilo, diskusija, poročilo nadzornega odbora in razrešnica, volitve, razrešnica.

SD PRIMOREC

sklicuje v petek, 19. marca, redni občni zbor. Prvo sklicanje ob 20. uri v Ljudskem domu v Trebcah. vabljeni člani.

ALPSKO SMUČANJE / SMUK IN VELESALOM

Slavje Avstrijca in treh Nemk

Svetovni pokal se bliža h koncu

SIERRA NEVADA, HAFJELL - Dvakrat predstavljeni moski smuk za svetovni pokal na prirošču naslednjega svetovnega prvenstva v Spalniji je včeraj vendarle popolnoma uspel. V sončnem vremenu in na kar dobro pripravljeni ter izredno hitri progi je zmagal 28-letni Avstrijec Armin Assinger iz Smohorja na Koroskem. Drugič v svetovnem pokalu je stopil na najvišjo stopničko, prvič mu je podvig uspel decembra v superveleslalomu v Bad Kleinkirchheimu nedaleč od doma. Na progi, s katero najzah-tevnejši smukaci zopet niso zadovoljni, je imel povprečno hitrost kar 112 kilometrov na uro. Le stotinko sekunde je za njim zaostal švicarski veteran Daniel Mahrer, tretji pa je bil se en Avstrijec Hannes Trinkl. Favorita in vodilna v smukaski razvrstitvi Franz Heinzer in Atle Skaardal sta bila 21. in 14., vodilni v svetovnem pokalu pa Marc Girardelli 15. Do konca svetovnega pokala sta na sporedu se smuka v Lillehammerju in Areju.

Armin Assinger med zmagovitim smukom (AP)

smuk: 1. Heinzer (Svi) 494, 2. Skaardal (Nor) 338, 3. Besse (Svi) 307; skupno: 1. Girardelli (Luk) 1205, 2. Aamodt (Nor) 822, 3. Heinzer (Svi) 722.

Se dva veleslaloma za svetovni pokal pa cakata dekleta. Včeraj so nastopila na olimpijski veleslalomski progi v Hafjellu. Po prvem nastopu je z Italijanko Sabino Panzanini in Norvezankami v vrhu sicer kazalo precej drugače, izcimila pa se je trojna nemška zmagala. Zmagala je 27-letna Christina Meier pred Martino Ertl in Katjo Seizinger. Izmed starih slovenskih tekmovalk sta se v finale uvrstili

poskodovana Spela Pretnar, ki je bila na prvi progi 15., na drugi pa je padla in odstopila, ter Mojca Suhadolc, ki je na prvi progi dosegla 18. cas, na koncu pa je zasedla 16. mesto.

Rezultati: 1. Meier 2:22.06, 2. Ertl 2:22.10, 3. Seizinger (vse Nem) 2:22, 75, 4. Berge (Nor) 2:22, 76, 5. Maier (Avs) 2:22, 96... 16. Suhadolc (Slo) 2:25, 08; sv. pokal veleslaloma: 1. Wachter (Avs) 325, 2. Merle (Fra) 320, 3. Ertl (Nem) 212... 21. Pretnar 54, 41. Bokal 20, 45. Suhadolc 15, 55. Sitar (vse Slo) 4; skupno: 1. Wachter (Avs) 1110, 2. Seizinger (Nem) 1016, 3. Merle (Fra) 886.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

Maribor ni izkoristil »kiksa« SCT Olimpije

V 2. spomladanskem kolu več presenečenj

LJUBLJANA - Tudi drugo kolo spomladanskega dela slovenskega nogometnega prvenstva je minilo v znamenju kar malce presenetljivih rezultatov, ki, ce ne nic drugega, prispevajo vsaj k vecji zanimivosti in negotovosti tekmovanja. S kaksnim napovprecnim ali celo evropskim nogometom se slovenske ekipe, iz razlicnih vzrokov, nikakor ne morejo pohvaliti, temu primeren pa je tudi ne prevec številni obisk na prvotaskih (pol) stadionih.

Zagorjani so vsaj v drugi zaporedni tekmi doma zmagali in se »naselili« v sredino lestvice, ceprav z 19 tockami se niso popolnoma varni. Nafta, brzkonc najresnjeji kandidat za izpad iz lige, po drugem zaporednem porazu v nedeljo gosti neposrednega tekmeaca v boju za obstanek - Gorico, zato bodo v Lendavi ze cez nekaj dni nekatere zadeve mnogo bolj jasne. Zivila Naklo so startala zelo dobro, v Kranju prese-necenja ni bilo, zato pa je ISS Zeleznicar (14 tock) po porazu potrdil, da skoraj sodi med izpadajoco cetverico. Nogometasi s Tabora bi za obstanek morali zmagovati tudi v gosteh, to pa bo v sedanjem razmerju moci med klubi, sodniki, trenerji, pokrovitelji in »funkcionarji« sila tezko.

Publikum je doma dosegel kar stiri zadetke, vendar Celjani s 14 tockami ne morejo biti mirni. Nedvomno se tega zaveda tudi vsestranski pokrovitelj. Steklar, ki ima le tri tocke vec od zadnjeevrscenih Nafta in Potrosnika, bo moral silno paziti, da se ne bo »porazal«, ceprav je ze sedaj skoraj v »outu«. Belvedur Izola - Mura: Soskiceva premiera na pomurski klopi ni uspeła, udarni trener se mora pac zavedati, da nima boljše ekipe od AM Cosmos Ljubljane ali Studia D, zelje ambiciozne uprave pa so kar precejšnje.

Izolani se s z zelo dobrim zagrebjskim trenerjem Ivom Susakom nimajo cesa bati, saj je pri Belvedurju nastopila povsem druga »igra« kot pod vostvom drugega Ivana - Marjona. Mladostni Kompas Holidays je vihravo »pristal« na zelo visokem tretjem mestu in nekatere precej prekrizal racune.

Vprašanje je le, kako dolgo lahko ekipa Toneta Hrovatica zdrži sedanjim ritmu. Podobno velja tudi za Velenjane, ki so, nasprotno, v prvih dveh tekmah izgubili. Ni dovolj, da vsi govorijo o nadarjeni ekipi in dobremu trenerju, saj bi morali igrati precej bolj agresivno in odgovorno. Za Bežigradom se je »zgodilo«, za mnoge presenečenje, za nekatere pa nikakor ne. Morda bo kaj boljše z Ubavičcem, Podgajskim in vratarjem Simeunovičem, dejstvo pa je, da ekipa ne navdušuje, se manj pa klubska usmeritev. V Novem mestu nihče ni pričakoval drugega kot miroljuben remi, medtem ko se je »ozki« Potrosnik proti Kopru skoraj usodno opekel. Le komu bo sedaj beltiški trener Ivan Djalma Marković evforično delil (prezivate) avtograme.

Prvi adut ekipe, napadalec in kapetan Vlado Milosevič, se ni najbolj vklopil v idilicno, vendar prevec amatersko okolje, ki kot da nicesar ne dojema.

V Novi Gorici Mariborčani niso izkoristili spodrsrlaja vodilne SCT Olimpije, z zmago-proti Gorici bi se ji namrec lahko priblizali le na dve tocki zaostanka, sedaj pa jih v boju za vrh »resuje« le

neposredna zmaga v 5. kolu.

REZULTATI 19. KOLA: ETI Elektroelement - Nafta 3:1 (1:1), Zivila Naklo - ISS Zeleznicar 2:0 (1:0), Publikum - Steklar 4:2 (1:1), Belvedur Izola - Mura 2:1 (0:0), Kompas Holidays - Rudar 2:0 (1:0), SCT Olimpija - Slovan Mavrica 1:1 (0:0), Studio D - AM Cosmos Ljubljana 0:0 (0:0), Potrosnik - Koper 0:1 (0:0), Gorica - Maribor Branik 0:0 (0:0).

VRSTNI RED: SCT Olimpija 28 tock, Maribor Branik 25, Kompas Holidays, AM Cosmos Ljubljana in Zivila Naklo po 24, Mura 23, Studio D 22, Koper 20, ETI Elektroelement in Rudar po 19, Slovan Mavrica in Publikum po 17, Belvedur Izola in Gorica po 15, ISS Zeleznicar in Steklar po 14, Nafta in Potrosnik po 11 tock.

PARI PRIHODNJEGA, 20. KOLA (21. marec): Nafta - Gorica, Maribor Branik - Potrosnik, Koper - Studio D, AM Cosmos Ljubljana - SCT Olimpija, Slovan Mavrica - Kompas Holidays, Rudar - Belvedur Izola, Mura - Publikum, Steklar - Zivila Naklo, ISS Zeleznicar - ETI Elektroelement. (J. Z.)

NOVICE

V Madridu in Solunu že vse odločeno?

MADRID - Danes bodo igrali druge tekme cetrtfinala evropskega kosarskega klubskega prvenstva. Na dveh srečanjih sta polfinalista dejansko že znana ... Gre za tekmi v Madridu in v Solunu.

V španski prestolnici se bosta namrec spoprijela domači Real in bolonjski Knorr. Sabonis in soigralci so ze na prvem srečanju v Bologni postregli predstavnikom Knorra s pravo kosarsko lekcijo, zmagali so namrec kar z 20 tockami razlike (76:56). Dva dni kasneje pa je Knorr na prvenstveni tekmi izgubil doma proti Bakerju. Bolonjsko moštvo preživlja zares teške trenutke in je včeraj poletelo v Madrid brez svojih navijacev, ceprav sta dve potovalni agenciji prej rezervirali potovanje za Spanijo. Pri bolonjskem moštvu upajo le, da jih bo Real podcenjeval in da bi ga tako lahko presenetili.

Zelo vroce pa bo v Trevisu, kjer bo Benetton gostil Scavolini, ki ga je na prvem srečanju premagal le z dvema tockama razlike (94:92). Obe ekipi sta v prvenstvu zmagali, tako da je drevi pričakovati hud boj. V rahli prednosti pa so, kajpak, Kukoc in ostali, ki igrajo pred domacim obcnstvom.

In favoriti je drevi tudi Zdovcev Limoges, ki je v Grciji proti Olympiakosu izgubil le za tri tocke (67:70).

V Solunu pa si bo Paok najverjetneje ze drevi prislužil polfinale. Prelevic in ostali, ki so ze v Franciji visoko slavili s 103:86, so namrec tudi danes proti Orthezu nesporni favoriti za zmago. V polfinalu pa se uvrsti moštvo z dvema zmagama.

Ce bo izid po drevisnjih dveh tekmah izenacen, bodo igrali v cetrtrek se tretje in odločilno srečanje.

Danes v Turinu finale evropskega pokala

TURIN - V Turinu bo drevi kosarski finale evropskega pokala med Arisom iz soluna in turški ekipi Efes Pilsen iz Istanbula. To je tudi prvi evropski kosarski final, ki si ga je prislužila taka turška ekipa.

Za drevisnje srečanje so v Turinu poskrbeli za izredne varnostne ukrepe, saj so po tradiciji grški in turški navijaci precej vrocekrvni.

Tirensko - Jadransko morje: Nemec Uwe Raab v sprintu

PORTO RECANATI (MACERATA) - Nemec Uwe Raab je v sprintu osvojil sesto etapo mednarodne kolearske dirke od Tirenskega do Jadranskega morja. Italijan Maurizio Fondriest pa je ohranil prvo mesto na skupni razvrstitvi. VRSTNI RED 6. ETAPE (Recanati - Porto Recanati, 170 km): 1. Raab (Nem) 4.08:28 s poprečno hitrostjo 41, 052 km na uro, 2. Baldato, 3. Zanini, 4. Martinello, 5. Strazzer (vsi It) in vsa glavnina z zmagovalcevim casom.

SKUPNI VRSTNI RED: 1. Fondriest (It) 29.40:26, 2. Cmil (Mold) po 8 sek., 3. Della Santa (It) po 9 sek., 4. Chiurato (It) po 10 sek., 5. Rebellin (It) po 11 sek.

Patrick McEnroe premagal Ivaniševića

KEY BISCAYNE - Izidi s tenisnega prvenstva Lipton: **moski** - 1. KOLO: Delaitre (Fra) - Roese (Bra) 7:5, 6:2, Stoltenberg (Avstra) - Wheaton (ZDA) 6:3, 7:6 (7:3), Stafford (JAR) - Weiss (ZDA) 6:3, 6:0, Thorne (ZDA) - Eltingh (Niz) 6:2, 6:3, Haarhuis (Niz) - Burillo (Spa) 6:2, 6:3, Adams (ZDA) - Palmer (ZDA) 7:6 (8:6), 3:6, 6:4, Engel (Sve) - Connors (ZDA) 6:3, 6:3, Nainkin (JAR) - Mattar (Bra) 6:1, 4:6, 6:2, Pernfors (Sve) - Connell (Kan) 6:4, 7:5, Leach (ZDA) - Grabb (ZDA) 5:7, 7:6, (7:3), 7:5, Frana (Arg) - Stolle (Avstra) 7:6 (7:4), 7:5, 2. KOLO: Sampras (ZDA, 2) - Martin (ZDA) 6:3, 6:4, P. McEnroe (ZDA) - Ivanisevic (Hrv) 6:3, 6:3, Muster (Avs, 12) - Braasch (Nem) 7:5, 4:6, 6:4, Raoux (Fra) - Mancini (Arg) 6:3, 6:4, **zenske** -1. KOLO: Kelesi (Kan) - de los Rios (Para) 6:7(6:8), 6:3, 6:4; 2. kolo: Graf (Nem) - Rubin (ZDA) 6:2, 6:1, Sanchez Vicario (Spa) - Fairbank-Nideffer (JAR) 6:3, 6:1, Capriati (ZDA) - Gorrochategui (Arg) 6:1, 6:0, M. J. Fernandez (ZDA) - Demongoe (Fra) 1:6, 7:5, 6:2, Novotna (Ceska) - Field (Avstra) 6:2, 6:1, Garrison Jackson (ZDA) - Whitlinger (ZDA) 6:4, 6:2, McNeil (ZDA) - Stafford (ZDA) 6:4, 6:1, Date (Jap) - Werdel (ZDA) 6:1, 7:5, McQuillan (Avstra) - Harvey-Wild (ZDA) 6:3, 6:2, G. Fernandez (ZDA) - Gavaldon (Meh) 6:2, 7:5, Zrubakova (Slovaska) - Ercegovic (Hrv) 6:1, 6:4, Grossman (ZDA) - Majoli (Hrv) 7:6 (7:1), 6:4. (Reuter)

Sijajna zmaga Kasparova

LINARES - Na velemojstrskem turnirju najvišje, 18. kategorije, so odigrali zadnje, 13. kolo. Svetovni prvak Kasparov je z zmago nad Kamskim se povecal svojo prednost in zmagal kar s poldrugo tocko prednosti. Kramnik si je z zmago nad Gelfandom priboril peto mesto, Beljavski pa z zmago nad Timmanom osmo mesto. Rezultati 13. kola: Kasparov - Kamsky 1:0, Barejev - Karpov remi, Ljubojevic - Ivancuk remi, Salov - Anand remi, Kramnik - Gelfand 1:0, Timman - Beljavski 0:1, Jusupov - Sirov remi; vrstni red: Kasparov 10, Karpov in Anand po 8, 5, Sirov 8, Kramnik 7, 5, Salov in Ivancuk po 6, 5, Beljavski 6, Barejev in Kamsky po 5, 5, Timman in Jusupov po 5, Gelfand 4, 5 in Ljubojevic 4 tocke. (T. P.)

Slovenski šahisti odlični

GRADEC - Na conskem turnirju šahistov za svetovno prvenstvo so odigrali 6. kolo. Slove-nec Grosar je remiziral s Hölzom, Gostisa pa je premagal Schrolla in dosegel ze tretjo zmago. Po 6. kolu ima Gostisa 4, 5 tocke, Grosar pa 4. Na conskem turnirju šahistk je slovenska predstavnica Grosarjeva po treh remijih zabeležila prvo zmago in je z 2, 5 tocke v zgornji polovici lestvice. (T. P.)

Izpolnjena pričakovanja

Najuspešnejša reprezentanca Rusije - Bukovčeva dosegla svoj največji uspeh v karieri

TORONTO - Atletinja IBL Olimpije Brigita Bukovec se je na dvoranskem svetovnem prvenstvu v ponovljenem finalu teka na 60 metrov z ovirami uvrstila na sedmo mesto s casom 8, 28 sekunde, in s tem dosegla svoj največji uspeh v karieri. Zmagala je švicarka Julie Baumann s casom 7, 96 sekunde. V prvem finalnem teku je bila Bukovčeva sesta, vendar so ga razveljavili zaradi oviranja poznejše zmagovalke Julie Baumann. Ta je morala s proge po nesrečnem

padcu Jamajcanke Michelle Freeman, ki je bila diskvalificirana. V drugem teku je uspel se le tretji start, pri katerem pa je Bukovčeva nekoliko zamudila, tako da se ji ni posrecilo prehiteti nobene izmed tekmic. Kljub temu pa je Ljubljancanka ze v prejšnjih nastopih dokazala, da dozoreva v izvršno tekmovalko, ki zna tudi na največjih tekmovalnih izrabiti vse svoje sposobnosti.

Zadnji dan SP so ljubitelji atletike v dvorani Sky Dom videli nekaj izvrstnih dosezkov. Ukrajinka Inesa Kravec je z rezultatom 14, 47 m za en centimeter izboljšala svetovni rekord v troskoku in zmagala pred dosedanjim rekorderko Jolando Cen (Rus). Rusinja Irina Privalova je srebrnemu odličju iz teka na 60 m dodala zlato na 200 m z novim evropskim rekordom 22, 26 sekunde, kar je za 11 stotink boljše od njene dosedanjega rekorda. Pri atletih je Harry Butch Reynolds na 400 m premagal vse tekmece z izvrstnim casom 55, 26, Kanadčan Mark McKoy pa je bil po izvrstnem startu najboljši na 60 m z ovirami (7, 41 sekunde).

Na 3000 m je slavil zmago Italijan Gennaro di Napoli, v skoku v visino pa Kubanec Javier Sotomayor z 241 cm pred Svedom Patrikom Sjöbergom (239 cm). Mnogobojci so se zunaj uradnega programa pomerili v sedmeroboju, z novim svetovnim rekordom pa je zmagal Dan O'Brien. 26-letni American je s 6476 tockami za 58 tock izboljšal dosedanje najboljšo znamko Francoza Christiana Plaziatia. O'Brien je za rojakom Jimom Thorpom po 81 letih prvi mnogobojec, ki je svetovni rekord v petero-, sedmero- in deseteroboju.

Rezultati MOSKI - 200 m: 1. Trapp (ZDA) 20, 63 sek, 2. Marsh (Avstralija) 20, 71, 3. Little (ZDA) 20, 72, 4. Garcia (Kub) 20, 82, 5. Antonov (Bolg) 21, 20, 6. Stevens (Bel) 21, 21; 400 m: 1. Reynolds (ZDA) 45, 26 sek, 2. Bada (Nig) 45, 75, 3. Clark (Avstralija) 46, 45, 4. Lieder (Nem) 46, 53, 5. Morris (Jam) 46, 67, 6. Rouser (ZDA) 46, 70; 800 m: 1. McKean (VB) 1:47, 29 min, 2. Nkazyamipi (Burundi) 1:47, 62, 3. Motchebon (Nem) 1:48, 15, 4. Bernaert (Bel) 1:48, 30, 5. Williams (Kan) 1:51, 26, Barbosa (Bra) odstopil; 3000 m: 1. Di Napoli (Ita) 7:50, 26 min, 2. Dubus (Fr) 7:50, 57, 3. Molina (Sp) 7:51, 10, 4. Kennedy (ZDA) 7:51, 27, 5. Guldberg (Dan) 7:52, 60, 6. Mayock (VB) 7:54, 41, 7. Matthias (Kan) 7:55, 57, 8. Doring (Nem) 7:59, 42; 60 m ovire: 1. McKoy (Kan) 7, 41 sek, 2. Jackson (VB) 7, 43, 3. Dees (ZDA) 7, 43, 4. Schwarthoff (Nem) 7, 54, 5. Kazanov (Lat) 7, 55, 6. Boroi (Rom) 7, 72, 7. Valle (Kub) 7, 74, 8. Usov (Belorus) 7, 90; 5 km: 1. Scenikov (Rus) 18:32, 10 min, 2. Korzenjowski (Pol) 18:35, 91, 3. Orlov (Rus) 18:43, 48, 4. Berrett (Kan) 18:53, 0, 5. Weigel (Nem) 19:02, 73, 6. Corre (Fr) 19:10, 72, 7. Balan (Rom) 19:12, 73, 8. Johansson (Sve) 20:30, 32; visina: 1. Sotomayor (Kub) 241 cm, 2. Sjöberg (Sve) 239, 3. Smith (VB) 237, 4. Grant (VB) in Kemp (Bah) po 234, 6. Sergijenko (Ukr) 231, 7. Beyer (Nem) 231, 8. Conway (ZDA) 224.

ZENSKE - 200 m: 1. Privalova (Rus) 22, 15 sek (evr. rek.), 2. Gain-sford (Avstralija) 22, 73, 3. Voronova (Rus) 22, 90, 4. Hernesniemi (Fin) 23, 03, 5. Vereen (ZDA) 23, 34, 6. Webber (ZDA) 23, 53; 400 m: 1. Richards (Jam) 50, 93 sek, 2. Aleksejeva (Rus) 51, 03, 3. Miles (ZDA) 51, 37, 4. Myers (Spa) 51, 45, 5. Poetschka (Avstralija) 52, 29, 6. Batten (ZDA) 52, 70; 800 m: 1. Mutola (Moz) 1:57, 55, 2. Masterkova (Rus) 1:59, 18, 3. Clark (ZDA) 1:59, 86, 4. Afanasjeva (Rus) 2:04, 87, 5. Kovacs (Rom) 2:02, 35, 6. Storcova (Ukr) 2:03, 08; 1500 m: 1. Podkopajeva (Rus) 4:09, 29 min, 2. Beclea (Rom) 4:09, 41, 3. Gasser (Svi) 4:10, 99, 4. Brzezinska (Pol) 4:11, 15, 5. Zuniga (Spa) 4:12, 67, 6. Akraha (Sve) 4:13, 10, 7. Sacramento (Port) 4:13, 41, 8. Schnurr (Kan) 4:23, 66; 60 m ovire: 1. Baumann (Svi) 7, 96 sek, 2. Martin-Floreal (ZDA) 7, 99, 3. Girard (Fr) 8, 01, 4. Graudin (Rus) 8, 01, 5. Lopez (Kub) 8, 11, 6. Mardomingo (Spa) 7. Bukovec (Slo) 8, 28; troskok: 1. Kravec (Ukr) 14, 47 m (svet. rek.), 2. Cen (Rus) 14, 36, 3. Lasovskaja (Rus) 14, 35, 4. Capriotti (Ita) 14, 01, 5. Radtke (Nem) 13, 95, 6. Paredes (Spa) 13, 83, 7. Kasparova (Ceska) 13, 81, 8. Echevarria (Kub) 13, 77; krogla: 1. Kriveljeva (Rus) 19, 57 m, 2. Storp (Nem) 19, 37, 3. Zhang (Kit) 19, 32, 4. Fedjusina (Ukr) 19, 07, 5. Romanova (Rus) 18, 94, 6. Li (Kit) 18, 90, 8. Neimke (Nem) 18, 36.

Ukrainka Inesa Kravec med rekordnim skokom (AP)

TEKMOVANJA ZUNAJ URADNEGA SPOREDA MOSKI - stafeta (800 m, 200 m, 200 m, 400 m): 1. ZDA 3:15, 10 min, 2. Brazilija 3:16, 11, 3. Kanada 3:16, 93; sedmerboji: 1. O'Brien (ZDA) 6476 tock (svet. rek.); 60 m - 6, 67 sek; daljjava - 784 cm; krogla - 16, 20 m; visina - 213 cm; 60 m ovire - 7, 85 sek; palica - 520 cm; 1000 m - 2:57, 96 min; 2. Smith (Kan) 6279, 3. Härmäläinen (Belorus) 6075, 4. Lobodin (Ukr) 6017, 5. Szabo (Madz) 5790, 6. Motti (Fr) 5507, 7. Blondel (Fr) 5029, 8. Nazarov (Est) 4237;

ZENSKE - stafeta (800 m, 200 m, 200 m, 400 m): 1. ZDA 3:45, 90, 2. Kanada 3:56, 34, 3. Rusija diskv. KOLAJNE Rusija 7 zlatih-4 srebrne-3 bronaste, ZDA 5-3-6, Velika Britanija 2-2-1, Kanada 2-0-0, Kuba 2-0-0, Romunija 1-2-0, Francija 1-1-2, Jamajka 1-1-0, Ukrajina 1-0-4, Bolgarija 1-0-2, Italija 1-0-1, Svica 1-0-1, Irska 1-0-0, Mozambik 1-0-0. Kolajne je osvojilo 29 drzav.

S časom 45, 26 je Butch Reynolds zlat na 400 m (AP)

DEŽELNI FINALE MLADINK / OSVOJITEV PETEGA DEŽELNEGA NASLOV V ŠTIRIH LETIH JE NEPONOVLJIV USPEH

Zgodba se nadaljuje

V zadnjem kolu četverboja pokrajinskih prvakov v Dolini so plave nadigrale demotivirani Sagrao - Benevolova najboljša blokerka - V meddeželni fazi čaka plave odlični Mogliano

Bor Friulexport je v kategoriji mladink nov deželni prvak. Pred res številnimi gledalci je v Dolini po pričakovanju zelo gladko premagal zadnjevršeni Sagrao ter tako osvojil že peti deželni naslov v štirih letih (trikrat v kategoriji deklic, enkrat pri narasajnicah), letos prvič tudi v kategoriji mladink. Zlati rod Borovega narasaja, se je tako okitil z novo prestižno zmago.

O prvi tekmi ni kaj dosti povedati, kajti gledali smo samospjev borovk pred demotivirano gostujočo ekipo. Domačinke so takoj z agresivno igro in z močnimi servisi spravile v hude težave ekipo iz Zagorja, ki je grešila, kar se je gesilo dati, ter po hitrem postopku osvojile prvi niz. Drugi set je bil fotokopija prvega Gostje niso reagirale, tako da so domačinke po dveh setih bile ze matematično deželne prvakinje. V tretjem setu je pri stanju 6:0 za borovke koncentracija padla, gostje so izenačile, borovke pa so se po time-outu ponovno zbrale ter slavile zmago.

Druga tekma pa je bila sila izenačena, na koncu pa so nekoliko neprickovano slavile igralke iz Cedada, ki razpolagajo z res dobrimi napadalškami, medtem, ko je pri Porcii pravi adut res perspektiv-

na mlada podajajica. Vsekakor tekma je bila privlačna, da tudi gledalci so prišli na svoj račun.

Po končni tekmi je sledilo slavnostno nagrajevanje. nase je Borov odbornik Mario Sustersic zahvalil vsem prisotnim, ki so prispevali da je prireditelj uspeh, nato pa je pozdravil goste: predsednika pokrajinske odbojarske zveze Giorgia Tirela, predsednika ZSSDI Jureta Kufersina, podpredsednika deželne odbojarske zveze Videmca na Graziana Dall'Ara. Zahvalil se je tudi predsedniku Brega Corradu Svabu za gostoljubnost, sponzorju Bora in turnirja Aleksandru Rustji za nagrade ter Ginu Caputu, ki je bil nadzornik turnirja. Sledil je pozdrav predsednika OD Bor Pina Rojca, ki se je zahvalil vsem, ki so na katerikoli način prispevali k tej manifestaciji, ter zelel obilo uspeha Boru in ostalim ekipam v medsebojnem spoštovanju in prijateljstvu. Vse

je pozdravil tudi podpredsednik deželne odbojarske zveze Graziano Dallari, ki je pohvalil igralke vseh ekip za veliko zagrizenost, obenem pa je vsočil srečno nadaljevanje Boru na meddeželni fazi. Gino Caputo pa je nagradil igralke se z enim aplavzom, tudi za zelo sportno obnašanje na igrišču. Soproz sta dobili Sabina Legovic in Irina Vitez, ki sta v prejšnjih sezonah uspešno branili barve Bora in sedaj iz zdravstvenih razlogov ne smeta več igrati. Ekipa, trenerji in sodniki so prejeli pokale in medalje. Na koncu pa je posebna komisija izbrala kot najboljšo igralko turnirja Carol Romano (ASFJR), za najboljšo podajajico Rossano Spinato (Porcia), za najboljšo blokerko pa Rossano Benevol (Bor).

Christian Sorè, trener Bora: »Mislim, da smo si zmago zaslužili, kajti tehnično smo bili najboljša ekipa. Sedaj nas čaka Mogliano, ki je eden izmed

favoritov za osvojitev državnega naslova. To bo za nas skoraj nepremostljiva ovira.«

Tiziano Cornacchia, trener Porcie: »Sem zadovoljen, kajti vse igralke so dale vse od sebe, škoda le za poraz proti Boru, ko nam je zmanjkalo malo sportne sreče. Moram se zahvaliti vsem za zelo dobro organizacijo in za res prijeten sprejem.«

Silvio Trevisani, trener ASFJR Cedad: »Ceprav je naša ekipa mlada, smo se enakovredno borili z vsemi ter v treh dneh pokazali konstanten napredek. Igralkam nimam kaj očitati, na koncu pa je zmagala najboljša ekipa.«

Andrea Cappello, trener Sagrao: »Nas cilj je bil osvojitev pokrajinskega naslova, v deželni finalu pa smo se razen proti Boru enakovredno kosali, manjkala pa nam je odločnost v končnici setov. Vsekakor je bila ta zelo pozitivna izkušnja.«

Rossana Benevol, najboljša blokerka: »Nisem si pričakovala, da bom nagrajena, zame je to veliko zadosčenje, tudi ker je to zame prva pomembna zmaga.«

Edina negativna točka zadnjega dne je bila v tem, da je neki gledalec med nagrajevanjem, ko je zaslišal slovensko besed-

do, glasno pripomnil, da smo v Italiji, na srečo pa je ostal izoliran.

NEDELJSKA IZIDA Bor Friulexport - Sagrao 3:0 (15:2, 15:4, 15:7)

BOR FRIULEXPORT: Azman (4 točke + 3 menjave), Benevol (5+1), Vodopivec (4+2), Gregori (7+0), Cok (5+2), Flego (4+5), Faimman (1+0), Zadnik, Vidali, Gustini, Gruden, Calligaris.

ASFJR - Porcia 3:2 (16:14, 7:15, 15:9, 12:15, 15:12)

Omižje z gosti med nedeljskim nagrajevanjem v Dolini (Zgoraj) in ekipa, ki so se udeležile letošnjega deželne finala v kategoriji mladink (Foto Krizmančič/Kroma)

LESTVICE

1. moška divizija

IZIDI 7. KOLA: Le Volpi - Prevenire 3:0, Sant'Andrea - Pallavolo 2:3, Club Altura - Nuova Pallavolo 3:0, Sloga - S. Sergio 0:3, Volley club ni igral. VRSTNI RED: Club Altura 12, Nuova Pallavolo in San Sergio 8, Sloga, Sant'Andrea, Pallavolo in Le Volpi 6, Volley club 2, Prevenire 0.

PRIHODNJE KOLO: San Sergio - Volley club, Nuova Pallavolo - Sloga, Pallavolo - Club Altura, Prevenire - Sant'Andrea.

1. ženska divizija

IZIDI 9. KOLA: Breg - Killjoy 2:3, Prevenire - Zaula 1:3, Altura - Club Altura 3:0, Cus - Oma 3:2, Sgt - Sant'Andrea 3:0, Virtus - Kontovel odigrana sinoci. VRSTNI RED: Altura in Club Altura 16, Killjoy 14, Sgt in Oma 12, Breg in Cus 8, Sant'Andrea in Zaula 6, Kontovel 4, Prevenire in Virtus 0.

PRIHODNJE KOLO: Kontovel - Sgt, Oma - Virtus, Club Altura - Cus, Zaula - Altura, Killjoy - Prevenire, Sant'Andrea - Breg.

Mladinci

Tolazilna skupina

IZIDA 5. KOLA: Zaula - Nuova Pallavolo 3:0, Prevenire - Bor Furlani 3:2. VRSTNI RED: Nuova Pallavolo in Prevenire 8, Zaula Rabuiese 4, Bor Furlani 0.

PRIHODNJE KOLO: Nuova Pallavolo - Prevenire, Bor Furlani - Zaula Rabuiese.

Deklice

IZIDI 20. KOLA: Pallavolo - Nuova Pallavolo 2:3, Bor Furlani - Cus 3:0, Sloga - Volley club 3:0. VRSTNI RED: Sloga 28, Nuova Pallavolo 20, Bor Furlani 18, Volley club 12, Pallavolo Trieste 6, Cus -2 (Sloga in Volley club imata tekmo manj).

PRIHODNJE KOLO: Cus - Volley club, Nuova Pallavolo - Bor Furlani, Pallavolo in Sloga sta prosta.

Narasčajnici

IZIDI 17. KOLA: Ricreatori - Koimpex 3:0, Bor Friulexport - Sokol 3:1, Sgt - Sant'Andrea 1:3, Cus - Club Altura neodigrana. VRSTNI RED: Bor Friulexport 32, Cus 26, Oma in Sokol 22, Virtus 16, Ricreatori 16, Koimpex 14, Sant'Andrea 8, Sgt 6, Club Altura 2.

PRIHODNJE KOLO: Virtus - Bor Friulexport, Sokol - Sgt, Sant'Andrea - Ricreatori, Oma - Cus, Koimpex in Club Altura sta prosta.

Narasčajnice

IZIDI 17. KOLA: Ricreatori - Bor Friulexport 1:2, Kontovel - Oma 2:1, Altura - Sgt 3:0, Sokol - Koimpex 0:3, Cus in Virtus nista igrala. VRSTNI RED: Bor Friulexport (13 tekem) 37 točk, Cus (13) 35, Koimpex (14) 27, Ricreatori (13) 26, Altura (14) 22, Oma (11) 20, Kontovel (13) 16, Virtus (12) 9, Sokol (15) 5, Sgt (13) 4.

PRIHODNJE KOLO: Sokol - Altura, Cus - Kontovel, Oma - Ricreatori, Koimpex - Bor Friulexport, Sgt in Virtus bosta prosta.

DEŽELNI FINALE MLADINECV / ZADNJE KOLO JE BILO ODVEČ

Presenečenja ni moglo biti Vivil prvak, Espego le drugi

Briško-šandreška šesterka vse možnosti zapravila v 2. kolu

Zadnje kolo moškega deželne finala v kategoriji mladincev v Stan-drežu je minilo v znamenju nezanemljivih srečanj, v katerih je bil zmagovalec že vnaprej znan. Gostitelji Valpraporja Espego so tako premagali tržaškega prvaka Pallavolo, ceprav so nastopili v okrnjeni postavi (manjkali so Korečić, Devetak in Kovčič). Vivil iz Ville Vicentine pa je brez težav odpravil Prato. Obe tekmi sta bili enosmerni in sta se končali po treh samih setih igre.

O naslovu je, kot znano, odločalo drugo kolo, v katerem so valpraporci zal z gladkim 3:0 klonili pred Vivilom in so se morali tako odpovedati naslovu, na katerega so - resnici na ljubo - trdno računali. Tak neprickovano razplet je popolnoma razvedenel nedeljsko tretje kolo in res škoda je, da dvoboju med Goricani in Videmčani ni bil na sporedu v zadnjem kolu. Tako pa so bila stopniška standreske telovadnice v nedeljo popoldan skoraj prazna, potem ko je bilo prejšnjo nedeljo prisotno res rekordno število gledalcev.

Nekoliko bolj živahno je bilo med nagrajevanjem, saj je organizator, OK Val, poskrbel za bogat izbor priznanj in nagrad. Poleg pokalov za doze-

ne uvrstitve (podeljevali so jih predsednik deželne odbora FIPAV dr. Domenico Jacolino, tajnik Enbrico Giacomelli in svetovalec goriske pokrajinske zveze Giorgio Brezigar in Maurizio Peteani) so nagradili tudi najboljše posameznike, pri čemer je posebna ocenjevalna komisija že vnaprej izključila tiste igralce, ki so priznanja prejeli na lanskem finalu, upoštevajoč dejstvo, da so lani na finalu v Trstu nastopile iste ekipe. Priznanja so dobili naslednji fantje:

Najboljši igralec: Igor Florenin (Valprapor Espego), branilec Giancarlo Popolini (Valprapor Espego), podajec Stefano Rigonat (Valprapor Espego), tolkac Vrech (Vivil), sprejemalec Lazzaris (Vivil), server Quartetti (Vivil), bloker Bertolo (Prata) in najmlajši igralec dvometras Scalante (letnik 1977) od društva Pallavolo Trieste.

Vecina igralcev Valpraporja Espego se torej poslavlja od mladinske konkurence z razočaranjem, vendar nikakor ne smemo pozabiti, da so si v prejšnjih sezonah z osvojitvijo več pokrajinskih in deželnih naslovov zasluženo priborili vzdevke »zlate generacije«. Letošnji neuspeh proti ekipi, ki so jo na podob-

nih finalih v prejšnjih letih vedno premagali, je delno tudi posledica dejstva, da so pri drstvu v zadnjih mesecih vso pozornost usmerili v prvo ekipo, ki se bori za »zgodovinsko« napredovanje v B ligo, tako da je bila vrsta mladincev prikrajšana za precejšnje število skupnih treningov, kar je na tekmi sicer zelo dobrim Vivilom po svoje tudi precej prišlo do izraza.

IZIDA ZADNJEGA DNE

Valprapor Espego - Pallavolo Trieste 3:0 (15:7, 15:3, 15:11); Vivil - Prata 3:0 (15:11, 15:8, 15:9)

VALPRAPOR ESPEGO: Florenin, Cravinar, maraz, Popolini, Paoletti, Rigonat, Brisco, Crassini.

Igor Florenin - najboljši igralec finala

DEČKI / SLOGA KONČALA NEPREMAGANA

Borovci še lahko osvojijo drugo mesto

V zadnjem kolu pa bodo morali premagati ekipo Nuova Pallavolo najmanj s 3:1

DEČKI

Sloga - Volley Club 3:0 (15:8, 15:0, 15:10).

SLOGA: Bezic, Germani, Kralj, Marc, Metlika, Plešnicar, Volčič.

Slogasem je bilo v tem kolu dovolj le pol ure igranja, da so si priigrali novo gladko zmago. Igralci Volley Cluba, katerim je bilo že pred samim začetkom tekme jasno, da ne morejo konkurirati z domačini, so se sicer trudili, da bi zapustili kar najboljši vtis, vendar so bila njihova prizadevanja brezplodna. Slogasi so jih prekalali čisto v vsem, se najbolj pa je prišla njihova premoč do izraza v drugem setu, v katerem niso nasprotniku prepustili niti točke.

Bor Furlani - Cus 3:0 (15:12, 15:9, 15:5)

BOR FURLANI: Furlanic, Sustersic, Cuk, Domio, Furlani, Pertot, Sancin.

Za borovce je bila zmaga pričakovana in lahka, ceprav so nastopili brez nekaterih standardnih igralcev. Plavi so tako na lestvici se naprej tretji z dvema točkama zaostanka za ekipo Nuova pallavolo. Prav s

NARASČAJNICE / 17. KOLO

Lep uspeh Kontovelk

V prvenstvu z najštevilnejšim zastopstvom slovenskih ekip, to je med narasčajnicami, je konec tedna na igrišču stopil le Kontovel, saj so Bor Friulexport, Koimpex in Sokol svoj nastop v 17. kolu opravili že med tednom in smo o teh tekmah že poročali.

Kontovel - Oma 2:1 (15:12, 15:13, 14:16)

KONTOVEL: Sossa, Starec, E. in S. Brezovec, Ferluga, Skrk, Bukavec, Kosuta, Brišcak, Bogatec, Krizman, Rebula.

Kontovelke so z dobro igro premagale ekipo, ki ima na lestvici nekaj več točk.

Tekma je bila borbeno in na dobri ravni. Oma je bila boljše pri mreži, Kontovelke pa v polju, boljše so tudi servirale.

Kontovelke v akciji.

Škoda, da jim v 3. nizu ni uspelo obraniti prednosti 14:10. Na voljo so imele šest matc-zog, za eno točko pa jih je zal prikrajšal tudi sodnik.

tem nasprotnikom se bodo srečali v prihodnjem kolu. Za osvojitev končnega drugega mesta (zaradi boljšega količnika v nizih) bi plavi po naših izračunih potrebovali zmago s 3:1.

MLADINCI

Tolazilna skupina

Prevenire - Bor Furlani 3:2 (15:6, 15:9, 11:15, 12:15, 15:5)

BOR FURLANI: Furlanic, Sustersic, Cuk, Domio, Furlani, Pertot, Sancin, Berto.

Borovci so tudi tokrat, kot na vseh dosedanjih tekmah tolazilne skupine, razen enkrat, izgubili sele po petih nizih. Proti višjim in precej starejšim nasprotnikom so zaigrali borbeno, tehnično enakovredno in zanesljivo, le v 5. nizu so povsem popustili, ker jih je verjetno izdala tudi utrujenost. Kolo pred koncem imajo plavi na lestvici se zmeraj nič točk, a vtis, ki si ga lahko ustvarimo sodeč po lestvici, je varljiv. Resnica je v tem, da so fantje enakovredni vsem nasprotnikom in da so v zadnjih mesecih pokazali tudi lep napredek, se pa jih izdaja neizkušenost.

1. MOŠKA DIVIZIJA / V 7. KOLU

Slogaši igrali slabo Za Brežanke spet usoden peti niz

V derbiju 2. divizije v Nabrežini sokolovke boljše od slogašic

Sloga - San Sergio 0:3 (5:15, 11:15, 11:15)

SLOGA: A., in M. Maver, Jercoc, Mijot, Curtolo, Pertot, Strajn, Volčič, Germani.

Gladek poraz je za Slogo povsem zaslužen. Proti izkušenemu nasprotniku, ki pa ni pokazal nič izrednega, so slogasi igrali slabo v vseh elementih igre. Servis ni bil dovolj napadalen, sprejem je bil porazen, v napadu pa so naredili preveč napak. Tako so bili gostje stalno v vodstvu in poraz je bil neizbežen. Škoda, saj bi z normalno igro lahko slogasi brez večjih težav osvojili nov par točk.

1. ZENSKA DIVIZIJA Breg Union Beton - Kill Joy 2:3 (15:8, 9:15, 10:15, 15:7, 9:15)

BREG UNION BETON: Canziani, Kocjancic, Zeriali, Malmenal, Bandi, Kosmac, Laurica, Glavina, Pettiroso, Sancin, Ota, Giorgi.

Tie break je Brežankam zares usoden, saj so v soboto izgubile že tretjič zapored v petem setu. Tokrat sta se pomerili enakovredni sesterki, ki imata v svojih vrstah izkušene igralke in pa nekaj obetavnih mladink. Tekma je v prvem setu pokazala vso moč dolinske ekipe, ki je osvajala točke, bodisi neposredno s servisom, kot tudi z učinkovitimi protinapadi. V drugem delu se je

Brežankam pri rezultatu 9:6 blokiral mehanizem. Živčnost je rasla, z njo pa tudi igra in samozavest gostij, ki so osvojile po drugem se tretji set. Nase odbojkarice so se v četrtem setu zopet zbrale in ponovno nadigrale nasprotnice. Epilog tekme je bil znova tie-break. S tem sistemom točkovanja se Brežanke se niso sprijaznile, saj je njihova igra v tem odločilnem setu skrajno predvidljiva, na dan pa prihajajo tudi začetniške napake, ki so sad treme in negotovosti, ne pa tehničnih pomanjklivosti. (Sain)

2. ZENSKA DIVIZIJA Sokol - Koimpex 3:0 (15:9, 15:4, 15:9)

SOKOL: Antonic, Radetic, Semec, Svara, Vintin, Kobal, Peric, Briscak, Golemac.

SLOGA: Corsucci, Tensi, Novakovic, Kufer-sin, Grgic, Ban, Meriani, Dapretto, Stigliani, Zivec.

Derbi je izpolnil vsa pričakovanja. Tekma je bila izredno borbeno, ceprav končni rezultat tega ne kaže. Obe ekipi vključujeta nekaj obetavnih odbojkaric, ceprav so se v soboto izkazale prav vse igralke, ki so stopile na igrišče. Sokolovke so v teku cele tekme uveljavljale predvsem svoj dober servis in po-zrtvovalno obrambo. (Sain)

Koimpex - Julia 0:3 (10:15, 3:15, 6:15)

V GORICI

Naš prapor direktno v play off

Turriaco - Naš prapor 1:3 (11:15, 9:15, 15:11, 11:15)

NAS PRAPOR: A. in V. Juretic, Sosol, Korsic, Boskin, Paulin, Miklus, Leghis-sa, Gulini, Bencar. Trener: Muzic.

V tekmi, ki je odločala o končnem drugem mestu v B skupini 1. moške divizije, je Nas prapor slavil pomembno zmago in se tako izognil igranju dodatne tekme za uvrstitev v play off. Ta čaka zdaj prav Turriaco, ki bo igral proti Olympii, tretjevršeni iz A skupine.

Igralci Našega praporja so po nekaj tednih krize zaigrali tokrat res zelo dobro in povsem onesposobili ambiciozno nasprotnika, ki je poskusil vse, da bi jih premagal, a ni mogel skoraj nič. Nas prapor je popustil le v 3. nizu, v 4. je z vodil 8:3, nato je Turriaco povedel 11:8, konec pa je bil spet v rokah gostov.

Soca Valprapor - Mossa 1:3 (13:15, 15:10, 10:15, 7:15)

1. ZENSKA DIV. Acli Ronchi - Olympia 3:0 (15:5, 15:10, 15:12)

2. ZENSKA DIV. Soca Gostilna Devetak - Dom Insa 1:3 (11:15, 15:13, 8:15, 11:15)

DEKLICE Volley club Tržic - Soca 1:3 (12:15, 15:7, 13:15, 7:15)

Gledališča

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

JUTRI: ob 19.30 uri (Linhartova dvorana) gostovanje Zagrebskega gledališča mladih s predstavo Ferdinand Bruckner: Magic and Loss, režija Eduard Miller. Vstopnice 400 SIT.

20. in 21. t. m. ob 18. uri, 25. t. m. ob 20 uri (Stihova dvorana) P. Shaffer: Leticija in Lustrek. Vstopnice 500 SIT. Informacije na tel. 061/222-815.

OPERA IN BALET

DANES: ob 19. uri Verdi: Requiem. Za red Torek II., izven in konto.

JUTRI: ob 19. uri Verdi: Requiem. Za red Sreda, izven in konto.

V PRIHODNIH DNEH: 18. t. m. ob 19. uri Cudezni mandarin in Carmen. Za red Petek, izven in konto.

19. t. m. ob 16.30 uri Cudezni mandarin in Carmen. Za red Petek, izven in konto.

20. t. m. ob 19. uri Golob: Krpanova kobila.

Blagajna je odprta med 11. in 13. uro ter med 17. in 19. uro. Rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. uro.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

DANES: ob 18. uri (Mala scena MGL) Klinika Tivoli d. o. o. Predstava je razprodana.

JUTRI: ob 20. uri predpremiera G. Tabori: Goldbergove variacije. Za abonma Studentski A.

V PRIHODNIH DNEH: 18. t. m. ob 19.30 uri premiera G. Tabori: Goldbergove variacije. Režija Zarko Petan, igrajo: Ivo Ban, Ales Valic, Jozica Arvelj, Sreco Spik, Joze Mrz in Mile Stefe.

MGL obvesča svoje obiskovalce, da bo nadomestna predstava za odpovedano predstavo 9. t. m. na programu 17. t. m. ob 18. uri. Veljajo iste vstopnice.

Informacije in rezervacije od 10. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/210-852.

DRAMA SNG

DANES: ob 11. uri G. Strniša: Samorog. Zaključena za Gimnazijo Brezice.

JUTRI: ob 19.30 uri J. B. P. Molieri: Svatba po sili. Abonma dijaški 5 večerni.

Informacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter uro pred predstavo na tel. 061/221-511.

MARIBOR

SNG OPERA IN BALET

DANES: ob 19.30 uri balet za otroke in odrasle P. I. Cajkovskega, Hrastac. Za red Repriza in izven.

JUTRI: ob 19.30 uri Hrastac. Za izven, 50. jubilejna predstava. Koreografija in režija Wazlaw Orlikowski, dirigent Samo Hubad.

V PRIHODNIH DNEH: 18. t. m. ob 19.30 uri Puccini: La Boheme. Za red TAM in izven.

Informacije na tel. 062/224-421.

CELJE

SLG CELJE

DANES: ob 19.30 uri P. Corneille: Odrska utvara. Za abonma Torek in izven.

JUTRI: ob 10.30 uri P. Corneille: Odrska utvara. Abonma Srednja sola za trgovinsko dejavnost Celje.

V PRIHODNIH DNEH: 18. t. m. P. Corneille: Odrska utvara. Abonma Cetrtek in izven.

Informacije na tel. 061/235-332.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 Barbara Hieng Samobor: Hana tiger. Za abonma Rumeni, izven in konto.

JUTRI: ob 19.30 Barbara Hieng Samobor: Hana tiger. Za abonma Zeleni, izven in konto. Informacije na tel. 064/222-681.

Furlanija-Julijška krajina

TRST

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V PRIHODNIH DNEH: od 26. do 28. t. m. - Sandro Massimini - »My fair lady«. Predstava izven abonmaja. Za abonente popust. Predprodaja vstopnic in rezervacije v gledališču Rossetti in pri osrednji blagajni v Pasazi Protti. Izkaznice niso veljavne.

DVORANA TRIPCOVICH

V PRIHODNIH DNEH: v torek, 23. t. m., ob 20. uri bo na sporedu premiera Donizettijeve opere Lucia di Lammermoor. Dirigent Lj. Jia. Režija Patrizia Gracis. Predprodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripovich.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

LA CONTRADA V PRIHODNIH DNEH: v četrtek, 18. t. m., ob 20.30 premiera John Osbornejevega dela »Ricorda con rabbia«, ki ga uprizori gledališka skupina Il Palcoscenico. Del izkupička te predstave gre Italijanskemu združenju slepih, da kupi prepotrebni računalnik. Predstave bodo trajale do 21. t. m.

GLEDALIŠČE MIELA

DANES: ob 21. uri v organizaciji Zadruga Bonaventura bo na sporedu monolog Arthurja Schitzlerja »Gospodica Else«. Nastopa Micaela Esdra, ob klavirski spremljavi Ivane Nappini. Režija Walter Pagliaro. Ponovitev jutri, 17. t. m., ob 21. uri.

MILJE

GLEDALIŠČE VERDI

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 26. t. m., ob 21. uri začetek ciklusa komicnega gledališča. Na sporedu bo »La signorina Papillon«, ki jo je napisal in režiral Stefano Benni. V glavnih vlogah Antonio Catania in Gigio Alberti.

TRŽIČ

OBČINSKO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 22. in v torek, 23. t. m., ob 20.30 - Plexus T S.r.l. - Il mistero dei bastardi assassini Roberta Thomasa. Režija Guglielmo Ferro.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 19.30 - Kabale und Liebe, drama Friedricha Schillerja.

Glasba

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

JUTRI: ob 19.30 uri (Kosovelova dvorana) Mladi mladim. Nastopajo: Ljubljanski trobilni kvintet, Slavko Alojz Kovacic, klarinet, Zoltan Peter, klavir, Vstopnice 200 SIT.

18. in 19. t. m. ob 19.30 uri (Gallusova dvorana) koncert orkestra Slovenske filharmonije. Dirigent: Jurij Simonov. Solista: Zoran Markovic, kontrabas in Igor Ozim, violina. Program: Ramovs, Cajkovski, Beethoven. Vstopnice 300, 400, 500 SIT. Informacije na tel. 061/222-815.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V PRIHODNIH DNEH: 21. t. m. ob 11. uri koncert Orkestra slovenske policije. Dirigent: Milivoj Surbek. V organizaciji Festivala Ljubljana

23. t. m. ob 20. uri koncert iz cikla Pro Musica: Gabrieli Quartet in Tartini kvartet. Informacije na tel. 061/150-155.

KLUB K4

V PRIHODNIH DNEH: 19. t. m. ob 22. uri Pankow. Vodilna skupina italijanskega tehno corea kot gostje petkovega Dance Machinea.

MARIBOR

KAZINSKA DVORANA

JUTRI: ob 19.30 uri Koncertni večer profesorjev Srednje glasbene sole in baletne sole Maribor. Informacije in rezervacije vsak delovnik od 11. do 16. ure na tel. 062/224-421.

Furlanija-Julijška krajina

TRST

GLEDALIŠČE MIELA

NAPOVEDUJEMO: v torek, 6. aprila, ob 20.30 abonmajski koncert Glasbene matice. Nastopili bodo gostje iz Minska - Jurij Likin (oboa), Sergej Gromov (violina), Ilija Zukovski (violoncelo), Jurij Gildjuk (klavir). Na programu Mendelssohn, Gazelova, Djesevov, Rahmanov, Falik. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom koncerta v gledališču Miel.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 22. t. m., ob 20.30 koncert Trzaskega koncertnega društva. Nastopil bo Trzaski Trio. Na programu Brahms in Ravel.

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 20. t. m., ob 21. uri celovečerni koncert Ornella Vanoni. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in v gledališču Rossetti. Predstava izven abonmaja, za abonente popust. Izkaznice niso veljavne.

NAPOVEDUJEMO: v soboto, 3. aprila, ob 21. uri celovečerni koncert kantavtorja Fabrizia De Andre. Predprodaja vstopnic je že v teku v osrednji blagajni v Pasazi Protti. Predstava izven abonmaja, za abonente popust. Izkaznice niso veljavne; v ponedeljek, 5. aprila, ob 21. uri celovečerni koncert Giannija Morandija (predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti); v četrtek, 29. in v petek, 30. aprila koncert-predstava Giorgio Gaberja.

SPORTNA PALACA PRI CARBOLI

NAPOVEDUJEMO: 2. aprila celovečerni koncert kantavtorja Marca Masinija. Predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

MILJE

GLEDALIŠČE VERDI

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 20. t. m., od 22. ure dalje Dance the jazz. Nastopil bo Maceo Parker & The Roots Revisited.

TRŽIČ

OBČINSKO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 20.30 koncert kvarteta Kronos. David Harrington in John Sherba (violina), Hank Dutt (viola) in Joan Jeanrenaud (violoncelo). Na programu Riley, Golijov, Gubajdulina, Zorn, Oswald.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 - Leteci Holandec, romantična opera Richarda Wagnerja.

Alpe-Jadran

MESTRE

PALASPORT

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 19. t. m. celovečerni koncert kantavtorja Ligabue.

GLEDALIŠČE TONIOLO

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 29. t. m. celovečerni koncert kantavtorja Eugenia Finardija.

NAPOVEDUJEMO: 6. aprila koncert Fabia Concata, ki pa bo nastopil tudi v diskoteki Hippodrome v Trziču, 22. aprila.

TREVISO

PALAVERDE

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 26. t. m. koncert Marca Masinija.

NAPOVEDUJEMO: 20. aprila bo v Trevisu otvoril turnejo Vasco Rossi, 12. junija pa bo nastopil na stadionu v Vidmu.

Razne prireditve

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 19. uri (Kosovelova dvorana) Vroca Avstralija, predavanje Petra Kovaca z diapozitivi in glasbo. Vstopnice 300 SIT.

JUTRI: ob 9. do 17. ure (sejna E3) predstavitev raziskovalnih in konservatorskih dejavnosti slovenskih arheoloških institucij v letu 1992. Vabljeni.

Ob 21. uri (Klub CD) Večer z umetnikom - Milko Sparemblek, hrvski koreograf. Brezplačne vstopnice lahko dvignete pri blagajni CD.

V PRIHODNIH DNEH: 18. t. m. ob 19. uri (dvorana V4) Budizem in fenomenologija, predavanje dr. Tineta Hribarja v okviru Društva za primerjalno religiozijo. Vabljeni.

FILOZOFSKA FAKULTETA

DANES: ob 19. uri (pred. st.34) Humanistic-ni simpozij: Evropski pohod proti tobaku in omejevanje kajenja v svetu in Evropi. Predava Boris Lukner.

NARODNI MUZEJ

DANES: ob 17. uri spremljevalno predavanje k razstavi Kelti na Celjskem, Jadranski Kelti. Predaval bo dr. Mitja Gustin.

V PRIHODNIH DNEH: 23. t. m. ob 17. uri spremljevalno predavanje k razstavi Kelti na Celjskem, Tavristi. Predaval bo Dragan Bozic. 26. t. m. ob 17. uri spremljevalno predavanje k razstavi Kelti na Celjskem. Predavala bo Darja Pirkmajer, avtorica razstave, kustosinja za arheologijo v Pokrajinskem muzeju v Celju. Vabljeni.

MARIBOR

DVORANA UNIVERZITETNE KNJIZNICE

DANES: ob 17. uri diskusijski večer na temo Vloga Cerkve (v sedanjih) menjavah casa. Predavala bosta dr. Janez Mlakar, specialist klinične psihologije in dr. Vekoslav Grmič, naslovni škof. Večer bo vodil prof. Janko Bohak.

DVORANA ROTOVZ

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 18. uri bo Literarni večer s pesniki Kajetanom Kovcem, Cirilom Zlobcem, Janezom Menartom in Tonetom Pavkom ob ponatisu pesniške zbirke Pesmi stihir. Avtorje bo uvodoma predstavila Geraldine Hrelja.

CELJE

DVORANA SPODNJEGA GRADU

V PRIHODNIH DNEH: 20. t. m. Veronika - predstava v izvedbi Plesnega foruma Celje.

VELENJE

KULTURNI CENTER IVAN NAPOTNIK

V PRIHODNIH DNEH: 18. t. m. ob 19. uri Kulturni večer: portret gledališke igralkice Polone Vetrhi. Pogovor ob izidu njene monografije bo vodil Mitja Rotovnik, direktor Cankarjevega doma.

ŠKOFJA LOKA

KNJIZNICA IVANA TAVCARJA

JUTRI: ob 18. uri Večer z diapozitivi: Iran. Predvatelj: Izidor Tasič, Ljubljana.

V PRIHODNIH DNEH: 18. t. m. ob 17.30 občni zbor Foto-kino kluba A. Azne. Informacije na tel. 064/620-200.

Furlanija-Julijška krajina

TRST

GLEDALIŠČE MIELA

JUTRI: ob 18. uri predavanje prof. Claudia Magrisa s trzasko univerze o predstavi »Gospodica Else«. Sodelovala bosta tudi prof. Giorgio Cusattelli z Univerze v Paviji in prof. Giuseppe Farese z Univerze v Bariju.

Za najmlajše

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

JUTRI: ob 19.30 uri (Kosovelova dvorana) Mladi mladim. Nastopajo: Ljubljanski trobilni kvintet, Slavko Alojz Kovacic, klarinet, Zoltan Peter, klavir. Vstopnice 200 SIT.

18. in 19. t. m. ob 19.30 uri (Gallusova dvorana) koncert orkestra Slovenske filharmonije. Dirigent: Jurij Simonov. Solista: Zoran Markovic, kontrabas in Igor Ozim, violina. Program: Ramovs, Cajkovski, Beethoven. Vstopnice 300, 400, 500 SIT. Informacije na tel. 061/222-815.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V PRIHODNIH DNEH: 21. t. m. ob 11. uri koncert Orkestra slovenske policije. Dirigent: Milivoj Surbek. V organizaciji Festivala Ljubljana

23. t. m. ob 20. uri koncert iz cikla Pro Musica: Gabrieli Quartet in Tartini kvartet. Informacije na tel. 061/150-155.

KLUB K4

V PRIHODNIH DNEH: 19. t. m. ob 22. uri Pankow. Vodilna skupina italijanskega tehno corea kot gostje petkovega Dance Machinea.

MARIBOR

KAZINSKA DVORANA

JUTRI: ob 19.30 uri Koncertni večer profesorjev Srednje glasbene sole in baletne sole Maribor. Informacije in rezervacije vsak delovnik od 11. do 16. ure na tel. 062/224-421.

Furlanija - Julijška krajina

TRST

KULTURNI DOM

JUTRI: ob 11. uri Andersen-Jesih »Cesarjeva nova oblacija« v izvedbi Slovenskega stalnega gledališča. Režija Vladimir Jurc.

GORICA

KULTURNI DOM-GORICA

Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice gostuje po osnovnih solah in vrteh iz otroško predstavo Hansa Christiana Andersena »Slavček«. Režija Marko Sosic. Nastopata Nivenka Vrancic in Tone Solar. Glasba Aleksander Vodopivec, kostumi Giuliana Gerdol. Predstavo prirejuje v skupnem sodelovanju Kulturni dom Gorica, Slovensko stalno gledališče iz Trsta ter Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice.

JUTRI: ob 9.30 v vrtcu Ul. Brolo in ob 11.15 osn.sola O. Zupancic.

V PRIHODNIH DNEH: v četrtek, 18. t. m., ob 9.30 bo predstava v Standrežu (osn.sola in vrtec) in ob 11.15 v Ul. Max Fabiani v Gorici.

Zadnji dan v petek, 19. t. m., ob 9.30 v Krmini (osn.sola in vrtec Plesivo) in ob 11.15 v Steverjanu.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE:

JUTRI: ob 10.30 - Kitajski slavec. Ponovitev v četrtek, 18. t. m., ob 10.30 in 15.00.

Razstave

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Do 21. marca je na ogled razstava Stol-Struktura. Janez Suhadolc predstavlja 45 stolov v avtorski postaviti razstave. Tel. 061/222-815.

NARODNA GALERIJA

Do 21. marca bo na ogled razstava dveh ciklov Goyevih grafik: Strahote vojne in Norosti.

Na ogled je razstava Marka Pernharta: Izbrane slike iz Slovenije in Koroške. Informacije na tel. 061/219-740.

GALERIJA GRAD TIVOLI

Na ogled je razstava Mlada slovenska grafika. Razstavljalci: Crtomir Frelhi, Klementina Golija, Samuel Grajfoner, Gregor Kokalj, Karel Plemenitas, Natasa Ribic, Zora Stancic, Marija Staric - Jensko in Petra Varl-Simoncic.

MESTNA GALERIJA

DANES: ob 19. uri otvoritev razstave dokumentarnih fotografij Mostar 92 - Urcid. Razstavo si boste lahko ogledali do 28. marca.

Do 31. marca je na ogled razstava sodobnega španskega slikarstva in kiparstva z naslovom Struktura in koncept. Svoja dela razstavljajo: Artur Aguilar, Jose Maria Alcover, Waldo Balart, Jose Maria Iglesias, Julian Gil, Paco Lopez, Luis Ventos in Ramon de Soto Y Arandiga.

MODERNA GALERIJA

Do 31. marca je v zgornjih prostorih na ogled razstava Jozeta Slaka - Doka.

Na ogled je razstava Alberta Burrija. Razstava je postavljena v sodelovanju z obalnimi galerijami, Piran.

Do 4. aprila si lahko ogledate razstavo fotografij Andrea Kertesza.

Galerija je odprta vsak dan, razen v ponedeljek, od 10. do 18. ure, ob nedeljah od 10. do 13. ure. Cena vstopnice za odrasle 100, za študente 50 SIT. Tel 061/214-106.

BEZIGRAJSKA GALERIJA

Na ogled je spominska razstava Riharda Jakopica.

Galerija je odprta vsak dan, razen sobote popoldan in nedelje, od 10. do 13. in od 16. do 19. ure.

GALERIJA KOMPAS

Na ogled je razstava Maska - Joze Ciuha.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI

Do konca meseca je na ogled razstava unikatne keramike akademskega kiparja Roka Součka. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 13. in od 16. do 19. ure.

Do 10. aprila si lahko ogledate razstavo slik Janeza Ambrozica.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE

Do 31. marca si lahko ogledate slike, refleksije 1960-1975, Nandeta Vidmarja.

Do aprila si lahko ogledate razstavo Zivljenje na listkih 1945-1990.

Muzej je odprt od torika do nedelje od 10. do 18. ure. Vstopnine ni. Tel. 061/323-968.

VODNIKOVA DOMACIJA

V PRIHODNIH DNEH: 18. t. m. ob 18.00 uri otvoritev razstave fotografij mojstra fotografije Rafaela Podobnika. Razstavo bo odprl g. Janez Kavcic.

KUD FRANCE PREŠEREN

DANES: ob 21.00 uri otvoritev razstave slik Marka Butine.

MARIBOR

UMETNOSTNA GALERIJA

Brez metroja ne bi mogli živeti

Proge moskovskega metroja, ki prepredajo mesto kot krvni sistem človeški organizem, vzdržujejo in narekujejo življenje v mestu. Tako kot pokaže krvni izvid sliko človekovega zdravja, tako že bežen pogled na življenje moskovskega metroja ponuja predstavo o spremembah v življenju mesta.

YYYCe bi vprasali Moskvcane, ne glede na starost, spol ali poklic, brez česa si ne morejo zamisliti življenja v tem mestu, bi jih devet od desetih odgovorilo, da je to metro. Ogromno devetmilijonsko mesto je dolgo 50 kilometrov, v drugo smer pa se razteza več kot 30 kilometrov daleč. Vsi, ki delajo v njem, se vsak dan vozijo na desetine kilometrov daleč, da pridejo do svojega delovnega mesta ali sole. Osebnosti pa se vedno redke pojavljajo; se tisti, ki ga imajo, si vozne žetone zaradi visokih cen bencina ne morejo privoščiti vsak dan.

Metro je edino prometno sredstvo, ki je dostopno vsem. Za tri rublje lahko v manj kot eni uri prepotujete celo Moskvo, z ene proge na drugo pa prestopate brezplačno. Moskvcani se niso pozabili časov, ko je voznja stala samo pet kopejk; cena je bila nespremenjena od leta 1961 do začetka leta 1992. Tudi sedanja cena malokoga skrbi, ker si clovek, ki dela, to kakovostno uslugo se vedno lahko privoščiti. Studenti in učenci imajo velik popust, upokojenci pa se vozijo zastopni. Danes se za tri rublje ne dobi niti vzgalič, ki so bile prej najcenejše blago v državi, saj so stale samo eno kopejko.

Za vožnjo z metrojem potrebujete žetone, a več kot

dveh naenkrat ni mogoče kupiti. Moskvcani ne verjamejo več v stabilizacijo cen, ki jo napoveduje oblast, zato bi z veseljem kupili več žetonov za metro. Te označuje samo crka M, zato je mogoče njihovo nominalno vrednost spremeniti kadarkoli.

Avtomati v metrojih, kjer je bilo prej mogoče zamenjati denar (v kopejke), ne delajo več. Kovanci za 10, 15 ali 20 kopejk so že numizmatična redkost. V trgovini nimajo drobiža in večkrat vam ostanejo doznani 20 do 60 kopejk. Seveda je to »pravilo« le enostransko. Za življenje v Moskvi pa so kovanci, predvsem 15 kopejk, izredno pomembni. Brez njih ni mogoče telefonirati iz avtomata na ulici, pa tudi ne pustiti prtljage v avtomatski garderobi, če ste pripotovali na eno od devetih moskovskih železniških postaj.

V glavnem se je beseda inflacija že trdno vsidrala v besednjak, pojav pa je postal vsakdanji del življenja. Rublju pada vrednost tako hitro, da si novih cen nika- ro ne moreš zapomniti. Kruh, ki je stal 13 do 15 kopejk, sladolep po 20 ter avto- bus v metro po 5 kopejk, meso po 2 rublja za kilo- gram - vse to je zgodovina. Pred letom in pol, ko so te cene se veljale, ne bi nihče verjel, da bodo osnovna ži- vila kmalu stokrat dražja. V

tem času se plače v prora- čunskih panogah niso pove- cale za več kot desetkrat.

Novost v življenju Mos- kovčanov je tudi nepresta- no preračunavanje cen v do- larje in vsi poznajo dolarski tečaj glede na rubelj. Novo kratiko SKV (svobodno kon- vertibilna valuta) je mogoče videti povsod. Samo to pla- čilo sprejemajo ulični pro- dajalci in pestunje, prodajal- ci nepremičnin in prostitut- ke... Mediji iz dneva v dan objavljajo borzne tečaje, mladi podjetniki pa vas na ulici ob vsakem kiosku ali v metroju radi seznanijo s tre- nutnim tečajem črne borze in tudi brez težav zamenjajo denar. Kazni za tovrstne protizakonite kupčije se nihče več ne boji, čeprav se mnogi se spominjajo, da si pred nekaj leti za tako ime- novano »valutno operacijo« lahko dobil 15 let zapora, včasih pa celo smrtno ka- zen.

Vrsto let je mesto zivelo po načelu »Spremenimo Moskvo v vzorno komuni- stično mesto!«. Zdaj je geslo vsakdanjika »Vse za proda- jo!«. Sedanja Moskva spo- minja na velik boljši trg. Prodaja se vse in povsod. O tem se lahko prepričate ta- koj, ko prvič vstopite v me- tro. Na vsaki postaji vas ča- ka improvizirana tržnica: tukaj lahko dobite živila, ki so bila večinoma kupljena zgodaj jutraj v trgovinah

blizu metroja. Popoldne so trgovine prazne, v metroju pa je se vsega dovolj, seveda po dvakrat višji ceni.

Okoli vhodov v metro so kioski, v katerih sedijo mla- di »supermeni«, ki so pro- dajalci in strazarji obenem. Prodane blaga ni mogoče zamenjati ali vrniti, tako da je treba biti pri nakupih pre- viden. Kioski, kjer so včasih prodajali sladolep in casopi- se, so zdaj polni tujih pijač, vseh vrst cigaret, sladkarij in zvečilnih gumijev. Pred nekaj meseci je vsak kiosk krasil tudi kakšen umeten falus ali vibrator, kar je ra- zveseljevalo mlado prebi- valstvo in razburjalo ali sprajljalo v zadrego starejše Moskvcane. Po zupanovem ukazu se je tovrstno blago preselilo v posebne trgovi- ne, ki so, čeprav ne prevec zazelene, že tisočim mlado- letnikom pomagale zapolniti praznino v njihovi spolni izobrazbi.

Posebne pozornosti so vredne številne knjige, ki jih prodajajo na postajah. Tudi tukaj izbira narekuje pov- prasevanje: Tehnika seksa, Pravljice bratov Grimm, Ni- etzsche, Hesse in sund lite- ratura, pa sproti prevodi popularne mehiske nadalje- vanke Bogati tudi jokajo. Puskina in Tolstaja tukaj ne boste našli, kar »ni povpra- sevanja«, vam bo razložil prodajalec.

Tudi izbira časopisov je

velika: gospodinje, poslo- vneži in otroci, vsi bodo lahko našli kaj zase. Pose- bne gneče okrog časopisov pa ni, saj so se politične strasti državljanov umirile.

Glasneje se oglašajo le prodajalci s tako imenova- nim »patriotskim« tiskom, ki je izrazito protizidovski. »Kupite časopis, to ni zi- dovski časopis,« kriči pro- dajalec v metroju. Se pred letom dni bi se okrog njega zbrala množica privržencev in nasprotnikov. Zdaj se ne ustavi nihče. Skoda casa, poleg tega pa take stvari bolj spominjajo na klinični pri- mer kot na kaznivo protiza- konito dejanje »razpihova- nje mednarodnega so- vrastva«.

Zelo popularni so casopi- si, ki objavljajo samo oglase; na tisoče jih je v vsaki ste- vilki. Prodajajo se stanova- nja, tuji avtomobili vseh znamk, ki so od domačih tu- di več kot desetkrat dražji, ljudje isčejo zaposlitev, manj pa je ponudb za slu- zbe. Veliko je oglasov za in- timne usluge: »Najlepše zenske ob vsaki uri dneva za bogate gospode.« Pravijo, da so ruske »profesionalke« zelo drage - do 300 dolarjev na uro. Mimogrede, delo z glavno in rokami je na trgu delovne sile znatno manj cenjeno: mlad znanstvenik, inženir, zdravnik, glasbenik, profesor ali igralec le redko

V Moskvi je moč kupiti vse, a le za trdno valuto

dobijo več kot 8 dolarjev na mesec.

Se ena novost v moskov- skem metroju - beraci. Ne- kateri držijo v rokah celo plakate z nejasno napisanim »življenjepišom« ali pa z ze- lo kratkim geslom: »Hocem jesti!«. Večina prosi na kla- sičen način, s klobukom v roki. Toda tistih, ki bi bera- cem dajali denar, je vse manj: ljudje sami nimajo nič v zepu, tisti drugi, za katere rubelj sploh ni denar, pa se ne vozijo z metrojem. Tako kot drugod tudi tu vsi berači niso siromašni, saj se je ta poklic razcvetel sele v za- dnjem času.

V ostrem nasprotju z be- raci so trgovci z rožami. Prodaja rož (in druga ulična trgovina) je popolnoma mo-

nopolizirana in jo nadzoruje mafija. Tisti, ki na svojih vr- tovih gojijo navadne in po- ceni rože, ne morejo sem. Mladi krepki fantje jim hitro pokažejo, kdo je gospodar.

V metroju je mnogo nove- ga in le včasih so nasi pod- zemni dvorci se videti tak- sni kot nekoč. Če si boste zazeleli, da bi si ogledali več kot dvesto postaj, od ka- terih so mnoge prava ume- tniška dela, pridite sem zgo- daj jutraj ali po deveti uri zvečer. Če pa želite občutiti duh sodobne Moskve, pridite v metro podnevi. Ne bo vam žal, saj je ni stvari, ki bi vam o drastičnih spremem- bah v življenju ruske pre- stolnice povedala več.

Dobrodošli!
(Prevedla T. Komarova)

JUTRI

17. marca

Dvajseto stoletje, ki bo kmalu za nami, je res- da stoletje svetovnih vojn, je pa tudi stoletje neslutene tehnice napredka.

Med dosežke, ki so popolnoma spremenili način življenja množic, šteje razvoj avtomobilizma. Avtomobil ni le olajšal transporta ljudi in blaga, saj je vsakemu ze- mljano omogočil, da je lahko potoval. Prej je bi- lo potovanje povezano z večjimi stroški in nevar- nostmi in le malo jih je bilo, ki so si ga lahko privoščili.

Pospešen gospodarski razvoj, ki je segel od proizvodnje do turizma, ni bila edina pridobitev tega obdobja. Mogocen razvoj so dozelele gra- benne panoge, saj so se evforično gradile nove ceste in druga infrastru- kture. Avtomobilske ce- ste s štirimi pasovi in se širše so prepelede kon- tinente. Za njimi so prišli trgovci in gostilničarji, cele dežele so spreminja- le videz.

Zelo verjetno je, da si eden od pionirjev avto- mobilizma, Gottlieb Da- imler, ki se je rodil 17. marca 1834. leta, ni niti v sanjah predstavljal, kakšen proces je po- magal sprožiti.

Dandanes je avtomobil že nevaren za okolje. Preganjajo ga iz mest, omejujejo hitrost vožnje, predpisujejo mu vrsto goriva in videti je, da ga ima rada le še davkarja.

A vseeno je ta nepo- grešljivi spremljevalec človekovega vsakdana še vedno priljubljen, se več, je celo predmet strasne- ga oboževanja zanesa- njakov.

JEDILNIK

SLAVKO ADAMIJE

paradiznikova juha z ocvrtim graham
domači zajec v mrežici
vodni zlicniki
solata po želji

Jabolko s kremo

SESTAVINE:

4 jabolka, 30 g sladkorja, 1 l vode, cimet, limonina lupina, brusnica marmelada za kremo: 60 g sladkorja, 1/2 zavitka vaniljin sladkorja, 20 g gustina, 2 beljaka, 250 g mleka

CAS PRIPRAVE: 45 minut

Jabolka olupimo, jim izdobljemo sredico in jih zložimo v posodo, v katero smo prilili vodo. Do- damo sladkor, cimet in limonino lupino ter dušimo do mehkega. Ohlajena jabolka napolni- mo z brusnico (ali kakšno drugo) marmelado, prelijemo z vaniljino kremo in obrizgamo s ste- peno sladko smetano.

Vanilijina krema: rumenjak in sladkor pena- sto vmešamo, dodamo vanilin sladkor in skrob ter dobro premešamo. Nato prilijemo vrelo mleko in mesamo, dokler krema ponovno ne zavre. Odstavimo in narahlo vmešamo sneg iz beljakov. Tako dobljeno kremo prelijemo prek jabolok.

VEGETARIJANSKI JEDILNIK

NEVA MIKLAJČIĆ PREĐAN

dušen riz
oranžna ali rjava leca
endivija z majonezo

Oranžna leca

SESTAVINE:

100 g oranžne lece, sol, 2 žlici olja, 2 žlici cele moke, satraj, timijan, lovorn list, 1 žlica paradiznikove meze, petersilj

Leco preberemo, operemo, jo nekaj ur na- makamo, nato pa v isti vodi skuhamo. Solimo proti koncu kuhanja.

Moko zmešamo z nekaj žlicami vode in pa- riznikovo mezo. Podmet med mesanjem zlije- mo k leci ter dodamo začimbe in olje. Prevremo in ponudimo.

Na isti način lahko pripravimo tudi navadno leco in beli fižol.

Z D R A V A H R A N A

Vse več znanih alergenov

MILKA PANCE - CZP KMEČKI GLAS

Pesticidi, herbicidi, insekticidi, konzervansi in kemikalije barvila vsebujejo številne škodljive snovi, ki slabo vplivajo na počutje in zdravje. Danes je znanih že več kot 400 različnih snovi, ki povzročajo alergijo.

Med najbolj pogostimi alergeni so jajca, mleko, pšenica, moka, od zele- njave pa krompir, petersilj, fižol, grah, spinaca, zelje, paradiznik in cvetaca. Alergogeno učinkuje tudi koščičasto sadje, pa tudi pomaranče, limone in vrtno jagode.

Po izkušnjah prof. dr. Drage Cer- nelc so ljudje, ki ne prenašajo kravje- ga mleka, ponavadi alergični tudi na goveje meso, mnogi, ki ne prenašajo jajc, pa tudi na perutninsko meso. Za alergene živalskega izvora je značilno, da prizadenejo predvsem prebavila. Najhujše težave povzročajo preobcutli- vosti na jajca, ki najbolj prizadene otroke do dveh let starosti. Boleden- ska znamenja so zelo huda; lahko se pojavi bruhanje, driska, pulz postane hiter, včasih pride celo do šoka in hu- de koprivnice.

Mleko najbolj pogosto izzove alergijo pri dojenčkih. Najbolj ne- varno je surovo mleko, pri dojen- ckih pa povzroča težave tudi pa- sterilizirano mleko. Boledenška znamenja so kožni izpustaji in prebavne težave, kot sta huda driska ali zapeka, pogosto pa pri- haja tudi do notranjih krvavitvev. Zadnja leta strokovnjaki ugotav- ljajo, da pri močno občutljivih otrocih oteče sluznica v grlu, kar naj bi bil tudi eden najpogostej- ših vzrokov za nenadne smrti no- vorojenčkov. Alergija na jajca in mleko je vse pogostejše tudi razlog za astmatične napade pri otrocih. Vse nastete težave lahko povzo- čijo tudi mlečni izdelki, kot so jo- gurt, siri, različni namazi in sme- tana, medtem ko maslo le izjem- ma povzroča alergijske težave.

Med živila živalskega izvora, ki tudi povzročajo alergijske te- zave, uvrščamo se med, ki naj ga ne bi uživali ljudje, ki so preobcu- tljivi na cvetni prah.

Med alergene rastlinskega izvora štejemo tudi bakterije, ple-

sni oziroma glivice in pelod. Tudi v tem primeru so alergogene učinkovi- ne beljakovine, čeprav lahko preobcu- tljivost izzovejo tudi ogljikovi hidrati, maščobe ali soli. Za žitarice velja, da so ljudje nanje bolj občutljivi, če se pogostejše pojavljajo na jedilniku. Zato so pri nas najbolj pogoste alergije na kruh iz bele pšenične moke in druge mlevske izdelke. Pri otrocih se pojavi oteklina na koži in drugih organih, na primer na jeziku in v grlu, ponavadi skupaj z astmatičnimi težavami.

Čeprav je medicina zadnja leta pri odkrivanju alergijskih težav precej na- predovala, moramo to, katera vrsta ži- vil nam povzroča težave, ugotoviti predvsem sami. Se najlaze je to pri najmlajših otrocih v obdobju, ko jih po- leg mleka začnemo navajati tudi na drugo hrano. Takrat bomo se pose- beje previdni in predvsem ne hitimo. Dobro opazujemo morebitne spremem- be pri otroku, jih vestno zapisujemo, novo živilo pa uvedemo na jedilnik sele potem, ko smo povsem prepri- čani, da prejšnje za otroka ni škodljivo.

Doma pripravljena živila iz naravnih sestav- in povzročajo manj zdravstvenih težav kot industrijsko pripravljena hrana

NUMIZMATIKA

Poplava novih valut

VITOMIR ČOP

Razpad sovjetskega imperija se je, podobno kot razpad Jugoslavije, takoj odrazil tudi na nu- mizmatičnem področju. Večina na novo osamo- svojih držav je svojo neodvisnost potrdila tu- di z uvedbo novih, las- tnih valut in izstopom iz rubelskega denarnega sistema.

Prve numizmatične spremembe v Sovjetski zvezi so se zgodile leta 1991, ko je Gospodarska banka ZSSR natisnila novo serijo bankovcev po 1, 3, 5, 10, 25, 50 in 100 rubljev, ki se od prejšnjih razlikujejo le po nekaterih barvnih od- tenkih in letnici izida. Vrednost na njih je po novem označena samo se v ruskem jeziku, na vseh pa je se vedno Le- ninova podoba.

Zaradi padanja vred- nosti rublja so postali kovanci po 1, 2, 3, 5, 10, 15, 20 in 50 kopejk ter kovanec za 1 rubelj pre- teški in sredi leta 1991 je bila skovana nova se- rija po 10 in 50 kopejk ter kovanci za 1, 5 in 10 rubljev. Ob izidu serije je inflacija že povzila tudi kovanec za 10 ko- pejk, ki ga je mogoče najti le se pri zbiralcih. Zaradi velike inflacije je ze v naslednjem letu iz- sla nova serija se manj- ših kovancev po 1, 5, 10, 20, 50 in 100 rubljev. Centralna banka, ki se je med tem prelevila v Banko Rusije, je morala natisniti tudi nove, večje bankovce po 1000 in 5000 rubljev, ki so prvi brez Leninove podobe.

Sovjetski, oziroma po

novem ruski rubelj je postal skupna valuta v t. i. Skupnosti neodvisnih držav, kljub temu pa so nekatere članice te sku- pnosti izdale tudi svoje bankovce, ki krožijo vzporedno s centralno valuto. K rubelski coni so doslej pristopile Rusi- ja, Belorusija, Armenija, Kazahstan, Kirgizija, Turkmenija in Uzbeki- stan.

Med prvimi so se za lastno denarno pot odlo- cile pribaltske države. Estonija je uvedla kro- no, ki jo je imela že pred sovjetsko zasedbo. Na bankovcih je natisnjena trdnjava v Narvi, in sicer tisti del, ki je na ruskem bregu mejne reke. Zaradi tega je ze prišlo do po- dobnih zapletov kot s knežjim kamnom na na- ših tolarških bonih. Sko- vali so tudi drobci po 5, 10, 20 in 50 sentov pa tu- di de nekaj spominskih srebrnikov po 10 kron. Latvija je iz- dala bone - rublise, ki so zacasna va- luta, stalna valuta bo lat. Zaradi ustre- zne denarne politike cen- tralne banke je rublis tre- nutno najsta- bilnejša med valutami, ki so nasledile sovjetski ru- belj. Litva je do uvedbe

nove valute - lit - izdala zacasne litovske talone.

Ukrajina je ze leta 1991 natisnila kupone po 1, 3, 5, 10, 25, 50 in 100 karbovancev (tako tam imenujejo rubelj), sredi lanskega leta pa se enote po 100, 200, 500 in 1000. Kuponi so do konca lanskega leta kro- zili skupaj z rublji, od novega leta pa predsta- vljajo samostojno valuto. Predvidena je uvedba nove valute - grivne.

Belorusija, kljub temu da je sopolisnica spo- razuma o rubelski coni, od maja lani izdaja »de- narne bone« po pol, 1, 3, 5, 10, 50 in 100 rubljev z živalskimi motivi. Belo- ruska narodna banka menja 1 bon za 10 ru- skih rubljev.

Azerbejdžan je 1. avgusta leta 1992 uvedel svojo valuto, azerbej- džanski manat.

Gruzija v vmesnem casu, do uvedbe lastne valute, poleg ruskega uporablja tudi gruzinski rubelj v razmerju 1 : 1.

Moldavija je uvedla moldavski kupon kot za- casno valuto, ki naj bi nadomestila rublje, nato pa naj bi presli na novi moldavski lej.

Tudi Tadžikistan ni podpisnik »rubelskega sporazuma«, vendar se vedno uporablja rubelj kot svojo valuto. Svoje- ga plačilnega sredstva se niso uvedli zaradi drza- vljanske vojne.

Numizmatiki pa ob vseh teh spremembah le uživamo...

Lenin počasi izginja z bankovcev držav nekdanje SZ

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1	
09.30	Tedenski izbor
09.55	Telovadka, 10., zadnji del francoske nadaljevanke
10.40	Orion
10.40	Homo Turisticus
11.15	Potovanje po človeškem telesu, 6/8 del nemske poljudnoznanstvene serije
12.00	Dohodnika '93, VPS 1200
13.00	Poročila
13.05	Dokumentarec meseca: Moje Krakovo, moje Trnovo, ponovitve
14.45	Filmsko popoldne
14.45	Najstrašnejši umor, 2/6 del angleske nanizanke, ponovitev, VPS 1440
15.15	Odletel bom, 11/21 del ameriske nadaljevanke, ponovitev, VPS 1515
16.00	Hollywood se jih spominja, 10/14 del dokumentarne serije, ponovitve, VPS 1600
17.00	TV dnevnik 1 - slovenska kronika
17.15	A. Lindgren: Erazem in potepuh, 3/5 del nadaljevanke
17.45	Risanka
18.00	Regionalni studio Koper
18.50	Stiri v vrsto, tv-igrice
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Zarise
20.40	Glasba, šov in cirkus: Lepi trenutki v cirkusu, 2. del, VPS 2035
21.45	Nebesa naj počakajo, 2/4 del angleske dokumentarne serije, VPS 2145
22.15	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2215; sport
22.55	SP v hokeju na ledu, skupina C: Madžarska-Slovenija, posnetek iz Ljubljane
00.40	Video strani

SLOVENIJA 2	
10.10	Tedenski izbor
10.40	Podjetniški klub
10.40	Sedma steza
11.00	Simunović - Voncina: Tujec, 2/3 del nadaljevanke HTV
11.55	Gore in ljudje
13.00	Poročila
16.10	Nočni videomeh, ponovitve
17.30	Non stop, glasbena oddaja: O Juliu Iglesiasu, ponovitev
17.30	Sprehodi po stari Ljubljani, 7/9 oddaja, ponovitev
18.30	Miniature: Kristalni rubin
18.45	Iz življenja za življenje
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	F. Giroud: Marie Curie, 4/6 del francoske nadaljevanke
20.50	Osmi dan
21.55	Svet poroca
22.30	Glasbeni utrinek: E. Grieg - Srčne rane
22.40	Sova
22.40	V avtobusu, 8. epizoda angleske nanizanke
23.05	Odletel bom, 12/21 del ameriske nadaljevanke
23.50	Ciklus filmov J.L. Godarda: Vikend, fr. film (do 01.30)

KANAL A	
09.00	RIS, risanke in spbti
09.45	Ninja zelve, 40. del
10.10	Jazzbina, ponovitev 6. oddaje o jazzu
10.40	Teden na borzi, ponovitev
11.00	Drugačen svet, ponovitev 111. dela
18.45	Kulinarčni kotiček, ponovitev 6. oddaje
20.15	Dnevnoinformativni program in vreme
20.30	Drugačen svet, 117. del ameriske nadaljevanke
21.20	Ciklus slovenskega filma: Milena Zupancić - Moj ata socialistični kulak
22.50	Dnevnoinformativni program in vreme, ponovitev
23.05	Poročila v angleščini: Deutsche Welle (do 01.00)

KOPER	
18.00	Studio 2 magazin
	Primorska kronika

RAI 1	
6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Film: Donne e briganti ('50, r. M. Soldati), vmes (11.00) dnevnik
11.55	Vremenska napoved
12.00	Nan.: Cuori senza età, La signora in giallo, vmes (12.30) vesti
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Fatti, misfatti e...
14.30	Oddaja za avtomobiliste TG Uno Auto
14.45	Dok.: Ko ne bi bilo leša, 15.00 Hrast in lipa
15.15	Variete: Buona fortuna
15.30	Kolesarstvo
16.15	Mladinski variete: Big V
17.55	Parlamentu in vesti
18.10	Aktualno: Italija, navodila za uporabo
18.45	Dok.: Kvarkov svet
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Aktualno: Check-up, 22.20 Papež Janez Pavel 2, vmes (23.00) dnevnik
24.00	Dnevnik in vreme

RAI 2	
7.00	Otroški variete
8.45	Jutranji dnevnik
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.30	Film: Quartieri alti
11.00	Nan.: Lassie
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi...
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, Diogenes in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	Kronika v živo
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Aktualno: Pogum življenja, nato sport
18.20	Nan.: L'ispettore Tibbs
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventientini
20.40	Film: Roxy - Il ritorno di una stella (kom., ZDA '90, i. W. Ryder)
22.20	Mixer in Pegaz
23.55	Nočni dnevnik
24.00	EP v kosarki

RAI 3	
6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete, vmes vesti
12.00	Kratke vesti iz Milana
12.15	Pogled na glasbo
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Deželne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
15.15	Dokumenti
15.45	Samo za sport
17.20	Sportna rubrika Derby
18.00	Dok.: Geo, nato nan.
18.50	Sport in dnevnik
19.30	Deželne vesti
19.45	Risanka: BlobCartoon
20.05	Blob in Una carolina
20.30	Chi l'ha visto?
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Aktualno: Milano, Italia, nato variete: Q come cultura
0.30	Dnevnik in vreme

RETE 4	
6.25	Nan.: Druzina Adams, Jeffersonovi, Druzina Bradford
8.10	Nad.: General Hospital, 8.40 Marilena, 9.55 Ines, 10.50 Amanda, 11.50 Celeste, vmes (9.30) vesti
12.45	Il pranzo è servito
13.30	TG 4 vesti
14.00	Buon pomeriggio
14.05	Nad.: Sentieri, 15.05 Grecia, 15.45 Anche i ricchi piangono
17.00	Lui lei l'altro, vesti
17.45	Aktualno: C'eravamo tanto amati
18.15	Nad.: La signora in rosa, vmes (19.00) vesti
19.50	Kviz: Il nuovo gioco delle coppie
20.30	Film: Un piede in paradiso (fant., It. '90, i. Carol Alt, B. Spencer)
22.30	Film: Condannato a morte per mancanza di indizi (dram. '83), vmes (23.30) vesti

CANALE 5	
6.30	Na prvi strani
8.35	Nan.: Casa Keaton
9.05	Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.)
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum, 14.35 Agenzia matrimoniale, Ti amo parlamento, 15.30 Scene da un matrimonio
16.00	Otroški variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Variete: Striscia la notizia
20.40	Variete: Vai forte papà (vodi R. Dalla Chiesa)
22.40	Aktualno: Arriva la cognata
23.10	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1	
6.30	Otroški variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odpri studio
13.00	Otroški variete
13.45	Nan.: Agli ordini papà
14.15	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Unomania
16.05	Nan.: Baywatch
17.05	Varieteja: Twin Clips, 17.30 Mitico
18.05	Nan.: Tarzan
18.30	Variete: Ma mi faccia il piacere
19.00	Sport in Unometeo
19.15	Varieteja: Rock & Roll, 20.00 Karaoke
20.30	Film: Apache - Pioggia di fuoco (pust., ZDA '90, i. Sean Young)
22.30	Sport: Torkov priziv (vodi M. De Luca)
0.30	Odpri studio in sport

TMC	
7.00	Euronews
9.00	Nad.: Doppio imbroglio (i. Fernanda Montenegro), 9.45 Potere, 10.15 Terre sconfinato
11.00	Qualità Italia
12.00	Variete: Tappeto volante, vmes (12.10) dok. Prijateljska narava
12.45	TMC News in vreme
13.35	La spesa di Wilma
14.00	Film: La fonte meravigliosa (dram., ZDA '49, r. King Vidor)
16.05	Risanke
18.00	Sale, pepe, fantasia
18.45	TMC News - Vesti
19.00	Film: Quei temerari sulle macchine volanti (pust., VB '65, r. Ken Annakin, i. A. Sordi)
22.00	TMC News in sport
22.30	Nogomet: Ajax-Auxerre (pokal UEFA)
0.20	Kosarka: Efes Pilsen Istanbul-Aris Solun (finale EP)
1.50	I sondaggi di Tappeto volante
2.40	Aktualno: CNN News

ITALIA 7	
7.30	Risanke
11.15	Kino in (12.00) nad. Nan.: Cara cara
13.05	Nan.: Brothers
13.55	News Line - Vesti
14.00	Nad.: Aspettando il domani, il tempo della nostra vita
15.50	Dezelni programi
17.35	Risanke
19.15	News Line
19.30	Nan.: Samurai
20.25	Il sasso nella scarpa
20.30	Film: Testa o croce (western It. '69, i. John Ericson, E. Fenech)
22.30	News Line - Vesti
22.45	Colpo grosso story
24.00	Film: Matt Helm non perdona (krim., '66, i. Dean Martin)
2.00	News Line - Vesti

TELEFRIULI	
11.00	Nan.: Hagen
16.55	Kratke vesti
17.00	Variete: Starlandia
18.00	Nad.: La via del West, 18.30 Destin
19.00	Vecerne vesti
19.35	Rubrika: Belo in crmo
20.30	TV film: Amanti (dram., ZDA '86)
21.30	Sport in vesti
23.35	Kosarka B1

TELE 4	
(Se povezuje s sporedi Italia 1)	
14.00	Lastne oddaje: Kronika in komentar
19.30	Dogodki in odmevi

Koper	
13.00	Mannix, ameriska nanizanka
13.50	Pustite jih živeti, dok. serija
14.15	Nočni sodnik, am. tv nanizanka
15.00	Ponedeljkov sportni pregled
16.00	Novice
16.05	Carobna svetilka, otroški program
	Tecaj italijanscine
	Pustite jih živeti, dokumentarna serija
17.00	Vohuna, am. naniz.
18.00	Studio 2 magazin
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Mannix, am. tv nan.
20.15	Nočni sodnik, naniz.
20.40	Nevidni stotnik, it. pustolovski film
22.05	Dnevnik
22.15	Severovzhod, tv magazin
23.15	Vohuna, ameriska tv nanizanka

Avstrija 1	
09.00	Cas v sliki
10.30	Vecni valcek, nemski film
13.45	Sinha Moca, 118. del
14.10	Big Valley
15.50	Kislo zelje, 9/13 del
16.15	Naravovarstveni detektiv
16.30	Igra
18.00	Cas v sliki
18.30	MacGyver: Slepo zaupanje, zadnji del
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Sport
20.15	Ujetniki sonca, 2. del
21.20	Moji prijatelji, tvoji prijatelji, am. komedija
22.50	Na orlovih krilih, 2., zadnji del ameriske mini serije (B. Lancaster in drugi)
00.30	Manekenka in vohljac
01.20	Poročila/Tisoc mojstrov

Avstrija 2	
16.20	Tisoc mojstrov
16.30	Tecaj madžarskega jezika
17.00	Vse je vsakdanjik, 11. del
18.00	Hooperman, serija
18.30	Tista stvar je, kviz
19.00	Regionalni programi
19.30	Cas v sliki, vreme
20.15	Jolly Joker, vodi E. Fischer
21.07	Reportaže iz tujine
22.00	Cas v sliki
22.30	Nas seš je zenska: Ne-postena igra, 10. del Poročila/Tisoc mojstrov

Hrvatska 1	
08.00	Dobro jutro, Hrvatska
	Poročila
	Zgodbe in Monticella, 84. del
10.00	Poročila
10.30	Arhimed
11.30	Mali svet
12.00	Poročila
	Svet se vrti naprej, 84. del nanizanke
13.30	Monofon
14.00	Poročila
14.05	Slika na sliko
14.50	Izza kulis, ponovitev 3/6 dela nadaljevanke
15.40	The Big Blue
16.00	Poročila
16.05	Ucimo o Hrvatski
16.35	Malavizija
17.30	Hrvatska država in ljudje
18.00	Poročila
18.05	Isto, toda malo drugače, izobraževalna oddaja
18.35	Santa Barbara, 352. del nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.05	Churchill: Odpadnik ali nestanovitnež, 1/5 del dokumentarne serije
21.00	V velikem planu
22.35	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliko
23.45	Poročila v angleščini
23.50	Poročila

Hrvatska 2	
17.30	TV koledar
17.40	Ciklus filmov J.P. Belmonda: Nepoboljšljiv, ponovitev
19.30	Dnevnik 1
20.05	Dragi John, 19/22 del ameriske humoristične nanizanke
20.35	Peta hitrost
21.20	Izza kulis, 4/6 del angleske nadaljevanke
22.40	Kiklop, 4/5 del hrvaske nadaljevanke; scenarij in režija: Antun Vrdoljak
23.40	Horoskop

Madžarska	
05.40	Dobro jutro
08.35	Cez dan
09.00	Pekleni raj, 24. del braz. nadaljevanke
10.00	Nepolitni talksov
11.20	Igra
12.00	Poročila
16.00	Popoldanski saldo
16.40	Igra
16.55	Helena, 15. del it. serije
17.30	Madžarska država in cerkev
18.10	Svet denarja
18.40	Vecerna pravljica
19.05	Kolo sreče, kviz
19.35	Katoliška kronika
20.00	Dnevnik
20.40	Klinika, 3. del nemske serije
21.30	Aktualno
22.05	Car sporta
23.50	Dnevnik

SATELIT

SUPER	
5.30	Victory; 6.00 Super Shop; 6.30 Poslovni tehnik; 8.00 Novice; 8.30 Agenda; The Mix; 9.30 Super Shop; 12.00 Divja Amerika; 12.30 Business Insiders; 13.00 Agenda; 13.30 Inside Edition; 14.00 Video-fashion; 14.30 The Image Bank; 15.00 The Jam; 16.30 On the Air; 18.30 Bonanza; 19.30 Dante; 20.00 Eco Record; 20.30 Scena; 21.00 Inside Edition; 21.30 Media Television; 22.00 Novice; 22.30 Poslovne novice; 22.45 US Market WRAP; 23.00 The Round Up (Madz. 1965); 0.40 Media/Mix; 2.00 China News Europe; 5.00 The Sky

SKY ONE	
7.00	DJ Kat show; 9.40 Lamb Chop's Play-Along; 10.10 Risanke; 10.30 The pyramid game; 11.00 Strike It Rich; 11.30 Držni lepi; 12.00 Hart to Hart; 13.00 Sokolov grobn; 14.00 E Street; 14.30 Drugačen svet; 15.20 Santa Barbara; 15.45 Maude; 16.15 Different Strokes; 18.00 Star Trek: The Next Generation; 19.00 Games World; 19.30 E Street; 20.00 Rescue; 20.30 Družinske vesti; 21.00 Sins; 23.00 Designing Women; 23.30 Star Trek: The Next Generation; 0.30 Studs.

EUROSPORT	
8.30	Aerobika; 9.00 SP v alpskem smučanju; 11.00 SP v smučarskih skokih; 12.00 SP v roketu; 13.00 Evrogol; 14.00 SP v umetništem drsanju; 16.00 SP v prostem smučanju; 17.00 Dvoranski funboard; 18.00 Evrogol; 19.00 Eurofun; 19.30 Sportne novice; 20.00 SP v roketu; 22.00 Boks; 23.00 Kickboks; 24.00 SP v nordijskem smučanju; 1.00 Sportne novice.

FilmNet	
7.00	K-TV; 8.30 Vara Fantastika Djur; 9.00 Sag intef att jag; 11.00 Vi Som Alaskade Varann Sa Mycket; 13.00 Mrs. Soffel; 15.00 Livskriget, Doktor; 17.00 K-TV; 18.30 Vara Fantastika Djur; 19.00 Uppvaknanden; 21.00 Ski School; 22.30 Inside Skin; 23.00 Double Crossed; 1.00 Mindfield; 3.00 The Prayer of the Rollerboys; 5.00 Kill Me Again.

MTV	
8.00	Awake On The Wild Side; 10.00 Video; 13.00 Video; 16.00 Greatest Hits; 17.00 Coca Cola Report; 17.15 MTV v kinu; 17.30 Poročila; 17.45 Trije del enega; 18.00 MTV Sports; 18.30 MTV Prime; 20.00 Dial MTV; 20.30 Most Wanted; 22.00 Greatest Hits; 23.00 Coca Cola Report; 23.15 MTV v kinu; 23.30 Poročila; 23.45 Trije del enega; 24.00 Hit List Uk; 3.00 Nočni video.

SKY MOVIES	
7.00	Pregled programa; 11.00 End of the Line; 13.00 Echoes of a Summer; 15.00 Star Spangled Girl; 17.00 Sweet; 19.00 End of the Road; 21.00 The Return of Eliot Ness; 23.00 Terminator 2: Judgement Day; 1.05 Out for Justice; 2.50 State of Grace.

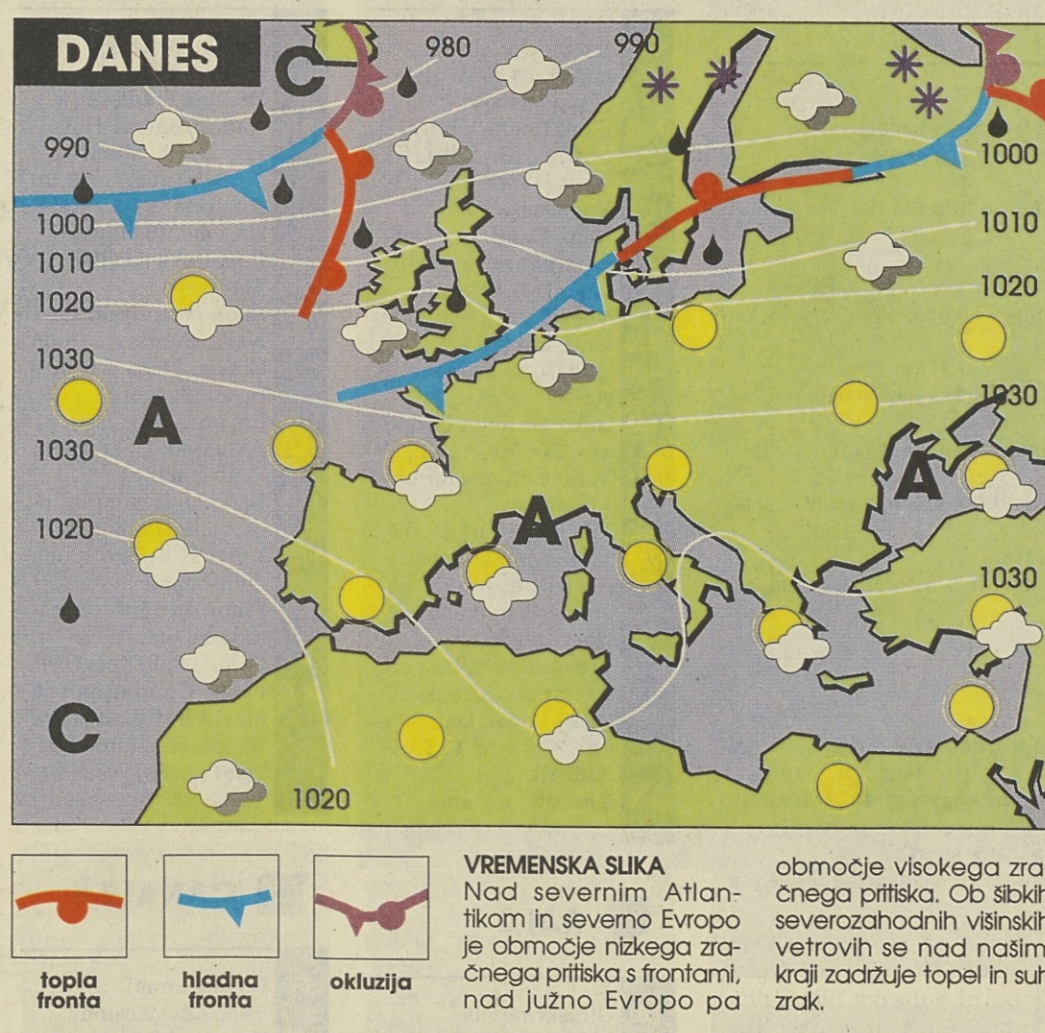
MOVIE CHANNEL	
7.00	Captain Carey; 9.00 Return to the Treasure Island; 11.00 Winchester 73; 13.00 The Coconuts; 15.00 Inspector Clouseau; 17.00 Return to Treasure Island; 19.00 Xanadu; 21.00 Postcards from the Edge; 23.00 Let it Ride; 0.40 Las Wish; 2.20 Une femme ou deux.

PRO 7	
4.35	Serije; 9.05 Mocvirje pod nogami (ZDA 1958); 10.50 Ulice San Franciska; 11.50 Show Billa Cosbyja; 12.20 Primeri Hanyla Foxa; 13.10 Orel je pristal (VB 1976); 15.20 Neizprošna, a prisrčna; 16.15 Risanke; 18.00 Parker Lewis; 18.30 Show Billa Cosbyja; 19.00 Ulice San Franciska; 20.00 Poročila; 20.15 Nora cestna policija (kom., ZDA 198); 22.00 Tekmeč; 23.05 Vroci pekeli Los Angeles (krim., ZDA 1986); od 0.45 do 4.30 poročila in ponovitve.

RTL	
6.00	Jutranji magazin; 9.00 Serije in razvedrilne oddaje; 12.00 Opoldanski magazin; 12.30 Springfieldova zgodba; 13.20 Kalifornijski klan; 14.10 Kilc na pomoč Kaliforniji; 15.00 Umor je napisala; 16.00 Hans Meiser; 17.00 Kdo je šef?; 17.30 Strašno prijazna družina; 18.00 Enajst 99; 18.45 Poročila; 19.15 Eksplozivno; 19.45 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Highlander (i. Christopher Lambert, 3. del); 21.15 SK-15, kriminalistični magazin; 22.15 Eksplozivno; 23.15 Gottschalk; 24.00 Law and Order; 1.05 Nočni program.

SAT 1	
5.30	Regionalna poročila; 6.00 Dobro jutro; 8.40 Ponovitve: Pod kalifornijskim soncem, Senca strasti; 10.15 Sodobno opremljeno srce (kom., Nem. 1940); 11.50 Sosed; 12.15 Kolo sreče; 12.55 Hail gail; 13.45 Senca strasti; 14.35 Sosed; 15.00 Pod kalifornijskim soncem; 15.55 Trojica s štirimi pestmi; 16.50

EVROPA / NA SEVERU SPREMENLJIVO, DRUGOD SONČNO IN TOPLO

VREMENSKA NAPOVEDI
HIDROMETEOROLOŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

TEMPERATURE

PO SVETU

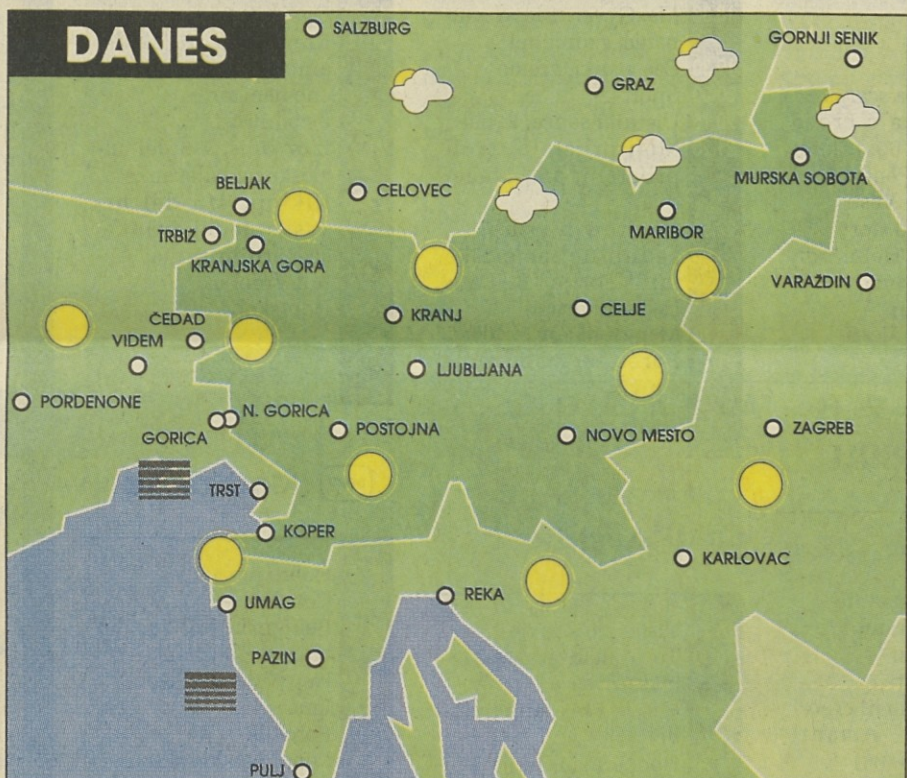
HELSINKI	1/7
OSLO	-4/4
STOCKHOLM	2/7
KØBENHAVN	-3/11
MOSKVA	-4/3
BERLIN	6/15
VARSAVA	-2/8
LONDON	7/16
AMSTERDAM	5/16
BRUSELJ	6/18
BONN	3/18
FRANKFURT	1/17
PARIZ	4/17
DUNAJ	-1/12
MÜNCHEN	-2/12
ZÜRICH	1/14
ŽENEVA	-1/13
RIM	1/15
MILAN	1/16
BEOGRAD	0/13
NICA	7/15
BARCELONA	9/14
BUKAREŠTA	-4/8
CARIGRAD	0/8
MADRID	8/10
LIZBONA	8/17
ATENE	7/15
LARNAKA	5/16
TUNIS	11/17
ALŽIR	11/19
MALTA	10/15
JERUZALEM	1/10
KAIRO	9/17

ALPE-JADRAN / SONČNO IN TOPLO, ZJUTRAJ OB SEVERNEM JADRANU IN PADSKI NIŽINI MEGLA

TEMPERATURE

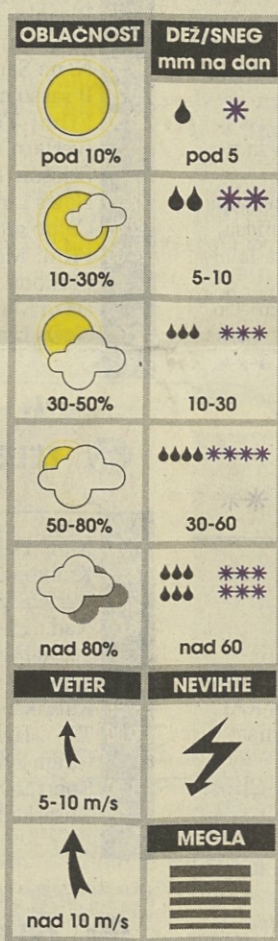
VČERAJ
OB 7. IN OB 13. URI

LJUBLJANA	0/13
TRST	3/0
CELOVEC	-2/12
BRNIK	-2/13
MARIBOR	2/14
CELJE	-4/15
NOVO MESTO	0/15
NOVA GOR.	-2/13
MUR. SOBOTA	-2/12
PORTOROŽ	-1/7
POSTOJNA	-1/7
IL. BISTRICA	-5/13
KOČEVJE	-3/13
ČRNOMELJ	-2/16
SL. GRADEC	-3/13
BOVEC	-1/13
RATEČE	-3/12
VOGEL	-5/7
KREDARICA	-4/2
VIDEM	-1/7
GRADEC	-1/13
MONOSTER	-1/13
ZAGREB	1/14
REKA	5/13

V SLOVENIJI: Pretežno jasno bo, zjutraj po nekaterih nižinah megla. Najvišje dnevne temperature bodo od 12 do 17, ob morju pa do 9 °C.

SOSEDNJE POKRAJINE: Sončno in razmeroma toplo bo, ponekod ob severnem Jadranu in v severni Italiji bo ponoči in dopoldne megla.

V SLOVENIJI: Sončno in razmeroma toplo bo, zjutraj bo po nekaterih nižinah in ob morju megla. Čez dan se bo v notranjosti zmerno pooblačilo.

OBETI: V četrtek bo še suho in razmeroma toplo.

ONESNAŽENOST
ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	51
Maribor	83
Celje	74
Trbovlje	92
Hrastnik	59
Zagorje	97
Šoštanj	68

Kritična 24-urna koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:

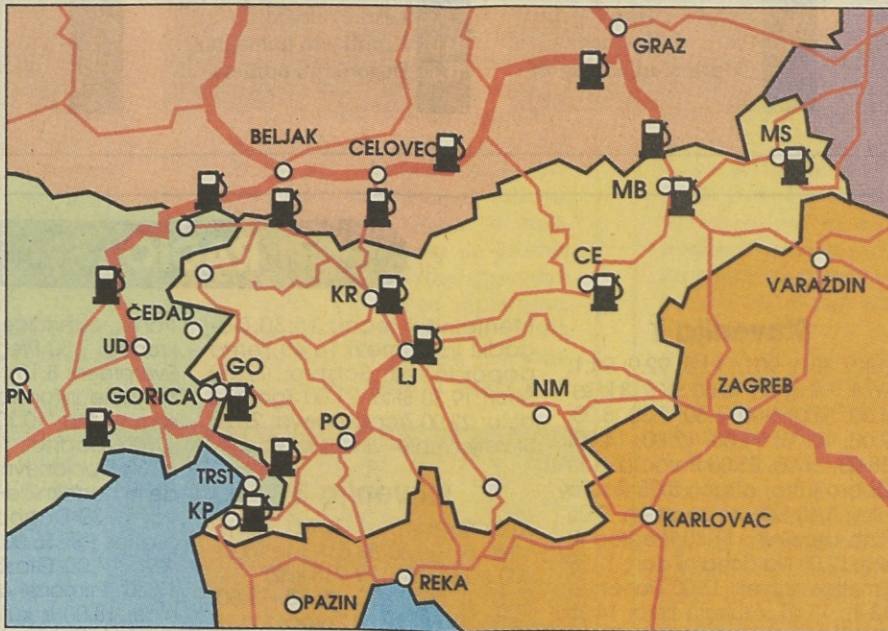
Mura, G. Radgona: 102, Drava HE Dravograd: —, Sava Radovljica: 31, Sava Šentjakob: —, Sava Radeče: 98, Sora Suha: —, Ljubljana Moste: 39, Savinja Laško: 86, Krka Podbočje: 71, Kolpa Radenci: 74, Soča Solkan: 152.

HOROSKOP

Pisec:
Aleksandra Zorc Berce

- OVEN 21-3/20-4**: Danes bi morali sami sebe obvarovati pred lastnim nacrtom v zvezi s kariero in poslovnimi odločitvami, saj vas bo zmedlo in zapeljalo partnerjevo navdušenje.
- BIK 21-4/20-5**: Zakaj se tako močno trudite ustreči drugim ljudem, ko je prijateljevo priznanje popolnoma dovolj? Izogibajte se tujcem in nepoznanim krajem.
- DVOJČKA 21-5/21-6**: Če boste danes poslušali druge, se zlasti glede skupnih vlaganj, bo v tem skupnem fondu kaj kmalu nastala nezapolnjenost vrzel. Izogibajte se torej denarnim zadevam!
- RAK 22-6/22-7**: Zadovoljni boste, ker se vaše zdravstveno stanje izboljšuje in ker se vam zdi, da boste neprijetno situacijo vsaj izboljšali, če se ne popolnoma odpravili.
- LEV 23-7/23-8**: Dobro glejte, kam stopate in v kaj se spuščate, saj vam bodo rožnati naocniki, ki ste si jih danes nadeli, nekoliko zameglili realen pogled.
- DEVICA 24-8/22-9**: Če se boste danes naslišali prilizovanj in dobrikanj s strani svojih bližnjih, naj vam bo jasno, da od vas hočejo nekaj, s čimer se boste težko sprijaznili.
- TEHTNICA 23-9/22-10**: Nikoli ni dovolj previdnosti in pozornosti, kadar gre za domače zadeve in nepremičnine, zato si vzemite čas in dobro prisluhnite partnerjevim idejam.
- SKORPIJON 23-10/22-11**: Spet bo prišla do izraza vaša sposobnost za vodenje in usmerjanje ljudi. Navsete, ki jih boste za spremembo velikodušno delili, bodo sprejemali odprtih rok.
- STRELEC 23-11/21-12**: Naj vas ne ponese misel na bleščeč in slavenstven družabni dogodek, saj se boste še pred tem morali soočiti s številnimi težavami, ki vam bodo grenile dan.
- KOZOROG 22-12/20-1**: Kadar se tako širokoustite in bahate, ste pravzaprav sami sebi najhujši sovražnik. Trdite svoje, v čustva drugih pa se niti ne poskušate poglobiti.
- VODNAR 21-1/19-2**: Za zaprtimi vrati se tokrat dogajajo čudne reči, težko pa bi rekli, da vam v prid. Inejte dobro odprte oči in naj vas ne zavede navidezna prijaznost.
- RIBI 20-2/20-3**: Prijatelj vas bo zapeljal v ekstravagančno izkušnjo in odločiti se boste morali: ali praviti toliko, ko si ne morete privoščiti ali pa prizadeti prijateljeva čustva.

CESTE / SUHE IN NORMALNO PREVOZNE

Ceste po Sloveniji so večinoma suhe ter normalno prevozne. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih je tekoč.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

SLOVENIJA	FURLANIJA-JK	KOROŠKA
Kope	25	Podkoster
Vrhe	25	Cimolais
Lontovž	40/60	Plancavallo
Stari vrh	40/60	Zabnice/Ovčja vas
Rogla	40/50	Railb
Kanin	70	Forni Avoltri
Cerkno	35	Forni di Sopra
Soriška planina	20/30	Paluzza-Timau
Vogel	20	Paularo
Kobla	20	Pontebba
Mariborsko Pohorje	40	Pradibosco
Kranjska gora	20	Prato Carnico
Pokljuka	20	Zoncolan
Rog - Crmošnjice	20	Sauris
Prvine	20	Sella Chianzutan
Jezerko	20	Nevejsko sedlo
Ulovka	20	Višarje
Kravac	20	VENETO
Črni vrh	20	Sappada

V VEDNOST

Visoke
koncentracije
SO₂ v Šaleški dolini

V sredo, 10. marca letos so se v Šaleški dolini pojavile visoke koncentracije SO₂ na vseh šestih merilnih mestih merilnega sistema EIS TES. V naslednji preglednici so podani časi, ko je bila presežena mejna imisijska koncentracija (MIK, 350 µg/m³ in najvišja urna koncentracija ter čas maksimuma:

	čas preseganja MIK	najv. urna koncentrac.
Šoštanj	10.00 - 12.30	2053 µg/m ³
Topolšica	10.30 - 14.00	2113 µg/m ³
Veliki Vrh	10.00 - 11.30	743 µg/m ³
Zavodnje	11.00 - 14.00	1007 µg/m ³
Velenje	11.00 - 12.00	857 µg/m ³
Graska Gora	11.30 - 13.30	1028 µg/m ³

Vidimo, da so bile presežene tudi kritične koncentracije, ki znašajo 1050 µg/m³. TE je zaradi tako visokih koncentracij zmanjšala proizvodnjo elektrike na polovico.

Po pregledu meteoroloških podatkov z omenjenih šestih postaj, postaje sistema EIS TES na Kumu in z meteorološke postaje na Rogli, lahko ugotovimo vzroke za tako visoke koncentracije. Ponoči so bile temperature na vseh merilnih mestih, razen na Rogli, pod 0 °C. Na Rogli je bilo ob 7. uri +4 °C. To pomeni, da je bila na višini med 1200 in 1500 m nadmorske višine temperatura inverzija. Pod inverzijo se je zaradi sibirskih vetrov ponovno nabral oblak dimnih plinov z visoko koncentracijo SO₂. Čez dan se je plast zraka zaradi segrevanja premela od tal do oblaka z visokimi koncentracijami. Zapihal je močnejši jugovzhodnik, ki je v Šoštanju in Topolšici z onesnaževanjem iz dimnika se povečal koncentracije. Ko se je zrak dovolj segrel, da se je premesal v se večje višine, so koncentracije padle. Podobno je bilo tudi v soboto, 13., in v nedeljo, 14. marca letos.

Z zmanjševanjem proizvodnje električne energije je sicer mogoče nekoliko znižati koncentracije v okolici TE, dokončna rešitev pa je le izgradnja čistilne naprave.

Planinsek Tone